

09-11 DECEMBER 2021 • ISSUE 03 • VOLUME 01

3

Uluslararası Genç Araştırmacılar Öğrenci Kongresi

International Young Researchers Student Congress

ABSTRACT BOOK

MAKÜ

BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ

**IYRSC
2021**

ABSTRACT BOOK

EDİTÖRLER

GÜLCİHAN AYBİKE DİLEK KART

MÜMİN POLAT

IYRSC

**2021
BURDUR**

3rd INTERNATIONAL YOUNG RESEARCHERS STUDENT CONGRESS

09-11 DEEMBER 2021 BURDUR/TURKEY

Bu kitap telif haklarına tabidir. Tüm telif hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir, yayıncının önceden yazılı izni olmadan, elektronik, mekanik, reprografik veya fotografik dahil herhangi bir sistemde saklanamaz, çoğaltılamaz ve ya hiçbir şekilde yayınlanamaz.

Bu yayındaki kişisel katkılar ve bunlardan kaynaklanan yükümlülükler yazarların sorumluluğundadır. Yayıncı, bu yayından elde edilen içeriğin bir sonucu olabilecek olası zararlardan sorumlu değildir.

www.iyrsc.org

www.iyrsc.mehmetakif.edu.tr

iyrsc2021@gmail.com

IYRSC

3rd INTERNATIONAL YOUNG RESEARCHERS STUDENT CONGRESS

09-11 DEEMBER 2021 BURDUR/TURKEY

ORGANİZASYON KOMİTESİ

ONURSAL BAŞKAN

Prof. Dr. Adem KORKMAZ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Rektörü

KONGRE BAŞKANI

Gülcihan Aybike DİLEK KART- Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

KONGRE SEKRETERYASI

Öğr. Gör. Ali SERT - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Arş. Gör. Gülhan ŞEN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Arş. Gör. Salih DOĞRU - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Master Öğrencisi Mustafa KART - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Master Öğrencisi Eda ARICI - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

DÜZENLEME KURULU

Öğr. Gör. Ali SERT - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Öğr. Gör. Gözde YALÇIN AKGÜL - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Öğr. Gör. Mustafa HIZ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Arş. Gör. Deniz TAŞDEMİR - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Arş. Gör. Ayşe YACAN KÖK - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Arş. Gör. Hatice Aslı BEDEL - Akdeniz Üniversitesi

Arş. Gör. Gülhan ŞEN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Arş. Gör. Salih DOĞRU - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Master Öğrencisi Mustafa KART - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Master Öğrencisi Eda ARICI - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Pınar ÖNDER - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Ümmühan Meltem ÖZTÜRK - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Gamze KÖSE - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Fadime ERTAŞ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Şaban TİLKİ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Mahad Ahmed MOHAMUD - Benadir Üniversitesi

Bengisu DADAK - Çanakkale 18 Mart Üniversitesi

Shams HASANLI - Sağlık Bilimleri Üniversitesi

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Durmuş ACAR - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. Hüseyin DALGAR - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet KARACA - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. Murat KAYALAR - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa Doğa TEMİZSOYLU - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. Zafer ÖZYILDIZ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. Firdevs SAVİ ÇAKAR - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. Ayşe Gül MUTLU GÜLMEMİŞ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç Dr. Ali Murat ALPARSLAN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Çiğdem AYDIN ACAR - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Çiğdem KARABACAK ATAY - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Ülkü BAYHAN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Canan DEMİR BARUTCU - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Ömer Gürkan DİLEK - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Soner DÖNMEZ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Erhan KEYVAN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Mümin POLAT - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KILINÇ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Belgin DİLMEN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Şükriye YEŞİLOT - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe MEYDANLIOĞLU - Akdeniz Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Enes AKYÜZ - Sağlık Bilimleri Üniversitesi

BİLİMSEL KURUL

Prof. Dr. Emrah ATAY - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. Ferdi BAŞKURT - Süleyman Demirel Üniversitesi

Prof. Dr. Zeliha BAŞKURT - Süleyman Demirel Üniversitesi

Prof. Dr. Mustafa LAMBA - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Prof. Dr. Serdal ÖĞÜT - Adnan Menderes Üniversitesi

Doç. Dr. Fatma Filiz ARI - Ahi Evran Üniversitesi

Doç. Dr. Çiğdem AYDIN ACAR - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Canan DEMİR BARUTCU - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Ömer Gürkan DİLEK - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Soner DÖNMEZ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Gül ERGÜN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Tüzün FIRAT - Hacettepe Üniversitesi

Doç. Dr. Çiğdem KARABACAK ATAY - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Ummahan KAYGISIZ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Sarp KAYA - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Gülsüm KORKUT - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Erhan KEYVAN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Ayşe Gül MUTLU GÜLMEMİŞ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Mümin POLAT - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Hale SEÇİLMİŞ CANBAY - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Umut YANARDAĞ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Melek ZUBAROĞLU YANARDAĞ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Doç. Dr. Yahya ÖZTÜRK - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Işıl AÇIK DEMİRCİ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Enes AKYÜZ - Sağlık Bilimleri Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Nazife BAKIR - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Burcu BAKIR - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mukadder İnci BAŞER KOLCU - Süleyman Demirel Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Çiğdem GÜN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Aysun GÜZEL - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Belgin DİLMEN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Nurdan ORAL KARA - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Giray KOLCU - Süleyman Demirel Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Şevkinaz KONAK - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Murat Abdulgani KUŞ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ayşe MEYDANLIOĞLU - Akdeniz Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin AYHAN ÖNCÜ - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Sümeyye ÖZMEN - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Emine Hilal ŞENER - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Sibel ŞENTÜRK - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Halil İbrahim TAŞDEMİR - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Nevin USLU - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Şükriye YEŞİLOT - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Zerrin YEŞİL ACAR - Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

ULUSLARARASI BİLİMSEL KURUL

Prof.Dr. Murat BEDANOKOV - Maikop State Technological University, Rusya

Prof.Dr. Vladimir PEŠIĆ - University of Montenegro, Karadağ

Assoc. Prof. Dr. Sokol DURO - Agricultural University, Arnavutluk.

Assoc. Prof. Dr. Rosen DIMITROV - Trakia University, Bulgaristan

Assist. Prof. Dr. Mohammad Reza HEİDARİ - Shahed University, Iran

Assist. Prof. Dr. Hossein Asgar POUR - Çanakkale 18 Mart University, Türkiye

Assist. Prof. Dr. Marek SOBOLEVSKI - University of Technology, Polonya

Assist. Prof. Dr. Aldona Migala-WARCHOL - University of Technology, Polonya

Assist. Prof. Dr. Penka YONKOVA - Trakia University, Bulgaristan

Assist. Prof. Dr. Kamelia STAMATOVA-YOVCHEVA - Trakia University, Bulgaristan

Dr. Mikas BALKEVICIUS - NGO Institue, Litvanya

Lecturer Reza NOROUZZADEH - Shahed University, Iran

ÖDÜL KURULU

Prof. Dr. Mehmet KARACA (Kurul Başkanı)

Prof. Dr. Ferdi BAŞKURT

Prof. Dr. Emrah ATAY

Prof. Dr. Serdal ÖĞÜT

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KILINÇ

Dr. Öğr. Üyesi Şükriye YEŞİLOT

Dr. Mikas BALKEVICIUS

IYRSC

IYRSC 2021'E HOŞGELDİNİZ

Uluslararası Genç Araştırmacı Öğrenci Kongresi'nin üçüncüsünü 09-11 Aralık 2021 tarihleri arasında Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İstiklal Yerleşkesinde yüz yüze ve online seçenekleriyle gerçekleştirileceğini duyurmaktan ve sizleri bu bilimsel toplantıya davet etmekten onur duymaktayız.

Kongremizde; Sağlık Bilimleri, Fen Bilimleri, Eğitim Bilimleri, Sosyal Bilimler, Spor Bilimleri ve Güzel Sanatlar temel alanlarında çeşitli konferans/paneller düzenlenecektir. Siz değerleri öğrenci arkadaşlarımız da kendi alanlarınızda oluşturulacak olan oturumlarda sözel ya da poster bildirilerinizi yüz yüze ya da online olarak sunma imkanı bulabileceksiniz.

Öğrenci dostu şehir Burdur'da, öğrenci odaklı üniversitemizde akademiye ilgi duyan siz öğrencilerimizi bir araya getirerek; mevcut durum ve gelişmelerin tartışılacağı; güncel bilgiler ile geleceğe dönük çözüm önerilerinin biz gençler tarafından ortaya konulmasını amaçladığımız kongremizde sizlerle buluşmak istiyoruz. Kongremiz vesilesiyle sizleri üniversitemizin 5 yıldızlı Lavanta Tepesi kongre otelinde ağırlamaktan ve yapacağınız sunumunuzu dinleyerek akademik heyecanınıza ortak olmaktan büyük mutluluk duyacağız.

3. Uluslararası Genç Araştırmacı Öğrenci Kongresine göstereceğiniz ilgiye ve desteklerinize şimdiden çok teşekkür ederiz. Kongremizde görüşmek ümidi ile sizlere esenlik ve sağlık dolu günler diliyoruz.

Gülcihan Aybike DİLEK KART
IYRSC 2021 Kongre Başkanı

IYRSC

İÇİNDEKİLER

ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARIN SANAT EĞİTİMİNİN AİLEDEKİ YERİ	1
DRAMANIN VE EĞİTMENİN ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARIN TEMEL SANAT EĞİTİMİ SÜRECİNDEKİ ROLÜ.....	2
AFET DURUMLARINDA ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERE YAKLAŞIM	3
GÜNÜMÜZ KOŞULLARINDA ÜNİVERSİTE DÖNEMİ GENÇLİĞİ VE UYUM PROBLEMLERİ	4
YÜKSELEN LNG VE YENİ ULUSAL ŞAMPİYONLAR.....	5
AFETLERDE DEZAVANTAJLI GRUPLAR.....	6
KAPTAN MARVEL FİLMİNİN FEMİNİST FİLM TEORİSİ ÇERÇEVESİNDE ÇÖZÜMLENMESİ.....	7
SAĞLIK ÇALIŞANLARININ COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ANKSİYETE BOZUKLUĞU.....	8
SAĞLIK SİSTEMİNDƏ DECENTRALİZASİYA: TÜRKİYƏ VƏ AZƏRBAYCAN	9
TÜRKİYE-İSRAİL İLİŞKİLERİ (2002-2020).....	10
DOĞU VE GÜNEYDOĞU BÖLGELERİNİN COVID19 SÜRECİNE YÖNELİK ALGISININ VE TUTUMUNUN FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ.....	11
UTANGAÇLIĞIN İNSAN PSİKOLOJİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİ FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ.....	12
COVID-19'UN TÜRKİYE'DEKİ HEMŞİRELER ÜZERİNDEKİ TÜKENMİŞLİK ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	13
TÜRKÇE'Yİ SONRADAN ÖĞRENEN BİREYLERİN OKULA VE HAYATA ADAPTASYON SÜREÇLERİNİN FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ.....	14
KELİMELERİN SİHİRLİ GÜCÜNÜN PSİKOLOJİK ETKİLERİNİN İNCELENMESİ	15
THE GLOBAL NEED FOR FACE MASKS TUNED WITH NANOTECHNOLOGY WITH SUPERIOR PROTECTION AGAINST COVID-19.....	16
KABAK KEMANE METOTLARIN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER ARACILIĞIYLA İNCELENMESİ	17
GELİŞEN SAVUNMA SANAYİSİ VE DÜNYADAKİ ETKİLERİ; KARABAĞ VE ZEYTİN DALI HAREKATI ÖRNEKLERİ	18
HEMŞİRELİK DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BEYİN GÖÇÜNE YÖNELİK TUTUMLARININ YORDAYICISI OLARAK KARIYER KARAR VERME VE KARIYER KARAR VERME YETKİNLİKLERİ.....	19
PANDEMİ DÖNEMİNDE DIŞ HEKİMLİĞİ	20
PANDEMİ SÜRECİNDE DUYGUSAL ÖZGÜRLÜK TEKNİĞİNİN UYGULANMASININ, ÖĞRENCİLERİN KAYGI VE STRESLE BAŞ ETME TARZLARI ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ.	21
USING METAPHORS TO DETERMINE PERCEPTIONS OF CIRCUMCISION AMONG MALE CIRCUMCISED UNIVERSITY STUDENTS IN TURKEY	22
OLGU SUNUMU: ISPARTA-SÜTÇÜLER-ÇANDIR ORMAN YANGINININ AFET YÖNETİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	23
BİR ÇIKMAZ SOKAK: DOĞU AKDENİZ	24

THE EFFECT OF PHONOLOGICAL AWARENESS ON WRITTEN PRODUCTION OF L1 ARABIC SPEAKERS LEARNING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE	25
AFETLERDE BİLİŞİM VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMI VE DÜNYADAN ÖRNEKLER	26
OBEZİTEDE KAHVERENGİ YAĞ DOKUSUNUN ÖNEMİ	27
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ULUSLARARASI ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME PROGRAMI (PISA) SINAV SORULARI İLE İLGİLİ YETERLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI	28
DOĞUM ÖNCESİ DÖNEMDE UYUM SORUNLARI VE İHTİYAÇLARI	29
ORMAN YANGINLARININ DOĞAYA ETKİSİ	30
TERAZİLERİ DENGелеMEK: İŞ-YAŞAM DENGESİNDE YAPILANDIRMA YAKLAŞIMI	31
THE LAZİA CALLİPAEDA	32
ATLARDA KİNESİO BANTLAMA UYGULAMA BÖLGELERİ	33
GÜNÜMÜZ EĞİTİM SİSTEMİNİN YETERLİLİK VE ÖĞRETİM AÇISINDAN ELE ALINMASI: NİTEL BİR ARAŞTIRMA.....	34
NUMERICAL ANALYSIS OF A MALARIA-ROSS MODEL.....	35
İŞİTME ENGELLİ BİREYLERE AFET BİLİNCİ EĞİTİMLERİ VERİLMESİ.....	36
YEREL YÖNETİMLERİN AFETLERDEKİ ROLÜ	37
AFET YÖNETİM SİSTEMİNDE TEKNOLOJİNİN YERİ	38
COVID-19'UN DİYABET HASTALARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	39
KARADENİZ'DE YENİ BİR GÜVENLİK TEHLİKESİ	40
YAPILARDA ISI YALITIM UYGULAMALARININ ÖNEMİ.....	41
SÜRDÜRÜLEBİLİR MİMARLIK KAPSAMINDA YEŞİL ÇATI SİSTEMLERİNİN UYGULAMA ÖRNEKLERİ ÜZERİNDEN İRDELENMESİ	42
INTEGRATION OF DISASTER RISK REDUCTION INTO SUSTAINABLE DEVELOPMENT POLICIES.	43
AFETLER SONRASINDA OLUŞAN PSİKOLOJİK TRAVMALAR	44
AFET TIBBİ AÇISINDAN KBRN MÜDAHALE SİSTEMİ.....	45
BİYOTERÖRİZM VE BİYOLOJİK AJANLARIN KULLANIMI	46
ORTA DOĞU'DA KADIN VE KADIN HAKLARI.....	47
AFETLERDE SAĞLIK YÖNETİMİ (İZMİR DEPREMİ DEĞERLENDİRMESİ)	48
STRATEJİK İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNDE COVID-19 ETKİSİ: ALTERNATİF ÇALIŞMA PROGRAMLARINA YÖNELİM VE HİBRİT ÇALIŞMA MODELİ	49
AFGHANISTAN'DA SAĞLIK SİSTEMİ.....	50
GELECEKTEKİ EN ÖNEMLİ TEHLİKE OLAN TATLI SU KAYNAKLARININ AZALMASININ SEBEPLERİ VE SORUNA ÇÖZÜM ÖNERİLERİ	51

İNSAN GELİŞİMİNİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	52
DÖNÜLMEZ İKLİMİN UFKUNDAYIZ: KRİZLER VE FIRSATLAR	53
YANGINDA RİSK VE KRİZ YÖNETİMİ	54
ULUSLARARASI TİCARET REKABETİ VE YENİ PAZAR ALANLARI	55
COVID-19 DÖNEMİ KANSER HASTALARINDA BESLENME YAKLAŞIMLARI	56
YÜKSELEN KÜRESEL KRİZ: GÜVENLİ GIDAYA ULAŞIM PROBLEMİ	57
ORTAOKUL DÜZEYİNDE AKICI OKUMA İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ	58
TOPLUMUMUZDA İLK YARDIM VE AFET BİLİNCİ.....	59
TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE YAZMA BECERİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: YANLIŞ ÇÖZÜMLEMESİ	60
TÜRKİYE'DE ROBOTİK ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ	61
TURİZMİN YEREL HALKA ETKİSİ	62
KLASİK ÖRGÜT KURAMININ GÜNÜMÜZE ETKİLERİ: MCDONALDLAŞTIRMA ÖRNEĞİ.....	63
FİLİSTİN EKSENİNDE ARAP DEVLETLERİ-İSRAİL İLİŞKİSİ.....	64
SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN İNCELENMESİ: BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ	65
FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ FİZİK ÖĞRENME VE ÖĞRETME ÖZ-YETERLİKLERİ	66
İNEKLERDE FARKLI SÜRELERDE YAPILAN PROGESTERON UYGULAMALARININ GEBELİK ORANINA ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI	67
YAREN GELENEĞİ BAĞLAMINDA SİMAV SARI VE MOR ZEYBEKLER YARENİNİN İNCELENMESİ.....	68
GÖÇ YÖNETİMİ ÜZERİNDEN MÜLTECİ SORUNUNA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ	69
İLKOKUL FEN BİLİMLERİ DERS KİTAPLARINDA BİLİMSSEL SÜREÇ BECERİLERİ	70
MÜŞTERİ VATANDAŞLIK DAVRANIŞININ MARKA DENEYİMİ ÜZERİNDE ETKİSİ: KİŞİSEL BAKIM VE KOZMETİK SEKTÖRÜNDE BİR ARAŞTIRMA	71
ORMAN YANGINLARININ AFET YÖNEİMİ ÇERÇEVESİNDE ELE ALINMASI.....	72
AVRUPA BİRLİĞİ DİREKTİFLERİ DOĞRULTUSUNDA KANATLI YETİŞTİRİCİLİĞİ SİSTEMLERİ	73
LİBERAL YAKLAŞIMDAN SOVYETLER BİRLİĞİ'NİN ÇÖKÜŞÜ	74
RUSYA- AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ İLİŞKİLERİ	75
TÜRKİYE'DE SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ALANINDA ELEŞTİREL DÜŞÜNCEYLE İLGİLİ LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARININ İNCELEMESİ	76
TÜRK KAPISI 'NAHÇIVAN'.....	77
BİR KUŞAK BİR YOL PROJESİNİN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ.....	78

SOSYAL MEDYA’NIN SİYASİ SEÇİMLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ	79
ZAMAN SKALASINDA İKİNCİ MERTEBEDEN SINIR DEĞER PROBLEMİNİN SİMETRİK ÇÖZÜMLERİNİN VARLIĞI	80
BESLENME DANIŞMANLIĞI ALANLAR VE VERENLER ARASINDAKİ GÜVEN İLİŞKİSİNİN TESİS EDİLMESİ	81
THE LEVEL OF ACQUISITION FOR THE CONCEPT TAUGHT IN 6TH GRADE SOCIAL STUDIES	82
ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE BAĞLANMA STİLLERİ VE MENTAL İYİ OLUŞ: DIŞSAL UTANGAÇLIĞIN ARACILIK ROLÜ	83
İKİLİ İLİŞKİ ÇIKMAZI: TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE AVRUPA BİRLİĞİ (AB).....	84
FEMİNİZM: DÜNYANIN NEDEN BU KELİMEYE HÂLÂ İHTİYACI VAR?.....	85
ARAP BAHARI VE ETKİLERİ	86
PANDEMİ SÜRECİNDE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ DÜZEYLERİ	87
MASTITİSLİ İNEKLERDEN İZOLE EDİLEN <i>STAPHYLOCOCCUS AUREUS</i> İZOLATLARINDA ANTİSEPTİK DİRENCİ İLE İLİŞKİLİ GENLERİN ARAŞTIRILMASI.....	88
ÜÇÜNCÜ MERTEBEDEN BİR SINIR DEĞER PROBLEMİ ÜZERİNE	89
TÜRKİYE’DE PALYATİF BAKIM HİZMETLERİ.....	90
AFET YÖNETİMİNDE İLETİŞİMİN ÖNEMİ VE TAVSİYELER	91
NÖRODEJENERATİF RAHATSIZLIKLARDA KOKU ALMA DİSFONKSİYONU	92
JANDARMA ARAMA KURTARMA TİMLERİNİN ETKİNLİK YÖNÜYLE İNCELENMESİ	93
ANTİPHELLOS (KAŞ) KAYA MEZARLARI.....	94
TURKISH HISTORY AND TURKS IN WORLD SOCIAL MEDIA.....	95
SENSÖRİNÖRAL İŞİTME KAYBINDA SAÇ HÜCRESİ REJENERASYONUNUN TEDAVİ MODELİ OLARAK İNCELENMESİ.....	96
ALZHEİMER HASTALIĞI VE BEYİN YAŞLANMASINDA OKSİDATİF STRES.....	97
TÜRKİYE’ DE SIK GÖRÜLEN ZOONOTİK HASTALIKLAR	98
BIPOLAR DISORDER IN PATIENTS DIAGNOSED WITH DEPRESSION.....	99
DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU HASTALARINDA ÖN LOBUN HEDEFLenen NÖREPLASTİSİTE ÇALIŞMASI.....	100
KANSER HASTALARINDA İLAÇ TEDAVİ.....	101
DOĞAL AFETLERİN AFETZEDELER ÜZERİNDEKİ PSİKOLOJİK ETKİLERİ	102
MATEMATİK EĞİTİMİNE YÖNELİK STORİGAMİ MAKALELERİNİN BETİMSSEL BİBLİYOMETRİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ	103

GENÇLERİN SİVİL TOPLUM KURULUŞLARINDAKİ GÖNÜLLÜLÜK FAALİYETLERİ: “NAHÇIVAN GÖNÜLLÜLERİ” ÖRNEĞİ.....	104
AFETLERDE TRIAJ YÖNETİMİ.....	105
TOURETTE SENDROMUNUN DERİN BEYİN STİMÜLASYONU İLE TEDAVİSİ	106
ALZHEIMER HASTALIĞI OLAN KİŞİLERDE EPİLEPSİ TEDAVİSİ İÇİN FARMAKOLOJİK MÜDAHELELER.....	107
KİMYASAL BİR SİLAH OLAN BEYAZ FOSFOR	108
KBRN AJANI OLARAK SİYANÜR ZEHİRLENMESİ	109
AFET ETKİLERİNİN TRAVMA SONRASI STRES BOZUKLUĞU (TSSB) İLE İLİŞKİSİNİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDE İNCELENMESİ	110
EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF PATIENT-PHYSICIAN INTERVIEW SKILLS AND CLINICAL REASONING TRAININGS	111
MOLİBDEN SÜLFÜR VE FOTOKATALİTİK HİDROJEN ÜRETİM UYGULAMALARI.....	112
TASVİR SANATLARI PERSPEKTİFİNDE MATRAKÇI NASUH’UN TOPOGRAFİK RESSAMLIĞI.....	113
A FAILURE OF BILATERISM BETWEEN IRAN AND UNITED STATES IN THE REALISM PERSPECTIVE.....	114
TÜRKİYE’DE OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK AFET EĞİTİMLERİNİ İÇEREN 2017-2021 YILLARI ARASINDAKİ ARAŞTIRMA YAYINLARININ İNCELENMESİ.....	115
TÜRKİYEDE VOLKANİK AFETLER; HASANDAĞI ÖRNEĞİ	116
İLK YARDIM VE YAŞAM KURTARMA ZİNCİRİNİN İNSAN YAŞAMINDAKİ ÖNEMİ.....	117
UVEAL MELANOMA	118
KÖPEKLERDE KARDİYAK TÜMÖRLER.....	119
KÜLTÜREL ÖGELERLE DESTEKLENEN MATEMATİK ETKİNLİKLERİ HAKKINDA ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ	120
COVID-19 ve ARDS HASTALARINDA PRONE POZİSYONU	121
ÇOCUĞUN ÜSTÜN YARARI İLKESİNİN TÜRK HUKUKU VE ULUSLARARASI HUKUK KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ	122
GLİOBLASTOMA MULTİFORME (GBM) TEDAVİSİNDE YENİ YAKLAŞIM: GENTİSİK ASİT.....	123
İKİLİ DEVLET ÇERÇEVESİNDE: TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE KIBRIS ADASI.....	124
GLİOBLASTOMA MULTİFORME (GBM) TEDAVİSİNDE ERUSİK ASİT’İN ROLÜ.....	125
BURSA TARİHİ MİSİ KÖYÜ OSMANLI EVLERİ	126
SPOR DÜNYASINDA KADIN.....	127
OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNDE DUYU EĞİTİMİ UYGULAMALARINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ.....	128
SERVET-İ FÜNUN DÖNEMİNİN SÜRECİ VE ÖNEMLİ ŞAHSİYETLERİ.....	129

AFET YÖNETİM VE KARAR DESTEK SİSTEMİ (AYDES)'İN İŞLEVSELLİĞİNİN İNCELENMESİ.....	130
USES OF TURMERIC IN GASTROINTESTINAL SYSTEM DISEASES	131
MAKİNE ÖĞRENME YÖNTEMLERİ KULLANARAK KONUT FİYAT TAHMİNİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA: MADRİD ÖRNEĞİ.....	132
AFETLERDE SÜRDÜRÜLEBİLİR SAĞLIK HİZMETLERİ İÇİN GÜVENLİ HASTANE KAVRAMININ ÖNEMİ.....	133
GEÇMİŞTEN BUGÜNE YAŞADIĞIMIZ BU CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ NEDİR? NASIL YOK EDİLEBİLİR?134	
DIABETES MELLİTUS VE İMMUN SİSTEM	135
GLİOBLASTOMA MULTİFORME (GBM) HASTALIĞI TEDAVİSİNE YENİ BİR YAKLAŞIM: KAPRİLİK ASİT 136	
VETERİNER HEKİMLİKTE PROTOZOER ABORTUS ETKENLERİ.....	137
AFETLERDE KBRN GERÇEĞİ.....	138
AFET SONRASI SALGIN HASTALIKLAR.....	139
CANCER DIAGNOSIS WITH CTDNA	140
EVCİL HAYVANLARDA ANORMAL DAVRANIŞLAR VE NEDENLERİ	141
AFET YÖNETİMİ SÜRECİNDE TÜRKİYE'NİN MALİ YAPISININ İNCELENMESİ.....	142
MORCHELLA ESCULENTA'NIN GLİOBLASTOMA MULTİFORME (GBM) ÜZERİNE ETKİLERİ: İN VİTRO ÇALIŞMA.....	143
HAYVANDAN İNSANA DOKU VE ORGAN NAKLİ (XENOTRANSPLANTASYON).....	144
TANZİMAT EDEBİYATI ROMANINDA DOĞU VE BATI KÜLTÜRÜNÜN İZLERİ	145
ÜZERİNE BİR İNCELEME	145
CRISPR/Cas9'UN ÇİFTLİK HAYVANI YETİŞTİRİCİLİĞİNDE KULLANIMI VE POTANSİYEL KATKILARI	146
İÇTEN YANMALI PROTOTİP ÜRETİM	147
AFETLERDE ULUSAL MEDİKAL KURTARMA EKİPLERİ(UMKE) UYGULAMALARI	148
KRONİK ÖNGÖRÜLMİYEN STRESİN KALP ÜZERİNE ETKİLERİNİN HİSTOPATOLOJİK VE İMMÜNOHİSTOKİMYASAL OLARAK İNCELENMESİ	149
SON YILLARDA ÖZEFAGUS ATREZİSİ VE TRAKEÖZOFAGEAL FİSTÜL ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR İÇİN BİR DERLEME	150
METAVESE ORTAMINDA NFT TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMI VE YAKIN GELECEKTEKİ UYGULAMALARI	151
MEME KANSERİ RİSK FAKTÖRLERİNE SAHİP OLMA DURUMU İLE MAMOGRAFİ ÇEKTİRME DAVRANIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	152
DANIEL DEFOE VE ROMANI.....	153

COVID-19 PANDEMİSİNDE SAĞLIK ÇALIŞANLARININ EL YIKAMA DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ	154
ÖĞRENCİLERİN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ: BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ'NDE BİR ARAŞTIRMA	155
MULTİPL SKLEROZ HASTALIĞINDA POTASYUM KANALLARININ ROLÜ	156
GEÇMİŞ VE GELECEK BAĞLAMINDA BİR TÜRK YURDU: KIRIM	157
EKLEMPİSİ	158
PERİTONEOPERİKARDİYAL DİYAFRAM HERNİSİ.....	159
AFET KRİZ YÖNETİMİNDE SOSYAL MEDYANIN İŞLEVSELLİĞİ VE AFAD DEPREM MOBİL UYGULAMASI	160
HACAMAT TEDAVİSİNİN MODERN VE GELENEKSEL TIP İLİŞKİSİNİN İNCELENMESİ	161
PALYATİF BAKIM UYGULAMASINDA ENGELLER.....	162
VERTEBRAL KALP SKALASI DEĞERLENDİRMESİNDE GÜNCEL VERİLER	163
TEMSİLİ DEMOKRASİNİN ALTERNATİFİ: DOĞRUDAN DEMOKRASİ BAĞLAMINDA E-YASAMA	164
BİR KÖPEKTE ALİMENTER LENFOMA OLGUSU	165
DİZ OSTEOARTRİTLİ HASTALARDA TELEREHABİLİTASYON UYGULAMALARI: DERLEME	166
YAPAY ZEKÂ YAKLAŞIMLARIYLA GÜN ÖNCESİ GÜNEŞ IŞINIMI TAHMİNİ	167
BİR KÖPEKTE PERİTONEAL MALİGN MEZOTELYOM OLGUSU	168
İNŞACI PERSPEKTİFTEN TÜRK BİRLİĞİ'NİN KURULMASI	169
BİR TAVŞANDA KİSTİK MEME ADENOKARSİNOMU OLGUSU	170
FARKLI TAMPON ÇÖZELTİLERİ VE FARKLI SAKLAMA KOŞULLARININ KARACİĞER DOKUSU MDA DÜZEYLERİNE ETKİLERİ	171
KÖPEKLERDE PATENT DUKTUS ARTERİOZUS (PDA) ÜZERİNE DERLEME	172
KALSİYUM TAKVİYELERİNİN SİSTEM HASTALIKLARINA ETKİLERİ.....	173
COVID-19 SÜRECİNİN GEBELİKTEKİ RUH SAĞLIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ.....	174
BİR KÖPEKTE GLOMUS TÜMÖRÜ OLGUSU	175
FELİNE HERPES KERATİTİS	176
CANDIDA RUGOSA LİPAZ'IN ÜRETİMİ, SAFLAŞTIRILMASI VE KARAKTERİZASYONU	177
TRAKEAL LASERASYONLU BİR KÖPEĞİN TRAKEAL REZEKSİYON VE REKONSTRÜKSİYON İLE SAĞALTIMI.....	178
FLUOKSETİN'İN GLİOBLASTOMA MULTİFORME (GBM) ÜZERİNE ETKİLERİ: İN VİTRO ÇALIŞMA	179
BİR KÖPEKTE BERRAK HÜCRE FARKLILAŞMALI PULMONER YASSI HÜCRELİ KARSİNOM OLGUSU.....	180

SAMOYED IRKI BİR KÖPEKTE KARACİĞER HASARI İLE BİRLİKTE GÖZLENEN SEREBELLAR ABİYOTROFİ OLGUSU.....	181
YENİDOĞANLARDA COVID-19 SÜRECİ VE YÖNETİMİ	182
LEYLÂ İPEKÇİ'NİN ESERLERİNDE ESTETİK SANAT VE EDEBİYAT EĞİTİMİ	183
ABDULLAH OĞUZ'UN ‘MUTLULUK’ FİLMİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET KODLARI ÇERÇEVESİNDE ÇÖZÜMLENMESİ	184
ALZHEİMER HASTALIĞI YAPAN GENETİK BOZUKLUKLARIN TÜM GEN DİZİLEMEYİLE BELİRLENMESİ.....	185
ELF KULAKLARIN NE DUYUYOR LEGOLAS, DOĞRU SÖYLE: POST-TRUTH ÇAĞDA LEGOLAS ÜZERİNE.....	186
AYAK İZİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNDE KULLANILAN CLARKE AÇISINA GENEL BİR BAKIŞ ...	187
KOYUN VE KEÇİLERDE GEBELİK TOKSEMİSİ	188
POLİFENOLLER VE KAROTENOİDLER.....	189
EĞİTİM VE OYUN	190
VETERİNER HEKİMLİKTE KULLANILAN ALTERNATİF TIP YÖNTEMLERİ	191
BİR KÖPEKTE PERİTONEAL MALİGN MEZOTELYOM OLGUSU	192
BURDUR DEVLET HASTANESİ PANDEMİ YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE YATAN COVID-19 HASTALARININ MORTALİTE ORANLARI.....	193
SPORDA GENETİK SEÇİM VE ETİK	194
ERGENLERDE POZİTİF EBEVEYNLİK, AKADEMİK ÖZNEL İYİ OLUŞU VE İÇSELLEŞTİRİLMİŞ PROBLEMLER ARASINDAKİ İLİŞKİ	195
SOSYAL DIŞLANMA, ÖZ-YETERLİK, MİNNETTARLIK VE MENTAL İYİ OLUŞ ARASINDAKİ İLİŞKİ.....	196
GELİŞEN TEKNOLOJİ İLE BİRLİKTE AFET YÖNETİMİ.....	197
DİŞİ KÖPEKLERDE SEKSÜEL SIKLUSLARIN FARKLI DÖNEMLERİNDE İKİ FARKLI VAJİNAL SİTOLOJİ BOYAMA YÖNTEMİ İLE HIZLI PROGESTERON TESTİNİN KARŞILAŞTIRILMASI.....	198
MOLİBDEN SÜLFÜR VE FOTOKATALİTİK HİDROJEN ÜRETİM UYGULAMALARI.....	199
KEDİDE DİPROSOPUS OLGUSU.....	200

IYRSC

*Sözel Bildiri***ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARIN SANAT EĞİTİMİNİN AİLEDEKİ YERİ****Mehmet Akif ÖZDAL^{1*}**¹*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Sivas, Türkiye*** mehmetakfzdl@gmail.com, 05529426903, 0000-0003-3148-8988*

Özet: Toplumların kendilerine özgü oluşturdukları değerler bütününe kendilerinden sonraki devamlılıklarını sağlayacak olan kuşaklar biçimlendirmektedir. Bu çerçevede üstün yetenekli çocukların gelişim özellikleri kapsamında yararlı ve üretken bir eğitim sürecinin izlenmesi, toplum düzeyini ileriye taşıyacaktır. İçerisinde yer aldıkları bilişsel ve fiziksel gelişime uygun eğitimleri alabilen çocukların nitelikleri ilk başta Ailesi, çevresi ve yer aldığı sınıf düzeyindeki öğretmenler tarafından gözlemlenmektedir. İlgili gözlemlerin doğru ve eksiksiz yapılabilmesi için Aile, Çevre Ve Öğretmenlerin gelişim özellikleri hakkında bilgi birikimine sahip olmaları ve ilgili bilgi birikimlerini uygulayabilmeleri gerekmektedir. Bu kapsamda Yapılmış olan çalışma. Üstün yetenekli çocukların niteliklerine yoğunlaşarak Aile ve çevrede bulunan bireylere birtakım belirtiler sunmayı amaçlaması ile birlikte, literatür taraması ile yapılandırılmış ve mantıksal akıl yürütme yöntemi kullanılarak sonuçlandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Çocuk, Üstün Yetenek, Sanat, Aile

IYRSC

*Sözel Bildiri***DRAMANIN VE EĞİTMENİN ÜSTÜN YETENEKLİ ÇOCUKLARIN TEMEL
SANAT EĞİTİMİ SÜRECİNDEKİ ROLÜ****Mehmet Akif ÖZDAL^{1*}**¹*Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanat lar Eğitimi Bölümü, Sivas, Türkiye*** mehmetakfozdl@gmail.com, 05529426903, 0000-0003-3148-8988*

Özet: İçerisinde yaşadığımız dünyanın bütünleşme ve tekleşme veyahut başka bir söylemle globalleşme hızını düşünecek olursak, bu dünyaya hazırlanacak yeni fertlerin kazanmaları şart olan niteliklerin de bu bütünlüğe uygun olarak daimi araştırılması, incelenmesi gerekmektedir. Sıhhatli, mutlu ve gelişmeye açık bir dünya kurmada, yetiştirilecek fertlere kazandırılması istenen özellikler ancak eğitimle sağlanabilir. Bu eğitim yalnızca resmi müesseselerdeki düzenli örgün eğitimi değil, ailede verilen; beslenme, temizlik alışkanlıkları gibi en temel eğitimleri de kapsar. Örgün eğitimin daha ilk mertebesinde, çocuğun özgür, mutlu ve yaratıcı olması hedeflerinde hem çocuğu güdüleyen hem de bu emeli gerçekleştiren en ehemmiyetli araçlarından biri olarak sanat eğitimi gösterilebilir. Çocuğun var olan yaratıcılığının geliştirilmesinde ilk basamağı oluşturan okul öncesi eğitim ve bu dönemde uygulanan sanat etkinlikleri büyük ehemmiyet taşımaktadır. Bu çerçevede sanat eğitimi ile çocuk, tabiat ile insanlar arasındaki ilişkileri tanır, hayatın zenginliğini görerek yaratıcı özgün düşünce birikimiyle onun gelecekteki entelektüel gelişimine de imkan sağlar. Okul öncesi dönemde sanat eğitimi, uygun şekilde hazırlandığında çocukların yaratıcılıklarını geliştirmektedir. Her şeyden önce çocuk, sanat etkinlikleriyle kendini keşfetme fırsatı yakalamaktadır. Duygularını dile getiremeyen çocuklar, sanat etkinlikleriyle kendilerini dile getirmekte, deşarj olmakta ve özgün yeni ürünler oluşturarak kendini tanımaktadırlar. Okul öncesi sanat eğitimi incelendiğinde, çocukların sanatsal sezgi ve yaratıcılıklarını, öğrenme yeteneklerini ve algısal, bilişsel, duygusal gelişimlerini olgunlaştırdıkları görülmektedir. Sadece bakmak değil “görmek”, duymak değil “duymak”, elle yoklamak değil “dokunulanı hissetmek” yaratıcılık için ihtiyaç duyulan ilk doğru idrak etme ve iz bırakıcı kavrama mertebeleridir. Böylelikle çocukla kurulacak iletişimin ve etkileşimin faydası büyüktür. Bu Çerçevede Okul öncesi dönemde olan çocuklar eğitim programları aracılığı ile desteklenmektedir. Okul öncesi eğitim programlarında yer alan drama etkinlikleri aracılığı ile de çocukların çok istikametli gelişimlerine katkı sağlanmaktadır. Çocukların eğlenerek katıldıkları ve eğlenirken öğrendikleri drama etkinliklerinin tesirli bir şekilde uygulanabilmesinde öğretmenlerin ehemmiyetli bir role sahip oldukları söylenebilir. Öğretmenlerin çocuk gelişimi ve okul öncesi eğitim konusunda donanımlarının olmasının yanı sıra drama etkinliklerini tasarılma ve uygulama konularında da bilgi, yetenek ve yetkinliğe sahip olmalarının ehemmiyetli olduğu düşünülmektedir. Bu nedenlerden dolayı bu çalışmada Sanat eğitimde drama ve drama etkinliklerinin tasarımı ve uygulanmasında öğretmenin rolü üzerinde durulacak ve eğitimcilere yönelik tekliflerde bulunulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sanat, Drama, Temel Eğitim, Eğitimci, Yetenek

*Sözel Bildiri***AFET DURUMLARINDA ÖZEL GEREKSİNİMLİ BİREYLERE YAKLAŞIM****Ceren AKIN***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi
Bölümü, Burdur, Türkiye, cerenakn78@gmail.com*

Özet: Afet; beklenmedik anda meydana gelerek can ve mal kaybına sebebiyet veren, toplumu sosyo-ekonomik ve psikolojik olarak etkileyen doğa veya insan kaynaklı olaylardır. Afetler tüm toplumu etkilemekle birlikte özel gereksinimli bireylerin psikolojik veya fiziksel durumlarından dolayı daha fazla etkilemektedir. Özel gereksinimli bireyler, afet ya da acil durumlara karşı hazırlıklı olma, bu durumlar sırasında uygun becerileri sergileyip gerekli girişimlerde bulunma, afet ve acil durumlar sonrasında gereksinimlerini karşılayabilme gibi konularda ek ya da özelleştirilmiş hizmet ya da uyarlamalara gereksinim duyan bireylerdir. Afet ve acil durum anlarında kullanılacak acil durum planlamalarında planın kapsadığı bölgede yaşayan özel gereksinimli bireylerin belirlenmesi, numaralandırılması ve yer bilgilerinin oluşturulması önemlidir. Özel gereksinimli bireylerin temsilcilerinin de sürece dahil edilmesi, özel gereksinimli bireylere yönelik acil durum planlamaları geliştirmek önemli bir stratejidir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Özel Gereksinimli Birey, Özelleştirilmiş Hizmet

IYRSC

*Sözel Bildiri***GÜNÜMÜZ KOŞULLARINDA ÜNİVERSİTE DÖNEMİ GENÇLİĞİ VE UYUM
PROBLEMLERİ****Ramazan ALTUNDAL***

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümü Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim
Dalı, Burdur, Türkiye, mr.raltundal@gmail.com*

Özet: Ülkemizde, üniversite yıllarına denk gelen ve geç ergenlik dönemi olarak bilinen 18-22 yaş aralığı, çocukluğun son basamağı olarak bilinmektedir. Doğumla birlikte başlayan, 6 yaşa gelindiğinde belirginleşen ve bireyin yapı taşı olan kişilik ve karakter gelişimi, ergenlik dönemine girildiğinde başkalaşıma girmektedir. Bu süreçte bireyin fiziksel özellikleri başta olmak üzere kişilik, sıfat, yapı gibi bireysel özellikleri de eskisi gibi değildir. Yeni bir başkalaşım henüz netleşmemiştir. Oldukça hızlı ilerleyen bu dönemde yükseköğretime başlayan gençlerin üniversite hayatı; bu değişiklikleri ele almak, benimsemek ve yeniden düzenlemek için bir alan sunmaktadır. Birey, üniversite dönemine yeni karakter ve mizaç şekilleri ile başlayıp dönem boyunca da çeşitli ekleme veya çıkarımlar yapmaktadır. Bu ekleme ve çıkarımların gerçekleştiği dönemde üniversite gençliğinin hayatında birtakım zorluklar da ortaya çıkmaktadır. Günümüz koşullarında başlıca sorunlar; barınma, beslenme, sağlık, ekonominin yanı sıra en çok da psikolojik olarak yaşanan bunalım halidir. Bunlar, gelişim özellikleri ve problem alanları ile ilgili faktörler olarak alan yazında karşımıza çıkmaktadır. Psikoloji kuramcıları tarafından üniversite gençliğinin işlevsel bir gelişim sağlayamadığı takdirde de psikolojik iyi oluşlarını sürdüremeyecekleri de kanıtlanmıştır. Bu çalışmada, üniversite dönemi gençliğine gelişimsel işlevsizlikler konusunda farkındalık kazandırılması ve daha yıkıcı tepkilerin azaltılması ile farkındalığın kalıcı hale getirilmesi hedeflenmektedir. Çalışma için gerekli literatür taramaları yapılmış olup üniversite döneminde sorun yaşayan gençlerin durumu da örneklendirilmiştir. Sonuç olarak üniversite döneminde sorun yaşamış bireylerin farkındalığı artırılarak olası işlevsiz durumlar karşısında sağlıklı bir şekilde işlevsel ortamda bulunulması hedeflenmeli, psiko-sosyal patoloji oranının en aza indirilmesi ve yeni sorunların önlenmesi sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Üniversite, Gençlik, Uyum, Gelişim

IYRSC

*Sözel Bildiri***YÜKSELEN LNG VE YENİ ULUSAL ŞAMPİYONLAR****Anıl Çağlar ERKAN**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Tefenni MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü, Burdur, Türkiye, acerkan@mehmetakif.edu.tri*

Özet: Küresel enerji pazarında petrol merkezlilik önemini devam ettirse de özellikle 20.yy'ın son çeyreğinden itibaren alternatif arayışlarının sürdüğü bilinmektedir. Özellikle 1973 küresel petrol krizi ve sonrasında yaşanan gelişmeler petrolün gerek üretici gerekse tüketici ekonomilerin elinde manipüle edilebilir bir niteliğe dönüşebilme potansiyelinin alternatif arayışlarında belki de en önemli etken olarak karşımıza çıkmaktadır. Doğal gaz talebindeki küresel ölçekte hızlı artışı 20.yy'ın son çeyreğinde gözle görünür hale gelen arayışların sonuçlarından birisi olarak ele almak mümkündür. Ancak ilk aşamada son derece rasyonel görünen doğal gaza yönelimin yaşanan sorunlara tam anlamıyla çözüm üretmediği anlaşılmıştır. Çağın dinamikleri ve enerji sektöründe yaşanan teknoloji gibi birçok alandaki ilerlemenin sonucunda son dönemdeki arayışların LNG'ye yönelik olduğu görülmektedir. Öyle ki doğal gazın bir türevi ya da taşıma yöntemi olmasına karşın son dönemde LNG, giderek bağımsız bir enerji kaynağı olmaya adaydır. Bir bakıma sahip olduğu nitelikler LNG'yi bağımsız bir enerji kaynağı haline getirmekte ve küresel enerji pazarında etkin rol oynamasında son derece önemli rol oynamaktadır. Buna karşın küresel enerji pazarında LNG'nin her geçen gün talebinin artmasını salt tüketim açısından ele almak son derece sınırlı bir yaklaşımdır. Bu bağlamda LNG'yi küresel çapta etkiler ortam hazırlayan dinamiklerden birisi olarak ele almak daha doğru olacaktır. Söz konusu etkiler, piyasaların işleyişinden devletlerin politika değişikliklerine uzanan bir yelpazede karşımıza çıkmaktadır. Devletlerin yaklaşımları bakımından ele alındığında en önemli değişikliklerden birisi küresel enerji pazarında etkin rol oynayan aktörlerle ilişkilidir. Bu doğrultuda pazara egemen aktörlerin yerlerini yeni ulusal şampiyonlara bıraktığına tanıklık edilmektedir. Gazprom'u tahtından etmese de halihazırda alternatifi olarak nitelendirebileceğimiz NOVATEK'in yükselişini bu kapsamda ele almak mümkündür. Tüm bunlar ışığında çalışmada küresel enerji pazarında LNG'nin önemindeki artışın yeni ulusal şampiyonların yükselişine etkisi NOVATEK örneğinde ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Devlet Kapitalizmi, Ulusal Şampiyonlar, LNG, NOVATEK, Enerji

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFETLERDE DEZAVANTAJLI GRUPLAR****Yağmur AYDIN****Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afet Yönetimi, İzmir, Türkiye, yagmur201905@gmail.com*

Özet: En geniş anlamı ile insanlara zarar veren olaylara Doğal Afet denir. Başka bir ifade ile can ve mal kaybına yol açan doğal olaylardır. Bazı afetlerin yeryüzünün nerelerinde daha çok olduğu bilinmektedir. Doğal afetlerden en çok zarar görebilecek olan grup engelli bireylerimizdir. Bu durumu önleyebilmek için engelli bireylerimiz ve aileleri doğal afet anında yaşamsal olarak nelere dikkat etmeleri ve nasıl önlemler almaları gerektiği konusunda bilgilendirilmeli ve afetlere hazır olma bilinci yükseltilmelidir. Doğal afetler sırasında yapılması gerekenlere yönelik eğitimlerin genellikle fiziksel engelli olmayan bireylere yönelik hazırlandığı görülmüştür. Oysaki engelli bireylerimiz de toplumumuzun bir parçasıdır. İşitme engelli bireylerimizin eğitimlerinde gözlerin ve ellerin kullanımı ön planda tutulmalıdır. İşitme ve konuşma yetisi olmayan insanlarımızın bu konuda yangını algılamasında bir sıkıntı çekmeyeceği düşünülebilir ama yangının çıkaracağı ses ve patlamalar algılanamayacaktır. İşitme engelli bireylerimiz eğer bir apartman katında yaşıyor ise şöyle bir sıkıntı düşünülebilir. Bulunduğu katın dışında, altında veya üstünde meydana gelebilecek bir yangında yangın ihbar seslerini ve yardım isteyenlerin seslerini duyamayacak, yangının sesini (parlama-patlama şeklinde çıkacak sesleri) algılayamaması nedeni ile çevresindeki tehlikeyi fark edemeyecektir. Ancak duman veya alevin görünmeye başlaması ile yangından haberdar olacaktır. Bu nedenle kaçma-kurtulmaya yeterince zamanı kalmayacaktır. Bu sıkıntının yaşanmaması için birey hazırlıklı olmayı planlamalı ve böyle bir durumla karşılaşınca ne yapacağını önceden bilmelidir. Eğer işitme engelli insanımızın çalışma ortamı çok katlı bir iş yerinde ise binanın kendi yangın önlemleri dışında ışıklı alarm sistemi ile de desteklenmesi doğru olacaktır. İşitme ve konuşma engelli birey deprem anında enkaz altında kalması halinde -şunu iyi bilmelidir ki tüm canlı tespit cihazları sese göre arama yapmaktadır. Enkaz altında çıkarılacak çok hafif bir sesi bile algılayabilecek teknolojik cihazlar kurtarma birimleri tarafından kullanılmaktadır. Bu yüzden herhangi bir sert beton veya demir üzerine yapacağı bir vurma işleminde o enkazı dinleyen kurtarma ekiplerini uyaracağı öğretilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Afetler, Afetlerde Dezavantajlı Gruplar, Yaşlılar, Engelliler.

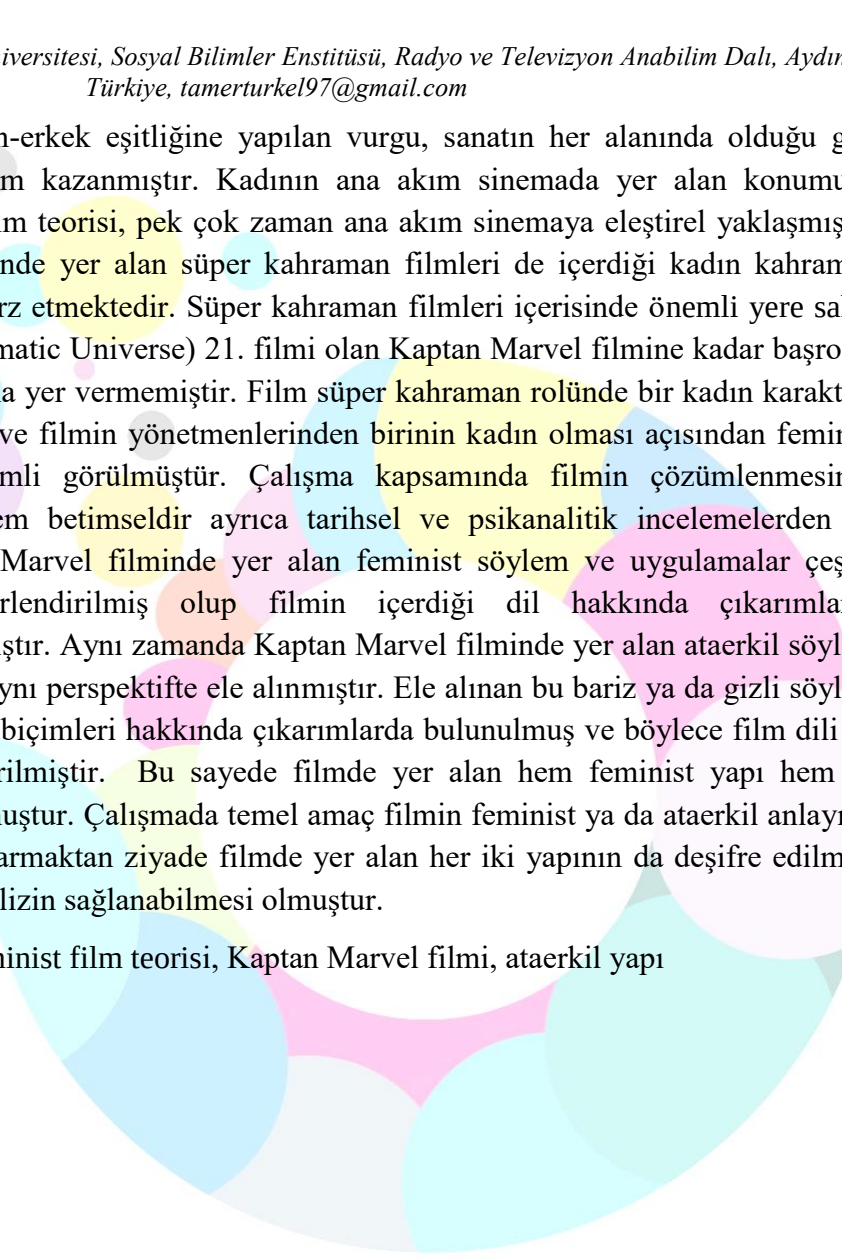
IYRSC

*Sözel Bildiri***KAPTAN MARVEL FİLMİNİN FEMİNİST FİLM TEORİSİ ÇERÇEVESİNDE
ÇÖZÜMLENMESİ****Tamer TÜRKEK***

**Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Radyo ve Televizyon Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye, tamerturkel97@gmail.com*

Özet: Son yıllarda kadın-erkek eşitliğine yapılan vurgu, sanatın her alanında olduğu gibi sinemada da büyük önem kazanmıştır. Kadının ana akım sinemada yer alan konumunu değerlendiren feminist film teorisi, pek çok zaman ana akım sinemaya eleştirel yaklaşmıştır. Ana akım sinema içerisinde yer alan süper kahraman filmleri de içerdiği kadın kahraman temsili açısından önem arz etmektedir. Süper kahraman filmleri içerisinde önemli yere sahip olan MCU (Marvel Cinematic Universe) 21. filmi olan Kaptan Marvel filmine kadar başrolde kadın bir süper kahramana yer vermemiştir. Film süper kahraman rolünde bir kadın karaktere yer vermesi bakımından ve filmin yönetmenlerinden birinin kadın olması açısından feminist eleştiri bağlamında önemli görülmüştür. Çalışma kapsamında filmin çözümlenmesinde yararlanılan temel yöntem betimseldir ayrıca tarihsel ve psikanalitik incelemelerden de yararlanılmıştır. Kaptan Marvel filminde yer alan feminist söylem ve uygulamalar çeşitli başlıklar halinde değerlendirilmiş olup filmin içerdiği dil hakkında çıkarımlarda bulunulabilmesi sağlanmıştır. Aynı zamanda Kaptan Marvel filminde yer alan ataerkil söylem ve uygulamalar da yine aynı perspektifte ele alınmıştır. Ele alınan bu bariz ya da gizli söylem ve uygulamaların yapılış biçimleri hakkında çıkarımlarda bulunulmuş ve böylece film dili iki taraflı olarak değerlendirilmiştir. Bu sayede filmde yer alan hem feminist yapı hem de ataerkil yapı ortaya konmuştur. Çalışmada temel amaç filmin feminist ya da ataerkil anlayışta olduğuyla ilgili kanıya varmaktan ziyade filmde yer alan her iki yapının da deşifre edilmesi böylece çift yönlü bir analizin sağlanabilmesi olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Feminist film teorisi, Kaptan Marvel filmi, ataerkil yapı

A large, stylized logo in the background of the page, consisting of overlapping circles in shades of blue, green, and yellow, forming a circular shape. The letters 'IYRSC' are written in a large, bold, sans-serif font across the bottom of the logo.

IYRSC

*Sözel Bildiri***SAĞLIK ÇALIŞANLARININ COVID-19 PANDEMİ SÜRECİNDE ANKSİYETE BOZUKLUĞU****Çağla Ekin ÇELİK, Nuran YILDIRIM**

**Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Afet Yönetimi Anabilim Dalı, Fatih/İstanbul, Türkiye, cglaekin@hotmail.com*

***Bezmiâlem Vakıf Üniversitesi Tıp Fakültesi Temel Tıp Bilimleri Bölümü Tıp Tarihi ve Etik Anabilim Dalı, Rektörlük Binası, Vatancaddesi Kampüsü, Fatih/İstanbul, Türkiye, nurany@gmail.com*

Özet: İnsan sağlığını olumsuz etkileyen, belirli bir sınır içinde kalmayarak hızla yayılım gösteren bulaşıcı hastalıklar mevcuttur. Günümüzde Covid-19 ismi ile bilinen Çin'in Hubei bölgesinde Wuhan şehrinde Aralık 2019'da ortaya çıkan virüsünün sebep olduğu bulaşıcı hastalık etkisi altındadır. Kısa zamanda hızla yayılarak Dünya Sağlık Örgütü tarafından 11 Mart'ta Pandemi ilan edilmiştir. Ülkemizde ise ilk Covid-19 vakası 11 Mart'ta görülmüştür. Hastalığa yakalanan kişilerde; ateş, öksürük, nefes darlığı, bulantı- kusma, baş ve eklem ağrıları gibi belirli ve bulgular saptanmaktadır. Damlacık izolasyonu ile bulaşan hastalık kısa sürede yayılım göstermektedir. Akciğerlerde ağır solunum yolu enfeksiyonuna, kanda oksijen değerlerinin düşmesine sebep olmaktadır. Hastaların oda havasında soluyamaması durumunda yoğun bakım hizmeti alması gerekmektedir. Vaka sayılarındaki hızlı artış sebebi ile sağlık sektörüne yoğun talep artışı yaşanmaktadır. Sağlık çalışanlarına düşen sorumluluk artmıştır. Sağlık çalışanlarının kişisel koruyucu ekipman sayısındaki yetersizlik ve kullanımı konusundaki düşük bilgi düzeyi, kendisi ve ailesi için endişe duyması, ilgilendiği hasta sayısındaki artış, meslektaşlarının hastalanması veya vefat etmesi, kliniklerde personel eksikliği yaşanması, personelin iş yükünün artması, izin haklarının kısıtlanması gibi karşılaşılan sorunlar sağlık personelinin olumsuz yönde etkilemiştir. Riskli durumla karşı karşıya kalma, anksiyete ve stres durumlarının oluşmasına neden olmuştur. Covid-19'un kişilerde ruh durumunu da olumsuz etkilediği görülmektedir. Sağlık personelinin işine odaklanamaması, kendine ve ailesine yeterli vakit ayıramaması gibi faktörler anksiyete düzeyine etki etmektedir. Salgın sırasında ortaya çıkan korku, panik, stres ortamı hemşire ve doktorun verdiği bakım kalitesini düşebileceği ön görülmektedir. Bulaşıcı bir hastalıktan kaynaklanan salgın esnasında hipokondriyazis ve anksiyete gibi vücudun vermiş olduğu psikolojik yanıtların kişilerin sağlığını ve ruh halini olumsuz etkilediği bildirilmektedir. Covid-19 'un sebep olduğu umutsuz ruh hali sağlık çalışanlarının mesleki performansını ve hizmetin kalitesini etkilemektedir. Bu çalışmada sağlık çalışanlarının covid-19 pandemi sürecinde anksiyete bozukluğunu incelenmek istenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Anksiyete, Sağlık Çalışanları

IYRSC

*Sözel Bildiri***SAĞLIK SİSTEMİNDƏ DECENTRALİZASIYA: TÜRKİYƏ VƏ AZƏRBAYCAN****Eda ARAS***Burdur Mehmet Akif Ersoy Universiteti, Sağlamlıq Elmləri Fakültəsi, Təcili Yardım və Afət İdarəetmə Bölümü*

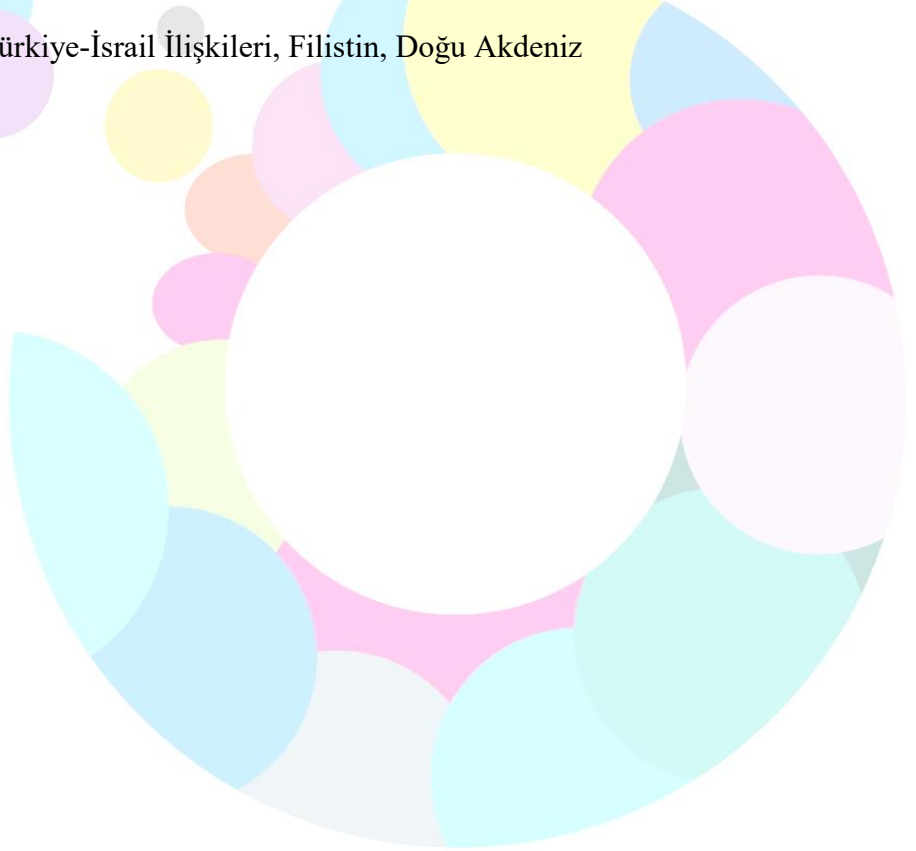
Xülasə: Azərbaycan 1995 -ci ildə Sovet İttifaqından müstəqilliyini qazanan bir ölkədir. Səhiyyə sisteminin hazırkı quruluşu həm istismar, həm də imkan baxımından Sovet İttifaqı sistemindən miras qalmışdır. Azərbaycan səhiyyə sistemi mərkəzləşdirilmiş bir quruluşa malik olsa da, bu sistemin başında Səhiyyə Nazirliyi dayanır. Ölkədəki xəstəxanaların əksəriyyəti Nazirliyə məxsusdur və səhiyyə xidmətlərinin bir hissəsi yerli idarələr vasitəsi ilə həyata keçirilir. Maliyyə və sağlamlıq siyasəti baxımından kompleks bir quruluşa malikdir. İl sağlamlıq idarələri, səhiyyə xidmətlərinin göstərilməsində Səhiyyə Nazirliyinin göstərişlərinə uyğun hərəkət edir, lakin onlar maliyyə idarələri tərəfindən ayrılan büdcələrdən asılı olmalıdırlar. Azərbaycanda əhaliyə nisbətən çoxlu sayda səhiyyə müəssisələri var. Bunun ən əhəmiyyətli səbəbi sovet dövründə səhiyyə xidmətlərinin hər bölgəyə bərabər şəkildə çatdırıla bilməməsidir. Ancaq bəzi bölgələrdə, xüsusən dağlıq ərazilərdə səhiyyə müəssisələri üçün işçi yoxdur və həkimlər şəhər yerlərində işləməyi üstün tuturlar. Türk sağlamlıq sistemi isə mərkəzləşdirilmiş bir quruluşun hakim olduğu və səlahiyyətlərin və qərar mexanizminin mərkəzdə cəmləşdiyi bir quruluşa malikdir. Bu quruluşun nəzarət baxımından rahatlıq təmin edib etməməsi müzakirə olunur. Səhiyyə müəssisələrinin kəmiyyət və keyfiyyət baxımından inkişafı və xidmətlərə olan ehtiyacın artması mərkəzdən kənarlaşdırma üzərində iş aparmağı zəruri etmişdir (mərkəzləşdirilməmiş idarəetmədə səmərəliliyin artırılması üçün aşağı səviyyəli idarəçilərə qərar vermə səlahiyyətinin verilməsi). Sağlamlığa Çevirmə Proqramı çərçivəsində işlər başlandı və strukturda əhəmiyyətli dəyişikliklər edildi. Bu baxımdan ailə təbabəti praktikası, Səhiyyə Nazirliyi Təşkilat Qanunu və təşkilati quruluşdakı dəyişikliklər bu hədəfi dəstəkləyən tədbirlər arasındadır. Azərbaycan səhiyyə sistemində mərkəzi idarədən başqa xəstəxanalar da fəaliyyət göstərir və sağlamlıq xidmətləri əyalət idarələri tərəfindən təmin edilir. Azərbaycanda hazırlanan sağlamlıq siyasətinin həyata keçirilməsi və sağlamlıq xidmətinin göstərilməsi rəsmi olaraq Səhiyyə Nazirliyinin vəzifəsidir. Bu qurumlar makro səviyyəli siyasət qəbul etmə və qərar vermə prosesində iştirak etməsələr də, fəaliyyətlərinə görə xidmətlərin göstərilməsində qismən muxtariyyətə malikdirlər. Bu vəziyyət sistemin işində aydınlığın qarşısını alsada, mərkəzdən idarə olunan, nüfuzlu və yüksək nəzarətə malik bir sağlamlıq sistemini ortaya qoyur. Türk sağlamlıq sistemində, əksinə, Cümhuriyyətin ilk illərindən bəri davam edən mərkəzləşdirilmiş quruluşu dəyişdirməklə, bölgələrdə xidmət göstərənlərin lehinə səlahiyyətlərin köçürülməsi, yəni mərkəzsizləşdirmə var. xidmətin göstərildiyi yer. Bu dəyişiklik həm səhiyyə müəssisələrinin fəaliyyətində, həm də Səhiyyə Nazirliyinin Mərkəzi Təşkilatı ilə sağlamlıq müəssisələrinin təşkilində özünü göstərir.

Açar sözlər: Mərkəzsizləşdirmə, Azərbaycan, Türkiyə, Sağlamlıq Sistemi

*Sözel Bildiri***TÜRKİYE-İSRİL İLİŞKİLERİ (2002-2020)****Hacı İbrahim SANCAKTAR***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Muğla, Türkiye,
ibrahimsancaktarr@gmail.com*

Özet: Türkiye ve İsrail arasında 1949 yılında başlayan diplomatik ilişkiler, Türkiye'nin İsrail'i tanıyan ilk Müslüman ülke olması sebebiyle büyük önem taşımaktadır. 1990'lı yıllarda iki ülke arasındaki ilişkilerin "altın çağı" yaşanmıştır. Özellikle Soğuk Savaş sonrası değişen bölgesel dengeler iki ülke açısından da dikkatle takip edilmiştir. 2002 yılında AK Parti'nin iktidara gelmesi ile birlikte Türkiye'nin Orta Doğu bölgesine verdiği önem artmış, komşularla sıfır sorun politikası izlenmiştir. İsrail ile olan ilişkiler sürekli inişli ve çıkışlı şekilde devam etmiştir. Bu makalede 2002-2020 arasında Türkiye-İsrail ilişkileri ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye-İsrail ilişkileri, Filistin, Doğu Akdeniz

IYRSC

*Sözel Bildiri***DOĞU VE GÜNEYDOĞU BÖLGELERİNİN COVID19 SÜRECİNE YÖNELİK
ALGISININ VE TUTUMUNUN FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ****Muhammet ALAGÖZ, Muhammet GÜL***Psikolojik Danışman, Fırat Üniversitesi, _mtalgzz@gmail.com**Psikolojik Danışman, Fırat Üniversitesi, _muhammetgl0721@gmail.com*

Özet: Ülkemiz Pandemi haritasına bakıldığında Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde COVID19 aşısı karşıtlığı, en yüksek vaka ve tedbirsizlik oranlarının görülmesi Sağlık Bakanlığının yayınladığı verilerce bilinmektedir. Bu çalışmanın amacı, Doğu ve Güneydoğu bölgelerinin karakteristik özelliklerini dikkate alarak COVID19 sürecine yönelik algılarını ve tutumlarını ortaya çıkarmaktır. Bu amaç doğrultusunda bu çalışmanın evrenini Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde ikamet eden insanlar oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklem grubunu ise 7 kadın ve 23 erkek olmak üzere totalde 30 kişiden meydana gelmektedir. Araştırmaya katılan bireylerin yaşları 15-55 yaş aralığını kapsamaktadır. Bu araştırma bireylerin algısını ve tutumunu ortaya çıkarmayı hedef edindiğinden bir olgu bilim (Fenomenolojik) desen üzerine inşa edilmiştir. Araştırma verilerini toplamak için “Yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmış ve 30 bireyden online görüşme suretiyle veriler elde edilmiştir. Görüşmeler kapsamında ilk önce bireylere çeşitli demografik bilgileri içeren sorular sorulmuştur. Daha sonra çalışmanın asıl amacı olan Doğu ve Güneydoğu bölgelerinin COVID19 sürecine yönelik algı ve tutumunu içeren yarı yapılandırılmış sorular sorulmuştur. Sorulardan elde edilen cevaplar transkriptasyona tabi tutulmuş ve Word formatında yazı haline getirilmiştir. Word’e aktarılan veriler MaxQda 20 Paket programı yardımıyla analize tabi tutulmuş, tema ve alt temalar oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar incelendiğinde katılımcı ifadelerinin üç tema etrafında şekillendiği görülmektedir. Bu temalar genel olarak bireylerin algı ve tutumunu ek olarak birey ve çevresi tarafından yaşanan psikolojik etkilerin üzerinde yoğunlaşmaktadır. Araştırma elde edilen verilerin işlenmesi ile birlikte araştırmacı ve uygulayıcılara çeşitli önerilerle bitirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: COVID19, Pandemi, Doğu ve Güneydoğu, Aşı, Psikoloji

The logo for the 3rd International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is displayed in a large, light purple, serif font. The letters are bold and slightly shadowed, giving it a three-dimensional appearance. The logo is centered at the bottom of the page.

*Sözel Bildiri***UTANGAÇLIĞIN İNSAN PSİKOLOJİSİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİNİ
FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ****İbrahim KAÇMAZ***ibrahimmkacmaz0@hmail.com*

Özet: Hayatın olağan akışında kimi bireylerin toplum sosyalizasyonundan geri kaldığına veya yaşantı ve deneyimleri yüzünden utangaç bir kişilik yapısı ve baskısına maruz kaldığı öngörülmektedir. Bu araştırmanın amacı utangaç bir kişiliğin bireyin hayatında ne gibi zorluklara sebebiyet verdiği ve bu zorluklar karşısında bireyin ne tür tepkiler ortaya koyduğunu araştırmaktır. Bu çalışmanın evrenini yaşantılarının farklı dönemlerinde veyahut hâlihazırda utangaçlık deneyimi olan bireyler meydana getirmektedir. Çalışmanın örneklem gurubunu ise 6 kadın ve 10 erkek olmak üzere toplam 16 kişi meydana getirmektedir. Araştırmaya katılan bireylerin yaş spektrumları 19.... 45 aralığındadır . Bu araştırma, bireylerin deneyimlerini ortaya çıkarmayı amaç edindiğinden bir olgu bilim (fenomenolojik) desen üzerine inşa edilmiştir. Araştırma verilerini toplamak için “Yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmış ve 16 bireyden online görüşme suretiyle veriler elde edilmiştir. Görüşmeler kapsamında ilk önce bireylere çeşitli demografik bilgileri içeren sorular sorulmuştur. Daha sonra çalışmanın asıl amacı olan utangaçlığın bireysel ve toplumsal olarak insan psikolojisine olan etkisini belirlemek amacıyla yarı yapılandırılmış görüşme formu katılımcılara yöneltilmiştir. Sorulardan elde edilen cevaplar transkriptasyona tabi tutulmuş ve Word formatında yazı haline getirilmiştir. Word’e aktarılan veriler MaxQda 20 Paket programı yardımıyla analize tabi tutulmuş, tema ve alt temalar oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar incelendiğinde katılımcı ifadelerinin beş tema etrafında şekillendiği görülmektedir. Bu temalar genel olarak bireylerin yaşadığı zorluklar ve bu zorlukların psikolojik etkileri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Araştırma elde edilen verilerin işlenmesi ile birlikte araştırmacı ve uygulayıcılara çeşitli önerilerle bitirilmiştir.

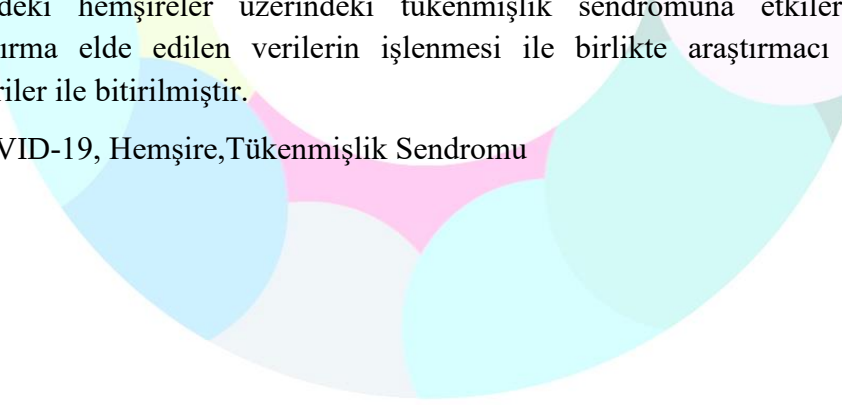
Anahtar Kelimeler: utangaçlık, zorluk, birey, psikoloji

IYRSC

*Sözel Bildiri***COVID-19'UN TÜRKİYE'DEKİ HEMŞİRELER ÜZERİNDEKİ TÜKENMİŞLİK ETKİLERİNİN İNCELENMESİ****Rüveyda Betül KARATAŞ, Elif Şevval ARMUTCUOĞLU***Sosyal Hizmet Uzmanı, Fırat Üniversitesi, betulkaratas978@gmail.com**Psikolojik Danışman, Fırat Üniversitesi, elifarmutcuoglu5@gmail.com*

Özet: 1 Aralık 2019 yılında Çin’de ortaya çıkan COVID-19 isimli virüs salgını bütün dünyayı etkisi altına almıştır. Ülkemizde ki ilk vaka ise 11 Mart 2020 tarihinde açıklanmıştır. Bu günden sonra ülkemiz eskisi gibi olamamıştır. Hayat her türlü kısıtlanmış ve düzen bozulmuştur. Bununla birlikte sağlık alanında çalışan insanların iş gücü daha da artmıştır. Dolayısıyla düzenin bozulması ve iş yükü artması sağlık alanında çalışan herkes gibi hemşireleri de olumsuz etkilemiştir. Bu çalışmanın amacı COVID-19’un Türkiye’deki hemşirelerin tükenmişlik sendromu üzerindeki etkilerini araştırmaktır. Çalışmanın örneklem grubu ise 23 kadın 2 erkek olmak üzere 25 kişiden meydana gelmektedir. Araştırmaya katılan bireylerin yaş aralıkları 25-48 arasında değişmektedir. Araştırma verilerini toplamak için ‘Yarı yapılandırılmış görüşme formu’ kullanılmış ve 25 bireyden online görüşme suretiyle veriler elde edilmiştir. Görüşmeler kapsamında ilk önce çeşitli demografik bilgileri içeren sorular sorulmuştur. Daha sonra çalışmanın asıl amacı olan COVID-19’un hemşireler üzerindeki tükenmişlik sendromunun etkisine yönelik yarı yapılandırılmış sorular katılımcılara yöneltilmiştir. Sorulardan elde edilen cevaplar transkripte edilmiş ve Word formunda metin haline getirilmiştir. Word’e aktarılan veriler MaxQuda20 paket programı yardımı ile analiz edilmiş, tema ve alt temalar oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar incelendiğinde katılımcı ifadelerinin on tema etrafında şekillendiği görülmektedir. Bu temalar COVID-19’un Türkiye’deki hemşireler üzerindeki tükenmişlik sendromuna etkilerine yoğunlaşmaktadır. Araştırma elde edilen verilerin işlenmesi ile birlikte araştırmacı ve uygulayıcılara çeşitli öneriler ile bitirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, Hemşire, Tükenmişlik Sendromu

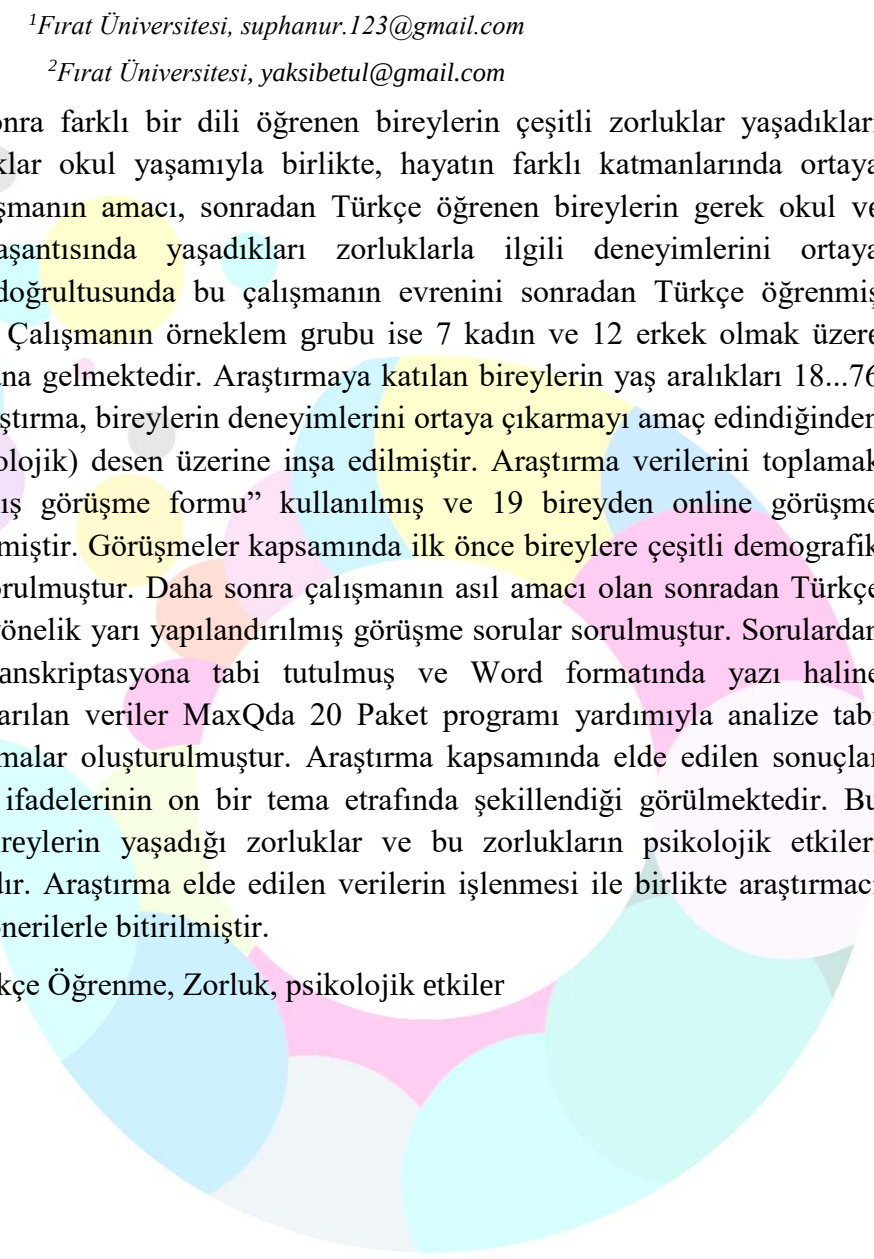
A large, stylized logo for the International Young Researchers Student Congress (IYRSC). It features a circular design with overlapping segments in shades of blue, green, and yellow. The letters 'IYRSC' are prominently displayed in a large, bold, serif font across the center of the logo.

IYRSC

*Sözel Bildiri***TÜRKÇE'Yİ SONRADAN ÖĞRENEN BİREYLERİN OKULA VE HAYATA
ADAPTASYON SÜREÇLERİNİN FENOMENOLOJİK İNCELENMESİ****Supha Nur KÜÇÜKBAHÇE¹, Betül YAKŞI²**¹Fırat Üniversitesi, suphanur.123@gmail.com²Fırat Üniversitesi, yaksibetul@gmail.com

Özet:Belli bir yaştan sonra farklı bir dili öğrenen bireylerin çeşitli zorluklar yaşadıkları bilinmektedir. Bu zorluklar okul yaşamıyla birlikte, hayatın farklı katmanlarında ortaya çıkabilmektedir. Bu çalışmanın amacı, sonradan Türkçe öğrenen bireylerin gerek okul ve gerekse de toplum yaşantısında yaşadıkları zorluklarla ilgili deneyimlerini ortaya çıkartmaktır. Bu amaç doğrultusunda bu çalışmanın evrenini sonradan Türkçe öğrenmiş bireyler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklem grubu ise 7 kadın ve 12 erkek olmak üzere toplam 19 kişiden meydana gelmektedir. Araştırmaya katılan bireylerin yaş aralıkları 18...76 yaşlar arasındadır. Bu araştırma, bireylerin deneyimlerini ortaya çıkarmayı amaç edindiğinden bir olgu bilim (fenomenolojik) desen üzerine inşa edilmiştir. Araştırma verilerini toplamak için “Yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmış ve 19 bireyden online görüşme suretiyle veriler elde edilmiştir. Görüşmeler kapsamında ilk önce bireylere çeşitli demografik bilgileri içeren sorular sorulmuştur. Daha sonra çalışmanın asıl amacı olan sonradan Türkçe öğrenme deneyimlerine yönelik yarı yapılandırılmış görüşme sorular sorulmuştur. Sorulardan elde edilen cevaplar transkriptasyona tabi tutulmuş ve Word formatında yazı haline getirilmiştir. Word’e aktarılan veriler MaxQda 20 Paket programı yardımıyla analize tabi tutulmuş, tema ve alt temalar oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar incelendiğinde katılımcı ifadelerinin on bir tema etrafında şekillendiği görülmektedir. Bu temalar genel olarak bireylerin yaşadığı zorluklar ve bu zorlukların psikolojik etkileri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Araştırma elde edilen verilerin işlenmesi ile birlikte araştırmacı ve uygulayıcılara çeşitli önerilerle bitirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Öğrenme, Zorluk, psikolojik etkiler

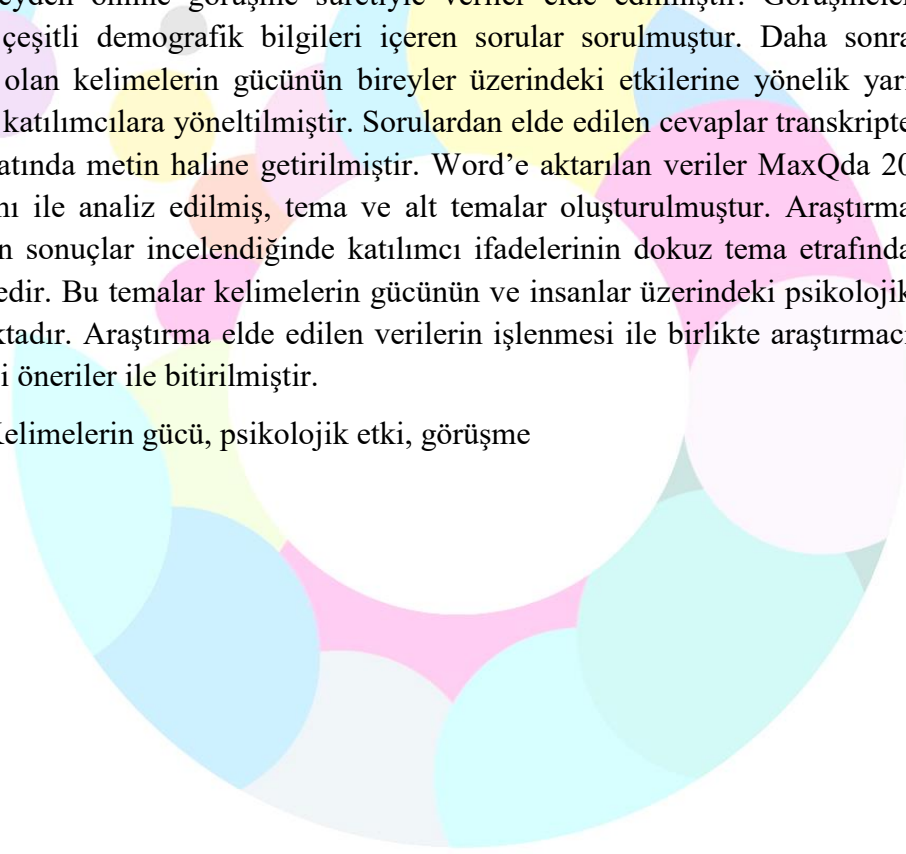
The logo of the 3rd International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is a large, stylized letter 'Y' composed of several overlapping circles in shades of blue, green, and yellow. Below the 'Y' is the acronym 'IYRSC' in a large, bold, blue serif font.

IYRSC

*Sözel Bildiri***KELİMELEİN SİHİRLİ GÜCÜNÜN PSİKOLOJİK ETKİLERİNİN İNCELENMESİ****Berivan ESER, Hacer YÜKSEL***Psikolojik Danışman, Fırat Üniversitesi, berivaneser1744@gmail.com**Psikolojik Danışman, Fırat Üniversitesi, haceryuksel1903@gmail.com*

Özet: Eskilerin belagat sanatı olarak nitelendirdikleri güzel konuşmanın insanlar arasında her dönem ilgi duyulan bir alan olduğu şüphesiz bilinmektedir. Dolayısıyla kelimelerin ustaca kullanımının insanlar üzerinde sihirli bir etkisinin olduğundan söz edilmektedir. Bu çalışmanın amacı, kelimelerin sihirli gücünün bireyler üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmaktır. Çalışmanın örneklem grubu ise 2 erkek ve 27 kadın olmak üzere toplam 29 kişiden meydana gelmektedir. Araştırmaya katılan bireylerin yaş aralıkları 13-31 yaşları arasındadır. Araştırma verilerini toplamak için ‘Yarı yapılandırılmış görüşme formu’ kullanılmış ve 29 bireyden online görüşme suretiyle veriler elde edilmiştir. Görüşmeler kapsamında ilk önce çeşitli demografik bilgileri içeren sorular sorulmuştur. Daha sonra çalışmanın asıl amacı olan kelimelerin gücünün bireyler üzerindeki etkilerine yönelik yarı yapılandırılmış sorular katılımcılara yöneltilmiştir. Sorulardan elde edilen cevaplar transkripte edilmiş ve Word formatında metin haline getirilmiştir. Word’e aktarılan veriler MaxQda 20 Paket programı yardımı ile analiz edilmiş, tema ve alt temalar oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar incelendiğinde katılımcı ifadelerinin dokuz tema etrafında şekillendiği görülmektedir. Bu temalar kelimelerin gücünün ve insanlar üzerindeki psikolojik etkilerine yoğunlaşmaktadır. Araştırma elde edilen verilerin işlenmesi ile birlikte araştırmacı ve uygulayıcılara çeşitli öneriler ile bitirilmiştir.

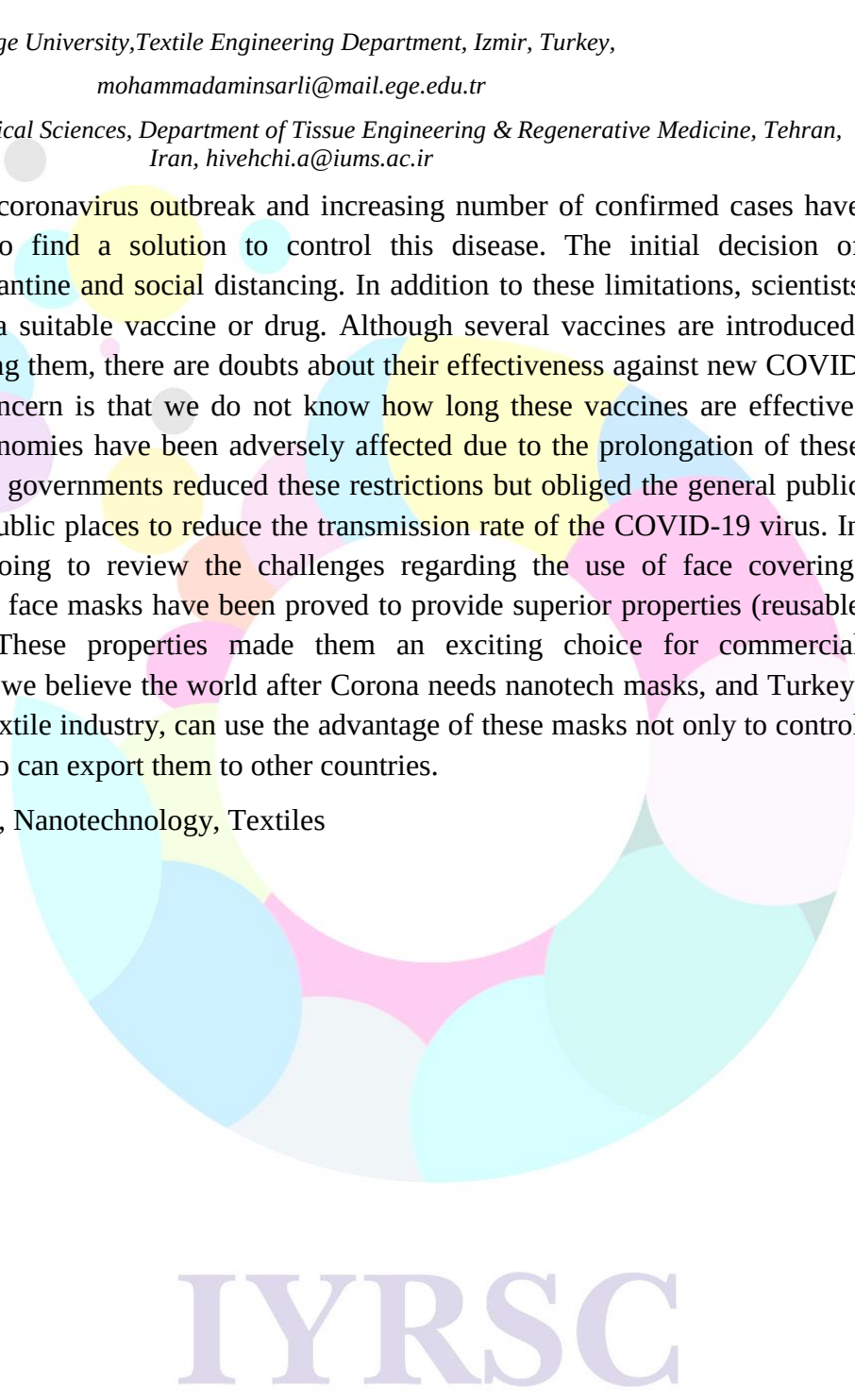
Anahtar Kelimeler: Kelimelerin gücü, psikolojik etki, görüşme

IYRSC

*Sözel Bildiri***THE GLOBAL NEED FOR FACE MASKS TUNED WITH NANOTECHNOLOGY
WITH SUPERIOR PROTECTION AGAINST COVID-19****Mohammadamin SARLI 1*, Ahmad HIVECHI 2******Ege University, Textile Engineering Department, Izmir, Turkey,**mohammadaminsarli@mail.ege.edu.tr****Iran University of Medical Sciences, Department of Tissue Engineering & Regenerative Medicine, Tehran, Iran, hivehchi.a@iums.ac.ir*

Abstract: The recent coronavirus outbreak and increasing number of confirmed cases have forced governments to find a solution to control this disease. The initial decision of governments was quarantine and social distancing. In addition to these limitations, scientists are trying to develop a suitable vaccine or drug. Although several vaccines are introduced, and people are receiving them, there are doubts about their effectiveness against new COVID variants. The other concern is that we do not know how long these vaccines are effective. That is why some economies have been adversely affected due to the prolongation of these restrictions. Therefore, governments reduced these restrictions but obliged the general public to use face masks in public places to reduce the transmission rate of the COVID-19 virus. In this article, we are going to review the challenges regarding the use of face covering. Nanotechnology-based face masks have been proved to provide superior properties (reusable and biodegradable). These properties made them an exciting choice for commercial companies. Therefore, we believe the world after Corona needs nanotech masks, and Turkey, thanks to its modern textile industry, can use the advantage of these masks not only to control the coronavirus but also can export them to other countries.

Keywords: Post-covid, Nanotechnology, Textiles

IYRSC

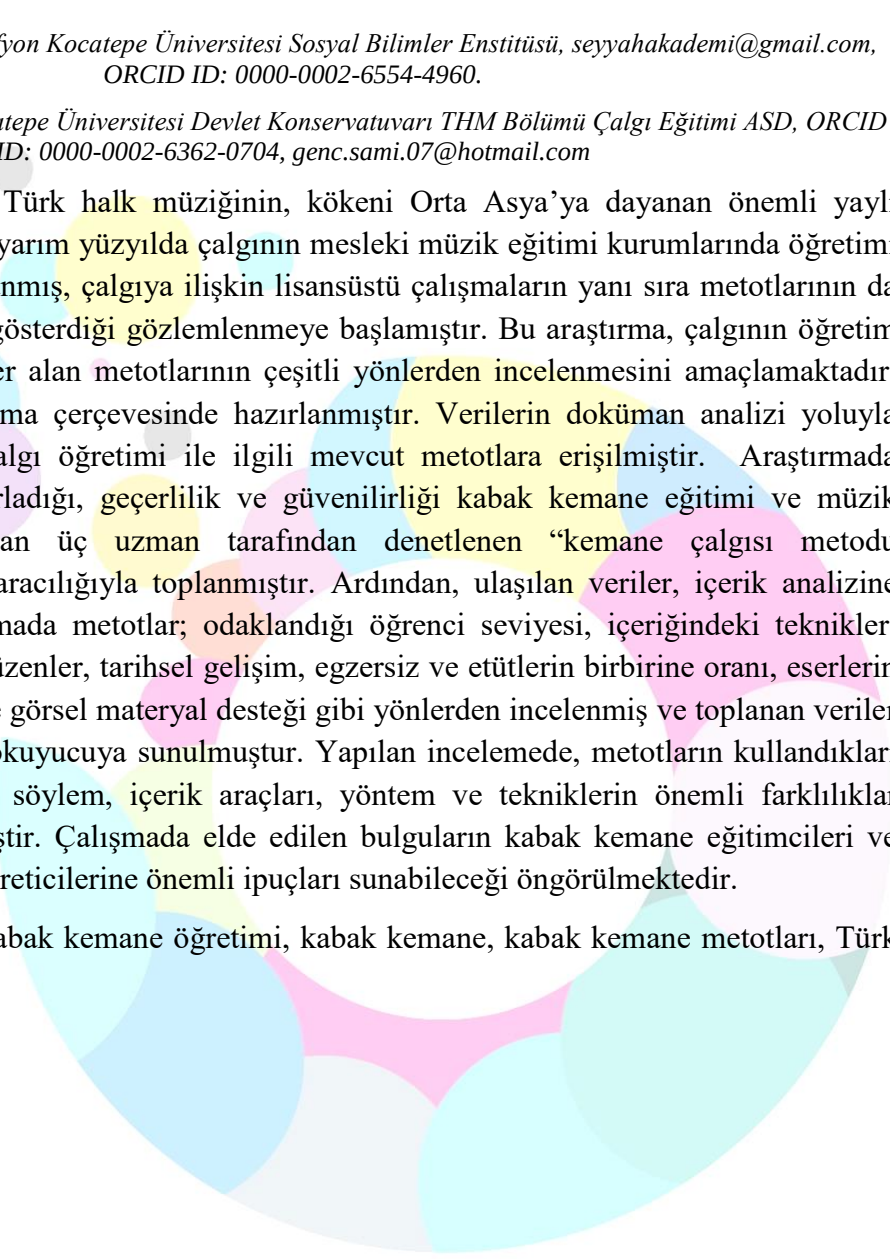
*Sözel Bildiri***KABAK KEMANE METOTLARIN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLER ARACILIĞIYLA
İNCELENMESİ****Kazım Göktuğ KUTLU¹, Sami Emrah GEREKTEN²**

¹*Yüksek lisans öğrencisi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, seyyahakademi@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-6554-4960.*

¹*Dr. Öğr. Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuarı THM Bölümü Çalgı Eğitimi ASD, ORCID ID: 0000-0002-6362-0704, genc.sami.07@hotmail.com*

Özet: Kabak kemane; Türk halk müziğinin, kökeni Orta Asya'ya dayanan önemli yaylı çalgılardan biridir. Son yarım yüzyılda çalgının mesleki müzik eğitimi kurumlarında öğretimi gerçekleştirilmeye başlanmış, çalgıya ilişkin lisansüstü çalışmaların yanı sıra metotlarının da bu süreçte sayıca artış gösterdiği gözlemlenmeye başlamıştır. Bu araştırma, çalgının öğretim materyalleri arasında yer alan metotlarının çeşitli yönlerden incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırma nitel paradigma çerçevesinde hazırlanmıştır. Verilerin doküman analizi yoluyla toplandığı çalışmada çalgı öğretimi ile ilgili mevcut metotlara erişilmiştir. Araştırmada veriler, yazarların hazırladığı, geçerlilik ve güvenilirliği kabak kemane eğitimi ve müzik eğitimi alanında çalışan üç uzman tarafından denetlenen “kemane çalgısı metodu değerlendirme formu” aracılığıyla toplanmıştır. Ardından, ulaşılan veriler, içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışmada metotlar; odaklandığı öğrenci seviyesi, içeriğindeki teknikler, enstrümanın tanıtımı, düzenler, tarihsel gelişim, egzersiz ve etütlerin birbirine oranı, eserlerin ritmik yapıları, işitsel ve görsel materyal desteği gibi yönlerden incelenmiş ve toplanan veriler belirli temalar halinde okuyucuya sunulmuştur. Yapılan incelemede, metotların kullandıkları terminoloji, taksonomi, söylem, içerik araçları, yöntem ve tekniklerin önemli farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir. Çalışmada elde edilen bulguların kabak kemane eğitimcileri ve kabak kemane metodu üreticilerine önemli ipuçları sunabileceği öngörülmektedir.

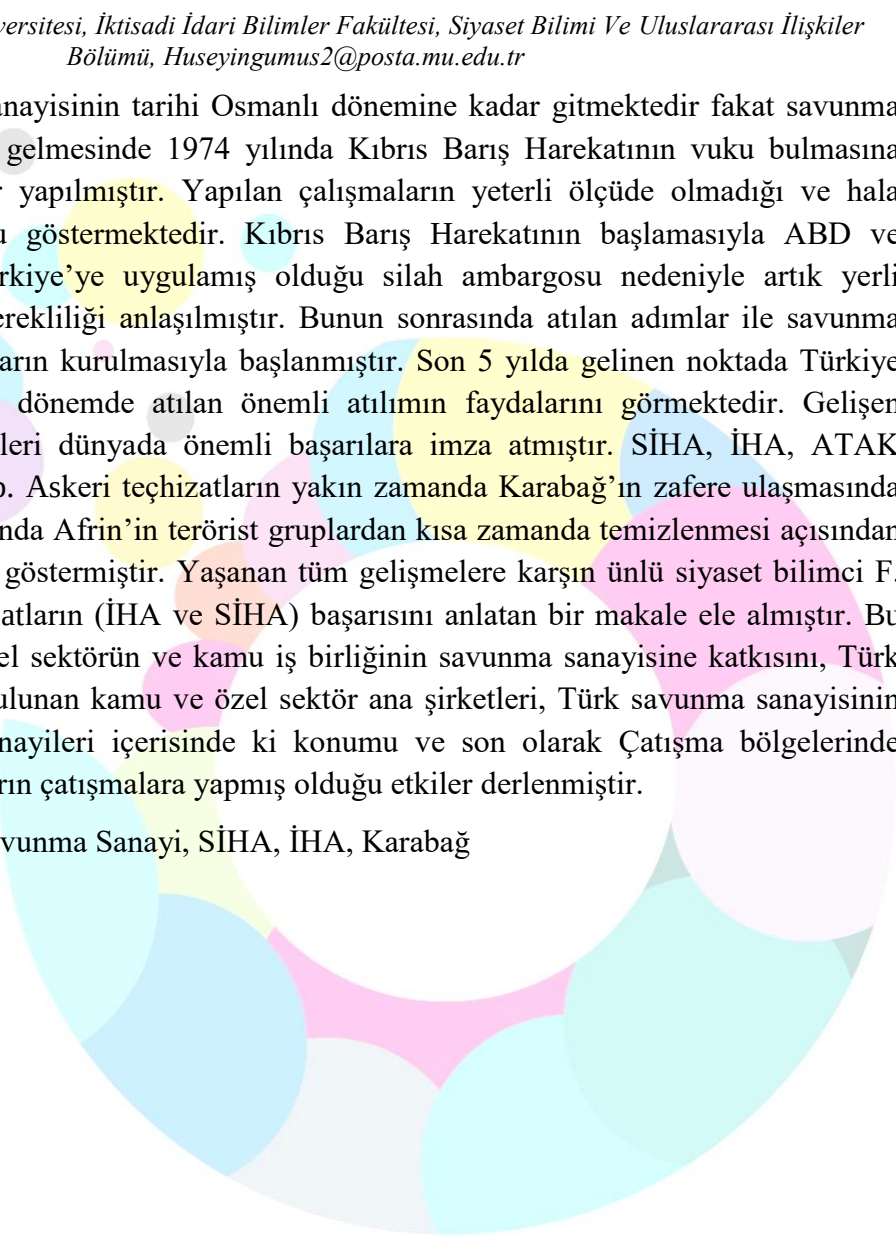
Anahtar Kelimeler: Kabak kemane öğretimi, kabak kemane, kabak kemane metotları, Türk Halk Müziği.

A large, stylized logo in the background of the page. It consists of several overlapping circles in shades of blue, green, and yellow, forming a circular shape. In the center of this shape, the letters "IYRSC" are written in a large, bold, sans-serif font. The logo is positioned behind the main text of the abstract.

*Sözel Bildiri***GELİŞEN SAVUNMA SANAYİSİ VE DÜNYADAKİ ETKİLERİ; KARABAĞ VE ZEYTİN DALI HAREKATI ÖRNEKLERİ****Hüseyin GÜMÜŞ***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Huseyingumus2@posta.mu.edu.tr*

Özet: Türk savunma sanayisinin tarihi Osmanlı dönemine kadar gitmektedir fakat savunma sanayisinin bu günlere gelmesinde 1974 yılında Kıbrıs Barış Harekatının vuku bulmasına kadar çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Yapılan çalışmaların yeterli ölçüde olmadığı ve hala ithalata bağlı olduğunu göstermektedir. Kıbrıs Barış Harekatının başlamasıyla ABD ve Avrupa ülkelerinin Türkiye'ye uygulamış olduğu silah ambargosu nedeniyle artık yerli savunma sanayisinin gerekliliği anlaşılmıştır. Bunun sonrasında atılan adımlar ile savunma sanayisi çeşitli kuruluşların kurulmasıyla başlanmıştır. Son 5 yılda geline nokta Türkiye savunma sanayisinin o dönemde atılan önemli atılımın faydalarını görmektedir. Gelişen savunma sanayisi ürünleri dünyada önemli başarılarla imza atmıştır. SİHA, İHA, ATAK Helikopteri, Tanklar v.b. Askeri teçhizatların yakın zamanda Karabağ'ın zafere ulaşmasında ve Zeytin Dalı Harekatında Afrin'in terörist gruplardan kısa zamanda temizlenmesi açısından başarısını tüm dünyaya göstermiştir. Yaşanan tüm gelişmelere karşın ünlü siyaset bilimci F. Fukuyama askeri teçhizatların (İHA ve SİHA) başarısını anlatan bir makale ele almıştır. Bu araştırmanın amacı; Özel sektörün ve kamu iş birliğinin savunma sanayisine katkısını, Türk savunma sanayisinde bulunan kamu ve özel sektör ana şirketleri, Türk savunma sanayisinin dünyadaki savunma sanayileri içerisinde ki konumu ve son olarak Çatışma bölgelerinde yüksek askeri teçhizatların çatışmalara yapmış olduğu etkiler derlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Savunma Sanayi, SİHA, İHA, Karabağ

IYRSC

*Sözel Bildiri***HEMŞİRELİK DÖRDÜNCÜ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN BEYİN GÖÇÜNE YÖNELİK TUTUMLARININ YORDAYICISI OLARAK KARIYER KARAR VERME VE KARIYER KARAR VERME YETKİNLİKLERİ****Fatma Dilek TURAN***

**Aksaray Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği
Anabilim Dalı, Aksaray, Türkiye, Fatmadilek_32@hotmail.com*

Özet:

Giriş: Beyin göçünün en fazla yaşandığı meslek gruplarının başında sağlık profesyonellerinin geldiği görülmektedir.

Amaç: Araştırma hemşirelik dördüncü sınıf öğrencilerinin beyin göçüne yönelik tutumlarının yordayıcısı olarak, kariyer karar verme ve kariyer karar verme yetkinliklerini değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Yöntem: Araştırma 20 Aralık 2020-10 Ocak 2021 tarihlerinde bir devlet üniversitesinin hemşirelik bölümü 90 dördüncü sınıf öğrencisinde yapılmıştır. Veriler, “Öğrenci Tanıtım Formu”, “Hemşirelik Öğrencilerinde Beyin Göçüne Yönelik Tutum Ölçeği”, “Kariyer Kararı Ölçeği”, “Kariyer Kararı Yetkinlik Ölçeği” ile toplanmıştır. Ölçek puanlarının artması sırasıyla; beyin göçüne yönelik tutumların yükseldiğini, öğrencilerin kariyerleri ile ilgili karar verebildiğini, öğrencilerin kariyer kararlarını vermede kendilerini yetkin gördüklerini göstermektedir. Araştırmanın yapılabilmesi için ölçek sahiplerinden, etik kuruldan ve kurumdan izin, katılımcılardan aydınlatılmış onam alınmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin genel beyin göçü ölçek puan ortalamaları yüksek ($51,15 \pm 11,31$), çekirdek aile yapısına sahip olan ve kariyer hedefi olan öğrenci hemşirelerin ölçek puanları daha yüksek bulunmuştur ($p < 0,05$). Akademik başarıları ve kariyer danışmanlık gereksinimleri arttıkça beyin göçüne yönelik tutumların arttığı belirlenmiştir ($p < 0,05$). Beyin göçüne yönelik tutumlar ile kariyer kararı verme yetkinliği arasında anlamlı ilişki tespit edilirken ($p < 0,05$), kariyer kararı arasında ilişki bulunamamıştır ($p > 0,05$). Araştırmada kullanılan ölçek ve alt ölçeklerin, beyin göçüne yönelik tutum puanlarına ilişkin varyansın %39’unu açıkladığı görülmüştür ($p < 0,05$, $R^2 = 0,39$).

Tartışma ve Sonuç: Kuşkusuz ki hemşirelerde beyin göçü arttıkça, bakım alan hastalara düşen hemşire sayısı azalacak ve orantılı olarak bakımın kalitesi de düşecektir. Beyin göçünün ve yordayıcılarının belirlenmesinin öncelikle hemşirelere, dolayısıyla hastaların aldıkları sağlık bakım hizmetlerinin kalitesine ve literatüre ciddi katkılar sağlayacağı düşünülmektedir. Önemli düzeyde yordayıcı olduğu tespit edilen kariyer kararı ve yetkinliği konusunda öğrencilere profesyonel danışmanlık yapılması, eğitim programlarının oluşturulması, bu program kapsamında öğrencilerin her dönem gereksinimlerinin belirlenmesi ve desteklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beyin göçü, hemşire, kariyer, öğrenci, tutum

*Sözel Bildiri***PANDEMİ DÖNEMİNDE DİŞ HEKİMLİĞİ**
Burcu ÖZDEMİR ÖĞRÜ

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık ve Biyomedikal Bilimler Yüksek Lisans Programı, Burdur, Türkiye, dtburcuozdemir@gmail.com

Özet: Çin'in Vuhan kentinde 2019 yılı Aralık ayında daha önce insanlarda tespit edilmemiş olan yeni bir koronavirüs tespit edildi. Bu virüs SARS-Cov2 olarak isimlendirildi. DSÖ tarafından 11 Mart 2020 tarihinde pandemik bir hastalık olarak ilan edildi. COVID-19 vücut sıvıları ve solunum damlacıkları yoluyla bulaşır. Koronavirüsler tek zincirli, zarflı, hızlı mutasyona uğrayan RNA virüsleridir. SARS-Cov2 ile enfekte bireylerde görülen ateş, kuru öksürük, halsizlik gibi klinik bulgular gripten çok farklı değildir. Diş Hekimliği uygulamaları sırasında ortaya saçılan kan ve tükürük gibi vücut sıvıları virüsün hızlı yayılmasına neden olur. Bu nedenle Diş hekimliği uygulamaları yüksek düzeyde risklidir. COVID-19 pandemisi sırasında; Diş hekimliği kliniklerinde birtakım önlemler almak, kişisel koruyucu ekipman (KKE) kullanımı ve hasta-hekim arasındaki çapraz enfeksiyon riskini önlemek pandemi kontrolü için çok önemlidir. Bu nedenle Diş hekimleri; COVID-19 bulaş yollarını, hastalığın yayılmasını önlemek için alınması gereken enfeksiyon kontrol yöntemlerini ve pandemi döneminde önerilen Diş hekimliği uygulamalarını mutlaka bilmelidir. Dolayısıyla hastalığın bulaş ve yayılması açısından son derece riskli olan diş kliniklerinde yüksek önlem ve dikkatle süreç yönetilmelidir. Pandeminin başlangıcında dental tedaviler sadece acil olanları içerirken, pandemi devam ettikçe kademeli bir şekilde önce komplikasyon çıkarabilecek, ancak henüz acil olmayan dental tedavileri içerecek şekilde genişletilmiştir. Aşının yaygınlaşması ile aralıklı sosyal mesafe uygulaması ve gereken tüm diğer önlemlerin alınmasıyla tüm dental tedaviler uygulanabilmektedir. Diş Hekimleri henüz normal çalışma tempolarına dönmemiştir. Pandemi tüm sağlık çalışanlarında olduğu gibi yüksek riskle çalışan Diş Hekimlerinde de oldukça derin izler bırakmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, SARS-Cov2, enfeksiyon kontrol, dental tedavi, KKE.

IYRSC

*Sözel Bildiri***PANDEMİ SÜRECİNDE DUYGUSAL ÖZGÜRLÜK TEKNİĞİNİN
UYGULANMASININ, ÖĞRENCİLERİN KAYGI VE STRESLE BAŞ ETME
TARZLARI ÜZERİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ****Canan ERAYDIN¹, Berkay CORBACI², Esra YILDIRIM³ Üzeyir DİNİ², Hamza
UYSA²**¹Öğr. Gör., Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Esasları Anabilim Dalı,
Zonguldak, Türkiye, eraydincan@gmail.com²Lisans Öğrencisi, Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Anabilim Dalı, Zonguldak,
Türkiye, corbaciberkay@hotmail.com³Uzm. Hem. Ametist Psikolojik Danışmanlık ve Koçluk Akademisi, Ankara, Türkiye, yildirim.esra33@gmail.com**Özet:**

Giriş: Pandemi sürecinde karantina ve izolasyon yöntemleri kapsamında eğitime ara verilmesi, klinik uygulama alanlarında eğitim gören hemşirelik öğrencilerinin uzun süre klinikten uzak kalmalarına neden olmuştur. Bu durum hemşirelik öğrencilerinin kaygı düzeylerini etkilediği gibi, kendilerini yetersiz hissetmelerine ve stres yaşamalarına neden olmuştur.

Amaç: Bu çalışmanın amacı, duygusal özgürlük tekniğinin hemşirelik öğrencilerinde kaygı ve stresle baş etme tarzları üzerine etkisini araştırmaktır.

Yöntem: Ön test-son test kontrol gruplu, deneysel olarak tasarlanmış çalışmada, duygusal özgürlük tekniği deney grubuna 4 oturum uygulanmıştır. Durumluluk kaygı ölçeği, stresle baş etme tarzları ölçeği, öznel rahatsızlık düzeyi skalası ön uygulama aşamasında ve duygusal özgürlük tekniği oturumu sonrasında uygulanmıştır.

Bulgular: Deney grubunda yer alan öğrencilerin son testte ölçülen stresle başa çıkma ölçeği, sosyal destek arama, iyimserlik, kendine güven ve boyun eğici yaklaşım ölçüm puan ortalamaları ve durumluluk kaygı ölçeği ölçüm puanlarının ön testte ölçülen ölçüm puan ortalamalarından ve puanlarından daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinde kaygı düzeylerinin azaltılması, stresle baş etme düzeylerinin artırılmasında kendi kendilerine uygulayabilecekleri duygusal özgürlük tekniği gibi alternatif yaklaşımlar teşvik edilmelidir. Online platformlar üzerinden uygulanan yöntemler, özellikle öğrencilerin pandemi nedeniyle birbirinden uzak ve bir arada olamadıkları bu dönemde öğrencilerin hayatlarına olumlu katkı sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Duygusal özgürlük tekniği, kaygı, stres, tamamlayıcı tedaviler

IYRSC

*Sözel Bildiri***USING METAPHORS TO DETERMINE PERCEPTIONS OF CIRCUMCISION
AMONG MALE CIRCUMCISED UNIVERSITY STUDENTS IN TURKEY****Fahriye PAZARCIKCI 1*, Emine EFE 2****

**Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Uzaktan eğitim MYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Isparta, Türkiye, fahriyepazarcikci@isparta.edu.tr*

*** Akdeniz Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Antalya, Türkiye, eefe@akdeniz.edu.tr*

Özet: Circumcision is the oldest and most common surgical procedure in the world. It is estimated that worldwide, 1/3 of men are circumcised. For some people, circumcision is a matter of family tradition. The procedure can also be a religious ritual, personal hygiene or preventive health care. For others, on the other hand, circumcision seems unneeded or disfiguring. This study aimed to determine the perceptions of circumcision among male circumcised university students living in Turkey through the use of metaphors. The descriptive-type study was carried out from April and May 2019 with 253 male university students in Turkey. The data was analysed using both quantitative and qualitative methods. The mean age of circumcision was 6.48 ± 2.18 years. It was found that 83.4% of the students believed circumcision ethical, 89.3% thought circumcision a necessary operation, and 93.7% would circumcise their son if they had one. A statistically significant correlation was found between whether the students believed male circumcision ethical, thinking of it as a necessary procedure, and wanting to have their son circumcised if they have a son in the future. Study participants used a total of 46 metaphors for male circumcision, with 32.6% of the metaphors reflecting the theme of “cultural element”. Other themes are an essential element for health, a negative experience, sexual identity, a tool providing an aesthetic appearance and a religious item. This study results stated circumcision is viewed as both a negative and a positive experience. Participants circumcision is mostly a cultural ritual in Turkey. This case brings along the fact that circumcision from father to son is performed without paying attention to the negative experiences.

Keywords: Child, Male Circumcision, Metaphor, University Student

IYRSC

*Sözel Bildiri***OLGU SUNUMU: ISPARTA-SÜTÇÜLER-ÇANDIR ORMAN YANGINININ AFET YÖNETİMİ AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ****Büşra DİKMEN***

**İstanbul Teknik Üniversitesi, Afet Yönetimi Enstitüsü, Afet Yönetimi Anabilim Dalı, Afet Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Yabancı Dil Hazırlık Sınıfı Öğrencisi*

Özet:

Giriş: Orman Yangınlarının ülkemizde her geçen yıl sayılarının hızla arttığı bilinen bir gerçektir. Bu artışla birlikte gelişmekte olan afet yönetim çalışmalarında, afetler ve yangın alanındaki çalışmalar önemli konular arasına girmiştir. Fakat Isparta Sütçüler Çandır Yangını oluşturduğu hasar, kullanılan ekipmanlar, iş gücü ve afet süresinin uzunluğu bakımından özel bir yangın haline gelmiştir.

Amaç: Bu olgu çalışmasının amacı; orman yangınlarına ilişkin mevzuatların sahadaki uygulanabilirliğini görmek ve bir afet türünün ortaya çıkardığı hasara dikkat çekmektir.

Yöntem ve Gereçler: Bu olgu çalışmasında, 28 Temmuz 2021' den itibaren yoğun olarak meydana gelen orman yangınlarından biri olan Isparta Sütçüler Çandır Mevkii orman yangınının 13 günlük gönüllülüğüm süresince maruz kalan halk ve yönetim ekiplerince istişare edilip buna binaen Google Scholar veri tabanı kullanılarak Yangın, Afet Yönetimi ve Yangınlarda Afet Yönetimi anahtar sözcükleriyle arama yapılarak literatür taraması gerçekleştirilmiş olup afet yönetim mevzuatlarınca sunulmaktadır.

Bulgular: Geçtiğimiz yılın verilerini de geçen 2021 yılındaki orman yangınları 28 Temmuz 2021'de ilk olarak Antalya'nın Manavgat ilçesinde meydana gelmiş olup 49 ilde 299 orman yangını görülmüştür. Isparta Sütçüler Çandır Yangını da bu 299 yangından biri olmuştur. Süreç boyunca gerekli destek ekipleri ve ana çözüm ortakları başta olmak üzere yangın yönetim süreci 13 gün boyunca sürmüştür.

Maruz kalan kişilerin ihtiyaçlarının destek gruplarınca ve ilgili mevzuat ve planlarla çeşitli gruplardan, farklı illerden ve ülkelerden yangın söndürme işlemleri başta olmak üzere çeşitli ekipman ve personel desteği sağlanmıştır.

Sonuç ve Tartışma: Önlenebilirliği yüksek olmasına rağmen, orman yangınları dünya çapında ciddi bir afet olmaya devam etmektedir. Afet yönetim mevzuatlarındaki yangın bölümünün detaylarına inilmesi sahadaki kargaşayı müdahale aşamasında azaltacak olup ormanlık alandaki risk çalışmalarının afet yönetimi alanında yetkili ekiplerce daha etkin yürütülmesi afetin ortaya çıkmasını da azaltmada etkin rol oynayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yangın, Afet, Afet Yönetimi

*Sözel Bildiri***BİR ÇIKMAZ SOKAK: DOĞU AKDENİZ****Özlem ŞANGÜL**

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi , İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi , Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü , snglozlem2@gmail.com

Özet: Dünya ticaretinin %80'i denizler aracılığıyla yapılmaktadır.Uluslararası arenada stratejik konuma gelmek isteyen bir devletin hem denizaltı kaynaklarına hem de deniz üstü faaliyetlere önem vermesi deniz ve denizcilik üzerine politikalar geliştirmesi gerektiği su götürmez bir gerçektir.Tarihi incelediğimizde 18.yy'dan başlayarak özellikle 19.yy'da Akdeniz'in önemi fark edilmiştir.Osmanlı,İngiltere,Fransa,Rusya gibi ülkeler donanmaları ile Akdeniz'in önemini farkında olduklarını ve hakimiyet isteklerini belli etmişlerdir.Savaşlar çıkmış,devletler yıkılmış Dünya tarihi sosyal,siyasi birçok olaya değişime şahit olmuştur.Doğu Akdeniz ise önemini hiç yitirmemiş tarih içinde kendine has dinamiklerle gündem oluşturmaya devam etmiştir.Bugün Doğu Akdeniz keşfedilen hidrokarbon rezervleri ile başta Türkiye,Yunanistan,Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi olmak üzere kıyısı bulunan ülkeler için stratejik bir duruma gelmiştir.Türkiye Yunanistan arasındaki Ege anlaşmazlıkları,İsrail ile ilişkilerimizin agresifliği ve Orta Doğu ülkelerinde yıllardır süregelen çalkantılı süreç uluslararası ilişkilerde diplomasi ile Doğu Akdeniz üzerinde anlaşmaya varılmayı aksatmıştır. Bu çalışma ,Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki haklarından vazgeçmesinin sınır güvenliğini tehlikeye atacağı hipotezine dayanmaktadır.Bu hipotezin doğrulanması için çalışmada şu

sorulara cevap aranacaktır : Doğu Akdeniz Türkiye için neden önemlidir ? Ana Vatan ,Yavru Vatan ve Mavi Vatan arasındaki bağlantı Doğu Akdeniz üzerinden nasıl okunmalıdır ?

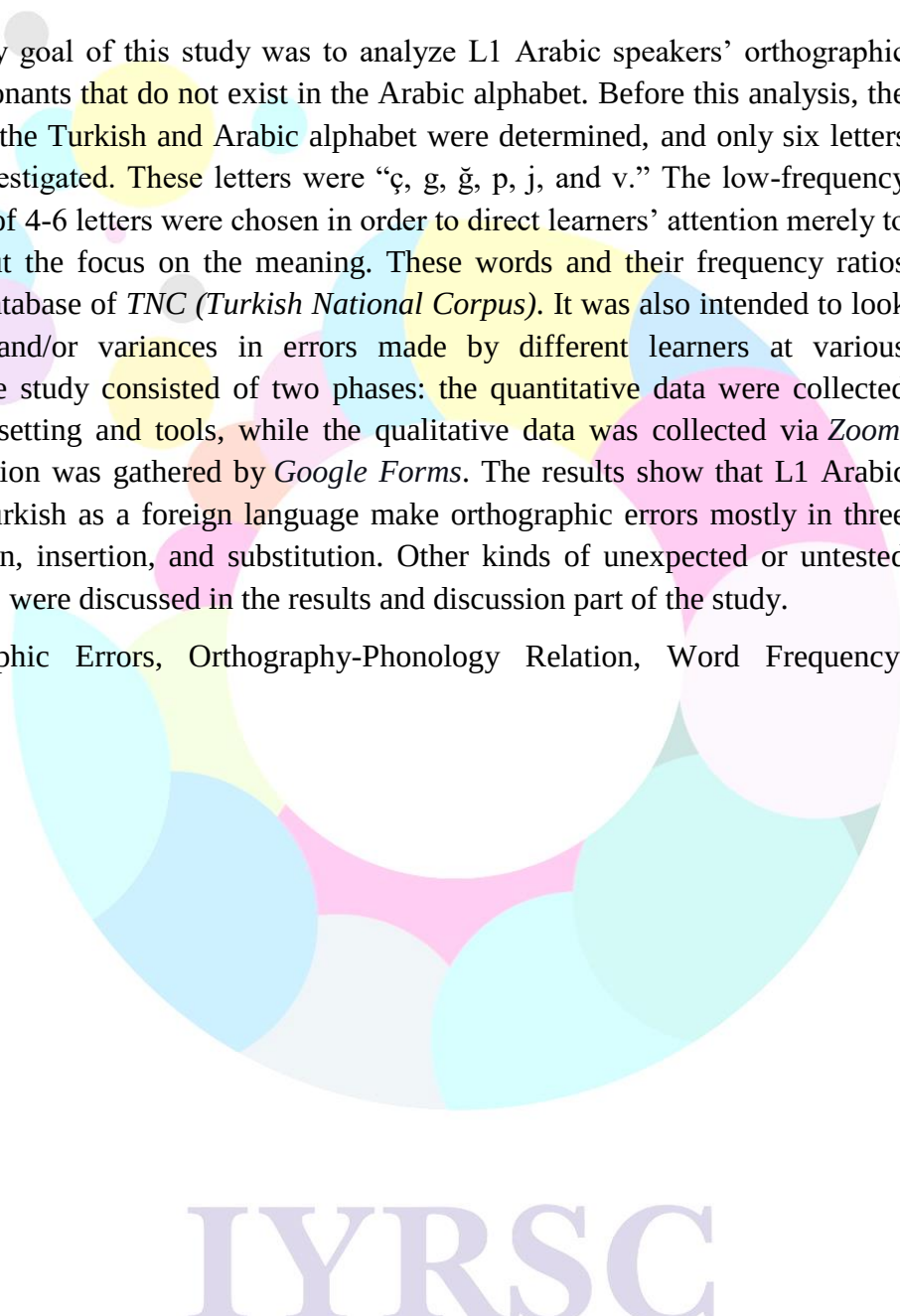
Anahtar Kelimeler:Doğu Akdeniz,Türkiye,Mavi Vatan,Sınır Güvenliği,Çıkma

IYRSC

*Sözel Bildiri***THE EFFECT OF PHONOLOGICAL AWARENESS ON WRITTEN PRODUCTION
OF L1 ARABIC SPEAKERS LEARNING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE****Saime Esma MASCA*, Gülnihal AY******Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İngilizce Öğretmenliği, Ankara, Türkiye, esma.masca@metu.edu.tr**** Orta Doğu Teknik Üniversitesi, İngilizce Öğretmenliği, Ankara, Türkiye, gulnihai.ay@metu.edu.tr*

Abstract: The primary goal of this study was to analyze L1 Arabic speakers' orthographic errors in Turkish consonants that do not exist in the Arabic alphabet. Before this analysis, the different phonemes in the Turkish and Arabic alphabet were determined, and only six letters were chosen to be investigated. These letters were “ç, g, ğ, p, j, and v.” The low-frequency words with the length of 4-6 letters were chosen in order to direct learners' attention merely to orthography, ruling out the focus on the meaning. These words and their frequency ratios were taken from the database of *TNC (Turkish National Corpus)*. It was also intended to look into the similarities and/or variances in errors made by different learners at various proficiency levels. The study consisted of two phases: the quantitative data were collected using the experiment setting and tools, while the qualitative data was collected via *Zoom*. Demographic information was gathered by *Google Forms*. The results show that L1 Arabic speakers who learn Turkish as a foreign language make orthographic errors mostly in three subcategories: omission, insertion, and substitution. Other kinds of unexpected or untested errors and vowel errors were discussed in the results and discussion part of the study.

Keywords: Orthographic Errors, Orthography-Phonology Relation, Word Frequency, Turkish, Arabic

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFETLERDE BİLİŞİM VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMI VE DÜNYADAN ÖRNEKLER****Elif PEKEL***

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım Ve Afet Yönetimi, Burdur, Türkiye elifpekel1999@gmail.com*

Özet: Teknolojinin gelişmesi ile iletişim ve bilişimin gücü ve etkinliği artmıştır. Yapılan çalışmalarda etkin bir iletişim afet öncesi ve sonrasında çok önemlidir. Bu teknolojilerin afetlerde nasıl yararlı ve etkin kullanılabileceği dünyadan örneklerle mevcuttur. Afet öncesi ve sonrasında iletişim ve bilgi teknolojileri sayesinde can ve mal kaybı en aza indirilmiştir. 2008 yılında dünyada ekonomik kayıp ve felaketler açısından en masraflı 3. Yıl olmuştur. Asya ve Pasifik ülkeleri 2008 yılında silikon ve kasırgalar nedeniyle büyük hasar görmüştür. Mynamar bölgesinde yaklaşık 130.000 ve Sichuan bölgesinde depremde 85.000 kişi hayatını kaybetmiş ve milyonlarca insan zarar görmüştür. Bunun üzerine uluslararası ülkeler erken uyarı sistemini geliştirmişlerdir. Basitleştirilmiş erken uyarı sistemi kablosuz, kablolu ve uydu iletişimi ile yapılmaktadır. Radyo, televizyon, e mail, cep telefonu sirenler ve diğer iletişim araçları ise bireyleri afet konusunda bilgilendirmekte ve kişisel tedbir için uyarmaktadır. Örneğin: Tsunami öncesi uyarı sistemi, otomatik hidrometeorolojik algılama sistemi, sismometreler, taşınabilir dijital kamera, uydu ve uzay sistemleri olarak optik ve radar 113 uydu uzaktan algılama, global pozisyon sistemleri gibi farklı uyarı sistemlerinin topladığı veriler erken uyarı sistemi için veri toplamaktadır. Afet yönetiminde lojistik desteği, yiyecek, yakıt, su, ilaç ve diğer kritik maddelerin raporlanma mekanizmaları için iletişim teknolojileri kullanılmalıdır. Bu lojistik bilgi sayesinde afet bölgesinde görsel haritaların oluşturulması afet yönetimini etkinleştirmektedir. Diğer temel müdahalede ilk yardım iletişimidir. Afet durumunda iletişim alt yapısı zarar görebileceğinden at yapının güvenli ve devamlı olması gerekir. Dolayısı ile teknolojinin bize sunduğu bu imkanları doğru ve bilinçli kullanarak afet sırasındaki kayıplarımızı en aza indirebileceğimizi teknolojik ülkelerdeki örneklerden görebiliyoruz.

Anahtar Kelimeler: Teknoloji, erken uyarı sistemleri, afet

The logo for the 3rd International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is displayed in a large, light purple, serif font. It is centered at the bottom of the page, below the abstract text.

*Sözel Bildiri***OBEZİTEDE KAHVERENGİ YAĞ DOKUSUNUN ÖNEMİ****Arife Melisa KORTUN***

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, melisakortun21@gmail.com*

Özet: Günümüzde obezite en çok görülen hastalıklardan biridir, devamında ise birçok hastalığın başlangıcı ya da bilinmeyen hastalıkların alt yapısını oluşturur. Tedavisi insanlar üzerinde yıpratıcı boyutlara ulaşmıştır. Bunun sonucunda bilim adamları bu konu hakkında araştırmalar yapmıştır. Vücudumuzda bilinen üç tane yağ dokusu bulunmaktadır. Bunlar; kahverengi yağ dokusu, beyaz yağ dokusu ve bej yağ dokusudur. Kahverengi yağ dokusu diğer dokulara oranla küçük ve fazla sayıda yağ tanecikleri içerir. Bunun yanı sıra kılcal damar bakımından da zengindir. Kahverengi yağ dokusuna rengini; demir içeren mitokondri verir. Beyaz yağ dokusundan ayrılan farklılıkları ise enerjiyi depolamaz, enerjiyi yakar. Bunun sonucunda ise ısı üretir. Ayrıca yağ yakmaya ve vücut ağırlığını azaltmaya yardımcı olan adiponektin gibi hormonlar üretir. Bu yağ dokularının Adipoz organını oluşturduğu düşünülmektedir. Termogenin barındıran bu kahverengi yağ dokusu bebeklerde ve kış uykusuna yatan hayvanlarda titreşimsiz bir şekilde ısı kaybını önler. Bebeklerde titreme refleksi gelişmediğinden daha soğuk koşullarda yaşayabilirler. Bilim adamları ilk başta bu yağ dokusunun bebeklerde olduğunu ve yetişkinlerde görülmediğini düşünmüşlerdir. Daha sonra kahverengi yağ dokusu beyaz yağ dokusuna dönüştüğünü bulmuşlardır. Bununla birlikte deri altında depolanan beyaz yağ hücrelerinden kahverengi yağ hücreleri gelişebilmektedir. Farelerde yapılan deneyler sonucunda kahverengi yağ dokusunun yağlanma, glukoz homeostazisi ve insülin direncinin düzenlenmesinde önemi görülmüştür. Son yıllarda yağ dokusunun bir endokrin organ olarak kabul edilir. Leptin, resistin gibi hormonlar ve TNFalfa gibi sitokinler salgılar. Bu doku ayrıca önemli hastalıklara da konu olur. Obezite vücut ağırlığından çok yağ dokunun artmasından kaynaklanır. Kahverengi yağ dokusunun artırılması kilo kaybının bunun sonucunda ise obeziteden kurtulanabileceği umulmaktadır. Kilo aldığımızda artan yağ doku beyaz yağ dokusudur. Kahverengi yağ dokusunun henüz tam olarak nasıl artırılabilceği bulunmamıştır ancak bilim adamları soğuk yerde yaşamının ve egzersiz yapmanın bu yağ dokusunun artırabileceğini düşünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kahverengi yağ dokusu, termogenin, obezite, enerji, yağ yakımı.

IYRSC

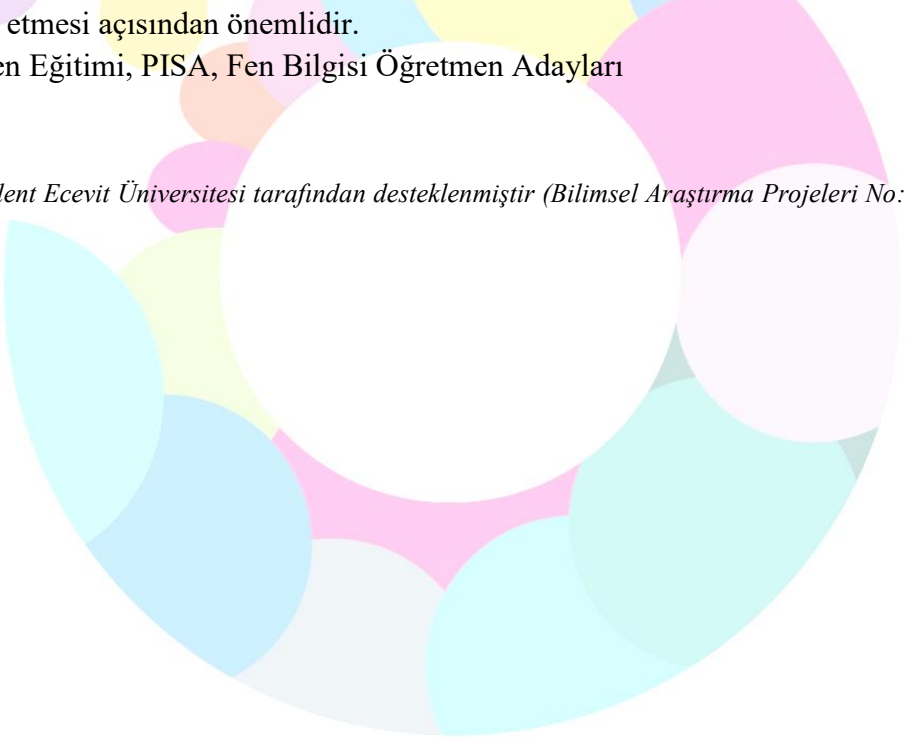
*Sözel Bildiri***FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ULUSLARARASI ÖĞRENCİ DEĞERLENDİRME PROGRAMI (PISA) SINAV SORULARI İLE İLGİLİ YETERLİKLERİNİN ARAŞTIRILMASI****Muhsin CAM*, Nilüfer DİDİŞ KÖRHASAN******Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Zonguldak, Türkiye, muhcam67@gmail.com****Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi, Zonguldak, Türkiye, niluferdidis@gmail.com*

Özet: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından üçer yıllık dönemler halinde yapılan PISA sınavı ile 15 yaş grubundaki öğrencilerin kazanmış oldukları bilgi ve becerilerin yanında, okuma becerileri, matematik ve fen okur-yazarlıkları da değerlendirilmektedir (T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, 2020). Bu araştırmanın amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarının PISA sınav soruları ile ilgili yeterliklerini belirlemektir. Bu amaçla fen bilgisi öğretmenliği programında kayıtlı, farklı sınıf seviyelerinde eğitimlerine devam eden öğretmen adaylarıyla açık uçlu sorular eşliğinde yarı-yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Fen bilgisi öğretmen adaylarının yeterlikleriyle ilgili sonuçlar, pedagojik alan bilgilerini de işaret etmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Fen Eğitimi, PISA, Fen Bilgisi Öğretmen Adayları

Teşekkür

Bu araştırma Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi tarafından desteklenmiştir (Bilimsel Araştırma Projeleri No: 2021-76962555-01).

IYRSC

*Sözel Bildiri***DOĞUM ÖNCESİ DÖNEMDE UYUM SORUNLARI VE İHTİYAÇLARI****Naile Öykü MUSLU*, Cansu TUNA**, Gizem ARSLAN***, Tuğba ÇAVDAR******

**Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı, izmir, Türkiye, naileoykumuslu@gmail.com*

*** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı, izmir, Türkiye, cansutuna00@gmail.com*

**** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı, izmir, Türkiye, gzmrlsn83@gmail.com*

***** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı, izmir, Türkiye, tcavdar01@gmail.com*

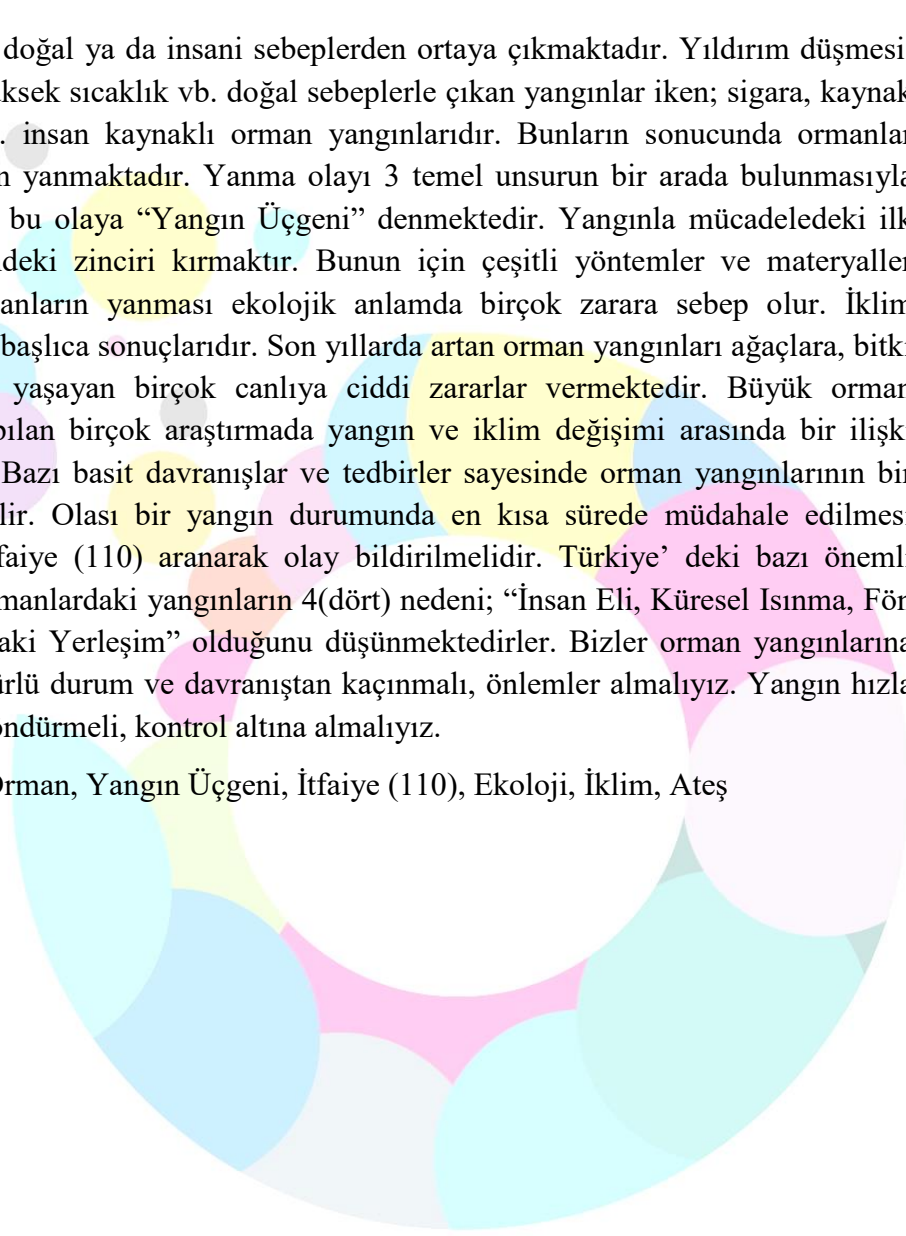
Özet: Doğum öncesi dönemde kadınlar gerek fiziksel gerek psikolojik açıdan çeşitli değişiklikler yaşamaktadırlar. Gebelik öncesi yaşantıları ile kıyaslandığında gebelik döneminde kadınların çevrelerine ve kendilerine duydukları ihtiyaçlar farklılaşmakta ve artmakta olup yaşamlarının bazı noktalarında uyum sorunları meydana gelmektedir. Bu bağlamda gebelerin ihtiyaçlarının neler olduğu, uyum sorunlarının hangi sebeplerle oluştuğu ve etkilerinin neler olduğu gibi konuların araştırılması gerekmektedir. Bu çalışmanın amacı doğum öncesi dönemde gebelerin uyum sorunlarının ve ihtiyaçlarının saptanmasıdır. Araştırma modeli olarak nitel araştırma yöntemleri içerisinde ise fenomenolojik yaklaşım benimsenmiştir. Grup üyeleri tarafından çeşitli illerden doğum öncesi dönemde bulunan gebelere sosyal medya aracılığı ile ulaşılmış, gönüllü katılmayı kabul eden, bilgilendirilmiş onam formunu imzalayan, 22-39 yaş aralığında, medeni durumu evli olan gönüllü 12 gebe ile online platformlar aracılığı ile görüşmeler yapılması yoluyla veriler toplanmıştır. Veri toplama araçları olarak ön görüşme formu ve yarı yapılandırılmış açık uçlu görüşme formu geliştirilmiştir. Veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Sonuçlar betimsel istatistikler ve katılımcı görüşlerinin sunulması ile tablolaştırılmış, grafikler aracılığı ile net ve somut bir şekilde açıklanmıştır. Bulgular incelendiğinde gebe bireylerin ev işlerine yardım, diğer çocukların bakımı için yardım, duygusal ihtiyaçlar ve dışarıdan desteklenme gibi ihtiyaçları olduğu saptanmıştır. Gebelik dönemindeki kadınların %50'sinin aileye yeni bir üyenin katılmasının mutluluğunu yaşamak, yeniden anne olmanın heyecanını yaşamak gibi olumlu değişiklikler yaşadığı; %41,6'sının fiziksel yorgunluk ve bulantı gibi olumsuz değişiklikler yaşadığı görülmektedir. Hamileliğin yorucu ve zorlu olmasının yanı sıra heyecan verici bir süreç olarak betimlendiği gözlenmiştir. Bu süreçte hem fiziksel hem duygusal anlamda ihtiyaçların arttığı, uyum sorunlarının daha çok yaşandığı saptanmıştır. Tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda gebe bireylerin iyilik halinin sağlanması hedeflenmiştir. Bu hedef doğrultusunda doğum öncesi dönemde yaşanan duygusal ve fiziksel sorunlarla nasıl başa çıkıldığının daha ayrıntılı şekilde incelenmesi, bu konularla ilgili başa çıkma yöntemleri üzerine gebenin ve ailesinin bilgilendirileceği eğitimlerin düzenlenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Doğum Öncesi, Gebe, Gebelik Dönemi, Uyum Sorunları, Halk Sağlığı

*Sözel Bildiri***ORMAN YANGINLARININ DOĞAYA ETKİSİ****Nurcan KAYA¹**¹ *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi, Burdur, Türkiye, @Nurcan Kaya*

Özet: Orman yangını, doğal ya da insani sebeplerden ortaya çıkmaktadır. Yıldırım düşmesi, yanardağ patlaması, yüksek sıcaklık vb. doğal sebeplerle çıkan yangınlar iken; sigara, kaynak makinesi kıvılcımı vb. insan kaynaklı orman yangınlarıdır. Bunların sonucunda ormanlar kısmen ya da tamamen yanmaktadır. Yanma olayı 3 temel unsurun bir arada bulunmasıyla gerçekleşir, literatürde bu olaya “Yangın Üçgeni” denmektedir. Yangınla mücadeledeki ilk hedef, yanma üçgenindeki zinciri kırmaktır. Bunun için çeşitli yöntemler ve materyaller kullanılmaktadır. Ormanların yanması ekolojik anlamda birçok zarara sebep olur. İklim değişikliği ve kuraklık başlıca sonuçlarıdır. Son yıllarda artan orman yangınları ağaçlara, bitki örtüsüne ve ormanda yaşayan birçok canlıya ciddi zararlar vermektedir. Büyük orman yangınlarıyla ilgili yapılan birçok araştırmada yangın ve iklim değişimi arasında bir ilişki olduğu ifade ediliyor. Bazı basit davranışlar ve tedbirler sayesinde orman yangınlarının bir miktar önüne geçilebilir. Olası bir yangın durumunda en kısa sürede müdahale edilmesi şarttır. Acilen 112/ İtfaiye (110) aranarak olay bildirilmelidir. Türkiye’deki bazı önemli uzmanlara göre son zamanlardaki yangınların 4(dört) nedeni; “İnsan Eli, Küresel Isınma, Fön Rüzgarları, Ormanlardaki Yerleşim” olduğunu düşünmektedirler. Bizler orman yangınlarına sebep olabilecek her türlü durum ve davranıştan kaçınmalı, önlemler almalıyız. Yangın hızla büyür, biz daha hızlı söndürmeli, kontrol altına almalıyız.

Anahtar Kelimeler: Orman, Yangın Üçgeni, İtfaiye (110), Ekoloji, İklim, Ateş

IYRSC

*Sözel Bildiri***TERAZİLERİ DENGелеMEK: İŞ-YAŞAM DENGESİNDE YAPILANDIRMA
YAKLAŞIMI****Sibel ORHAN*, Muhammet GÜMÜŞ**, Emine KIZILKAYA*****

*Namık Kemal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı,
Tekirdağ/Türkiye, sibelorhan09@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-2892-3865

**Cumhuriyet Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı,
Sivas/Türkiye, muhammetgumus5208@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1278-6234

***Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı,
Karaman/Türkiye, emine_kizil_37@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-3678-0905

Özet: İş-yaşam dengesi, üzerinde çokça durulan ve bilimsel araştırmalara konu olan bir kavramdır. Henüz akademisyenlerin iş-yaşam dengesi ile kastettikleri geniş kapsamlı kavram ile ilgili literatürde yeterince çalışma bulunmamaktadır. Bu derleme, öncelikle 2000 yılları arasında yayınlanan iş-yaşam dengesi kavramına odaklanmaktadır ve 2020 yılında dengeyi neyin oluşturduğunu anlamak için bu araştırma entegre edilmiştir. Araştırmada iş zenginleştirme ve tükenme çalışmaları ile, iş yaşam dengesi kavramına katkıda bulunulmaya çalışılmaktadır. Bu derlemede, iş-yaşam dengesinin farklı düzeylerini destekleyen dört zenginleşme ve tükenme konfigürasyonu belirlenmiştir: (a) düşük zenginleşme ve yüksek tükenme (denge yok), (b) düşük zenginleşme ve düşük tükenme (minimum denge), (c) yüksek tükenme ve yüksek zenginleştirme (denge) ve (d) düşük tükenme ve yüksek zenginleştirme (denge/gelişme). Çalışmada zenginleştirme, tükenme ve iş yaşam dengesinin bilişsel ve davranışsal faktörler gibi diğer bireysel farklılıklar ve örgütsel faktörler üzerindeki etkisi de incelenmiştir. Yeni iş hayatında insanları nelerin beklediğine dair hususlar ve tükenmişlik yaşama konusundaki endişeler, gelecekteki araştırma yönergelerinin ve pratik bilgilerin önemli argümanlarını açıklayan çalışmanın kilit anahtarını oluşturmaktadır. İş ve iş dışı yaşam rolleri arasındaki ilişki üzerine onlarca yıldır yapılan araştırmalar, bu alanların ne ölçüde zenginleştiğini veya bu iki alanın ne ölçüde tükendiğini etkileyen çeşitli mekanizmaları ortaya çıkarmıştır. Araştırma çalışanlar, kuruluşlar ve toplum için daha geniş anlamlı çıkarımlar içerdiğinden, gelecekteki çalışmaların bu incelemeyi destekleyeceğine inanılmaktadır. Yapılmış olan bu derlemenin alan yazında önemli bir boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: İş-Yaşam Dengesi, Zenginleştirme, Tükenme, Rol Teorisi, İş-Aile Ara yüzü

IYRSC

*Sözel Bildiri***THELAZIA CALLIPAEDA*****Harun ÇINAR, *Muhammed Yusuf ŞİRİN****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
hcinar@mehmetakif.edu.tr***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
mysirin@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Göz enfeksiyonlarına metazoanlar ve helmintler neden olabilir. Thelazia cinsi, farklı türde sinekler tarafından taşınan evcil ve vahşi hayvanların ve insanların göz enfeksiyonlarından sorumlu olan kozmopolit bir göz kurdu grubunu içerir. Yapılan çalışmalara göre halihazırda, Avrupa’ daki toplam insan nüfusunun %45’i ve bunların evcil hayvanları vektör kaynaklı helmintlerin neden olduğu hastalıklara maruz kalma riski ile karşı karşıya kalmaktadırlar. Vektörler ve hayvan konakları arasındaki ilişkiyi çok sayıda değişken etkilemektedir. Avrupa’ nın çeşitli bölgelerinde köpek, kedi ve insanlarda ortaya çıkan bir patojen olan Thelazia callipaeda; vektör kaynaklı helmintlerin endemik olmayan alanlara yayılma başarısının kilit örneklerinden birisidir. Canlıların, konjunktival boşluklarında, lakrimal kanallarında ve diğer oküler dokularında lokalize olabilen bu parazitler, tedavi edilmedikleri takdirde çok şiddetli semptomlara kadar ilerleyebilen oküler problemlere neden olabilirler.

Anahtar Kelimeler: Thelezia, Helmint, Göz, Zoonoz

IYRSC

*Sözel Bildiri***ATLARDA KİNESİO BANTLAMA UYGULAMA BÖLGELERİ****Ayşe KÜLEY*, Ömer Gürkan DİLEK****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Veteriner Anatomi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, aysekuley@gmail.com*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, ogdilek@gmail.com*

Özet: Hayvanlarda fizyoterapi uygulamaları ülkemizde yeni olmasına rağmen batı ülkelerinde 1960’lardan beri özellikle at, köpek ve kedilerin tedavilerinde kullanılmaktadır. Bu uygulamalar insanlardaki uygulamalara benzerlik göstermektedir. Fizyoterapide kullanılan tedavi yöntemleri klinik, sağlıklı ve atletik hayvanlarda kullanılabilir. Hayvanlarda kullanılan fizyoterapi uygulamaları genel olarak; istirahat, akupunktur, kinesio bantlama, sıcak-soğuk uygulama, elektroterapi ajanları diatermi, infraruj, ultraviolae, ultrason...), aktif-pasif egzersizlerdir. Atlarda uygulanan fizyoterapi spinal patolojileri, kas iskelet sistemi hastalıklarını, bazı nöromüsküler bozuklukları, ekstremit lezyonlarını kapsar. At omurgası, ağrı oluştuğunda spor performansta azalma ve klinik olarak davranış değişiklikleriyle kendini gösteren, hayvanın fonksiyonel kapasitesini sınırlayan biyomekanik temel bir yapıdır. Atlarda omurgayı tutan sırt patolojilerinin prevalansı yüksektir. Bu lezyonların çoğu processus spinosus’ta, yaygın olarak orta-caudal thoracal bölgelerde (T13-T18) bulunur. Atlarda spinal patolojilerin tedavisi, bazı durumlarda cerrahi müdahale ile birlikte antiinflamatuvarların ve kas gevşeticilerin sistemik ve lokal olarak uygulanmasını içerir. Bu tedavilerin fizyoterapi ile kombinasyonu, manuel terapiler, elektroterapi ve terapötik egzersiz kullanımı yoluyla ağrının azaltılması ve fonksiyonel iyileşme ile sonuçlanır. Atlarda kinesio bantlama (KT), yaygın olarak kullanılan, cilde elastik bir bant uygulanmasından oluşan, kolay, komplikasyonsuz bir uygulamadır. Kinesio bantlama; analjezik etki, postüral düzeltme, kas kütlesi ve kan dolaşımını artırmayı sağlar. Etkileri cilde uygulayış şekline bağlıdır; “boşluk düzeltme tekniği”nde ise bantlama ile uyarılan dokunun yükselmesi (kıvrımlar) ile nosiseptörler üzerindeki baskıyı azaltır ve kan dolaşımını artırarak analjezi sağlar. Bant kenarları, erken kalkmayı önlemek için yuvarlatılır. Bant gergin olmadan processus spinosus bölgesinden enine yapıştırılarak gerilimsiz uygulama yapılır. Atlarda uygulanan kinesio bantlama; ligament ve tendon tedavisinde, fasyal yapışıklıkların tedavisinde, skar dokuların tedavisinde, akut ve kronik ağrıda, eklem hastalıklarında (sacroiliac, topuk ve kalça) subkondral bölgede ve kıkırdak dokuda aşınımına bağlı yaygın olarak kullanılmaktadır.

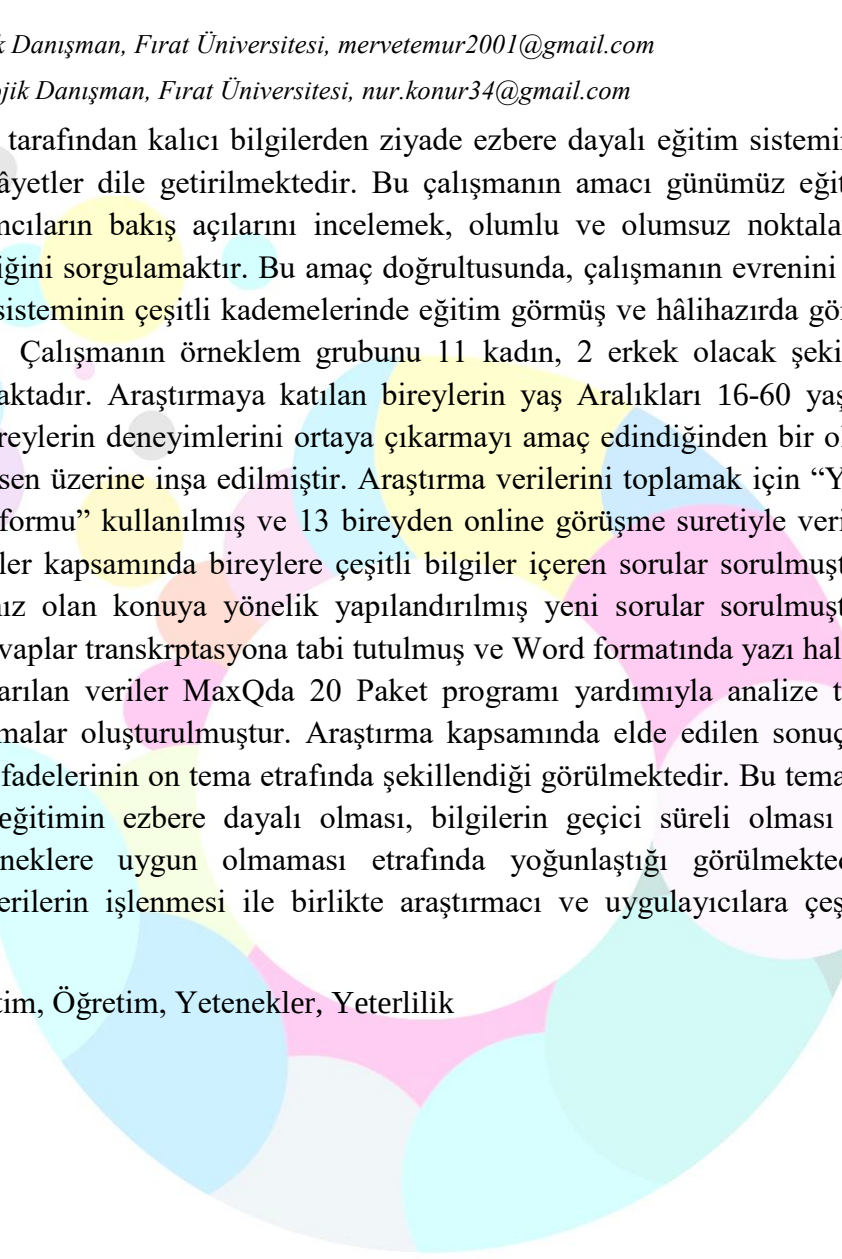
Anahtar Kelimeler: Kinesio bantlama, at, fizyoterapi

IYRSC

*Sözel Bildiri***GÜNÜMÜZ EĞİTİM SİSTEMİNİN YETERLİLİK VE ÖĞRETİM AÇISINDAN ELE ALINMASI: NİTEL BİR ARAŞTIRMA****Merve TEMUR, Ayşenur KONURBAY***Psikolojik Danışman, Fırat Üniversitesi, mervetemur2001@gmail.com**Psikolojik Danışman, Fırat Üniversitesi, nur.konur34@gmail.com*

Özet: Yer yer öğrenciler tarafından kalıcı bilgilerden ziyade ezbere dayalı eğitim sisteminin olduğuna dair çeşitli şikâyetler dile getirilmektedir. Bu çalışmanın amacı günümüz eğitim sistemine yönelik katılımcıların bakış açılarını incelemek, olumlu ve olumsuz noktalarda eğitim sisteminin yeterliliğini sorgulamaktır. Bu amaç doğrultusunda, çalışmanın evrenini bir şekilde günümüz eğitim sisteminin çeşitli kademelerinde eğitim görmüş ve hâlihazırda gören bireyler oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklem grubunu 11 kadın, 2 erkek olacak şekilde toplam 13 kişi oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan bireylerin yaş Aralıkları 16-60 yaşlar arasındır. Bu araştırma, bireylerin deneyimlerini ortaya çıkarmayı amaç edindiğinden bir olgu bilim (fenomenolojik) desen üzerine inşa edilmiştir. Araştırma verilerini toplamak için “Yarı yapılandırılmış görüşme formu” kullanılmış ve 13 bireyden online görüşme suretiyle veriler elde edilmiştir. Görüşmeler kapsamında bireylere çeşitli bilgiler içeren sorular sorulmuştur. Daha sonra asıl amacımız olan konuya yönelik yapılandırılmış yeni sorular sorulmuştur. Sorulardan elde edilen cevaplar transkriptasyona tabi tutulmuş ve Word formatında yazı haline getirilmiştir. Word’e aktarılan veriler MaxQda 20 Paket programı yardımıyla analize tabi tutulmuş, tema ve alt temalar oluşturulmuştur. Araştırma kapsamında elde edilen sonuçlar incelendiğinde katılımcı ifadelerinin on tema etrafında şekillendiği görülmektedir. Bu temalar genel olarak bireylerin eğitimin ezbere dayalı olması, bilgilerin geçici süreli olması ve öğretimin bireysel yeteneklere uygun olmaması etrafında yoğunlaştığı görülmektedir. Araştırma elde edilen verilerin işlenmesi ile birlikte araştırmacı ve uygulayıcılara çeşitli önerilerle bitirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitim, Öğretim, Yetenekler, Yeterlilik

The logo of the 3rd International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is a large, stylized letter 'C' composed of several overlapping circles in various colors including light blue, pink, yellow, and grey. Below the 'C' is the acronym 'IYRSC' in a large, bold, purple serif font.

IYRSC

*Sözel Bildiri***NUMERICAL ANALYSIS OF A MALARIA-ROSS MODEL****Mehmet KOCABIYIK ***** Burdur Mehmet Akif Ersoy University, Department of Mathematics, Burdur, Turkey.**mkocabiyik@mehmetakif.edu.tr*

Abstract: Malaria is a very important disease that still shows its effect today. For this reason, it is very important to determine the effects of parasites that cause disease in the human body and to examine their dynamics under different conditions. For this reason, in this study, numerical analysis of the Malaria Ross model was made in order to determine these dynamics and to interpret them under different conditions. Nonstandard discretization's are used for the numerical solution of the model. In this way, with the help of the analysis made, the effect of the parasite on the human body in the face of different situations can be determined and the drugs can be used accordingly. The graphics and analysis of the solution are included in the study. It has been observed that this proposed and used method is quite effective in the solution and interpretation of the model.

Keywords: Malaria Ross model; Numerical analysis; Nonstandard discretization.

IYRSC

*Sözel Bildiri***İŞİTME ENGELLİ BİREYLERE AFET BİLİNCİ EĞİTİMLERİ VERİLMESİ****Burcu KARAGÖZ¹ Murat TATOĞLU²**¹Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi burccu23.28@gmail.com²Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi mtatoglu@mehmetakif.edu.tr**Özet:**

Giriş: Afetler insanların korkulu rüyası gibidir. Nerede, ne zaman ortaya çıkacağı belli değildir. Bu durum afet eğitiminin önemini daha da ön plana çıkarmaktadır. Dünya'da son yıllarda yaşanan afetler sebebiyle de afet bilinci kazanmanın önemi daha da kendini ön plana çıkarmıştır. Afet eğitimi, depremler başta olmak üzere sıkça karşılaşılan afetlere yönelik, temel eğitimleri içermektedir. Bu eğitim afet öncesinde, sırasında ve sonrasında yapılması gerekenleri topluma afet bilinci olarak kazandırmayı hedeflemektedir

Amaç: Her insan gibi engelliler de toplumsal yaşamın her alanında eşit ve katılımcı olmalıdır. Bu ilkeden yola çıkarak, engellilerin afet durumlarında yararlanacağı sistemlerin varlığı önem arz etmektedir. AFAD, yerel yönetimlerin ve sivil toplum örgütlerinin engellilere yönelik verdiği eğitim ve hazırlamış oldukları afetlere hazırlık yayınları mevcuttur. Engelliler için afetler öncesinde, sırasında ve sonrasında yapılması gerekenlere yönelik eğitimler artmış olmasına rağmen hala sağlıklı bireylere yönelik eğitimlerden daha azdır. Çalışmamızda işitme engelli bireylere yönelik verilen afet eğitimlerinin de dikkat edilmesi gereken hususlar ile bu eğitimlere olan ihtiyaca vurgu yapmayı amaçlamaktayız.

Yöntem: Araştırmamız kapsamında, Türkiye de bulunan işitme engelli bireylerin sayısı ve bunların ülke içerisindeki dağılımları ile demografik özellikleri incelenmiştir. Bu bireylere yönelik öncesinde verilmiş olan çeşitli eğitimler gözden geçirilmiştir. Afet eğitimlerinin içerikleri analiz edilerek işitme engelli bireylere uygun görsel eklemeler yapılmıştır.

Bulgular: DSÖ verilerine göre, dünya genelinde 466 milyon işitme engelli yaşıyor .Bu kişilerin 34 milyonunu ise 15 yaş altındaki çocuklar oluşturuyor. Türkiye'de ise 2,5-3 milyon işitme engelli birey bulunmaktadır. Bireylerin dağılımının 0-9 yaş arasında %0,20 ve 10-19 yaş grubunda ise %0,29 olduğu kaydedildi. İşitme engelliler için deprem ve yangın gibi afetler sırasında yapılması gerekenlere yönelik eğitimler artmış olmasına rağmen hala sağlıklı bireylere yönelik eğitimlerden daha azdır.

Sonuç: Afetlere karşı alınacak önlemlerde ve planlarda işitme engelleri göz ardı etmeden herkes için uygulanabilir afet planları oluşturulmalıdır. İşitme engelli vatandaşlara yönelik planlanan eğitimlerin içerik ve uygulamaları onların özür durumları göz önünde bulundurularak planlanmalı ve eğitimci seçiminde aynı hassasiyetle yapılmalıdır. Afetlerle topyekûn bir mücadele için toplumunun tamamının hesaba katılması bir zorunluluktur.

Anahtar Kelimeler: Afet, afet bilinci, afet eğitimleri

*Sözel Bildiri***YEREL YÖNETİMLERİN AFETLERDEKİ ROLÜ****Murat TATOĞLU¹ Muhittin TATAROĞLU²**¹Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi mtatoglu@mehmetakif.edu.tr²Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi mtataroglu@mu.edu.tr**Özet:**

Giriş: Afetler yapıları itibari ile toplumları derinden etkileyen, ağır maddi ve manevi kayıplara neden olabilen, hatta kimi zaman bir bölgeyi, bir toplumu tamamen yok edebilen olgulardır. Bu düşünce ile afetlerle mücadele edebilmek için de, afetlerin etkisi büyüklüğün de mücadele yöntemleri geliştirmek gerekmektedir.

Amaç: Afetlerle baş edebilmenin temel şartı, topyekûn bütün kaynakların etkin ve verimli kullanıldığı bir sistem oluşturabilmekten geçer. Bu husus ta merkezi yönetim ve yerel yönetimlere ayrı ayrı görevler düşmektedir. Çalışmamız da afet niteliği taşıyan olaylar da yerel yönetimlerin görev ve sorumlulukları üzerinde durarak, afetlerde merkezi idareden farklı olarak sahiplenmesi gereken uygulamaları tartışmaya gayret göstereceğiz.

Yöntem: Araştırmamız kapsamın da belediye itfaiye teşkilatları, özel idare ve yerel sivil toplum kuruluşlarının yapıları ve işleyiş biçimleri incelenmiştir. Afet anın da ve sonraki yakın süreçte üstlendikleri görevler ile bunların kendi mevzuatların da yer alan usul ve yönetmelikleri, kanunen kendilerine verilen sorumluluklar gözden geçirilmiştir.

Bulgular: İlk olarak İtfaiye teşkilatlarının yapılarına baktığımızda ağırlıklı olarak yangına müdahale görevlerinin bulunduğunu görmekteyiz lakin bunun yanında kazalara müdahale, afetlerde arama kurtarma gibi işlevleri de yerine getirmektedirler, ardından özel idarenin yapısına baktığımızda kurtarma personelinin olmadığını ancak yangınlarda malzeme ve personel desteği sağladığını görmekteyiz. Son olarak yerel derneklerinde küçük çaplı da olsa kurtarma operasyonlarında yer aldıklarını bilmekteyiz.

Sonuç: Merkezi teşkilat dışında yer alan diğer organların her ne kadar afetlerde görev aldığı bilinmekteyse de bu kurumların bir personel ve malzeme standardı olmadığı tespit edilmiştir. Büyükşehir İtfaiye teşkilatları bu konuda kendisini geliştirse de nüfus yoğunluğu az olan illerde arama kurtarma alanında eğitim almış profesyonel eleman ve kullanılacak malzeme olmadığı görülmektedir, özellikle küçük ilçelerde olası afetlere veya kazalara yönelik hiçbir malzemenin olmadığı tespit edilmiştir. Dernekler gönüllülük esasına göre çalışmakta olup daha çok destek hizmetlerde görev alabilecek yapılarıdır. Merkezi idare teşkilatlarının bu anlamda sadece il merkezlerinde örgütlendiği hesaba katılırsa, il ve ilçe belediyelerinin bu konuda kendisini daha çok geliştirmesi gerektiği, işin uzmanı personel istihdam etmesi ve malzeme temini yapması gerektiği açıkça ortadadır.

Anahtar Kelimeler: Afet, Afet Yönetimi, Belediye

*Sözel Bildiri***AFET YÖNETİM SİSTEMİNDE TEKNOLOJİNİN YERİ****İlayda MERT***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü**ilaydamert07@icloud.com*

Özet: Afetler doğal ya da yapay/fiziksel çevrede, doğanın kendi döngüsü içinde meydana gelen veya insan kaynaklı olarak ortaya çıkan, can ve mal kaybına neden olan olağanüstü durumlardır. Afet yönetimi sürecinde teknoloji iki açıdan önem kazanmaktadır. Birincisi, afet gerçekleştiği zaman diliminde taraflar arasında iletişimi sağlamak, ikincisi ise afet yönetiminin tüm aşamalarında geçerlilik kazanan verilerin elde edilmesi ve kurtarma çalışmalarıdır. Afet yönetimi bağlamında büyük veriyi oluşturan kaynaklar; uydu görüntüleri, insansız hava araçları, nesnelerin interneti, sensörler, lazer aracılığıyla uzaktan algılama, mekânsal veriler, sosyal medya, kitle kaynak uygulamaları, mobil, GPS ve CDR şeklinde sıralanmaktadır. Türkiye’de afet sürecinde yer alan kurumların, henüz ileri bir seviyede olmamakla birlikte, yeni teknolojileri ilgili süreçlere dâhil etme çabası görülmektedir. Afet yönetim sisteminde planlama Teknolojisi, bireysel ve örgütsel yaşamın farklı noktalarında önemli katkılar sunduğu gibi, bütünleşik afet yönetimini daha etkin kılacak potansiyel fırsatlar sunmaktadır. Teknoloji, her şeyden önce olası afetlerin öngörülmesini, mümkünse önlenmesini ya da hazırlıklı olunmasını sağlar. Afet durumunda ise zamana karşı büyük bir yarışa sahne olan arama çalışmalarına hız kazandırmasına, normalde ulaşılması mümkün olmayan yerlere ulaşarak hayat kurtarmaktadır, afet sonrası iletişimden barınmaya beslenmeden sağlığa kadar her türlü ihtiyacın kolayca karşılanmasını sağlar. Bu sayede nesnelerin interneti, sensörler ve uçangözler mekânsal verileri artıracak, artırılmış gerçeklik gibi uygulamalar üzerinden eğitim çalışmaları güçlendirilecek, mobil telefonlara bütünleşik erken uyarı sistemleriyle kayıplar azalacak, sosyal medya araçlarıyla doğru iletişim sağlanacak, hazırlık ve iyileştirme aşamaları iyileştirilecek, bulut bilişim ile verilerin tutulması ve kullanımı kolaylaşacaktır. Afet yönetimi bağlamında büyük veriyi ele alan çalışmaların da yıllar itibarıyla artış gösterdiği görülmektedir. Gelişen yeni teknolojiler bu anlamda verilerin elde edilmesini, analizini ve etkin biçimde kullanışı ile gerek planlama gerekse de afet anında müdahale daha etkili olabilmektedir.

Anahtar Kelimeler; Afet ,Teknoloji, Afet Yönetim Sistemi

IYRSC

*Sözel Bildiri***COVID-19'UN DİYABET HASTALARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ****Fatmanur KAYA *, Enes AKYÜZ ****

* Yıldız Teknik Üniversitesi Kimya Metalurji Fakültesi Biyomühendislik Bölümü, İstanbul, Türkiye, fatmanur.kaya.fk@gmail.com

** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, enes.akyuz@sbu.edu.tr

Özet: SARS-CoV-2'nin neden olduğu bulaşıcı hastalık olan koronavirüs hastalığı COVID-19 tüm dünyaya hızla yayılmıştır SARS-CoV-2 virüsü, tek sarmallı bir RNA genomu içeren, proteinle süslenmiş bir lipid tabakası ile çevrili olup ciddi akut solunum sendromlarına neden olmaktadır. COVID- 19 hastalarında, ateş, öksürük, göğüs rahatsızlığı; ciddi vakalarda ise dispne ve bilateral akciğer infiltrasyonu dahil olmak üzere viral pnömoni semptomları gözlemlenmiştir. COVID-19 pandemisinin diyabet hastaları üzerinde birçok alanda olumsuz etkileri olduğu bilinmektedir. Diyabet, insülin eksikliğinin neden olduğu glukoz düzensizliği ile karakterize bir endokrin metabolik bozukluktur. Bu hastalığın prevalansı yaşla birlikte artmakta ve dünya çapındaki tüm ölümlerin % 8,4'ünü oluşturmaktadır. En yaygın alt tip olarak tip 1 diyabet (T1D) ve tip 2 diyabet (T2D) olmak üzere iki tipi bulunmaktadır. T1D, insülin üreten pankreas β hücrelerinin otoimmün yıkımı ile karakterize edilmektedir. T2D ise β hücresi salgı defekti ve insülin direncinin bir kombinasyonundan kaynaklanır. Başta böbrekler, kalp, kan damarları, sinirler ve gözler olmak üzere çeşitli organların işlev bozukluğuna ve uzun süreli hasar görmesine neden olmaktadır. COVID- 19 virüsün hem sistemik akut enflamatuvar tepkileri hem de insülin direncine neden olan β hücrelerinin bozulmasına neden olma kabiliyeti göz önüne alındığında, diyabetik durumu şiddetlendirdiği öne sürülmüştür. Özetle, bu çalışmada COVID-19 pandemisinin diyabet hastaları üzerindeki etkisi ile ilgili yapılan çalışmaların derlenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: COVID- 19, Diyabet

IYRSC

*Sözel Bildiri***KARADENİZ'DE YENİ BİR GÜVENLİK TEHLİKESİ****Ahmet KAYA***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü,
2. Sınıf Öğrencisi Muğla, Türkiye, kyaa091@gmail.com*

Özet: Soğuk Savaş dönemi boyunca Karadeniz'e kıyısı bulunan tek NATO üyesi olarak Türkiye, Doğu Blok'una karşı bölgede güvenliği sağlamıştır. Sovyetler Birliği'nin yıkılması ile Karadeniz'de bölgesel bir güç olarak beliren Türkiye, hem güvenlik alanında hem de ekonomi alanında yeni iş birliği önerileri ile dikkat çeken bir ülke konumuna gelmiştir. Karadeniz'de Montrö Boğazlar Sözleşmesi'nin devamını sağlamak ve bölgede etkin hale gelmek isteyen Türkiye, izlediği politikalarla bu hedeflerine ulaşmaya çalışmıştır. Rusya ise Sovyetler Birliği'nin dağılmasının ardından, toparlanma sürecinde Karadeniz havzasını kilit bir önemde görmüş, dağılma sonrası bölgede kaybettiği prestiji yeni enerji ve ticaret politikalarıyla dengelemeye çalışmıştır. Özellikle Hazar enerji kaynaklarının uluslararası piyasalara ulaştırılması bakımından Karadeniz, büyük önem arz etmektedir. Türkiye uzun yıllar ABD ve NATO'nun girişim ve ısrarlarına rağmen Montrö Boğazlar sözleşmesini bozacak girişimlere izin vermemiş ve bölgedeki statükoyu koruyacak bağımsız bir Karadeniz politikası izlemiştir. Son zamanlarda gündemde olan Kanal İstanbul Projesi ise gerek ikili ilişkilere gerekse uluslararası sisteme yani bir enerji getirmiştir. Kanal İstanbul projesi Rusya ve Türkiye arasındaki ilişkileri nasıl etkileyecek? Kanal İstanbul Projesi eğer hayata geçirilirse uluslararası statüsü Montrö Boğazlar Sözleşmesi gibi mi olacak? Sorularına cevap arayacak olan bu çalışma; Rusya ve Türkiye'nin önümüzdeki süreçte de Karadeniz bölgesinde kriz yerine iş birliğini seçerek bölgede istikrar ve refahı egemen kılacağını, aksi bir durumda ise Karadeniz yeni bir çatışma alanına dönüşerek her iki ülkeyi de olumsuz bir şekilde etkileyeceği hipotezine dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Türkiye, Rusya, Boğazlar, Kanal İstanbul, İşbirliği, Çatışma

IYRSC

*Sözel Bildiri***YAPILARDA ISI YALITIM UYGULAMALARININ ÖNEMİ****Aslı CÜÇEN*, Yusuf Tahir ALTUNCI****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Burdur, Türkiye,
aslicucen@gmail.com*

*** Isparta Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Teknik Bilimler MYO İnşaat Bölümü, Isparta, Türkiye,
yusufaltunci@isparta.edu.tr*

Özet: Yeryüzündeki nüfus artışına paralel olarak enerji tüketimi artış göstermektedir. Enerji tüketiminin önemli bir bölümünü yapılarda kullanılan enerji oluşturmaktadır. Yapılardaki enerji tüketimini sınırlandırmak amacıyla ısı yalıtım uygulamaları geliştirilmiştir. Yapılarda ısı yalıtım uygulamalarının önemini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada; ısı yalıtım uygulamaları ve ısı yalıtımında kullanılan malzemeler mevcut yapılar üzerinden incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda; yalıtım yapılacak yapının ve bölgenin özellikleri, malzeme kalınlığı, malzemenin ısı iletkenlik katsayısı ve yangına tepki sınıfı gibi özelliklerinin dikkate alınmasının ısı yalıtım uygulamalarının verimliliğini arttıran faktörler olduğu, yalıtım uygulamalarının performansının artırılması için seçilen malzemenin gözenekli yapıda ve düşük yoğunluğa sahip olması gerektiği, ısı yalıtım uygulamaları sayesinde enerji etkin ve sürdürülebilir yapıların tasarımının mümkün hale geldiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Isı Yalıtımı, Isı Yalıtım Uygulamaları, Enerji Verimliliği.

IYRSC

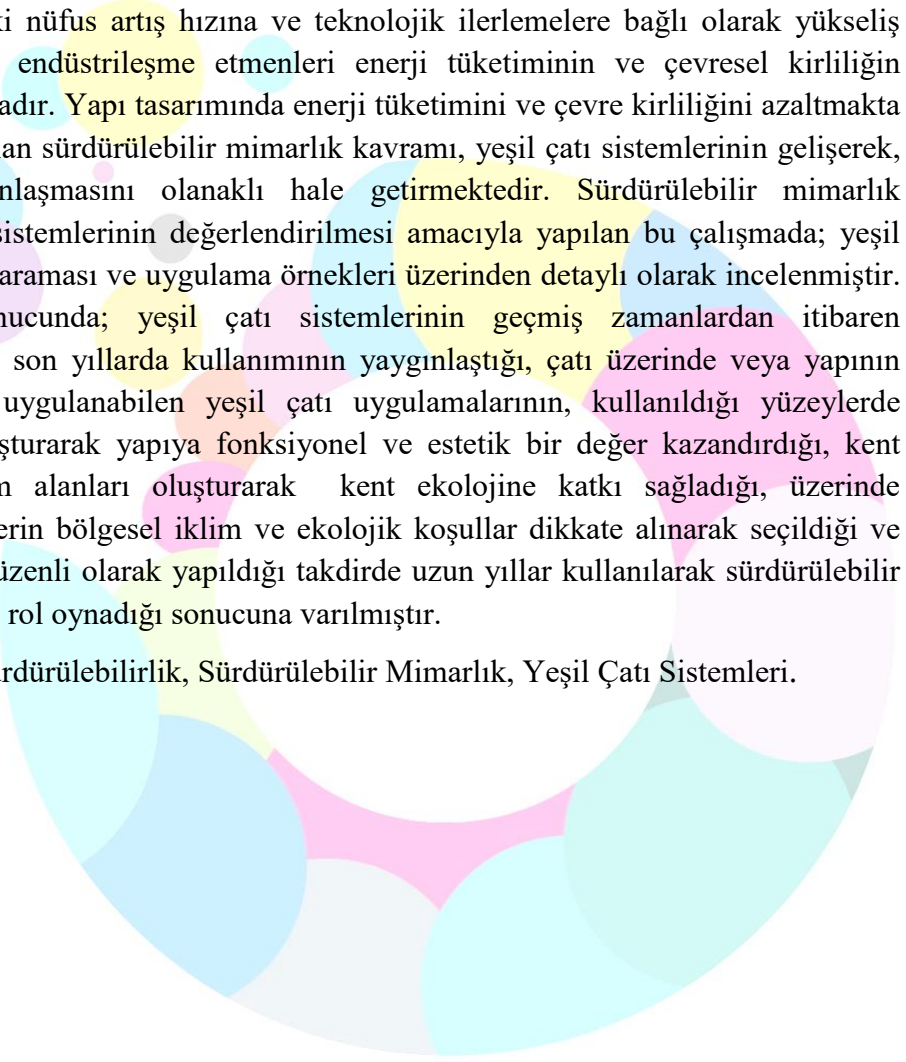
*Sözel Bildiri***SÜRDÜRÜLEBİLİR MİMARLIK KAPSAMINDA YEŞİL ÇATI SİSTEMLERİNİN
UYGULAMA ÖRNEKLERİ ÜZERİNDEN İRDELENMESİ****Aslı CÜCEN*, Mehmet Ilgar KIRZIOĞLU****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Burdur, Türkiye,
aslicucen@gmail.com*

*** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümü, Burdur, Türkiye,
ilgarkirzioglu@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Dünya üzerindeki nüfus artış hızına ve teknolojik ilerlemelere bağlı olarak yükseliş gösteren kentleşme ve endüstrileşme etmenleri enerji tüketiminin ve çevresel kirliliğin artmasına neden olmaktadır. Yapı tasarımında enerji tüketimini ve çevre kirliliğini azaltmakta önemli bir yere sahip olan sürdürülebilir mimarlık kavramı, yeşil çatı sistemlerinin gelişerek, uygulamalarının yaygınlaşmasını olanaklı hale getirmektedir. Sürdürülebilir mimarlık kapsamında yeşil çatı sistemlerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan bu çalışmada; yeşil çatı sistemleri literatür taraması ve uygulama örnekleri üzerinden detaylı olarak incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda; yeşil çatı sistemlerinin geçmiş zamanlardan itibaren uygulanmasıyla birlikte son yıllarda kullanımının yaygınlaştığı, çatı üzerinde veya yapının herhangi bir kotunda uygulanabilen yeşil çatı uygulamalarının, kullanıldığı yüzeylerde rekreasyon alanları oluşturarak yapıya fonksiyonel ve estetik bir değer kazandırdığı, kent içerisinde doğal yaşam alanları oluşturarak kent ekolojine katkı sağladığı, üzerinde kullanılacak olan bitkilerin bölgesel iklim ve ekolojik koşullar dikkate alınarak seçildiği ve gereken bakımlarının düzenli olarak yapıldığı takdirde uzun yıllar kullanılarak sürdürülebilir yapı tasarımında önemli rol oynadığı sonucuna varılmıştır.

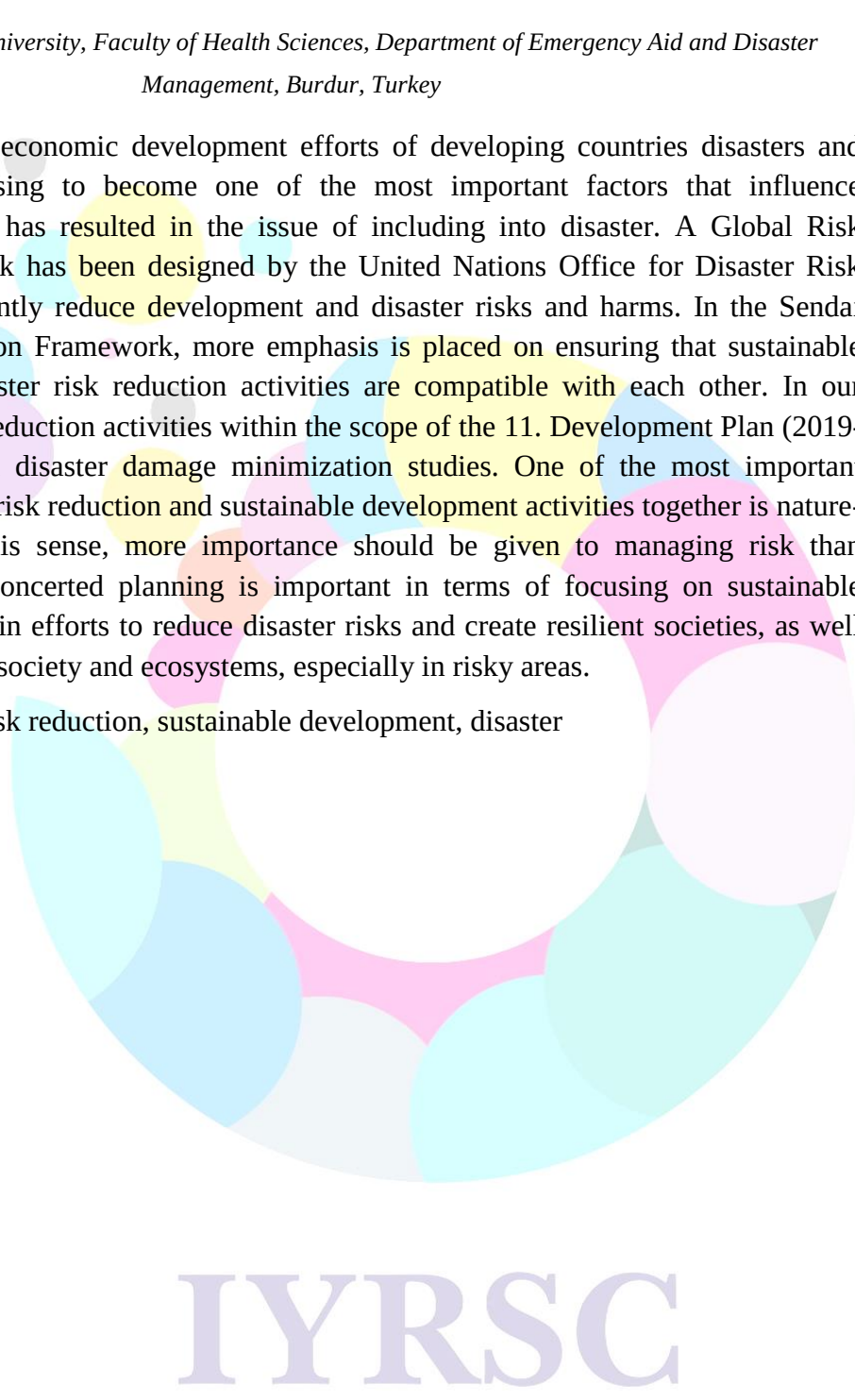
Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Mimarlık, Yeşil Çatı Sistemleri.

IYRSC

*Sözel Bildiri***INTEGRATION OF DISASTER RISK REDUCTION INTO SUSTAINABLE
DEVELOPMENT POLICIES****Sedanur GÜVEN****Mehmet Akif Ersoy University, Faculty of Health Sciences, Department of Emergency Aid and Disaster
Management, Burdur, Turkey*

Abstract: Social and economic development efforts of developing countries disasters and disaster losses increasing to become one of the most important factors that influence development policies, has resulted in the issue of including into disaster. A Global Risk Assessment Framework has been designed by the United Nations Office for Disaster Risk Reduction to significantly reduce development and disaster risks and harms. In the Sendai Disaster Risk Reduction Framework, more emphasis is placed on ensuring that sustainable development and disaster risk reduction activities are compatible with each other. In our country, disaster risk reduction activities within the scope of the 11. Development Plan (2019-2023) are included in disaster damage minimization studies. One of the most important approaches to disaster risk reduction and sustainable development activities together is nature-based solutions. In this sense, more importance should be given to managing risk than managing disasters. Concerted planning is important in terms of focusing on sustainable development attitudes in efforts to reduce disaster risks and create resilient societies, as well as to protect the entire society and ecosystems, especially in risky areas.

Keywords: Disaster risk reduction, sustainable development, disaster

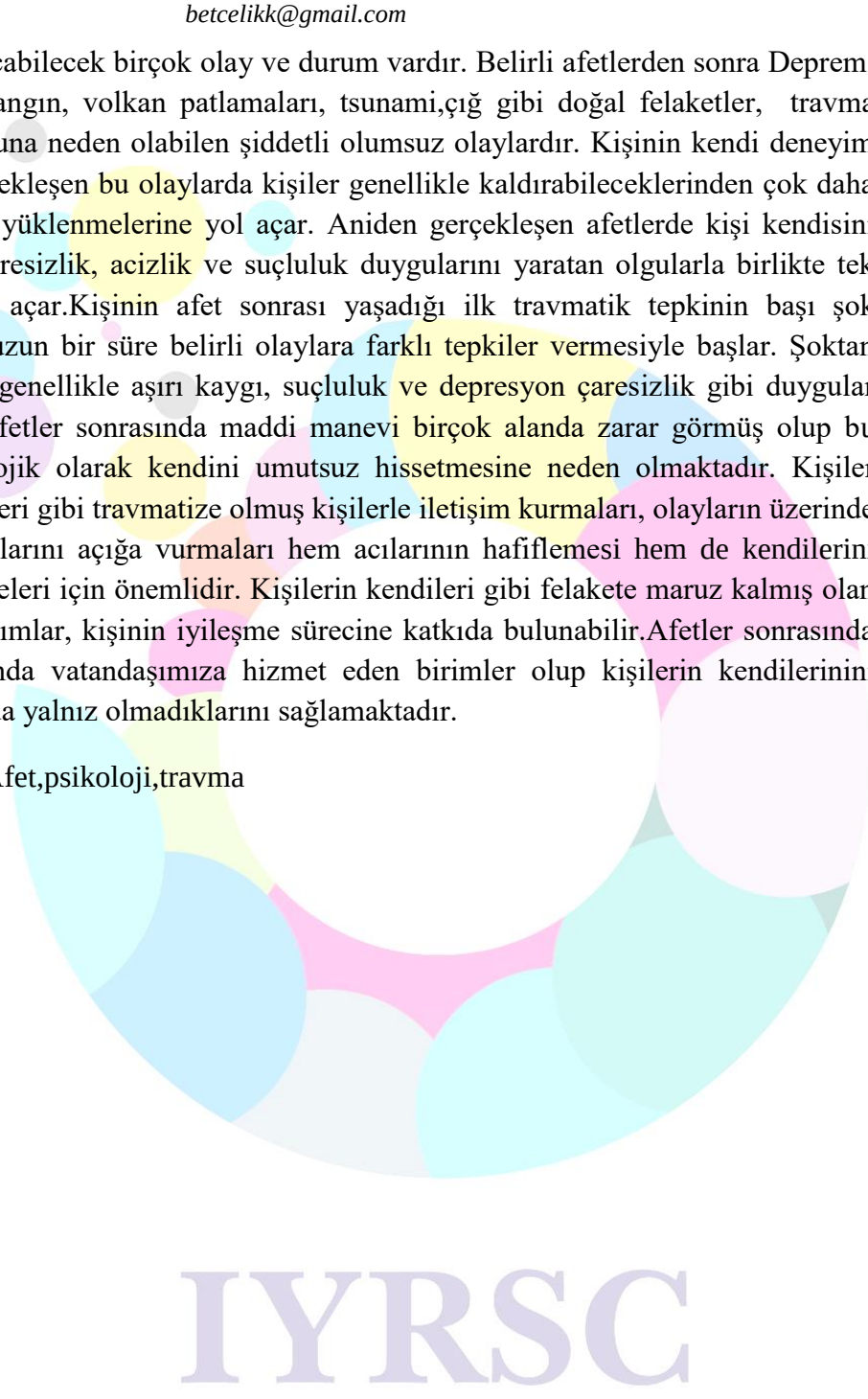
IYRSC

*Sözel Bildiri***AFETLER SONRASINDA OLUŞAN PSİKOLOJİK TRAVMALAR****Betül ÇELİK***

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi , Burdur, Türkiye, mail adresi
betcelikk@gmail.com*

Özet: Travmaya yol açabilecek birçok olay ve durum vardır. Belirli afetlerden sonra Deprem, fırtına, hortum, sel, yangın, volkan patlamaları, tsunami,çığ gibi doğal felaketler, travma sonrası stres bozukluğuna neden olabilen şiddetli olumsuz olaylardır. Kişinin kendi deneyim ve iradesi dışında gerçekleşen bu olaylarda kişiler genellikle kaldırabileceklerinden çok daha fazla duygusal stresle yüklenmelerine yol açar. Aniden gerçekleşen afetlerde kişi kendisini karşı konulamayan, çaresizlik, acizlik ve suçluluk duygularını yaratan olgularla birlikte tek başına kalmasına yol açar.Kişinin afet sonrası yaşadığı ilk travmatik tepkinin başı şok olmakta olup kişinin uzun bir süre belirli olaylara farklı tepkiler vermesiyle başlar. Şoktan çıktıktan sonra kişide genellikle aşırı kaygı, suçluluk ve depresyon çaresizlik gibi duygular ortaya çıkar. Kişiler afetler sonrasında maddi manevi birçok alanda zarar görmüş olup bu olgular kişinin psikolojik olarak kendini umutsuz hissetmesine neden olmaktadır. Kişiler afetlerden sonra kendileri gibi travmatize olmuş kişilerle iletişim kurmaları, olayların üzerinde konuşmaları ve duygularını açığa vurmaları hem acılarının hafiflemesi hem de kendilerini daha az yalnız hissetmeleri için önemlidir. Kişilerin kendileri gibi felakete maruz kalmış olan kişilere yaptıkları yardımlar, kişinin iyileşme sürecine katkıda bulunabilir.Afetler sonrasında ülkemizde birçok alanda vatandaşımıza hizmet eden birimler olup kişilerin kendilerini maddi ve manevi alanda yalnız olmadıklarını sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Afet,psikoloji,travma

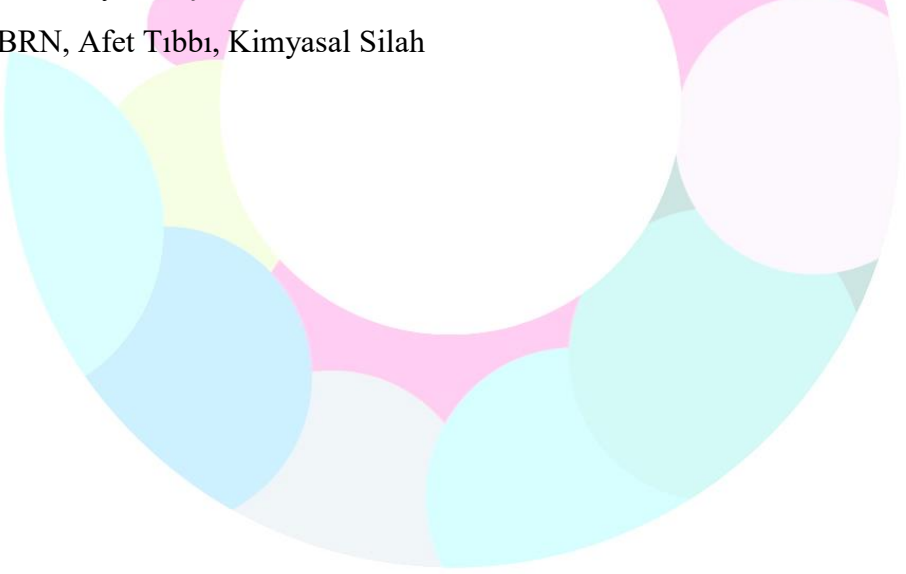
IYRSC

*Sözel Bildiri***AFET TIBBİ AÇISINDAN KBRN MÜDAHALE SİSTEMİ****Hatice Nur BOZKURT**

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Cevat Sayılı Sağlık Bilimler Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi, Burdur, Türkiye, nurbozkurt_45@icloud.com

Özet: Günümüzde Kimyasal, Biyolojik, Radyolojik, Nükleer (KBRN) silahlar genellikle terör ve paniğe sebep olmak amacı ile kullanılırken, aynı zamanda kitle imha ve kapasiteyi bozmak amacıyla da kullanılmaktadır. KBRN silahlarının kolay elde edilebilir olması, güçsüz devletlerin elinde kontrolsüz bir güç kaynağı olmasına neden olmuştur. Kimyasal silahların kullanımı, depolanması ve üretimi uluslararası kararlara rağmen hala kontrolsüz bir şekilde kullanılmaktadır. Kimyasal tespitlerin zor olması ve erken uyarı sistemlerinin yaygın olmaması tehlikeyi giderek arttırıyor. Afet tıbbi açısından, kimyasal savaş ajanları ve yaralı müdahale yönetimi, disiplinli ve koordinasyonlu bir çalışma gerektirmektedir. Yaralıları, arama kurtarma ve sağlık personellerini KBRN ajanlarının zararlı etkilerinden korumak, yaralıları triaj, ilkyardım ve dekontaminasyon yapılmasını sağlamak, kullanılan ajanı tespit ve teşhis etmek, yaralıların ileri tanı ve tedavi işlemlerinde gerekmektedir. Bu bağlamda olay öncesinde, olay anında ve olay sonrasında koordineli bir şekilde müdahale planı gerekmektedir. Bu bildiri; KBRN ajanlarının silah şeklinde kullanılmasının ve daha sonraki dönemde müdahalesini anlatmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: KBRN, Afet Tıbbi, Kimyasal Silah

IYRSC

*Sözel Bildiri***BİYOTERÖRİZM VE BİYOLOJİK AJANLARIN KULLANIMI****Büşra TIKIR**

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Cevat Sayılı Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi, Burdur, Türkiye, busratikir56@gmail.com

Özet: Tüm dünya ülkelerinde terör ve biyoterörizm daima gündemdedir. Biyolojik ajanlar geçmişte ve günümüzde gelişmiş ülkeler tarafından saldırı amaçlı kullanılmıştır. Biyolojik ajanlar hızlı yayılma ve hastalık yapma özellikleriyle büyük tehlikeler ve toplu ölümlere neden olmuşlardır. Çok çeşitlilik özelliğine sahip olan biyolojik ajanlar su, gıda, aerosolizasyon ve vektörler aracılığıyla yayılır. Biyoterörizmde saldırılar kasıtlı yapılmakta ve insanları ya da hayvanları salgına maruz bırakmaktadır. Biyoterörizmde kullanılan biyolojik ajanlar kolay bulunabilir ve üretilebilir, geniş coğrafi alana yayılabilir, geniş kitlelerde ölümlere sebep olabilir ve kontrol altına alınması zordur. Bu bildiri, biyoterörizm kapsamında neden biyolojik ajan olan bu ilkel canlıların kullanıldığını ve hayatımızda oluşturduğu tehditleri anlatmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Biyoterörizm, biyolojik ajan

IYRSC

*Sözel Bildiri***ORTA DOĞU'DA KADIN VE KADIN HAKLARI****Hüseyin DAĞLAR, Sena KAYAHAN***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, daglar1881@outlook.com**Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler, Kayahansena@outlook.com*

Özet: Asırlardır devam eden savaşların, katı rejimlerin ve bitmek bilmeyen terör olayları sebebiyle Orta Doğu'da yaşamak oldukça zor bir durum olmuştur. Dünyanın diğer ülkelerinde insanların “Yaşama Hakkı” dışında daha birçok haklara sahip olduğu görülürken Orta Doğu'da çoğu insan için “Yaşama Hakkı” hala en temel sorun olarak varlığını sürdürmektedir. Bu toprakların kan ve şiddetten başka bir şey görülme- yen kısımlarında insan olmak, insan gibi yaşayabilmek ne kadar meşakkatli ise bu topraklarda kadın olmak zaten ölü doğmaktan başka bir şey değildir. Kadınların Orta Doğu'daki rolleri ve statüleri karmaşık bir yapıya bürünmüş olup, uluslaşma süreçlerinin de etkisiyle kadın kavramı sorunu günümüze kadar gelen bir tartışma konusu olmuştur. Sert çizgilerle belirtilen hukuksal, siyasal, ekonomik ve sosyal alanlarda etrafı çevrilen Orta Doğu kadınları hayatını diğer toplumlardaki kadınların hayatlarına göre daha da zor sürdürmektedir. Kadınlara karşı dayatılan kısıtlamaların sebepleri birçok temelde ele alınırken bunun en temel sebebi din olmuştur. Zamanla yayılan modern fikir akımları kadınlara yeni roller ve onlar için yeni alanlar açmış olsa da kadınlar için açılan bu yeni alanlar, aynı zamanda kadınların özgürleşmesinin de sınırlarını çizmiştir. Dayatılan bu baskı ve şiddet kadınlarda hak arayışını körüklemiş ve kitlesel hareketlenmelere sebep olmuştur. Başlayan bu kitlesel hareketlenmeler zamanla Orta Doğu coğrafyalarının tümüne yayılmış olup kadınlar üzerinde farklı sonuçlar doğurmuştur. Bu sebeple, Orta Doğu toplumlarındaki kadınlara karşı eşitsiz ve cinsiyetçi yaklaşımların temellerinin nereye dayandığı, kadınların konumlarını, işlevlerini geçmişten günümüze hangi kalıplara konulduğu ve aynı bu topraklar üzerinde yaşanan hala da devam etmekte olan kitlesel hareketlenmelerin günümüz dünyasındaki konumunun değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadın Hakları, Ortadoğu, Eşitsizlik

The logo for the 3rd International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is displayed in a large, light purple, serif font. The letters are bold and slightly shadowed, giving it a three-dimensional appearance. The logo is centered at the bottom of the page.

*Sözel Bildiri***AFETLERDE SAĞLIK YÖNETİMİ (İZMİR DEPREMİ DEĞERLENDİRMESİ)****Rukiye YANLIÇ Murat TATOĞLU²**¹Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi rukiye_yanlic@hotmail.com²Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi mtatoglu@mehmetakif.edu.tr**Özet:**

Giriş: Afetler maddi ve manevi, kayıplar meydana getiren, toplum değerlerini sarsan insanların iş ve akışını yavaşlatan veya durduran, büyük bir çevreyi etkileyen, imkanların yetersiz kaldığı olaylardır. Afetler insanlarla beraber devletin işleyen mekanizmaları üzerinde de bir takım etkilere sahip olurlar.

Amaç: Meydana gelen afetlerin sistemleri tıkadığı, iş ve akışı durdurma noktasına getirebildiği bilinmektedir. Bu işlemlerde sağlık hizmeti gibi durmaması gereken mekanizmalar da bulunmaktadır. Çalışmamızda İzmir depremi ve sonraki süreç üzerinden, afetlerde verilen sağlık hizmetlerinin bir değerlendirmesi yapılacaktır.

Yöntem: Araştırmamız kapsamında İzmir depreminden sonra ki süreçte kurumların iş ve akışı, uyguladıkları acil eylem planları incelenmiştir. AFAD verileri değerlendirilmiş böylelikle bölgede görev alan personel sayı ve niteliklerine ulaşılmıştır.

Bulgular: 30.10.2020 tarihinde ege denizinde meydana gelen 6.9 şiddetindeki depremde 119 kişi yaşamını yitirmiş 1053 kişide çeşitli düzeylerde yaralanmıştır. Deprem 0. Saniyesinden itibaren arama kurtarma ve sağlık ekipleri emir beklemeksizin bölgeye hareket etmişlerdir. Devam eden süreçte 8 bakanlık teşkilatının personeli, belediye personelleri ve gönüllüler bölgede görev almışlardır. Bölge illerinden 3 mobil komuta aracı 84 araç 472 UMKE personeli 189 Ambulans, 596 acil sağlık personeli, 13 lojistik araç ile 41 lojistik personeli ve 2 adet helikopter ambulans ilk etap da görev almışlardır.

Sonuç: Genel değerlendirme itibari ile, bölgede sağlık hizmetleri yönünden zaman zaman aksaklıklar yaşansa da herhangi bir tıkanma durumu veya sahra hastanesi ihtiyacı ortaya çıkmamıştır. Mobil ve takviye ekiplerin bölgeye ulaşımı ve göreve başlaması gayet hızlı bir şekilde gerçekleşmiş yaralı vatandaşlar mağdur edilmemeye çalışılmıştır. Önceki afetlere nazaran devletin çeşitli örgütlerinin bu afete daha profesyonel bir şekilde yaklaştığı, iletişim ve kamuoyuna bilgi verilmesi noktasında da herhangi bir sıkıntı yaşanmadığı gözlemlenmiştir. Tabi afetin etkilediği alanın kısıtlı olması, yıkılan binaların sayısının 17 olması verilen hizmetin aksamamasının en büyük nedenleri arasındadır.

Anahtar Kelimeler: Afet yönetimi, sağlık yönetimi, deprem

IYRSC

*Sözel Bildiri***STRATEJİK İNSAN KAYNAKLARI YÖNETİMİNDE COVID-19 ETKİSİ:
ALTERNATİF ÇALIŞMA PROGRAMLARINA YÖNELİM VE HİBRİT ÇALIŞMA
MODELİ****Anıl Çağlar ERKAN**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Tefenni MYO, Yönetim ve Organizasyon Bölümü Burdur, Türkiye,
acerkan@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Tarihsel süreçte birçok hadise canlı yaşamını ciddi ölçekte tehdit etmiş ve bunlardan büyük bir kısmı halen daha günümüzde etkileri hissedilen zararlar bırakmıştır. Yaşanan bu hadiseler kimi zaman dönüm noktası, kimin zaman yeni bir çağ olarak nitelendirilse de asıl olan yeni bir başlangıcı işaret ediyor olmasıdır. Söz konusu başlangıç şüphesiz sistemlerdeki hataların giderilmesi ya da yeni baştan üretilmesidir. Dolayısıyla yeni bir oluşum ya da çağın gerekliliklerine uyum sağlama söz konusudur. 21.yy özelinde ele alındığında böylesi yeniden oluşum ya da restorasyonu zorunlu kılan en önemli hadise şüphesiz dünyayı kısa sürede etkisi altına alan ve hızla yayılarak kalıcı etkilere neden olan Covid-19 küresel salgınıdır. Covid-19 salgının üretim sistemlerinden, toplumsal yaşama küresel çapta birçok alanda var olan yapıyı temelinden sarstığı tartışmasızdır. Öyle ki Covid-19 küresel salgınının bir bakıma dünyadaki değişim ve dönüşüm süreci için bir katalizör etkisi yarattığını bile iddia etmek mümkündür. Toplumsal yaşamın sürdürülebilirliğinde bir kılavuz ya da rehber görevi gören disiplinler etkinin gözle görünür olduğu alanlardandır. Birçok disiplinin literatür çalışmalarındaki yeni akımların ortaya çıkması ve verili durumların sorgulanmasını bu kapsamda ele almak mümkündür. Bu bağlamda çalışmada yeni akımlar kapsamında stratejik enerji kaynakları yönetimi öncelikli olarak süreçteki gelişimiyle birlikte ele alınacaktır. Ayrıca yeni akımların genel kabul gören önceki dönem düşünürlerin görüşlerini tartışmaya açması bağlamında alternatif çalışma modelleri ele alınacaktır. Bu bağlamda Hibrit çalışma modelinin küresel salgın dönemiyle birlikte tercih edilir hale gelmesi, süreçteki gelişmelerle birlikte analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Stratejik İnsan Kaynakları Yönetimi, Covid-19, Çalışma Programları, Hibrit Çalışma Modeli.

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFGHANISTAN'DA SAĞLIK SİSTEMİ****Mohammad Zaher AKBULUT***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimler Fakültesi/Hemşirelik Lisans Öğrencisi.**zaher.akbulut5544@gmail.com*

Özet: Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ), Afganistan'da yaşanan maddi sorunlar nedeniyle sağlık sisteminin 'çöküşün eşiğinde' olduğunu söyledi. Binlerce sağlık tesisinin tıbbi malzeme satın alımında ve personel maaşlarını ödemede sıkıntı çektiği vurgulanırken, mevcut tesislerin yüzde 17'sinin hizmet verdiği belirtildi. Geçtiğimiz ay, 20 yılın ardından ABD'nin çekilmesiyle Taliban kontrolüne geçen ülke, büyük ölçüde uluslararası fonlara bağımlı durumda olurken, birçok bağışçı ülke de yardımları askıya aldı. DSÖ, Afganistan'ın en büyük sağlık projesi olan Sehatmandi'ye yapılan bağışların azaldığını, bu nedenle sağlık tesislerinin ilaç, tıbbi malzeme, yakıt ve sağlık çalışanlarının maaşları gibi giderlerin karşılanamadığını söyledi. Afganistan'da Sehatmandi, ülkedeki ana sağlık hizmetlerini veren kurum olarak görev yapıyor ve ülke genelinde 2020'de 30 milyondan fazla insana hizmet sağlayan 2 bin 309 tıbbi tesisi işletiyor. DSÖ açıklamasında, "Bu tesislerin çoğu artık operasyonları azalttı veya kapandı, sağlık çalışanlarını kimi kurtaracakları ve kimleri ölüme terk edecekleri konusunda zor kararlar vermeye zorladı" derken halihazırda tesislerin sadece yüzde 17'sinin tamamen çalıştığına dikkat çekti. Afganistan'da son 35 yıldır sürmekte olan savaş nedeniyle, sağlık sistemi altyapısı ve kapasitesi büyük hasar görmüştür. Ülkede kalifiye ve yetişmiş uzman doktor, hemşire ve yardımcı sağlık personeli açığı da bulunmaktadır. Ülkede hava kirliliği ana sağlık sorunlarından biridir. Başkent Kabil'in atmosferi yazın genelde tozludur. İşin aslı, ülkenin sağlığının iyileştirilmesi, toplumun diğer kesimlerinden ve bileşenlerinden ve yönetim sisteminden ayrı düşünülemez. Ne yazık ki, temel bir zorluk, hükümet yapısındaki yolsuzluk ve eksik istihdam düzeyinin her alanda bol ve ciddi olmasıdır. Yolsuzluk konusu ülkenin diğer bölgelerini etkilediği gibi halk sağlığı alanı da etkilenmiştir. Diğer bir nokta ise, ne yazık ki, hükümetin yapısında ve planlamasında gerekli ve kesin önceliklerin olmamasıdır. Hükümet yönetimi ve planlaması o kadar zarar gördü ki, yanlışlıklar hiçbir zaman dikkate alınmadı. Ülkenin temel ve temel birçok kesiminin gerekli bütçe ve desteğe ihtiyaç duyduğu bir durumda, imkanlar ve bütçe gereksiz durumlarda harcanmıştır. Önceliklendirmedeki yanlışlık ise gerekli personelin yetiştirilmesinde ve yetiştirilmesinde olumsuz etkiler bırakmasına neden olmuştur.

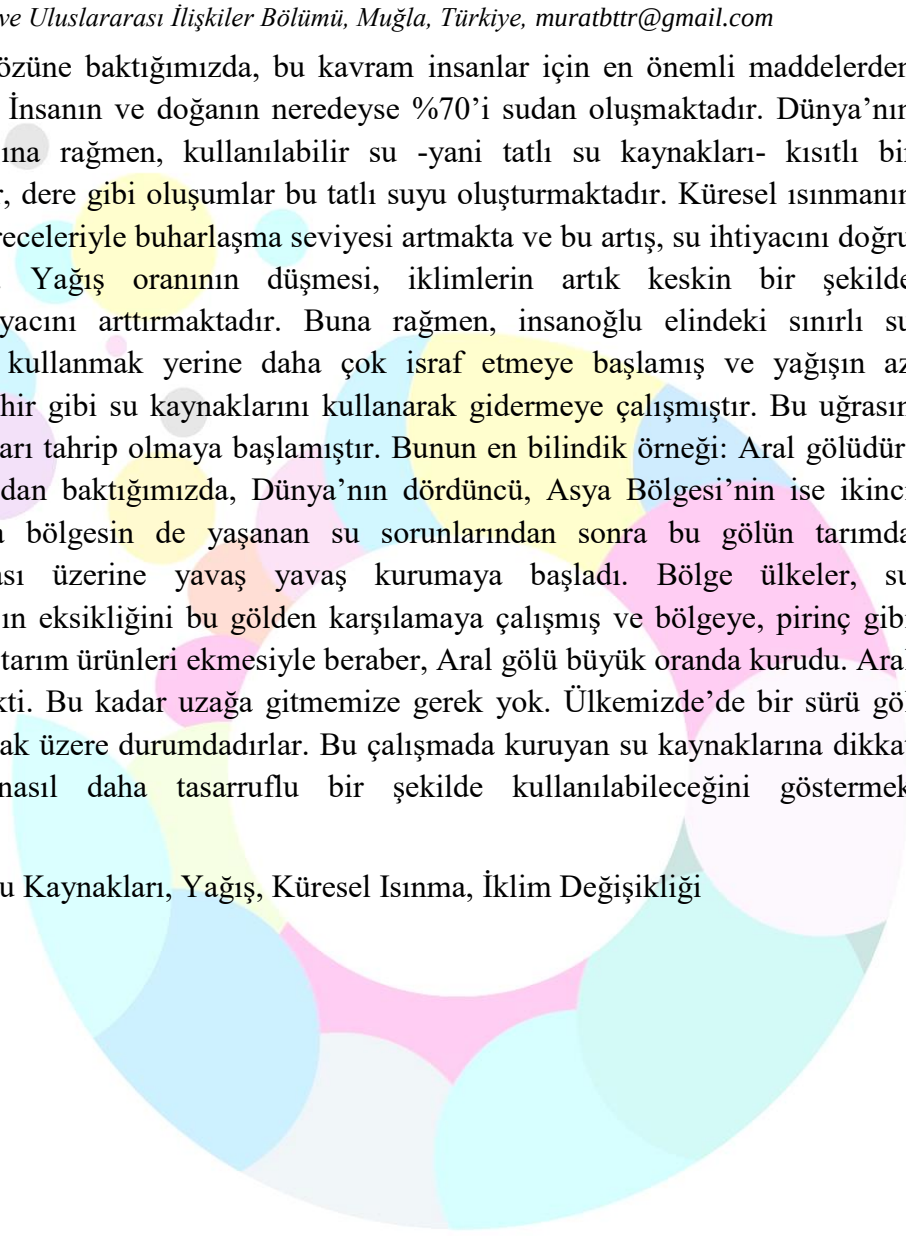
Anahtar Kelimeler: Sağlık, tıp, hemşirelik, alanları.

IYRSC

*Sözel Bildiri***GELECEKTEKİ EN ÖNEMLİ TEHLİKE OLAN TATLI SU KAYNAKLARININ
AZALMASININ SEBEPLERİ VE SORUNA ÇÖZÜM ÖNERİLERİ****Murat SARIKUŞ***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,**Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Muğla, Türkiye, muratbtr@gmail.com*

Özet: Su kavramının özüne baktığımızda, bu kavram insanlar için en önemli maddelerden birini oluşturmaktadır. İnsanın ve doğanın neredeyse %70'i sudan oluşmaktadır. Dünya'nın %70'i sudan oluşmasına rağmen, kullanılabilir su -yani tatlı su kaynakları- kısıtlı bir miktardadır. Göl, nehir, dere gibi oluşumlar bu tatlı suyu oluşturmaktadır. Küresel ısınmanın etkisiyle artan hava dereceleriyle buharlaşma seviyesi artmakta ve bu artış, su ihtiyacını doğru oranda artırmaktadır. Yağış oranının düşmesi, iklimlerin artık keskin bir şekilde yaşanmaması, su ihtiyacını artırmaktadır. Buna rağmen, insanoğlu elindeki sınırlı su kaynaklarını idareleri kullanmak yerine daha çok israf etmeye başlamış ve yağışın az olmasını, dere, göl, nehir gibi su kaynaklarını kullanarak gidermeye çalışmıştır. Bu uğrasın sonucunda, su kaynakları tahrip olmaya başlamıştır. Bunun en bilindik örneği: Aral gölüdür. Aral gölü, tarihsel açıdan baktığımızda, Dünya'nın dördüncü, Asya Bölgesi'nin ise ikinci büyük gölüydü. Asya bölgesin de yaşanan su sorunlarından sonra bu gölün tarımda kullanılmaya başlaması üzerine yavaş yavaş kurumaya başladı. Bölge ülkeler, su kaynaklarının ve yağışın eksikliğini bu gölden karşılamaya çalışmış ve bölgeye, pirinç gibi suya çok ihtiyaç duyan tarım ürünleri ekmesiyle beraber, Aral gölü büyük oranda kurudu. Aral gölü, en bilindik örnekti. Bu kadar uzağa gitmemize gerek yok. Ülkemizde'de bir sürü göl kurudu vehayut kurumak üzere durumdadırlar. Bu çalışmada kuruyan su kaynaklarına dikkat çekmek ve suyun nasıl daha tasarruflu bir şekilde kullanılabileceğini göstermek amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Su Kaynakları, Yağış, Küresel Isınma, İklim Değişikliği

IYRSC

*Sözel Bildiri***İNSAN GELİŞİMİNİN İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ****Muhammet ORZAN***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Cevat Sayılı Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi**Bölümü, Burdur, Türkiye, mhmmtorzn@hotmail.com*

Özet: İklim değişikliğinin en belirleyici unsuru insan gelişimidir. Bu değişikliğe tarihsel olarak bakıldığında sanayi inkılabı ile başlayan bir süreç olduğu bilimsel verilerle açıklanmıştır. İnsanlar, hayatlarını değiştirmeyi veya kolaylaştırmayı hedefleyerek girdikleri bu yolda, arka planda gelişen tehlikeleri fark etmeksizin insanlık tarihinde bir devrim yaratmıştır. Sanayi inkılabı ile başlayan bu devrim şehir merkezlerine ve büyük şehirlere doğru bir göç dalgası oluşmuştur. Yaşanan bu göç dalgası sonucunda, kentsel alanlarda büyük bozulmalar meydana gelmiştir. Günümüzde birçok klimatolog tarafından, dünya iklim sisteminde bozulmanın olduğu kabul edilmektedir. Bu bozulmanın sanayi devrimiyle gelen, atmosfere yayılan ve atmosferde büyük ölçüde birikmeye başlayan sera gazlarıdır. Başta CO₂ olmak üzere diğer sera gazlarının uzun dalgalı ışınları tutması sebebiyle yüzey sıcaklığında belirli artışlar gözlemlenmektedir. Bu artışlar dünya genelini ilgilendirdiği gibi gelişmekte olan ülkeleri daha da yakından ilgilendirmektedir. Dünya iklim sisteminde görülen bozulmalar, G20'nin gündeminde öncelikli bir sorun haline gelmiştir. Gelişmiş 20 ülkenin ve Avrupa Birliği'nin ortak konusunun iklim değişikliği olması bu durumun uluslararası bir sorun olduğunu ve bu sorunun ülke ekonomisine etkileri göz önüne alındığında, çözümler üretmek ve bu etkileri en az zarara indirmek için ortak toplantı düzenlenmesi kararına varılmıştır. Toplantı içeriğinde; "Koruma ve Yönetme için Doğal Bir Sermaye", "Sürdürülebilir ve Döngüsel Kaynak Kullanımı İçin Ortak Çabalar" başlıklı konulara çözümler aranmıştır. Yapılan oturumlarda, sürdürülebilir su kaynakları yönetimi, küresel zorlukları ele almak için doğaya dayalı çözümler ve ekosisteme dayalı yaklaşımlar, karasal ekosistemlerin sağlığının korunması ve bozulmuş arazilerin eski haline getirilmesi konularında sunumlar yapılarak çözüm önerileri sunulmuştur. Sanayi Devrimi etkilerinin azaltılmaması durumunda iklim değişikliğinin ilerleyen safhalarında kuşaklar ötesi geri dönülmez bir felakete gideceği ve yaşamın durma noktasına geleceği bilimsel araştırmalar ile kanıtlanmıştır. Bu bildirinin amacı, iklimsel değişkenlik ve değişiklik kavramları, geçmişten bugüne olan iklim değişiklikleri, doğal ve artan sera etkisi, insan kaynaklı iklim değişikliği ile gözlenen ve öngörülen küresel iklim değişimlerinin bilimsel bir değerlendirmesini yapmaktır.

Anahtar Kelimeler: Sanayi Devrimi, İklim Değişikliği, G20

IYRSC

*Sözel Bildiri***DÖNÜLMEZ İKLİMİN UFKUNDAYIZ: KRİZLER VE FIRSATLAR****Seren İGDE***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü (serengurbet628@gmail.com)*

Özet: Gezegenimiz büyük bir tehlike ile karşı karşıya: İklim krizi. Yıllardır dile getirilen fakat yeterli önlemlerin alınmadığı iklim değişikliği artık krizi evresinde. İklim krizinin temel nedeni, kullandığımız fosil yakıtların tüketildikten sonra atmosfere salınan gazların neden olduğu sera gazı etkisidir. Bu gazların yarattığı küresel ısınma sebebiyle dünyamız geri dönülemeyecek bir noktaya doğru hızla yol almaktadır. Birçok ülke, çoğu AB üye devletleri dahil olmak üzere, birtakım faaliyetler yürütmektedir. Fakat pek çok sanayileşmiş ülke bu konuda fikir birliğine varamamış, karbon salınımını azaltma konusunda yeterli başarıyı gösterememiştir. Günümüze kadar ortaya çıkabilen iklim değişikliği ile mücadeleye yönelik uluslararası metin olan Kyoto Protokolünü çoğu ülke onaylamamıştır. Yaşadığımız dünyanın biricik olduğunu düşünürsek; iklim krizi için gerçekçi ve daha büyük adımlar atılmalıdır. Bu çalışmada iklim değişikliği ve dünyada sanayileşmiş ABD, Çin, Türkiye ve Almanya'nın iklim krizi bağlamındaki politikaları ele alınacaktır. Bu çalışma ile adı geçen devletlerin bir yandan iklim krizi ile mücadele ederken, diğer yandan sahip oldukları sanayi ve üretim potansiyelleri ile iklim krizine yol açtıkları paradoksu incelenecektir.

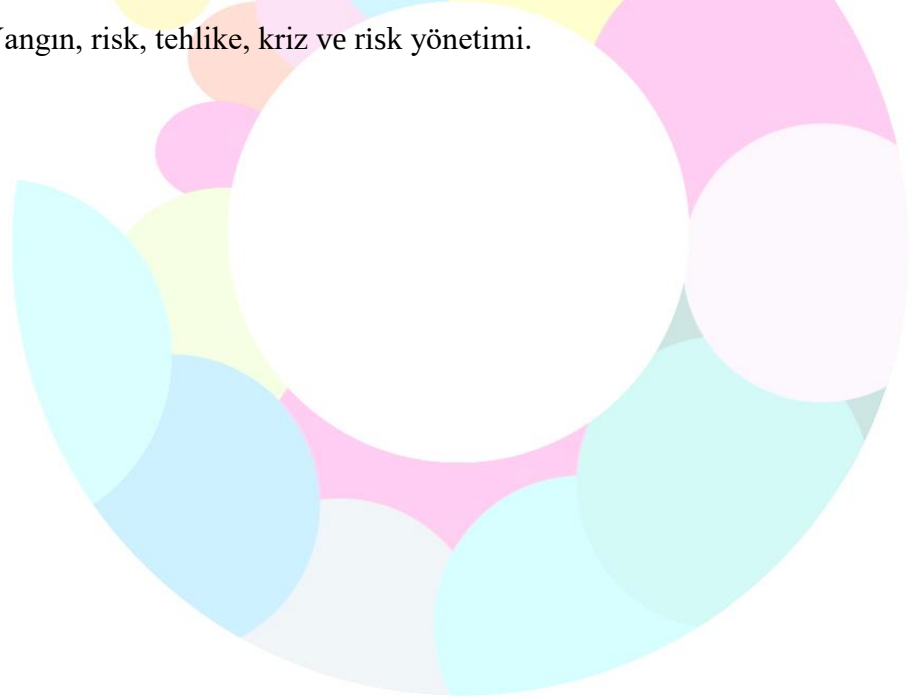
Anahtar Kelimeler: İklim değişikliği, iklim krizi, fosil yakıtlar, fırsatlar, hayal kırıklıkları.

IYRSC

*Sözel Bildiri***YANGINDA RİSK VE KRİZ YÖNETİMİ****Cemre Nur ŞAHİN***Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi, Burdur, Türkiye, cemre.sahin@outlook.com*

Özet: Yangın insanoğlunun hayatında çok eskiden beri büyük bir tehdittir. Yangın çeşitli müdahalelerle söndürülebilir veya erken uyarı sistemleri ile önlenabilir. Önemli olan yangının büyümesini engelleyebilmek ve yangına müdahale süresini en aza indirilebilmektir. Yangın olayı öncesi ortama uygun risk ve yangın sonrasında doğru müdahale için kriz yönetim planları oluşturulmalıdır. Bu planı oluştururken uymamız gereken üç temel unsur vardır. Bunlar risk analizi, hazırlık ve tahmini erken uyarıdır. Bu bağlamda risk analizi ve hazırlık risk yönetimine yani koruma evresine girmektedir. Kriz yönetimi ise olayın gerçekleştiği süreyi ve olayın sonrasındaki tüm süreçleri kapsayan düzeltme evresidir. Bu evrede etki analizi, müdahale, yeniden inşa gibi adımlar uygulanır. Sonuç olarak yangından en az hasarla kurtulmak ve yangına hazırlıklı olmak için yangına müdahale adımlarını bilmek, yangın öncesi, sırası ve sonrası için yapılması gerekenlerin acil durum planlarında yer vermek büyük önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yangın, risk, tehlike, kriz ve risk yönetimi.

IYRSC

*Sözel Bildiri***ULUSLARARASI TİCARET REKABETİ VE YENİ PAZAR ALANLARI****Gökalp İNCİK***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,**Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Muğla, Türkiye, incikgokalp@gmail.com*

Özet: 21. Yüzyılda ölkeler, tarihsel süreçlerin getirdiği dinamikler ile beraber bir ticaret rekabeti içerisinde yer almaktadırlar. Bu rekabet, ölkelerin yeni pazar alanları keşfetmesine olanak sağlamıştır. Bu durumun başlangıcında geçmişten beri önemini her zaman koruyan ticaret sektörü yer almakta ve bulunduğumuz yüzyılda da varlığı giderek güçlendirmektedir. Bu noktada Küresel ve Bölgesel güç olarak nitelendirebileceğimiz ölkeler, bulundukları alanları etkilemekte ve ticaret hacimlerini giderek arttırmaktadırlar. Bu amaç ile yeni ticaret yolları oluşturmaktadırlar. Örneğin geçmişte önemli ticaret merkezlerinden birisi olarak adlandırdığımız İpek Yolu, Çin'in "Bir Kuşak Bir Yol" projesi ile tekrar hayata kazandırılmıştır. Uzakdoğudan başlayan bu serüven, Avrupa'ya kadar ulaşmıştır. Bu bağlamdan hareket ile ölkeler, bulundukları coğrafyalar dışında ticaret faaliyetlerini yürütmektedirler. Bir diğer örnek olarak Kuzey Buz Denizi'nde yeni yolların açılması ve Rusya'nın yeni alanlar bulmasıdır. Orada bulunan orman ürünleri, petrol ve doğalgaz yataklarının keşfi, yeni bir ticaret yolunun ortaya çıkmasını sağlamıştır. Bu ticaret yolları, günümüz dünya düzeni ve ölkeler arası değişen dengelerin sabit kalması adına önem taşımaktadır. Ölkelerin siyasi durumlardan etkilenerek birbirlerine belirli sektörlerde ambargo ve yaptırım uygulaması, başka hamlelerin varlığı ihtiyacını doğurmuştur. Özellikle ekonomik alanlarda getirilen kısıtlamalar, ticari dengeleri etkilemektedir. Ölkeler, bu etkilerin olumsuz durumlara yol açmaması için farklı ekonomik düzlemlere yönelmektedirler. Yeni ticaret yollarının keşfedilmesi ve uluslararası düzeyde yaygınlık kazanması, bu durumun bir göstergesi olmuştur. Ölkeler, "Hollanda Hastalığı" olarak tabir edilen, ekonomik değerlerini tek bir sektöre veya kutba bağlamak olarak tanımlanan bu duruma düşmemek için çaba sarf etmektedirler. Özellikle süper güç olarak adlandırdığımız ölkeler ile olan ihracat ve ithalat süreçlerinde, kendilerini güvene almak istemektedirler.

Anahtar Kelimeler: Rekabet, Pazar, Ticaret, Yeni

IYRSC

*Sözel Bildiri***COVID-19 DÖNEMİ KANSER HASTALARINDA BESLENME YAKLAŞIMLARI****Mehmet Emin ARAYICI*, Yasemin BAŞBINAR**, Hülya ELLİDOKUZ*****

* Dokuz Eylül Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Preventif Onkoloji Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye, mehmet.e.arayici@gmail.com

** Dokuz Eylül Üniversitesi, Onkoloji Enstitüsü, Translasyonel Onkoloji Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye, ybaskin65@gmail.com

*** Dokuz Eylül Üniversitesi, Onkoloji Enstitüsü, Preventif Onkoloji Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye, hulyazeyda@gmail.com

Özet: Aralık 2019'dan bu yana COVID-19, Çin'in Wuhan kentinde yeni bir pandemi olarak tanımlandı. Neticede dünya çapında 200'den fazla bölgeyi etkileyen bir sağlık acil durumu ilan edildi. Pandemiden etkilenen birçok ülkede, etkilenen insan sayısı ve ölümlerin artması sağlık sistemlerini ciddi derecede zorladı. Kanser insidansındaki küresel artışla birlikte onkoloji bakımı sekteye uğramış, uygun ve erken tedavinin önemli bir etkiye sahip olduğu duyarlı kanser hastaları arasında başta yatak eksikliğinden kaynaklı bir dizi sorunlar ortaya çıkmıştır. Bağışıklığı doğrudan veya tedavi sırasında zayıflatabilen kanser, hastaları diğer rahatsızlıklara karşı savunmasız hale getirebilir. Özellikle COVID-19 döneminde kanserli hastalara daha koordineli ve zamanında müdahale etmek kritik bir öneme sahiptir. Beslenme, kanserli hastaların tedavisinde son derece önemlidir. Şimdiye kadar, kapsamlı bir bakım planı olmayan kanser hastalarında COVID-19 veya SARS-CoV2 semptomatik veya asemptomatik enfeksiyonların artan prevalansı hakkında sadece birkaç sistematik çalışma bulunmaktadır. Bu araştırmanın amacı, COVID-19 dönemindeki kanser hastalarında diyetin işlevi hakkında daha fazla bilgi edinmektir. Ayrıca kanser hastalarında COVID-19'a yatkınlık, önleme ve yönetiminde diyetin önemi ile birlikte COVID-19 döneminde vitamin veya mineral içeren diyet takviyesi ve mikrobiyotanın rolü tartışılmıştır. Vitaminler veya mineral takviyeleri ile yeterli beslenme bakımının sağlanması ve bunların kanser hastalarının prognozuna etkisi esas olarak bilinmemektedir. Buna rağmen bu çalışma, devam eden COVID-19 pandemisi sırasında kanserli tüm hastalar için beslenme bakımı ve komplikasyon kontrol kılavuzlarının geliştirilmesine yardımcı olabilir.

Anahtar Kelimeler: COVID-19; Kanser Tedavi Hizmetleri; Beslenme Tedavisi; Mikroblesinler

IYRSC

*Sözel Bildiri***YÜKSELEN KÜRESEL KRİZ: GÜVENLİ GIDAYA ULAŞIM PROBLEMİ****İsmet ERİM***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,**Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Muğla, Türkiye, ismeterim351@gmail.com*

Özet: Yaşadığımız bu gezegende insan popülasyonu olarak her geçen gün artmaktayız. İnsan nüfusu artış hızına baktığımızda; insan nüfusu 1950 yılında 2,5 milyar iken, 2021 yılına geldiğimizde bu sayı 7,7 milyar kişiye ulaşmıştır. 71 yıl içinde üç kattan daha fazla artan insan nüfusu beraberinde daha fazla ihtiyaçlar getirmiştir. Gelişmiş ülkelerde ihtiyaçları güvenli bir şekilde sağlanırken, daha az gelişmiş ülkelerde artan insan nüfusuna karşı ihtiyaçlar tam olarak karşılanamamaktadır. Yaşamın devamlılığı için şart olan temel ihtiyaçları ele aldığımızda; gıda temini, temiz suya ulaşım, barınma gibi kavramlar birinci dereceden ihtiyaçlarımızdır. Gıda temini sorunu ve güvenli gıdaya ulaşım büyüyen bir küresel krizdir. Güvenli gıda; her türlü bozulma ve bulaşmaya yol açan zararlı maddeden arındırılmış tüketime uygun hale getirilmiş, sağlık açısından bir sakınca oluşturmayan ve besin değerini kaybetmemiş gıdaya verilen isimdir. Bugün gıda güvenliği , tarladan sofraya uzanan bir zincirdir. Zayıf bir halka zincirin kopmasına neden olacağından gıda güvenliği ancak tüm halkaların ortak katılımı ve sağlıklı işleyişi ile mümkündür. Gıda kaynaklı hastalıklar günümüzde gittikçe artmaktadır. Güvenli gıda aynı zamanda toplumlar için çok büyük sorun olarak görülen gıda israfının önüne geçmektedir. Gıdanın nerede üretildiği, hangi zirai ilaçların kullanıldığı, hangi ortamlarda muhafaza edildiği güvenli gıdaya ulaşmamızda en önemli faktörlerdir. Güvenilir gıdada ön plana çıkan üç risk vardır. Fizyolojik risk faktörleri; cam kırıkları, taş, kemik gibi maddeler iken kimyasal riskler ise yiyeceklerin bünyesinde doğal olarak bulunan veya dışarıdan yiyeceklere karışmış ya da ilave edilmiş olan kimyasal maddelerin oluşturdukları tehlikelerdir. Mikrobiyolojik riskler ise; temel olarak üçe ayrılmaktadır: birincisi gıdalarda doğal olarak bulunan zehirli kimyasal maddeler, ikinci olarak uygun olmayan üretim ve saklama koşullarından kaynaklanan ve hızla üreyen mikroorganizmalar, üçüncüsü ise genetiği değiştirilmiş organizmalardır (GDO). Bu çalışmada güvenli gıdanın önemi ve ulaşmakta ki yolları göstermek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Gıda Güvenliği, Nüfus, Küresel sorun, Riskler

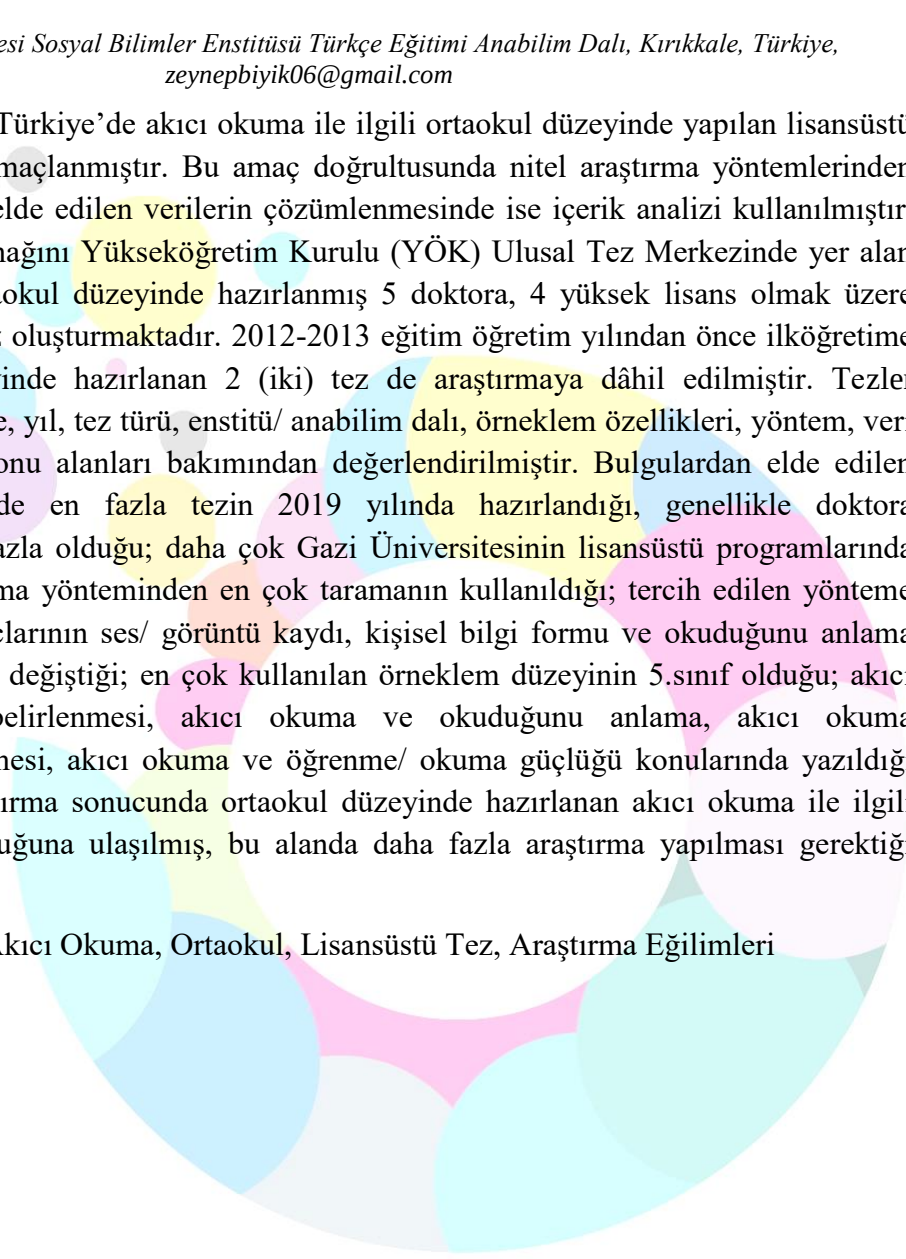
IYRSC

*Sözel Bildiri***ORTAOKUL DÜZEYİNDE AKICI OKUMA İLE İLGİLİ YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN İNCELENMESİ****Zeynep BIYIK***

**Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Kırıkkale, Türkiye, zeynepbiyik06@gmail.com*

Özet: Bu araştırmada Türkiye’de akıcı okuma ile ilgili ortaokul düzeyinde yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi, elde edilen verilerin çözümlenmesinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmanın veri kaynağını Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezinde yer alan 2021 yılına kadar ortaokul düzeyinde hazırlanmış 5 doktora, 4 yüksek lisans olmak üzere toplam 9 lisansüstü tez oluşturmaktadır. 2012-2013 eğitim öğretim yılından önce ilköğretime ait olan 5.sınıf düzeyinde hazırlanan 2 (iki) tez de araştırmaya dâhil edilmiştir. Tezler yayımlandığı üniversite, yıl, tez türü, enstitü/ anabilim dalı, örneklem özellikleri, yöntem, veri toplama araçları ve konu alanları bakımından değerlendirilmiştir. Bulgulardan elde edilen sonuçlar incelendiğinde en fazla tezin 2019 yılında hazırlandığı, genellikle doktora düzeyindeki tezlerin fazla olduğu; daha çok Gazi Üniversitesinin lisansüstü programlarında yazıldığı; nicel araştırma yönteminden en çok taramanın kullanıldığı; tercih edilen yöntemle göre veri toplama araçlarının ses/ görüntü kaydı, kişisel bilgi formu ve okuduğunu anlama testi, ölçekler şeklinde değiştiği; en çok kullanılan örneklem düzeyinin 5.sınıf olduğu; akıcı okuma seviyesinin belirlenmesi, akıcı okuma ve okuduğunu anlama, akıcı okuma becerilerinin geliştirilmesi, akıcı okuma ve öğrenme/ okuma güçlüğü konularında yazıldığı tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda ortaokul düzeyinde hazırlanan akıcı okuma ile ilgili tezlerin az sayıda olduğuna ulaşılmış, bu alanda daha fazla araştırma yapılması gerektiği düşünülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Akıcı Okuma, Ortaokul, Lisansüstü Tez, Araştırma Eğilimleri

A large, stylized logo in the background of the page, consisting of overlapping circles in shades of blue, green, and yellow, forming a circular shape. The letters 'IYRSC' are written in a large, bold, sans-serif font across the bottom of the logo.

IYRSC

*Sözel Bildiri***TOPLUMUMUZDA İLK YARDIM VE AFET BİLİNCİ****Sudenur AYAZ*****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Burdur, Türkiye**mail adresi sudenurayaz401@gmail.com*

Özet: Ülkemiz bilindiği üzere afet bölgesidir. Toplumun afet konusunda bilinçlenmesi, afetlerde yaşanan maddi ve manevi kayıpları büyük ölçüde azaltmaktadır. Afet konusunda öğrenilen her bilgi,doğru yapılan her uygulama hayat kurtarıcı niteliktedir. Bundan dolayı toplumumuzda ilk yardımın doğru bir şekilde öğrenilip, doğru uygulama yapılması da büyük önem arz etmektedir. İlk yardım amaçlı yaptığımız her bir yanlış müdahale sağlığımız için büyük risk ve tehlike oluşturmaktadır. Yaptığımız ilk yardım müdahaleleri yaşamla ölüm arasındaki farkı ortaya koymaktadır. Çoğu zaman bilinçsizce yaptığımız ve doğru olduğunu düşündüğümüz ama aslında yanlış olan bu ilk yardım müdahalelerinden kaçınılmalı, kendimizi ve toplumu sürekli güncel bilgilerle geliştirmeliyiz. Bu sayede herhangi bir süreçte gelişen afetlerde toplumsal olarak daha bilinçli bir şekilde olası afetlere hazır olmuş olacağız. Başta da belirttiğimiz üzere bir afet ülkesi olarak her bir vatandaşa büyük sorumluluklar düşmektedir. Gerek bireysel gerek toplumsal olarak yürüttüğümüz her bir faaliyet, öğrendiğimiz her bilgi ve bilinçlendiğimiz her an kurtaracağımız bir can demektir.

Anahtar Kelimeler: Toplum, Afet, ilk yardım

IYRSC

*Sözel Bildiri***TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİNDE YAZMA BECERİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ: YANLIŞ ÇÖZÜMLEMESİ****Emel ASLAN***

**Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Kırıkkale, Türkiye,
emel.aslan@windowslive.com*

Özet: Bu çalışmanın amacı A1 düzeyinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazılı metinlerinde yapmış oldukları yanlışları yanlış çözümleme yaklaşımına göre ele almaktır. Araştırmanın yöntemi nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi olarak belirlenmiştir. Elde edilen verilerin analizi yapılırken içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan veriler, 2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında Gazi Üniversitesi TÖMER’de (Türkçe Öğrenim, Araştırma ve Uygulama Merkezi) öğrenim gören A1 düzeyindeki 15 öğrencinin kur atlama sınavındaki yazılı metinlerinden oluşmaktadır. Öğrencilerden, kur atlama sınavındaki sorulardan yola çıkarak zaman ifadelerini kullanıp bir günlerini anlatmaları istenmiştir. Öğrencilerin yazılı metinlerinde tespit edilen yanlışlar; dil bilgisel yanlışlar, yazım-noktalama yanlışları, söz dizimsel yanlışlar ve sözcük seçiminden kaynaklı yanlışlar olarak gruplandırılmıştır. Tespit edilen bu yanlışlar, doğru şekilleriyle beraber Bilgi Giriş ve Analiz Formuna aktarılmıştır. Tespit edilen bu yanlışların 128’si dil bilgisel (%51,2), 88’si yazım-noktalama (%35,2), 21’i sözcük seçiminden (%8,4) ve 13’ü söz dizimsel (%5,2) kaynaklı yanlışlar olmak üzere yabancı öğrencilerin yazılı metinlerinde toplam 250 yanlış tespit edilmiştir. Ulaşılan bulgular doğrultusunda Türkçeyi yabancı bir dil olarak öğrenen öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik çözüm önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Yanlış Çözümlemesi, Yazma Becerisi

Bu çalışma Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı’nda Doç. Dr. Deniz MELANLIOĞLU danışmanlığında hazırlanan “Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlerin Yazılı Üretimlerine Yönelik Yanlış Çözümlemesi” isimli tezden üretilmiştir.

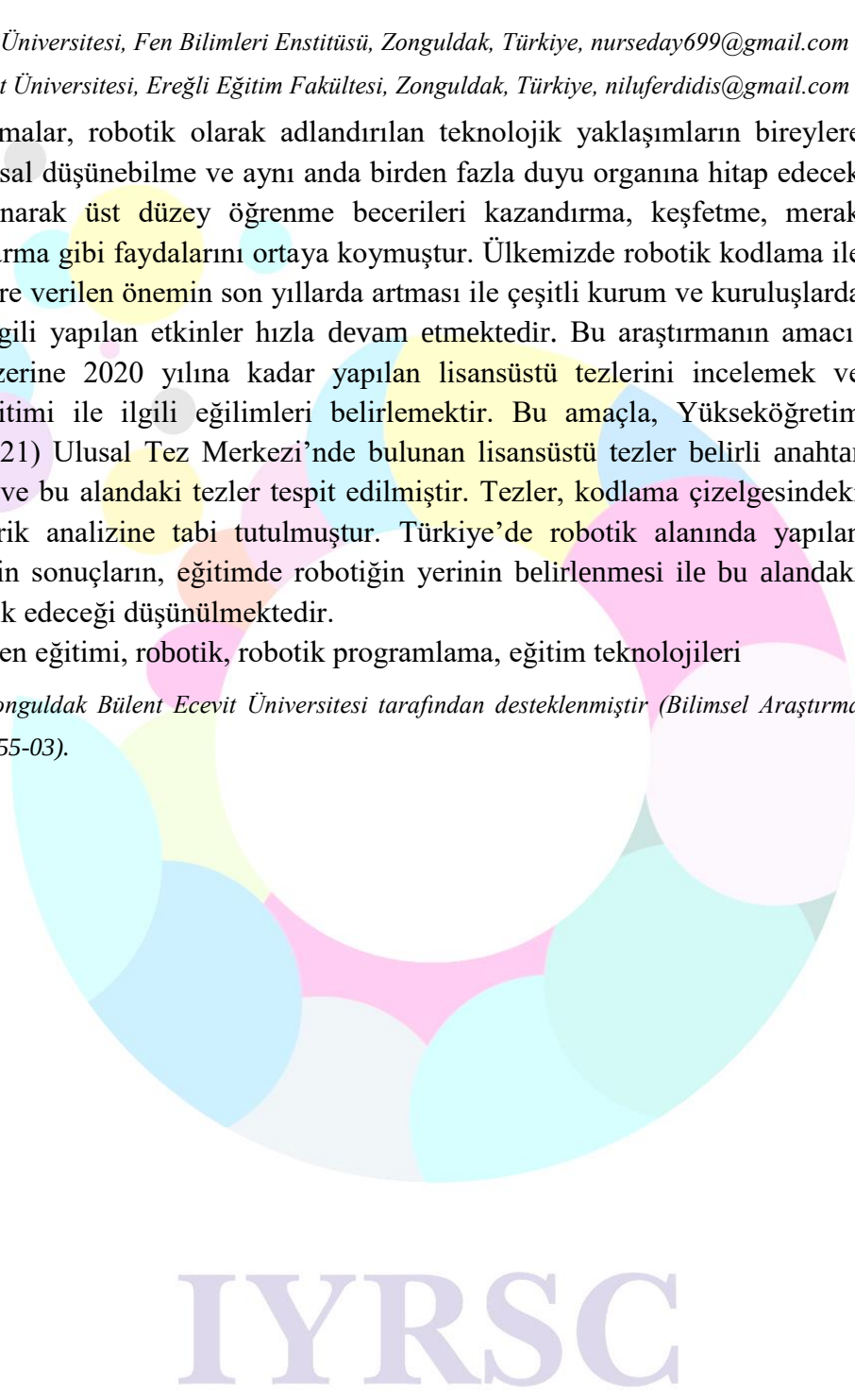
IYRSC

*Sözel Bildiri***TÜRKİYE’DE ROBOTİK ALANINDA YAPILAN LİSANSÜSTÜ TEZLERİN
İNCELENMESİ****Nurseda YILDIZ*, Nilüfer DİDİŞ KÖRHASAN******Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Zonguldak, Türkiye, nurseday699@gmail.com****Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Zonguldak, Türkiye, niluferdidis@gmail.com*

Özet: Bilimsel araştırmalar, robotik olarak adlandırılan teknolojik yaklaşımların bireylere gözlem yapma, mantıksal düşünebilme ve aynı anda birden fazla duyu organına hitap edecek öğrenme ortamları sunarak üst düzey öğrenme becerileri kazandırma, keşfetme, merak duygularını ortaya çıkarma gibi faydalarını ortaya koymuştur. Ülkemizde robotik kodlama ile gerçekleştirilen projelere verilen önemin son yıllarda artması ile çeşitli kurum ve kuruluşlarda robotik kodlama ile ilgili yapılan etkinlikler hızla devam etmektedir. Bu araştırmanın amacı; Türkiye’de robotik üzerine 2020 yılına kadar yapılan lisansüstü tezlerini incelemek ve ülkemizde robotik eğitimi ile ilgili eğilimleri belirlemektir. Bu amaçla, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı (2021) Ulusal Tez Merkezi’nde bulunan lisansüstü tezler belirli anahtar kelimeler ile taranmış ve bu alandaki tezler tespit edilmiştir. Tezler, kodlama çizelgesindeki değişkenlere göre içerik analizine tabi tutulmuştur. Türkiye’de robotik alanında yapılan lisansüstü tezlere ilişkin sonuçların, eğitimde robotiğin yerinin belirlenmesi ile bu alandaki araştırmacılara rehberlik edeceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fen eğitimi, robotik, robotik programlama, eğitim teknolojileri

Teşekkür: Bu araştırma Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi tarafından desteklenmiştir (Bilimsel Araştırma Projeleri No: 2021-76962555-03).

IYRSC

*Sözel Bildiri***TURİZMİN YEREL HALKA ETKİSİ*****Adalet İNCE****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Turizm Fakültesi Gastronomi Bölümü**Adaletince2521@gmail.com*

Özet: Turizm toplumsal değişmeyi gerçekleştiren bir dinamiktir. Toplumsal değişme toplumun üretim biçiminde, kurumlarda, değerlerde, normlarda, yaşam biçiminde gerçekleşen değişimleri içerir. Toplumsal değişme, bir sistem olarak kabul edilen toplumun tümünde gerçekleşen niteliksel farklılaşmadır. Turizm bir sistem olarak algılayabiliriz. Turizmi bir sistem olarak algıladığımız zaman onun alt sistemlerinden söz etmek gerekir. Alt sistem olarak, insan ögesi turistik yöre turistik girişimler ve organizasyonlar gösterilebilir. Turizm sistemi çevresel sistemlerle kuşatılmıştır. (Sosyal, kültürel, teknolojik ,ekonomik ,politik ve hukuksal çevre). Turizm ögesini oluşturan alt sistemlerden biri insan ögesidir. Bu turist ya da turist gruplarıdır. Turizmin süjesini oluşturan turist, turizmin nedeni ya da yaratıcısı olarak özel bir yere sahiptir. Turizm kendisinin içinde var olduğu çevrelerle birlikte düşünülebilir. Bu çevreler turizmi etkiledikleri gibi turizmden de etkilenmektedir. Turizm, geleneksel yapıyı değiştirirken hem sosyal sistemi hem de kültürel sistemi etkiler. Turizm toplumsal yapının bir ögesidir. Başka bir ifadeyle turizm dış dinamiktir. Bir toplumda turizm potansiyelinin olması, turizme yönelik organizasyonların kurulması, onun dış dinamik olma özelliğini ortadan kaldırmaz. Turizm endüstri toplumlarının kurumlaştırdığı ve geliştirdiği bir olgudur. geleneksel yapıda ya da geçiş aşamasında olan toplumlar için tartışılmaz bir biçimde dış dinamiktir. Toplumsal yapıları farklı olan iki toplum turizm aracılığıyla ilişkiye geçerler. Bu ilişkinin sıklığı ve yoğunluğu değişiminin hızını belirler. Bir değişme dinamiği olan turizmin etkilerini Sorokin'in 'kültürel yayılma' kuramının çevresinde açıklamak mümkündür. Toplam turizm etkisi ekonomik, sosyal, çevresel ve kültürel olmak üzere dört farklı faktörden oluşmaktadır. Bu etkilerin olumlu ya da olumsuz olmasından en çok etkilenen kesim ise turizm bölgesinde yaşayan yerel halktır. Yerel halkın turizmin etkilerini algılama yönü (olumsuz/olumlu) ve düzeyi turizme olan desteğini de etkilemektedir. Yerel halkın toplam turizm algısı turizmin farklı etkilerini algılamasına göre değişiklik göstermektedir. Turizmin sosyal, kültürel, ekonomik ve çevresel etkilerinin algılanma şekli toplam turizm algısını oluşturmaktadır. 1980'lerde turizmin bir endüstri olarak gelişmesiyle, turizmi oluşturan kaynakların ne olduğu sorgulanmaya başlandı. Turizm kaynakları arasında gidilecek bölgede yaşayan yerel halkın, turizm ürününün özünü oluşturduğu görüldü ve turizmin hem olumlu hem de olumsuz olarak yerel halkı açık bir şekilde etkilediği kabul edildi. Yerel halkın turizmin etkilerine ilişkin algılamaları o bölgedeki turizm gelişimini açısından önem taşır. Turizmin etkilerini olumsuz algılayan yerel halk bölgedeki turizm gelişimini birçok açıdan sekteye uğratabilir.

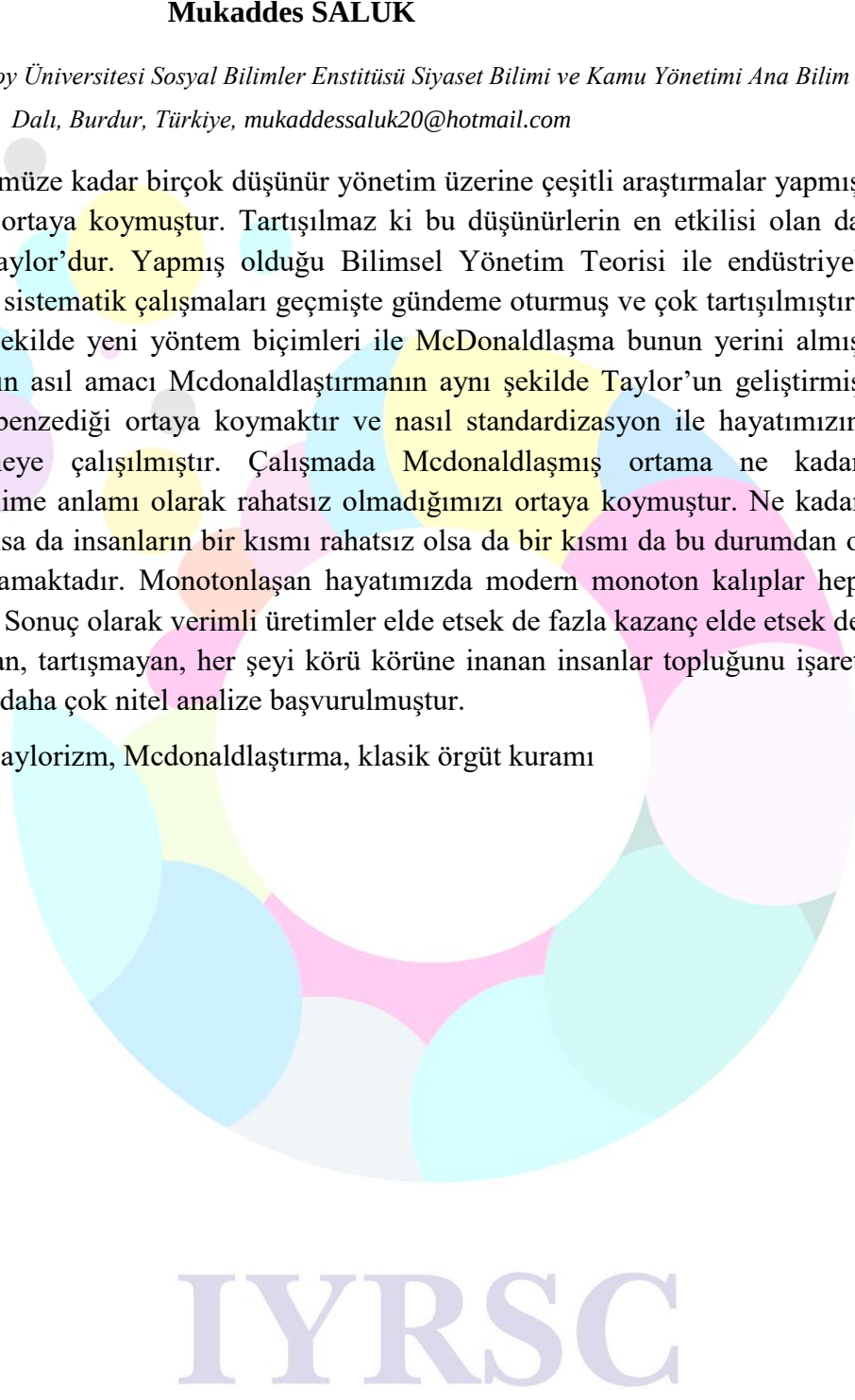
Anahtar Kelimeler: Yerel Halk, Dış Dinamik, Toplum.

*Sözel Bildiri***KLASİK ÖRGÜT KURAMININ GÜNÜMÜZE ETKİLERİ: MCDONALDLAŞTIRMA
ÖRNEĞİ****Mukaddes SALUK**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Ana Bilim
Dalı, Burdur, Türkiye, mukaddessaluk20@hotmail.com*

Özet: Geçmişten günümüze kadar birçok düşünür yönetim üzerine çeşitli araştırmalar yapmış ve yeni düzenlemeler ortaya koymuştur. Tartışılmaz ki bu düşünürlerin en etkili olan da Frederick Winslow Taylor'dur. Yapmış olduğu Bilimsel Yönetim Teorisi ile endüstriyel verimliliği artırmak için sistematik çalışmaları geçmişte gündeme oturmuş ve çok tartışılmıştır. Günümüzde ise aynı şekilde yeni yöntem biçimleri ile McDonaldlaşma bunun yerini almış durumdadır. Çalışmanın asıl amacı Mcdonaldlaştırmanın aynı şekilde Taylor'un geliştirmiş olduğu yönetime çok benzediği ortaya koymaktır ve nasıl standardizasyon ile hayatımızın şekillendiği gösterilmeye çalışılmıştır. Çalışmada Mcdonaldlaşmış ortama ne kadar alıştığımızı aslında kelime anlamı olarak rahatsız olmadığımızı ortaya koymuştur. Ne kadar tartışılan bir kavram olsa da insanların bir kısmı rahatsız olsa da bir kısmı da bu durumdan o kadar da rahatsız olmamaktadır. Monotonlaşan hayatımızda modern monoton kalıplar hep olmaya devam edecek. Sonuç olarak verimli üretimler elde etsek de fazla kazanç elde etsek de bu durum sorgulamayan, tartışmayan, her şeyi körü körüne inanan insanlar topluluğunu işaret etmektedir. Çalışmada daha çok nitel analize başvurulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Taylorizm, Mcdonaldlaştırma, klasik örgüt kuramı

IYRSC

*Sözel Bildiri***FİLİSTİN EKSENİNDE ARAP DEVLETLERİ-İSRAİL İLİŞKİSİ****Yusuf TÜRKKANTOS***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi,**Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Muğla, Türkiye, yturk2321@gmail.com*

Özet: Yıllardır devam eden Filistin-İsrail sorunu ve bu bağlamda devam eden Arap Devletleri ile İsrail arasındaki ilişki 2020 yılı itibariyle yeni bir sürece girmiştir. Bölgede yaşanan istikrarsızlığın ana sebebi olarak görülen kriz döneminin bitme noktasına gelmesi birçok tartışmalı meselenin yeniden gündeme gelmesine neden oldu. Arap Devletleri ile İsrail arasında başlayan bu krizin çıkış noktası, gerginlik dönemi, krizin en yüksek seviyeye çıktığı savaş dönemi ve normalleşme süreci hakkında kritik öneme sahip olayları ve aktörleri incelememiz bu konu hakkında daha iyi bir gözlem yapmamıza neden olacaktır. Bu kriz serüvenin başlangıcı 1948 yılıdır. İngiliz manda yönetimi altındaki Filistin toprakları İngilizlerin 1948’de manda yönetiminden vazgeçmesiyle bölgede istikrarsız bir ortam oluştu. (Bu açıdan 1947’de Hindistan’dan çekilmesiyle benzer özellik taşıyor.) Bu dönem BM’de kabul edilen çoğunluk planı ile İsrail Devleti ilan edilmesi, Arap Devletleri ile İsrail arasındaki krizin başlangıcı olarak kabul edilir. İlerleyen süreçte bölgede devam eden gerginlik 1967’de patlak veren Arap Devletleri ile İsrail arasındaki savaş sonucu ortaya çıkan kriz dönemi 1978 yılına kadar aralıksız devam etmiştir. 1978 yılında ise Mısır ile İsrail arasında Camp David Antlaşması imzalanmış ve bu adım normalleşme sürecinin ilk somut adımı olarak tarihe geçmiştir. İkinci adım olarak ise 1994’te Ürdün Devleti ile İsrail arasında yapılan Vadi Arabe Antlaşmasıdır. Üçüncü adım olarak Sırasıyla Birleşik Arap Emirlikleri, Bahreyn, Sudan ve Fas’ın 2020 itibariyle İsrail ile normalleşme sürecine girerek İsrail’i tanımaları ve diğer bölge ülkelerinin bu duruma ılımlı yaklaşımları bu sürecin seyrini belirlemektedir. Bu çalışmada Filistin ekseninde Arap Devletleri ile İsrail arasındaki ilişkilerin seyri bakımından barış inşası konusunda bir inceleme yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Arap Devletleri, İsrail, normalleşme süreci, kriz, barış inşası

IYRSC

*Sözel Bildiri***SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMEN ADAYLARININ SOSYAL PROBLEM ÇÖZME
BECERİLERİNİN İNCELENMESİ: BURDUR MEHMET AKİF ERSOY
ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ****Hasan ARKAN* Feride ERSOY****

**Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Burdur, Türkiye hasanarkan33@gmail.com*

***Dr. Öğr. Üyesi, , Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Burdur, Türkiye fersoy@mehmetakif.edu.tr*

Özet: İnsanoğlu hayatı boyunca dönem dönem farklı konularda problemlerle karşılaşabilmektedir. Türkiye’de geçmiş yıllarda farklı kişilik özellikleri ve problem çözme becerisiyle ilgili yapılan çalışmalarda; üniversite döneminde kişiler arası problem çözmenin öfkelenme ve stres altında olma ile ilişkili olduğu, üniversite öğrencilerinin olumsuz benlik algısı, kendini suçlaması, çaresizliği, umutsuzluğu ve yaşamı tehlikeli görmesine dayanan bilişsel çarpıtmalar artış gösterdikçe öğrencilerin problemleri çözme konusunda kendilerine olan güven düzeylerinin de gerilemeye sebep olduğu, bireyde eleştirel düşünme becerilerinin artması ile problem çözme becerilerinin de artış gösterdiği, bireyin yaratıcılık seviyesi ile problem çözme becerisi arasında anlamlı bir ilişki olduğu, bireyin duygusal zekâ düzeyi arttıkça problem çözme becerilerinde de artış gözlemlendiği, problem çözme ve öz-yeterlik inanç arasında yüksek düzeyde, pozitif ve anlamlı düzeyde bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Bu araştırmada sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal problem çözme düzeylerinin ne durumda olduğu ve çeşitli değişkenliklere göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amaçlanmıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklem grubunu Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde 2021 yılında eğitimi devam etmekte olan, 1, 2, 3 ve 4.sınıf 158 sosyal bilgiler öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Çekici(2009) tarafından Türkçe’ye uyarlanan Sosyal Problem Çözme Envanteri-Kısa Formu kullanılmıştır. Online ortamda elde edilen verilerin analizi için SPSS programı kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda sosyal bilgiler öğretmen adaylarının sosyal problem çözme becerisinin yüksek olduğu görülürken, cinsiyet ve sınıf düzeyi değişkenlerinde anlamlı farklılıkların bulunmadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Sosyal Bilgiler Eğitimi, Problem Çözme Becerisi, Sosyal Problem Çözme Becerisi

IYRSC

*Sözel Bildiri***FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ FİZİK ÖĞRENME VE ÖĞRETME ÖZ-YETERLİKLERİ****Hilal DURMUŞ*, Nilüfer DİDİŞ KÖRHASAN******Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Zonguldak, Türkiye, durmus00.hilal@gmail.com****Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Zonguldak, Türkiye, niluferdidis@gmail.com*

Özet: Öz-yeterlik bireyin başarılı sonuçlara ulaşmak için gerekli işleri organize etme ve uygulamada kendisiyle ilgili inançlarıdır (Bandura, 1986). Karşılaşılabilecek durumlar ile başa çıkabilme ve gereken eylemleri ne kadar iyi yapılabileceğine dair kişinin kapasitesi ile ilgili yargıları olan öz-yeterlik; başarı ve davranışları tahmin etme durumları için kişiyi teşvik edici bir özelliktir. Bu araştırmanın amacı, fen bilgisi öğretmen adaylarının fizik öğrenme ve öğretmeye ilişkin öz-yeterlik inançlarını tespit etmektir. Araştırma verileri, fen bilgisi öğretmenliği programında farklı sınıf düzeylerindeki öğretmen adaylarıyla açık uçlu sorular ile yarı-yapılandırılmış görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Fen bilimine yönelmiş öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerinde kendi yeterlik algılarının belirlenmesine dair veri analizleri ile ortaya konulan sonuçlar, üniversitelerde fen bilgisi öğretmeni eğitimi bölümlerine dönüt sağlaması, mevcut durumla ilgili gerekli düzenlemelerin yapılabilmesi ve alandaki uluslararası durumlarla karşılaştırma yapılabilmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Fen Eğitimi, Fen Bilgisi Öğretmen Adayları, Öz-yeterlik.

IYRSC

*Sözel Bildiri***İNEKLERDE FARKLI SÜRELERDE YAPILAN PROGESTERON
UYGULAMALARININ GEBELİK ORANINA ETKİSİNİN ARAŞTIRILMASI****Örsan GÜNGÖR*, Fatih ONAY****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Burdur,
Türkiye, gungororsan@hotmail.com*

***Sezer Group Rani Süt Çiftliği, Antalya, Türkiye, vet.hek.fatihonay@gmail.com*

Özet: Bu araştırmada, ineklerde döl verimini artırmak amacıyla farklı sürelerde kullanılan intravaginal gereçlerin gebelik oranlarına etkisi araştırıldı. Araştırmada 1-3 laktasyon geçirmiş 100 baş Holştayn ırkı inek kullanılmıştır. İnekler, her grupta 50 adet bulunacak şekilde CL olan ve olmayan şeklinde ikiye ayrıldı. I. gruptaki ineklere progesteron içeren silikon 7 gün süreyle, II. gruptakilere ise progesteron içeren silikon 12 gün süre ile uygulanmıştır. Her iki gruba silikonların çıkarıldığı gün PGF2 α enjeksiyonu yapılmıştır. İneklere PGF2 α uygulamasından 60 saat sonra fix time suni tohumlama ve suni tohumlama esnasında GnRH enjeksiyonu yapılmıştır. Tohumlamadan sonraki 30. gün USG ile gebelik muayenesi yapılmış ve gebelik oranları, sırasıyla %56 (28/50) ve %44 (22/50) olarak belirlenmiştir ve farkın istatistiki olarak önemli olmadığı görülmüştür. Sonuç olarak, progesteron içeren intravaginal araçların, uzun süreli uygulamalar yerine kısa süreli uygulamalarında alternatif olabileceği görüldü.

Anahtar Kelimeler: CIDR, Holştayn, Progesteron, USG

IYRSC

*Sözel Bildiri***YAREN GELENEĞİ BAĞLAMINDA SİMAV SARI VE MOR ZEYBEKLER
YARENİNİN İNCELENMESİ****Furkan AKYEL*****Haliç Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Türk Musikisi Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye,
furkanakyel507@gmail.com*

Özet: Yaren Teşkilatı ülkemizin birçok yerinde varlığını aktif olarak sürdürmektedir. Yarenlik dostluk, arkadaşlık anlamında kullanılmakta olup, temeli geçmişteki “Toy” meclislerine ve ahilik kültürüne dayanmaktadır. Yaren teşkilatlarının, yarenlik kültürünü yaşatıp gelecek kuşaklara aktarım görevini üstlendiği görülmektedir. Kütahya ili Simav ilçesinde varlığını aktif olarak sürdürmekte olan üç adet yaren teşkilatı bulunmaktadır. Bu teşkilatlar; Simav Sarı ve Mor Zeybekler Yareni, Cumhuriyet Yareni, Ahde Vefa Yarenidir. Bu çalışmada, Simav Sarı ve Mor Zeybekler yarenin nitelik ve niceliklerinin ortaya koyulması amaçlanmıştır. Bunun yanı sıra yaren içinde yapılan sohbetlerin “Türk Halk Müziği” bölümünde icra edilen eserlerin şu an ki icra edilen halinin notalarının müzik kurumlarında bulunmamasına ilişkin eksikliğin giderilmesi amacıyla, alan çalışmasında tespit edebildiğimiz eserler notaya alınmış ve öğretiminin daha kolay yapılabilmesi için eser makam ve ritim analizleri hazırlanmıştır. Araştırma alan araştırması tekniğine dayalı nitel bir çalışmadır. Araştırma evreni Kütahya ili, örnekleme ise Simav Sarı ve Mor Zeybekler teşkilatı ve teşkilat üyelerini kapsamaktadır. Simav Sarı ve Mor Zeybekler Yareninin, yarenlik geleneğini sürdürmekle birlikte, Simav ilçesindeki diğer yarenlerden farklı olarak geleneğe tamamen bağlı kaldığı tespit edilmiştir. Bu geleneksel eğitim kurumlarının, geçmiş dönemlerde halk kültüründe önemli ve ciddi bir işlevi bulunmakla beraber, günümüzde bu işlevini yitirmeye yüz tuttuğu açıkça görülmektedir. Bu sebeple bu tür geleneksel teşkilatların incelenerek göreneklerinin tespiti ve tanıtılması, bizim konumuz olan müzik eserlerinin tespit edilip notaya almak suretiyle müzik alanın ve eğitim kurumlarında icrası bakımından önem arz etmektedir

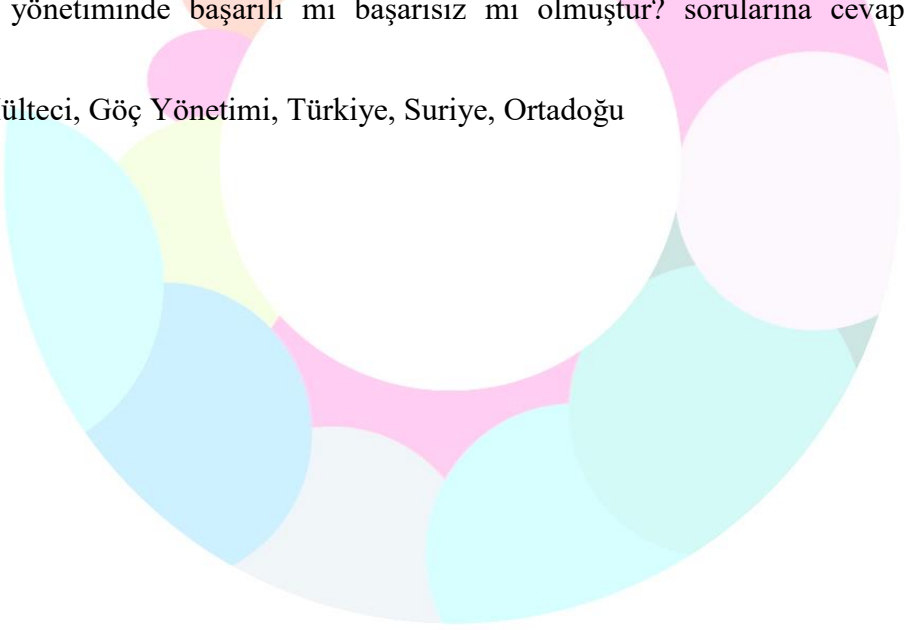
Anahtar Kelimeler: Yaren, Türk Halk Müziği, Kültür

IYRSC

*Sözel Bildiri***GÖÇ YÖNETİMİ ÜZERİNDEN MÜLTECİ SORUNUNA ELEŞTİREL BİR BAKIŞ****Ayşe ALTAY***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Muğla, Türkiye, ayse.altay530@gmail.com*

Özet: Göç olgusu, insanlık tarihi boyunca süreklilik sergileyen bir nüfus hareketidir. İnsanlar, yaşadıkları ekonomik ya da politik sorunlar nedeniyle zaman zaman göç kararı almak durumunda kalmıştır. Göçün birçok sebebe dayandığı bilinmektedir ve en yaygın göç türünün ekonomik nitelikli göç olduğunu söylemek mümkündür. Ancak son yıllarda Ortadoğu ülkelerinde yaşanan siyasi ve ekonomik krizler, bölgedeki insanları güvenlik açısından da kaygılandırmıştır. Savaş ve iç çatışma hali küresel anlamda mülteci sorununa sebep olmuştur. Dolayısıyla güvenlik sorunu yaşanan bölgelerdeki insanlar kitleler halinde sadece ekonomik olarak değil güvenlik odaklıda yer değiştirmeye başlamıştır. Bu kitlesel göçün hedef noktası refah seviyesi daha yüksek olan Türkiye olmuştur. Özellikle Türkiye Cumhuriyeti bu anlamda birçok mülteciye bilhassa Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapmıştır ve halen yapmaktadır. Bu makale Türkiye'nin Suriye iç savaşından kaynaklı düzensiz göç ve mülteci sorunu karşısında izlediği politikaların yeterli sonuca ulaşamadığı hipotezine dayanmaktadır. Çalışma bu hipotezi doğrulamak amacıyla, Türkiye Suriyeli mülteciler karşısında nasıl bir göç yönetimi uygulamıştır? Bu göç yönetiminde başarılı mı başarısız mı olmuştur? sorularına cevap arayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Mülteci, Göç Yönetimi, Türkiye, Suriye, Ortadoğu

IYRSC

*Sözel Bildiri***İLKOKUL FEN BİLİMLERİ DERS KİTAPLARINDA BİLİMSEL SÜREÇ BECERİLERİ****Eylem TARHAN*, Nilüfer DİDİŞ KÖRHASAN****

**Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Zonguldak, Türkiye,
eylem.tarhnn@gmail.com*

***Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Zonguldak, Türkiye, niluferdidis@gmail.com*

Özet: Fen okur-yazarlığının boyutlarından biri olan bilimsel süreç becerileri bilim insanlarının çalışmaları sırasında kullandıkları becerileri kapsamaktadır (Fen Bilimleri Dersi Öğretim Programı, 2018). Bu araştırmanın amacı, yeni öğretim programına göre hazırlanan ilkokul fen bilimleri ders kitaplarında öğrencilere kazandırılması hedeflenen bilimsel süreç becerilerine nasıl yer verildiğini incelemektir. Araştırma, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2020-2021 eğitim ve öğretim yılında kullanımı onaylanan (Tebliğler Dergisi, 2019) ve Eğitim Bilişim Ağı'nda (EBA) (EBA, 2020) öğretmen ve öğrencilerin kullanımına sunulan ilkokul 3. ve 4. sınıf fen bilimleri ders kitaplarını kapsamaktadır. Elektronik olarak temin edilen ders kitapları, bilimsel süreç becerilerini oluşturan kodlar doğrultusunda içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonuçları, öğrencilerin bu becerileri kazanmasında ders kitaplarının rolünü ortaya koyma, mevcut durumdaki eksiklerin belirlenmesi ve giderilmesiyle fen öğretiminin iyileştirilebilmesi açısından önemlidir.

Anahtar Kelimeler: Fen Eğitimi, Ders Kitapları, Bilimsel Süreç Becerileri.

IYRSC

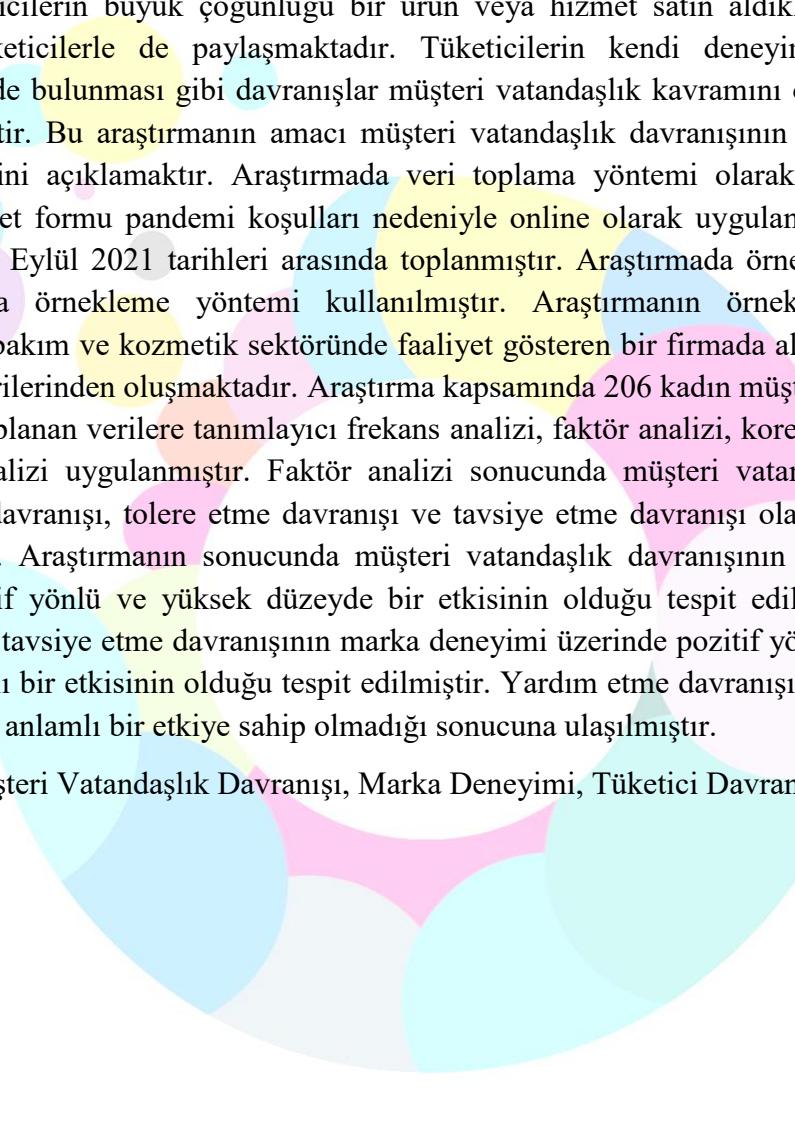
*Sözel Bildiri***MÜŞTERİ VATANDAŞLIK DAVRANIŞININ MARKA DENEYİMİ ÜZERİNDE ETKİSİ: KİŞİSEL BAKIM VE KOZMETİK SEKTÖRÜNDE BİR ARAŞTIRMA****Ramazan GÜNDEM^{1*}, Barış ŞABAHAHAT^{2**}**

**Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İşletme Doktora Programı, Çanakkale, Türkiye, rgundem23@yahoo.com.*

*** *Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İşletme Doktora Programı, Çanakkale, Türkiye, barissabahat@hotmail.com.*

Özet: Günümüzde tüketicilerin büyük çoğunluğu bir ürün veya hizmet satın aldıklarında deneyimlerini diğer tüketicilerle de paylaşmaktadır. Tüketicilerin kendi deneyimlerini paylaşması ve tavsiyelerde bulunması gibi davranışlar müşteri vatandaşlık kavramını önemli bir konu haline getirmiştir. Bu araştırmanın amacı müşteri vatandaşlık davranışının marka deneyimi üzerinde etkisini açıklamaktır. Araştırmada veri toplama yöntemi olarak anket yöntemi seçilmiştir. Anket formu pandemi koşulları nedeniyle online olarak uygulanmıştır. Araştırmada veriler 4-11 Eylül 2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmada örnekleme yöntemi olarak kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini Çanakkale ilinde kişisel bakım ve kozmetik sektöründe faaliyet gösteren bir firmada alışveriş yapmış olan kadın müşterilerinden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında 206 kadın müşteriden geri dönüş alınmıştır. Toplanan verilere tanımlayıcı frekans analizi, faktör analizi, korelasyon analizi ve regresyon analizi uygulanmıştır. Faktör analizi sonucunda müşteri vatandaşlık davranışı; yardım etme davranışı, tolere etme davranışı ve tavsiye etme davranışı olarak üç boyutta çerçevelenmiştir. Araştırmanın sonucunda müşteri vatandaşlık davranışının marka deneyimi üzerinde pozitif yönlü ve yüksek düzeyde bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Tolere etme davranışı ve tavsiye etme davranışının marka deneyimi üzerinde pozitif yönlü ve istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Yardım etme davranışının ise marka deneyimi üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müşteri Vatandaşlık Davranışı, Marka Deneyimi, Tüketici Davranışı.

A large, stylized logo in the background of the page, featuring overlapping circles in shades of blue, green, and yellow, forming a circular shape. The letters 'IYRSC' are prominently displayed in a large, light blue, serif font at the bottom center of the page.

IYRSC

*Sözel Bildiri***ORMAN YANGINLARININ AFET YÖNEİMİ ÇERÇEVESİNDE ELE ALINMASI****Hasan BAĞCAN**

*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Cevat Sayılı Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi
Bölümü, Burdur, Türkiye, hassanbgcn@gmail.com*

Özet: En önemli doğal kaynaklarımızın başında ormanlar gelmektedir. Ormanları tehdit eden en büyük konu ise orman yangınlarıdır. Orman yangınları dünya sisteminin doğal bir bileşeni olarak kabul edilse de iklim değişikliğinin etkisi ile birlikte orman yangınları artık ekosistemin doğal bir parçası değildir. Ülkemizde ise istatistik olarak orman yangınlarının %97'sinin insan kaynaklı ortaya çıktığı saptanmıştır. Sonuçları itibarıyla büyük bir afet olan orman yangınları ülkemizin daha çok Ege, Akdeniz ve Marmara bölgelerinde görülmektedir. Bu bölgelerde özellikle, yaz mevsiminde sıcaklık, yağış, bağıl nem ve rüzgar gibi iklim elemanlarının gösterdiği özellikler, yangınlar için elverişli bir ortam oluştururken beşeri faktörlerde eklenince; ihmal, dikkatsizlik ve kasıtlı çıkarılan orman yangınları, ülkemizi bir krizle bizi baş başa bırakıyor. Orman yangınlarının önüne geçmek ve verebileceği zararları en aza indirmek için afet kültürünün oluşması ve afet yönetim aşamalarının herkesçe benimsenmesi gereklidir. Bu nedenle çalışmanın amacı orman yangınlarını afet yönetimi çerçevesinde literatür taraması ile ele almaktır. Buna göre en büyük çaba afet öncesi dönemde yangınların başlangıç aşamasında, büyümeden söndürülmesi için verilir. Bunun için halkın bilinçlendirilmesi gerekir. Risk ve zarar azaltmaya yönelik çalışmalar, tatbikatlar yapmak bu evrede planlanmalıdır. Orman yangınlarına müdahale aşamasında ise; söndürme ve soğutma çalışmalarının yanı sıra, kurtarma, acil sağlık müdahalesi, erzak ve yer temini, güvenlik gibi afetzedelerin ihtiyaç duydukları tüm hizmetler karşılanmaya çalışılmalıdır. Yangın sonrası dönemde de amaç hayatı normale döndürmek ve afetin bıraktığı izleri silmektir. Afetten etkilenen topluluğa güvenli ve sağlıklı bir yaşam alanı oluşturmaya çalışılır. Orman alanlarının da kendi ekosistemi çerçevesinde iyileştirilmeye başlanması gereklidir. Bu aşamalarının her biri ayrı öneme sahip olup özenle ve titizlikle yürütülmesi gereklidir. Aksi takdirde herhangi bir evrede aksaklık olması demek afetin yani orman yangınlarının önlenememesine yol açar. Sonuç olarak da; iklim krizi başta olmak üzere ekonomik, ekolojik ve sosyolojik sonuçları olan çok yönlü ve karmaşık bir döneme girmemiz demektir.

Anahtar Kelimeler: Orman yangını, orman yangın yönetimi, afet yönetimi

IYRSC

*Sözel Bildiri***AVRUPA BİRLİĞİ DİREKTİFLERİ DOĞRULTUSUNDA KANATLI
YETİŞTİRİCİLİĞİ SİSTEMLERİ****Can Metin YAZICI 1*, Yahya ÖZTÜRK 2******Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Zootehni Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
cmetinyazici@mehmetakif.edu.tr**** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Zootehni Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
yozturk@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Dünya da genel olarak artan nüfus hızına bağlı şekilde gıda ihtiyacının da aynı oranda arttığı görülmektedir. Bu artışa bağlı olarak gıda sektörü de ayak uydurmaya çalışmakta ve gıda üretim endüstrisi de üretim stoklarını geçtiğimiz yüzyılda büyük oranda arttırmış durumdadır. Broilerlerin büyüme oranı 1950 li yıllardan 2000 li yıllara kadar % 400 dolaylarına kadar artmış bulunmaktadır ve seleksiyon çalışmaları sonucunda verim özellikleri bakımından pek çok faydalı gelişme elde edilmiştir. Genel olarak bakıldığında yapılan araştırmalarda kanatlı eti üretiminin yükselen bir trend halinde olduğu ve dünya genelinde 2016-2025 yılları arası dönemde kişi başı tüketilecek et miktarının yarısının tavuk etinden sağlanacağı öngörülmektedir. Dünyada nüfus artışına paralel olarak gıda yetersizlikleri doğal olarak meydana gelmektedir. Bu durumun sonucu olarak hayvancılık faaliyetlerinde bir ilerleme ve üretim sistemlerinde yoğunluk meydana gelmektedir. Söz konusu bu üretimdeki yoğunluğa bağlı olarak hayvan refahının kontrolü sağlanamamaktadır. Refah konusuyla ilgili 2004 yılında Avrupa Komisyonu tarafından 4 başlık ve 12 kriterden oluşan gerek çiftlik, gerekse mezbahe gibi tesislerde refah kalitesinin ölçülmesine yönelik barınma, sağlık durumu, beslenme, davranış kalıplarının izlenmesi gibi konuları içeren Refah Kalitesi Ölçüm Tasarısı ortaya çıkmıştır. Söz konusu hayvanlardan yüksek düzeyde verim elde ederken, yaşamsal refah seviyelerini dengelemek gerekmektedir. Özellikle kanatlı üretim sistemleri değerlendirildiğinde gelecek dönemlerde hayvan refahına daha uygun ve standartların daha yüksek olduğu üretim seviyelerine geçilmesi kaçınılmaz olacaktır. Negatif olan verim-refah ilişkisini ne kadar minimize edip hayvanlardan verim elde ederken onların refah düzeylerini yükseltmek, söz konusu geleceğin kanuni mevzuatı olacaktır. Bu çalışma da; işletmelerde, mevzuata uygun bir üretim yapılması, hayvan hakları ve refahına katkı verilmesi ve ilgili alandaki çalışmalar değerlendirilerek kanatlıların refahına yönelik uygulamaların incelenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Refah, Yetiştirme Sistemleri, Kanatlı Yetiştiriciliği

IYRSC

*Sözel Bildiri***LİBERAL YAKLAŞIMDAN SOVYETLER BİRLİĞİ’NİN ÇÖKÜŞÜ**
EDA KARTAL

*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler
Bölümü, (edakartall13@gmail.com)*

Özet: Vladimir Lenin önderliğindeki Bolşevikler 1917 Ekim Devrimi’yle hükümeti devirerek Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği’ni (SSCB) 1922 yılında kurmuşlardır. Lenin, Marksizm görünüşünden etkilenmiş sınıfsız bir toplum yaratmak istemiş fakat Marksizm’den farklı olarak kişiye ait özel mülkiyete karşı çıkmamış yalnızca büyük ölçekli işletmecilerin ve toplumsal üretim alanlarının özel girişime ait olmasına karşı çıkmıştır. 2.Dünya Savaşı’ndan sonra Dünya iki kutba ayrıldı Batı taraf ekonomide özel mülkiyet ve özel girişim ile liberalizmi savunmuş Doğu taraf ise kamu mülkiyeti ve merkezi planlamaya dayanan sosyalizmi savunmuştur. Bu iki bloğun baş temsilcileri ABD ve SSCB olmuştur. Bu baş temsilciler arasında ekonomik, askeri ve siyasi rekabet meydana gelmiştir. Sovyetler Birliği arz ve talep gibi piyasa sistemini tanımayıp özel mülkiyet, özel girişim, miras ve kâr sistemini reddetmiş ve yıkılışına zemin hazırlamıştır. Sovyetler Birliği liberalizme karşı çıkmış bunun sonucunda işsizlik, aşırı istihdam ve arz-talep dengesizliklerinin yaşanmasına neden olmuştur. Bu çalışmanın amacı Sovyetler Birliği’nin çöküşünde liberalizmin etkisini analiz etmektir. Bu analiz şu sorulara cevap arayacaktır: Sovyetler Birliği liberalizme uyum sağlasaydı varlığını sürdürebilir miydi? Sovyetler Birliği varlığını sürdürseydi ABD ekonomisinin önüne geçebilir miydi?

Anahtar Kelimeler: Liberalizm, Sosyalizm, SSCB

IYRSC

*Sözel Bildiri***RUSYA- AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ İLİŞKİLERİ****Elisa ZEYTÜNLÜOĞLU***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, elisazeytunluoglu.ez@gmail.com*

Özet: Bir tarafta dünyanın en güçlü ülkesi Amerika Birleşik Devletleri, diğer tarafta da diğer en güçlü ülkesi Rusya... Peki, bu iki büyük ülke arasındaki ilişkiler kendileri gibi güçlü mü? Rusya ile ABD arasındaki bağ çok uzun yıllara dayanmakta, ikisi de tarihi zengin ülkelerdir. İki ülke arasındaki bağ Birinci Dünya Savaşı'nda aynı cephede olup yıllar geçtikçe bloklaşmaya kadar devam etmiştir. Soğuk Savaş Dönemi'nde Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği (SSCB) ve ABD'nin karşı karşıya gelmesi ve bunun sonucunda ise Kuzey Atlantik Antlaşma Örgütü'nün (NATO) kurulmasına sebep olmuştur. Bu iki ülke yalnızca birbirlerine değil, diğer ülkelerle de olan ilişkilerine müdahale etmektedir. NATO kurulduktan sonra artık hiçbir şey eskisi gibi olmamıştır. Hele ki mevzu NATO'nun gözdesi Ukrayna ise... Aradaki gerginliklerin artmasının bir nedeni de Kırım Sorunu' dur. Rusya tarafından ilhak edildikten sonra Rusya ile Ukrayna arasında nabızlar yükselmiştir. Bir zamanlar aynı dili konuşan bu iki ülke birbirleriyle zıt konuma gelmiştir. Ben de bu araştırmamda Rusya-ABD ilişkilerini, Kuzey Atlantik Antlaşma Örgütü'nü ve Ukrayna ile olan hususları inceledim. Bu çalışma ABD ve Rusya arasında bir savaşın çıkmayacağı ancak çatışma dili ve siyasetinin devam edeceği hipotezine dayanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Rusya-ABD ilişkileri, NATO, Ukrayna

IYRSC

*Sözel Bildiri***TÜRKİYE’DE SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ ALANINDA ELEŞTİREL DÜŞÜNCEYLE İLGİLİ LİSANSÜSTÜ TEZ ÇALIŞMALARININ İNCELEMESİ****Selin GÖRÜR*, Feride ERSOY****

*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı, 1911214045@ogr.mehmetakif.edu.tr, Orcid ID: 0000-0002-7017-8037

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Anabilim Dalı, fersoy@mehmetakif.edu.tr, Orcid ID: 0000-0001-7088-4903

Özet: Bu çalışmada, Türkiye’de sosyal bilgiler eğitimi alanında yürütülen eleştirel düşünce becerisiyle ilgili lisansüstü tez çalışmalarının çeşitli değişkenler bakımından incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezinde kayıtlı olan lisansüstü tezlerin incelenmesi yapılmıştır. Çalışmada, nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesiyle yürütülmüştür. YÖK sisteminde kayıtlı lisansüstü tezler arasında “sosyal bilgiler” eğitimiyle ilgili ulaşılan 1965 tez araştırma evreni olarak kabul edilmiştir. “Eleştirel düşünme” becerisiyle ilgili çalışılmış olan 62 tezdten erişilebilir durumdaki 60 tez araştırma örnekleme olarak belirlenmiştir. Örnekleme katılan lisansüstü tezler doküman olarak ele alınmıştır. Dokümanların incelenmesinde araştırmacılar tarafından gerekli bilimsel prosedürlerine uygun olarak geliştirilen lisansüstü tez inceleme (yayın sınıflama) formu kullanılmıştır. İlk analizleri ilgili form kapsamında gerçekleştirilen veriler SPSS 24.0 paket programına aktarılmıştır. Bu program aracılığıyla verilerin betimsel istatistikleri alınmıştır. Yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular tablo ve grafikler aracılığıyla çalışmada sunulmuştur. Araştırma sonucunda, lisansüstü tez yürütücülerinin cinsiyet değişkenine göre çoğunlukla kadın (%51,7) olduğu, eleştirel düşünme becerisiyle ilgili en fazla yüksek lisans (%75) seviyesinde tezlerinin hazırlandığı tespit edilmiştir. 16 üniversitede konuyla ilgili 1 tez çalışması tamamlanmıştır. 2019 ve 2020 yıllarında eleştirel düşünme becerisiyle ilgili tez çalışmalarına önem verildiği (%40) görülmüştür. Bu çalışmalar Eğitim Bilimleri Enstitüsünde (%56,7) ve İlköğretim Anabilim dalında (%36,7) yürütülmüştür. Eleştirel düşünme becerisine ilişkin lisansüstü tezler genellikle Marmara Üniversitesi (%10), Gazi Üniversitesi (%8,3) ve Çukurova Üniversitesi (%8,3) çalışılmıştır. Lisansüstü tezlerde en çok nicel araştırma yöntemleri (%66,7) kullanılmıştır. Verilerin analizinde nicel betimsel (%10) ve kestirimsel (%66,7) tekniklere başvurulmuştur. Örneklem/çalışma grubu olarak sıklıkla ortaokul (%28,3) ve ilkokul (26,7) düzeyleri tercih edilmiştir. Çalışma sonucunla ulaşılan bulgular ve detayları çalışmada sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Bilgiler, Eleştirel Düşünme, Lisansüstü Tez, Doküman Analizi, Eğitim ve Öğretim

IYRSC

*Sözel Bildiri***TÜRK KAPISI 'NAHÇIVAN'****Name Nur KIZMAZ**

**Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler
Bölümü, Muğla, Türkiye, namenurkizmaz@gmail.com*

Özet: Nahçıvan, 1920 yılında Sovyetler Birliği tarafından Zengezur ve çevresinin Ermenistan'a verildiği, ana vatanından ayrılmış Azerbaycan toprağıdır. Aynı zamanda çok büyük bir öneme sahip olan Nahçıvan , Türkiye'yi Türk dünyası cumhuriyetlerine bağlayan bir Türk kapısıdır. Mustafa Kemal Atatürk döneminde o anki imkanlar dahilinde İran'dan Nahçıvan karşısında bulunan toprakların satın alınmasıyla bu koridor sağlanmıştır. Böylece bu bölgeye Türk kapısı ismi verilmiştir. 1921 yılında Moskova Antlaşması ile Sovyetler Birliği ve Türkiye bu bölgeye garantör olmuştur. 1924 yılında ise Nahçıvan Özerk Cumhuriyeti kurulmuştur. Azerbaycan'ın Karabağ Zaferi'nden sonra antlaşma maddelerinden biri olan Nahçıvan koridorunun birleşmesi tekrar gündeme gelmiştir. Bu koridorun birleşmesi Türk dünyasını, Ege denizinden Türkistan'a kadar bağlayacak stratejik bir noktadır. Nahçıvan koridorunun açılması bölgenin jeopolitik ve jeoekonomik haklarının korunması açısından da elini güçlendirecektir. Aynı zamanda bu koridorun bağlanması Türk devletleri arasında yeni iş birlikleri ve ticareti arttıracaktır. Bu durum sadece Ermenistan'ı değil aynı zamanda İran, Gürcistan ve Rusya tarafından da istenmeyen bir durumdur. Nahçıvan ve Azerbaycan arasından bulunan Zengezur, Ermenistan ve İran arasında sınır oluşturmaktadır. Bu sınırın kapatılması durumunda İran ve Gürcistan üzerinden yapılan mecburi geçişlere artık gerek kalmayacaktır. Bu koridorun açılmasıyla Türk devletleri toprakları üzerinden geçişler yapılacaktır. Bakü, Tiflis, Kars güzergahına güçlü bir destek ve tarihi İpek yolunun canlanmasına büyük bir katkı sağlayacaktır. Türkiye, Hazar Denizi'ne ve Orta-Asya Türk dünyasıyla yeni bir ilişkiye kapılarını açacaktır. Böylece Turan coğrafyası bir bütün haline gelecek. Dolayısıyla bu çalışma Karabağ Zaferi'nden sonra Nahçıvan- Karabağ bağlantısının realize edilecek olmasıyla birlikte kesintisiz bir Türk dünyası idealini gerçeğe kavuşturacaktır. Bu anlamda bu çalışma önem arz etmektedir. Çalışmanın amacı için şu sorulara cevap aranacaktır:

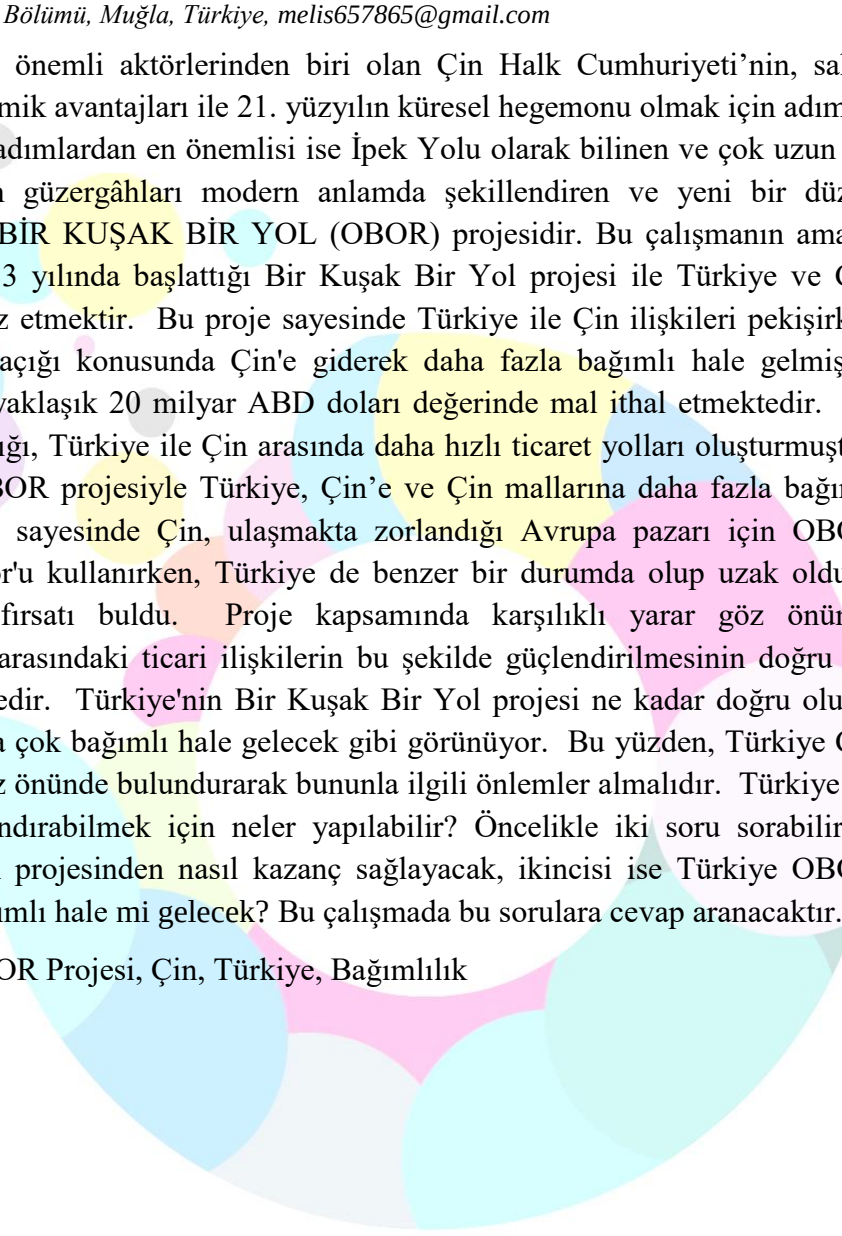
- 1) Zengezur koridoruyla birlikte Nahçıvan- Karabağ ve Türk dünyası arasında açılacak bu koridor Türk devletlerine nasıl bir fayda sağlayacaktır?
- 2) Nahçıvan ile Zengezur koridoru üzerinden bağlanan Azerbaycan'ın bölgedeki ekonomik ve siyasi kalkınması nasıl olacaktır?
- 3) Zengezur koridorunun açılması bölge devletleri olan Ermenistan ve İran'a nasıl bir etki yaratacaktır?

Anahtar Kelimeler: Nahçıvan, Karabağ, Ermenistan, Zengezur, Türk Devletleri

*Sözel Bildiri***BİR KUŞAK BİR YOL PROJESİNİN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ****Melis YAŞAR***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Muğla, Türkiye, melis657865@gmail.com*

Özet: Asya kıtasının en önemli aktörlerinden biri olan Çin Halk Cumhuriyeti'nin, sahip olduğu stratejik ve ekonomik avantajları ile 21. yüzyılın küresel hegemonu olmak için adımlar attığı görülmektedir. Bu adımlardan en önemlisi ise İpek Yolu olarak bilinen ve çok uzun bir süre ticaretin kalbi olan güzergâhları modern anlamda şekillendiren ve yeni bir düzen inşasının ilk adımı olan BİR KUŞAK BİR YOL (OBOR) projesidir. Bu çalışmanın amacı, Çin'in Kazakistan'da 2013 yılında başlattığı Bir Kuşak Bir Yol projesi ile Türkiye ve Çin arasındaki ilişkileri analiz etmektir. Bu proje sayesinde Türkiye ile Çin ilişkileri pekişirken Türkiye özellikle bütçe açığı konusunda Çin'e giderek daha fazla bağımlı hale gelmiştir. Çünkü Türkiye Çin'den yaklaşık 20 milyar ABD doları değerinde mal ithal etmektedir. İki ülke arasındaki ticaret açığı, Türkiye ile Çin arasında daha hızlı ticaret yolları oluşturmuştur. Ancak aynı zamanda OBOR projesiyle Türkiye, Çin'e ve Çin mallarına daha fazla bağımlı hale gelmiştir. Bu proje sayesinde Çin, ulaşmakta zorlandığı Avrupa pazarı için OBOR projesini ve Orta Koridor'u kullanırken, Türkiye de benzer bir durumda olup uzak olduğu Asya pazarına açılma fırsatı buldu. Proje kapsamında karşılıklı yarar göz önünde bulundurulsa da ülkeler arasındaki ticari ilişkilerin bu şekilde güçlendirilmesinin doğru bir sonuç olacağı görülmektedir. Türkiye'nin Bir Kuşak Bir Yol projesi ne kadar doğru olursa olsun, Türkiye Çin'e daha çok bağımlı hale gelecek gibi görünüyor. Bu yüzden, Türkiye Çin ile olan ticaret açığını göz önünde bulundurarak bununla ilgili önlemler almalıdır. Türkiye'ye daha iyi yenilikler kazandırabilmek için neler yapılabilir? Öncelikle iki soru sorabiliriz? Birincisi Türkiye OBOR projesinden nasıl kazanç sağlayacak, ikincisi ise Türkiye OBOR projesiyle Çin'e daha bağımlı hale mi gelecek? Bu çalışmada bu sorulara cevap aranacaktır.

Anahtar Kelimeler: OBOR Projesi, Çin, Türkiye, Bağımlılık

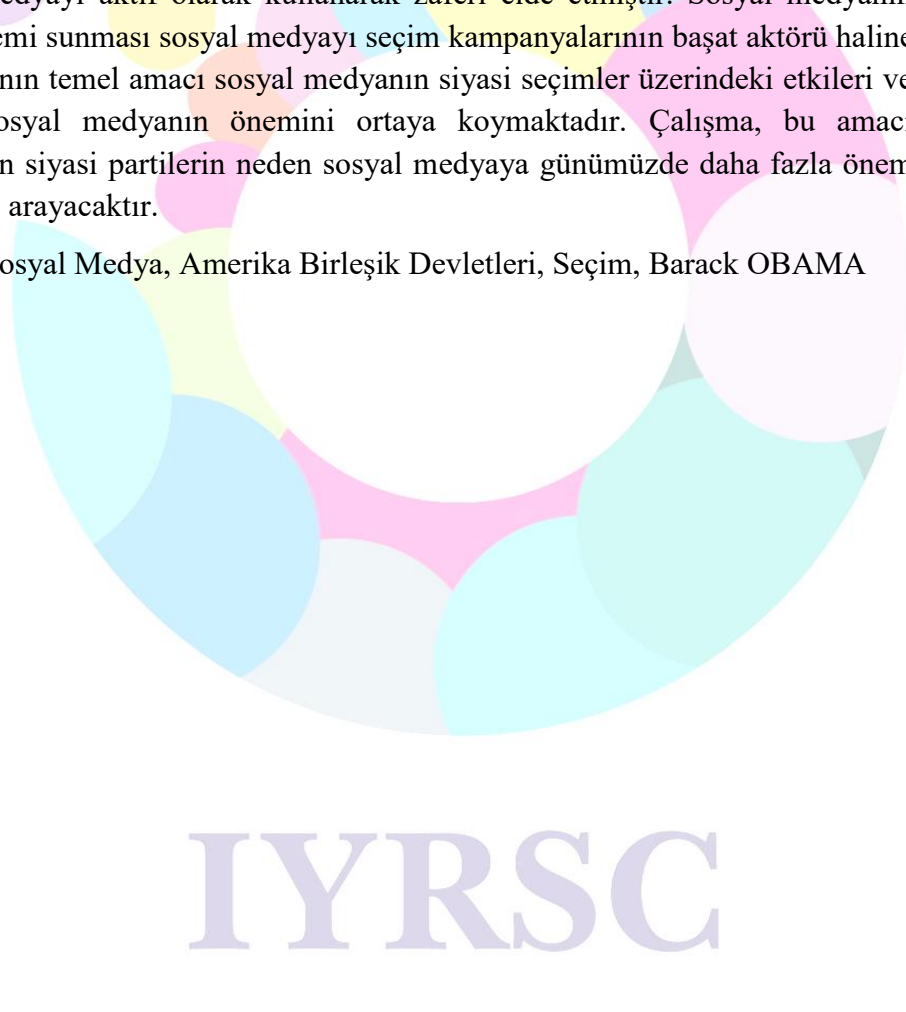
A large, stylized logo in the background of the page, consisting of overlapping circles in shades of blue, green, and yellow, forming a circular shape. The letters "IYRSC" are written in a large, bold, sans-serif font across the bottom of the page, partially overlapping the logo.
IYRSC

*Sözel Bildiri***SOSYAL MEDYA’NIN SİYASİ SEÇİMLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ****Merve YAŞAR**

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Muğla, Türkiye, yasarmerve869@gmail.com

Özet: Dünya da sosyal medya kullanıcı sayısı gün geçtikçe artış göstermektedir. Sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte sosyal medya siyasi partilerin seçim nabzını tutabilecekleri sanal miting alanlarına dönüşmüştür. Artan sosyal medya kullanıcı sayısının yanında sosyal medya sayesinde siyasi partiler genç seçmenlere daha kolay ulaşabilmektedirler. Siyasi partiler sosyal medya sayesinde fikirlerini kitlelere daha hızlı ulaştırabilirler. Aynı zamanda siyasi partiler sosyal medyayı seçmenleri hakkında veri ve bilgi toplamak için de kullanmışlardır. Ayrıca sosyal medya ekonomik açıdan da siyasi partilere fayda sağlamaktadır. Günümüzde sosyal medya kullanımının artmasıyla birlikte siyasi partiler, seçim kampanyalarını sosyal medya alanında uzman kişilere yaptırmaktadırlar. Bu yöntemi en iyi kullananlardan biri Barack OBAMA’dır. Obama ABD’nin başkanlık seçimlerinde sosyal medyayı aktif olarak kullanarak zaferi elde etmiştir. Sosyal medyanın şeffaf bir iletişim yöntemi sunması sosyal medyayı seçim kampanyalarının başat aktörü haline getirmiştir. Bu çalışmanın temel amacı sosyal medyanın siyasi seçimler üzerindeki etkileri ve siyasi partiler için sosyal medyanın önemini ortaya koymaktadır. Çalışma, bu amacı gerçekleştirebilmek için siyasi partilerin neden sosyal medyaya günümüzde daha fazla önem veriyor sorusuna cevap arayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal Medya, Amerika Birleşik Devletleri, Seçim, Barack OBAMA

IYRSC

*Sözel Bildiri***ZAMAN SKALASINDA İKİNCİ MERTEBEDEN SINIR DEĞER PROBLEMİNİN
SİMETRİK ÇÖZÜMLERİNİN VARLIĞI****Cansel KUYUMCU*, Erbil ÇETİN******Ege University, Departman of Mathematics, İzmir, 35100, Turkey**canselkuyumcuu@gmail.com****Ege University, Departman of Mathematics, İzmir, 35100, Turkey**erbilcetin@ege.edu.tr*

Özet. Reel sayıların kapalı ve boştan farklı olan bir alt kümesi olarak tanımlanan zaman skalası kavramı, Stefan Hilger'in doktora çalışmasında ilk kez 1988 yılında (Hilger, 1988) sürekli ve ayık analizi birleştiren bir teori olarak ortaya çıkmaktadır. Diferansiyel denklemler ile ilgili birçok sonuç, fark denklemleri için benzer sonuçlara taşınabilir. Bu sonuçların, doğal olarak diferansiyel denklemler için verilen sonuçlarla tamamen aynı olmadığı kolayca görülür. Zaman skalası üzerinde dinamik denklemler çalışması, bu tür farklılıkları açıklamakta ve sonuçları hem diferansiyel hemde fark denklemleri için ayrı ayrı ispatlamaktan kurtarmaktadır. Bu teoremin tanıtımı ve son yıllardaki gelişimi ilk olarak Kaymakçalan, Lakshmikantham ve Sivasundaram tarafından yazılan kitapta (Kaymakçalan, Lakshmikantham and Sivasundaram, 1996) ele alınmış, ardından da zaman skalası analizinde birçok temel tanım ve teoremin bulunduğu M. Bohner, A. Peterson yazarlı iki kitap (Bohner and Peterson, 2001, 2003) literatüre geçmiştir.

İkinci ve dördüncü mertebe dinamik denklemleri fizik, biyoloji ve kimyasal olayların matematiksel modellemesinde özellikle mühendislikte akışkanlar ve ışık teorisinde ortaya çıkmaktadır. Bu yüzden bu tür denklemlerin çözümlerinin simetrikliğinin incelenmesi önemlidir. Daha önce sürekli analizde yapılmış simetriklik ile ilgili bir çalışma, zaman skalasında çalışılarak hem bu çalışma diskret analizde çalışılmış olacak hem de daha başka zaman skalalarında da geçerli olacağından daha genel bir çalışma literatüre kazandırılmış olacaktır. Bu tezde temel amaç, bilinmeyen fonksiyonu, zaman skalası üzerinde tanımlı bir dinamik denklemler sisteminin çözümleri için varlık teoremleri ispatlamaktır. Elde edilen sonuçlar, zaman skalası reel sayılar kümesi olduğunda diferansiyel denklem ile ilgili sonuçları, zaman skalası tam sayılar kümesi olduğunda ise fark denklemi ile ilgili sonuçları vermektedir. Son zamanlarda lineer olmayan ikinci mertebeden diferansiyel denklemleri için pozitif çözümlerin varlığı hakkında çok fazla sonuç vardır. (Li and Zhang, 2004; Erbe and Wang, 1994; Ma, 2002; Henderson and Thompson, 2000; Yao, 2004; Sun, 2007; Cetin and Topal, 2012). Bu makalede, zaman skalası üzerinde ikinci mertebeden sınır değer problemler sistemi için simetrik pozitif çözümlerinin varlığını ele alıyoruz. Krasnosel'skii sabit nokta teoremini kullanarak, en az bir ve iki simetrik pozitif çözümlerinin varlığı için uygun koşulları kuruyoruz. Sonuçların yararlılığını göstermek için makalenin sonunda iki tane örnek verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zaman Skalası; İkinci Mertebeden Sınır Değer Problemler Sistemi; Simetrik Pozitif Çözüm; Guo-Krasnoselskii Sabit Nokta Teoremi.

*Sözel Bildiri***BESLENME DANIŞMANLIĞI ALANLAR VE VERENLER ARASINDAKİ GÜVEN İLİŞKİSİNİN TESİS EDİLMESİ****Defne GÜLCAN***

**Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Bilimleri Anabilim Dalı, Sağlık İletişimi Yüksek Lisans Programı, Ankara, Türkiye defnegulcan@hacettepe.edu.tr*

Özet: İnsanın en temel ihtiyaçlarından biri beslenme ihtiyacıdır. Hastalıklar ile beslenmenin ilişkilendirilmesi MÖ 2500 yıllarına dayanmaktadır. Doğru bir beslenme programı ile günümüzde oldukça sık görülen kronik hastalıkların en maliyetli kısmı olan hastanede yatış süresi kısalmaktadır. Tedavinin bu aşamasında danışanlar diyetisyene ulaşmada çeşitli problemler yaşamaktadırlar. Görüşme imkanı bulan danışanlar ise bazen sağlıkta en önemli kavramlardan biri olan güven unsuru ile ilgili problemler yaşamaktadır. Bu bağlamda bu araştırmada danışanların diyetisyenleriyle kurdukları iletişimde güven ilişkisini nasıl anlamlandırdığı üzerinde durulmaktadır. Güven, tanıda, tedavide ve iyileşmede görünür olmayan fakat oldukça önemli bir unsurdur (Cohen,2002) Diyetisyenine güvenmeyen danışan, diyetisyenin tavsiyelerine uymamaktadır ve bu bağlamda obezite, gibi hastalıkların tedavisinde en önemli halka olan doğru beslenme, diyetisyene güvensizlik nedeni ile eksik kalmaktadır. Bunun sebebinin sağlık personelinin ve danışanın kültürel ve bireysel öğelere olan yaklaşım eksikliği ve yanlış bir tutum içerisinde olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu çalışmada 18 yaşından büyük son 1 sene içerisinde diyetisyene başvurmuş 3 kadın ve 3 erkek ile derinlemesine görüşme yapılmıştır. Görüşmelerde diyetisyen ile danışan arasındaki güven unsurunun anlaşılabilmesi için danışan yaklaşımını içeren 7 adet soru sorulmuştur. Danışanlar, diyetisyen ile olan görüşme süresinin azlığından yakınmaktadır. Bu kadar kısıtlı bir zaman dilimi içerisinde kendilerini iyi bir şekilde ifade edemediklerini düşündükleri için diyetisyene güvenememektedirler. İkinci olarak öne çıkan güven unsurunu etkileyen etmenlerden biri diyetisyenin ulaşılabilir olması gerektiğidir. Diyetisyenin ideal kiloda olması gerektiği fikri konusunda da danışanlar ortak bir noktada buluşmuşlardır. Ancak diyetisyenin karşı tarafı motive etmek için sert bir tutumda olması, bazı katılımcılar için motive edici bulunurken bazı katılımcılar tarafından hoş karşılanmamıştır. Çalışmada bir diğer ortaya çıkan sonuç ise kadınların diyetisyene gitme konusunda daha istikrarlı davranışlarıdır. Bu çalışmadan elde edilen bulgular ışığında, devlet politikası gereği beslenmenin temel insan hakkı olması dolayısıyla diyetisyen istihdamının artırılması gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Beslenme, Güven, Diyetisyen, Danışan, Diyet

IYRSC

*Sözel Bildiri***THE LEVEL OF ACQUISITION FOR THE CONCEPT TAUGHT IN 6TH GRADE
SOCIAL STUDIES****Barış DOĞRUKÖK*, Cengiz DÖNMEZ****

**Phd. Student Necmettin Erbakan University Institute of Educational Sciences Department of Special Education, Konya, Turkey, barisdogrukok@gmail.com*

*** Prof. Dr. Gazi Üniversitesi, Division Of Social Sciences Education, cdonmez@gazi.edu.tr*

Abstract: Concepts are the abstract representations in our minds. It is not possible to correctly understand the world we live in without learning the concepts correctly. The aim of the social studies is to help students to understand the world they live in and to adopt to it. In this way, the individual will be able to adapt to the society, and both the happiness of the individual and the happiness of the society will increase. Therefore, it is important to put forward the concepts in social studies classes correctly. It is necessary to determine to what extent the concept teaching is realized and what the existing deficiencies are. This study examines the level of acquisition of some concepts in the 6th grade social studies. The study was carried out with the survey research method, which is one of the quantitative research methods. The achievement test applied for the study was applied to 686 primary school 6th grade students in 15 primary schools in Konya. The results of the evaluation show that the concept acquisition levels differ by concepts. It is seen that the level of concept acquisition is “high” for the concepts of democracy, and profession. The level of concept acquisition for the concepts of equality, opposition, state, citizen, homeland, law, nation, donation and season is determined as “moderate-high”. On the other hand, the level of concept acquisition for the concepts of freedom, national sovereignty, public opinion, ruling party, tax, constitution, geography, universe, craft, meridian, island, year, geographical location, mathematical location, wastage, sultan, trade, agriculture, official language, madrasah and capital is determined as “moderate”. Lastly, the level of concept acquisition for the concepts of nuclear energy, equator, continent, ocean, sea, parallel, special geographic location, natural resource, planet, principality, crusade, surrounding and conquest is determined as “low”.

Keywords: concept acquisition, social studies, education

Bu çalışma Barış Doğrukök'ün 2004 yılında yapılan “İlköğretim 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde yer alan kavramların kazandırılma Düzeyi (Konya Örneği) Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir.

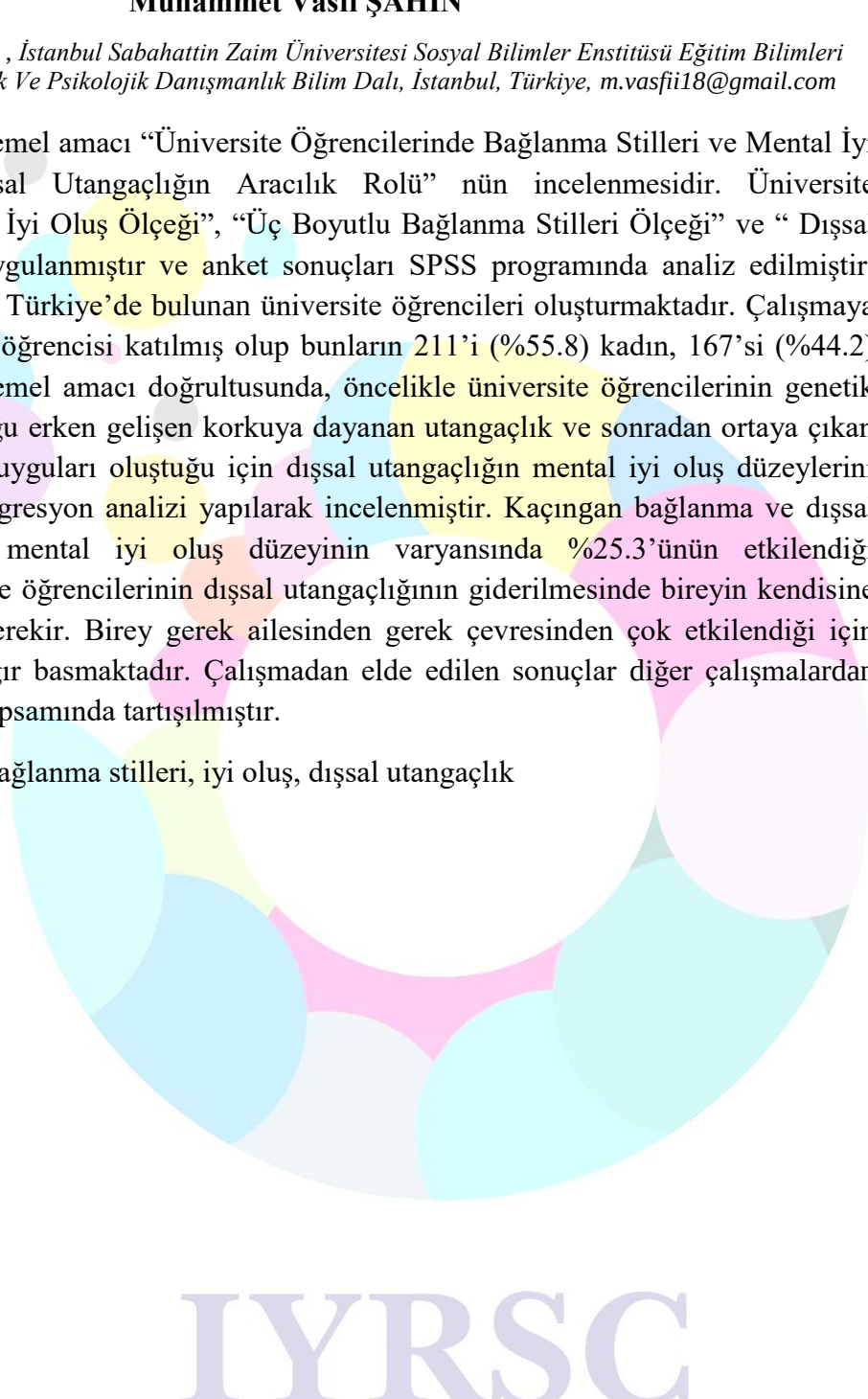
IYRSC

*Sözel Bildiri***ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE BAĞLANMA STİLLERİ VE MENTAL İYİ OLUŞ: DIŞSAL UTANGAÇLIĞIN ARACILIK ROLÜ****Muhammet Vasfi ŞAHİN**

**Muhammet Vasfi Şahin , İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Rehberlik Ve Psikolojik Danışmanlık Bilim Dalı, İstanbul, Türkiye, m.vasfi18@gmail.com*

Özet: Bu çalışmanın temel amacı “Üniversite Öğrencilerinde Bağlanma Stilleri ve Mental İyi Oluş Açısından Dışsal Utangaçlığın Aracılık Rolü” nün incelenmesidir. Üniversite Öğrencilerine “Mental İyi Oluş Ölçeği”, “Üç Boyutlu Bağlanma Stilleri Ölçeği” ve “ Dışsal Utangaçlık Ölçeği” uygulanmıştır ve anket sonuçları SPSS programında analiz edilmiştir. Araştırmanın evrenini, Türkiye’de bulunan üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmaya toplam 378 üniversite öğrencisi katılmış olup bunların 211’i (%55.8) kadın, 167’si (%44.2) erkektir. Çalışmanın temel amacı doğrultusunda, öncelikle üniversite öğrencilerinin genetik faktörlerin temel olduğu erken gelişen korkuya dayanan utangaçlık ve sonradan ortaya çıkan çekingen utangaçlık duyguları oluştuğu için dışsal utangaçlığın mental iyi oluş düzeylerini yordamasına ilişkin regresyon analizi yapılarak incelenmiştir. Kaçınan bağlanma ve dışsal utangaçlığın birlikte mental iyi oluş düzeyinin varyansında %25.3’ünün etkilendiği görülmüştür. Üniversite öğrencilerinin dışsal utangaçlığının giderilmesinde bireyin kendisine özgüveninin olması gerekir. Birey gerek ailesinden gerek çevresinden çok etkilendiği için utangaçlık duygusu ağır basmaktadır. Çalışmadan elde edilen sonuçlar diğer çalışmalardan elde edilen sonuçlar kapsamında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: bağlanma stilleri, iyi oluş, dışsal utangaçlık

IYRSC

*Sözel Bildiri***İKİLİ İLİŞKİ ÇIKMAZI: TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE AVRUPA BİRLİĞİ (AB)****Sezer POLAT***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü**2. Sınıf Öğrencisi Muğla, Türkiye, sezerpolat23@hotmail.com*

Özet: Türkiye ve Avrupa Birliği (AB) ilişkileri birçok faktör altında değişken bir grafiğe sahiptir. İkili ilişkilerimiz yarım asrı geçmiş ve bir yüzyıla dayanmıştır. Turgut Özal'ın da konu hakkında dediği gibi "Uzun ince bir yol." olarak nitelendirdiğimiz ikili ilişkilerimiz bulunduğumuz coğrafya bakımından hem Türkiye hem de AB için çok önemlidir. Birçok hükümetimiz ülkemizin geleceğini Avrupa'da ve AB'de görmüş ve bu hayali gerçekleştirmek için atılımlar yapmıştır. Atılımlarımız bu uzun ince yolda pek çok kez takılmış, tökezlemiş fakat nihai olarak bu engeller aşılarak birçok başarı elde edilmiştir. En önemli gelişmelerden biriside 1995 yılında imzalanan Gümrük Birliği Kararı'dır. Bu Karar'a göre Türkiye, AB Gümrük Birliği'ne girmiştir. Bu gelişmeyle beraber Türkiye Cumhuriyeti'nin tam üyelik yolu açılmış ve yıllar boyu devam edecek olan müzakereler, Brüksel Zirvesi sonrası 2005 yılında başlamıştır. Müzakereler ile hayatımıza giren fasıllar, standartlar bütünüdür. Fasılların hedefi tam üyelik şartlarını yerini getirip Türk halkının refah seviyesini yükseltmektir. Bu nedenle fasıllar ile devam eden reformlar en az tam üyelik kadar değerlidir. İnişli ve çıkışlı devam eden üyelik sürecimiz artık 2021 yılında Türk kamuoyu tarafından takip edilmemektedir. Üyelik yönünde inancın azalmaya başlaması, ilk yıllarda merakla beklenen ilerleme raporlarının artık ilgi dahi uyandırmaması ve bunun olası çözümü bir hipotez konusudur. Neredeyse donan ilişkilerin tekrar canlandırılması, müzakere sürecinin tekrar toplum tarafından benimsenmesi ve ilgi uyandırması ise bu çalışmanın bir diğer hedefidir. Belirtilen durumların tespiti ve analizi, Türkiye-AB ilişkilerine katkı yapacağı gibi kaybolan ilginin de artırılmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma literatüre problemlerin tespitini eklemesi ve farklı türden kaynak oluşturma açısından özgün bir analiz sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Avrupa Birliği, Türkiye, İkili İlişkiler, Müzakere Süreci, Tam Üyelik

IYRSC

*Sözel Bildiri***FEMİNİZM: DÜNYANIN NEDEN BU KELİMEYE HÂLÂ İHTİYACI VAR?****Fatma Nur ALKAN***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Muğla, Türkiye, fatmanuralkan99@gmail.com*

Özet: Tarihin erken dönemlerinden, 15. ve 18. Yüzyıllara kadar kadınların erkeklerle toplumsal olarak eşit haklara sahip olmadığı tartışılmayacak derecede açıktır. Feminist teoriyi tek bir açıdan ele almak mümkün değildir, çünkü 15. Yüzyılda yaşayan kadınlar ile 21. Yüzyılda yaşayan kadınların her birinin karşılaştığı sorunların aynı olması beklenemez. Bu sebeple feminizm teoride, içinde yaşadığı tarihin ve toplumun getirdiği problemlerle ilgilenen, tarihin gölgesinde şekillenen, içeriği sürekli değişen bir hareketten bahsedilir. Ama tüm bu değişen ilişkiler ve kendi içerisindeki alt bölümler ve örgütlenmede, feminizmde ortak olan bir düşünce vardır. Tarih boyunca kadınlara karşı toplumsal, politik, ekonomik ve sembolik bir değersizleştirme politikası güdülmüştür. Feminizm kadın ve erkek arasındaki eşitsizliği önleyerek, kadınların sahip olması gereken sosyal hak ve özgürlüklerin kazanılması yolunda mücadele etmektedir. Feminizm tarihsel süreçte üç dalgaya ayrılmaktadır. Bu feminist dalgalarda kadınlar, temelde cinsiyet ayrımcılığına karşı, kamu ve özel alanlarda maruz kaldıkları baskılara ve ataerkil yapılanmaların önüne geçerek haklarına ulaşmak için mücadele etmişlerdir. 1789 Fransız İhtilali'nin hemen ardından bir 'İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirgesi' yayınlanmıştır. Yalnız o gün için insan kavramı sadece erkekleri ele almaktadır. Bunun üzerine 1791 yılında Fransız filozof ve yazar Olympe De Gouges kanunların erkekleri kayırdığını söyler. Kadınların kamusal alanda var olması gerektiğine dair bir metin kaleme alır. Birinci dalga feminizmin en temel metinlerinden biri olan 'Kadın Haklarının Gerekçelendirilmesi' de Mary Wollstonecraft tarafından yazılmıştır. Wollstonecraft 1792'de, artık kadınların yaşam şekillerinde bir devrim gerçekleştirilmesi gerektiğini savunmakta, kadınlara yitirdikleri onurlarını yeniden verme ve böylece dünyanın dönüştürülmesine katkıda bulunmalarını sağlamada geç bile kaldığını söylemiştir. Bu sebeple birinci dalga feminizmin temel mücadelesi eğitim, oy ve mülkiyet hakkına dayanır, kamusal alanda erkeklerle birlikte eşit bir şekilde var olmaktır. İkinci dalga feminizmde farklı meseleler de ele alınmaya başlamıştır. Feminizm artık yalnızca kamusal alandaki eşitlik ile yetinmeyip her alanda eşitlik uğruna mücadele etmektedir. Aile içi ilişkiler, iş ortamı ve kadının kendi bedeni üzerinde sahip olması gereken haklar (doğum kontrolü, kürtaj) konuşulmaktadır. Dahası, kadına şiddet gibi diğer toplumsal meseleler de ele alınmaya başlamıştır. Ayrıca gerçekliğin oluşumuna katkıda bulunduğu düşünülürse, kullandığımız dil de hiç küçümsenmeyecek bir ideoloji aracı olarak karşımıza çıkmaktadır. Günlük hayatta farkına varmadan kullanılan; 'ev kadını, güçlü anne, evde kalan kız, kız almak ve kız vermek, kız gibi ağlamak, kadın milletvekili, devlet adamı ve din adamı' gibi ifadelerin, yani kadınları küçümseyen ve kadını belli rollere iten cinsiyetçi dilin, kadını ötekileştirdiği kolayca anlaşılmaktadır. Üçüncü dalga feminizm kadınların farklı renk, inanç ve kültürlerden geldiğini kabul ederek öne çıkmıştır. Aynı zamanda iş hayatında kadınlar ve erkekler arasında yaşanan finansal eşitsizlikler de dönemde ortaya çıkartılmıştır. Peki tüm bunların ardından 21. Yüzyılda neden hâlâ feminizm var ve neden hâlâ dünyanın bu mücadeleye ihtiyacı var? Bu çalışma feminizm ve cinsiyetçi dil kavramına açıklık getirmeyi, monolitik kadın imajlarını nasıl önleyebileceğimizi göstermeyi amaçlamıştır.

Anahtar Kelimeler: Feminizm, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği, Cinsiyetçi Dil, Monolitik Kadın İmajları

*Sözel Bildiri***ARAP BAHARI VE ETKİLERİ****Nilay ELMA**

**Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler
Bölümü, Muğla, Türkiye
nilayelma08@gmail.com*

Özet: Arap Baharı olayını nedenleriyle açıklamak ve dünya üzerinde ki global etkileri tartışmak amacıyla yazdığım yazıma, Arap Baharı'nın nedenleri ile başlamak istiyorum. Arap Baharı, ilk olarak Arap ülkelerinde başlayan daha sonra dünyada ki birçok ülkeleri etkileyen, Arap halklarının özgürlük, eşitlik ve insan hakları gibi konulardaki talep ve isyanlarından dolayı ortaya çıkan, siyasi ve silahlı toplumsal bir harekettir. Arap Baharı, Ortadoğu ve Kuzey Afrika'nın tamamına yayılmakla kalmayıp, İran, Arnavutluk, ve Ermenistan gibi ülkelerde de Arap Baharı'nın etkileriyle küçük çaplı olayların yaşandığı gözlemlenmiştir. Arap Baharı'ndan sonra dünyada mülteci krizi patlak vermiştir. Bu kriz, ülkeleri sosyal alanda etkiledikten sonra ekonomik alanda da etkilemiştir. Örneğin: Türkiye'de 2012 yılında Suriye'den göç eden insanların sayısı 14.237 iken 2018 yılında bu sayı 3.567.130 a ulaşmıştır. Dönemin Başbakan Yardımcısı Recep Akdağ, Türkiye tarafından Suriyeli göçmenler için bu zamana kadar yapılan toplam harcamanın 96 milyar 880 milyon lira olduğunu belirtmiştir. Mülteciler krizi sadece Türkiye'yi değil Avrupa Birliği'ni de derinden sarsmıştır. Türkiye gibi Arap ülkelerine yakın komşular, Arap Baharı'ndan gereğinden fazla etkilenen ülkeler olmuşlardır. Arap Baharı sırasında Türkiye'nin sınır ticareti durma noktasına gelmiştir. Birçok ülke Arap Baharı'ndan olumsuz etkilenmiş ve bazı ülkelerde iç savaş çıkmış , birçok hükümet devrilmiş ve bazılarında ise hükümet yenilenmiştir. Böyle olumsuz bir olayda kendi adlarına dezavantajı avantaja çeviren ülkelerde olmuştur. Avrupa, Amerika, Rusya gibi gelişmiş ülkeler Ortadoğu'nun zengin petrol ve doğalgaz gibi enerji kaynaklarının üzerinde bulunmasından dolayı bu kaos ortamından faydalanıp buralar için bir plan ve politika oluşturmuşlardır. Sonuç olarak bu çalışmanın hipotezi, Arap Baharı ile birlikte dünya da liberalleşmenin konsolidasyon süreci Orta Doğu coğrafyasında tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ortadoğu, isyan, mülteci, savaş, kriz.

IYRSC

*Sözel Bildiri***PANDEMİ SÜRECİNDE SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN PSİKOLOJİK İYİ OLUŞ DÜZEYLERİ****Kevser BALTACI* Feride ERSOY****

**Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sosyal Bilgiler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Burdur, Türkiye kevserbaltaci70@gmail.com*

***Dr. Öğr. Üyesi, , Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Burdur, Türkiye fersoy@mehmetakif.edu.tr*

Özet: İnsanlık tarihinde ilk kez tüm dünya ülkelerini etkileyen ve insanların evlerine kapanmalarına ya da karantina sürecine girmelerine neden olan Covid-19 salgını, birçok alanı etkilediği gibi eğitim alanında da yeni bir boyuta geçilmesini sağlamıştır. Covid-19 salgını ile eğitim ortamından uzak kalan bireylerin eğitim alma haklarını engellemek için eğitim de acil çözüm yoluna gidilerek uzaktan eğitime geçiş yapılmıştır. Uzaktan eğitim sisteminde öğrencilere uygun öğrenme ortamları oluşturulurken öğretmenin rolü salgın süreci ile birlikte daha da önem kazanmaktadır. Öğretmenler pandemi sürecine hızla uyum sağlayarak, eğitim ve öğretimin devam etmesi için ellerinden geleni yapsalar da toplumun her bireyi gibi onlar da bu süreçten sosyal ve psikolojik açıdan etkilenmişlerdir. Dolayısıyla pandemi süreci öğretmenlerin psikolojik iyi oluş düzeylerini etkilemektedir. Bu araştırmada yüz yüze eğitim faaliyetlerine ara verilen COVID-19 kaynaklı salgın sürecinde zorunlu olarak uzaktan eğitime geçen sosyal bilgiler öğretmenlerinin, psikolojik olarak iyi oluş düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Türkiye genelinde çalışmaya katılımı çevrimiçi ortamda kabul eden 161 tane gönüllü sosyal bilgiler öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırma da İmamoğlu(2004) tarafından Türkçe 'ye uyarlanması yapılmış olan Psikolojik İyi Oluş ölçeği kullanılmıştır. Online ortamda elde edilen verilerin analizi için SPSS programı kullanılmıştır. Güvenirlik analizi olarak Cronbach's Alpha değeri kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda pandemi sürecinde sosyal bilgiler öğretmenlerinin psikolojik iyi oluş düzeylerinin iyi olduğu görülürken, cinsiyet ve yaş değişkenlerinde anlamlı farklılıkların bulunmadığı ancak mesleki kıdem değişkeninde anlamlı farklılıkların bulunduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pandemi, Eğitim, Sosyal Bilgiler, Öğretmenler, Psikolojik İyi Oluş

IYRSC

Sözel Bildiri

MASTITİSLİ İNEKLERDEN İZOLE EDİLEN *STAPHYLOCOCCUS AUREUS* İZOLATLARINDA ANTİSEPTİK DİRENCİ İLE İLİŞKİLİ GENLERİN ARAŞTIRILMASI**Enes SEYHAN*, Dilek ÖZTÜRK******Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye enesseyhan98@gmail.com****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Veteriner Fakültesi Mikrobiyoloji Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, dozturk@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Mastitis süt inekçiliğinde ekonomik kayıpların en önemli nedenlerinden biridir. Mastitisten korunmak, meme sağlığını devam ettirmek, mastitis etkenlerinin hayvandan hayvana bulaşmasını engellemek, sağım makinaları ve süt tanklarının temizliği amacıyla antiseptikler ve dezenfektanlar çiftliklerde rutin olarak kullanılmaktadır. Kuaterner amonyum bileşikler (KAB) en sık tercih edilen dezenfektanlardır. Antiseptikler ve dezenfektanların çiftliklerde sıklıkla kullanılmasının direnç gelişimine yol açabileceği bildirilmiştir. *Staphylococcus aureus* (*S. aureus*) sığırların mastitis vakalarından en sık izole edilen etkindir. Son yıllarda *S. aureus* izolatlarında kuaterner amonyum bileşiklerine genotipik dirençteki artış dikkat çekicidir. Bu çalışmanın amacı, mastitisli sütlerden izole edilecek *S. aureus* suşlarının antibiyotiklere olan duyarlılıklarını saptamak ve dezenfektanlara olan direnç genlerinin (*qacA/B* ve *smr*) varlığını araştırmaktır. Bu amaçla 7 farklı işletmede bulunan 50 inekten aseptik koşullar altında 193 inek sütü toplandı. Süt örnekleri bakteriyolojik kültür amacıyla %5 koyun kanı içeren kanlı agar ve MacConkey agara ekildi. Bu örneklerin 79'undan (%40,93) 106 bakteri izolasyonu yapıldı. Örneklerin 55'inden (%69,62) 1, 21'inden (%26,58) 2, 3'ünden (%3,79) ise 3 farklı bakteri izole edildi. En fazla koagülaz negatif stafilokok (KNS) (43 izolat, %40,56) izole edilirken, sırası ile *S. aureus* (35 izolat, %33,01), *Streptococcus* spp. (26 izolat, %24,54), *Enterobacter* spp. (1 izolat, %0,94) ve *Citrobacter* spp. (1 izolat, %0,94) izole edildi. *S. aureus* suşlarının tamamı amoksisilin klavulanik asit, siprofloksasin ve sefuroksime duyarlı olarak bulundu. Ayrıca %97,14'ü enrofloksasin ve sefoksitine, %94,28'i oksitetrasikline, %88,57'si eritromisine, %85,71'i sefaperozona, %80'i gentamisine, %77,14'ü amoksasiline duyarlı olarak belirlendi. *S. aureus* izolatlarının %82,86'sı ise ampisiline dirençli bulundu. 35 *S. aureus* suşunun 16'sında (%45,71) *qacA/B* geni saptanırken, *smr* gen varlığı hiçbir izolatta belirlenemedi. Sonuç olarak mastitisli ineklerden izole edilen *S. aureus* suşlarında antiseptiklere direnç genlerinden *qacA/B* genlerinin, *smr* genine göre daha yaygın olduğu belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Mastitis, Kuaterner Amonyum Bileşikler, Antiseptik Direnci

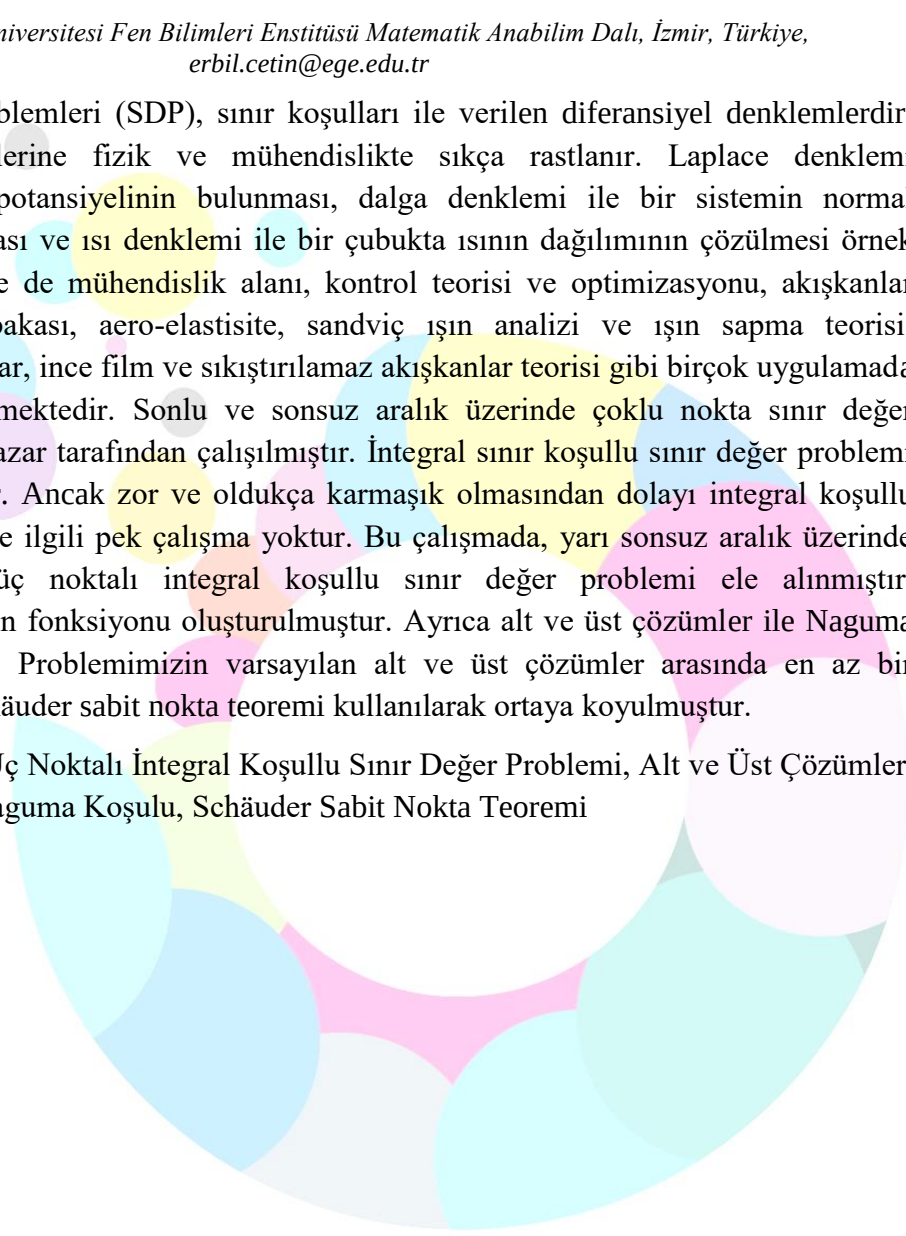
Bu çalışma "TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Desteği Programı" tarafından desteklenmiştir.

IYRSC

*Sözel Bildiri***ÜÇÜNCÜ MERTEBEDEN BİR SINIR DEĞER PROBLEMİ ÜZERİNE****Fercan FİLİZ*, Erbil ÇETİN******Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Matematik Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye, fercanfilizz@gmail.com****Ege Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Matematik Anabilim Dalı, İzmir, Türkiye, erbil.cetin@ege.edu.tr*

Özet: Sınır değer problemleri (SDP), sınır koşulları ile verilen diferansiyel denklemlerdir. Sınır değer problemlerine fizik ve mühendislikte sıkça rastlanır. Laplace denklemi kullanılarak elektrik potansiyelinin bulunması, dalga denklemi ile bir sistemin normal modlarının hesaplanması ve ısı denklemi ile bir çubukta ısının dağılımının çözülmesi örnek verilebilir. Günümüzde de mühendislik alanı, kontrol teorisi ve optimizasyonu, akışkanlar mekaniğinin sınır tabakası, aero-elastisite, sandviç ışın analizi ve ışın sapma teorisi, elektromanyetik dalgalar, ince film ve sıkıştırılmaz akışkanlar teorisi gibi birçok uygulamada açıkça kendini göstermektedir. Sonlu ve sonsuz aralık üzerinde çoklu nokta sınır değer problemleri pek çok yazar tarafından çalışılmıştır. İntegral sınır koşullu sınır değer problemi ilgi çeken bir konudur. Ancak zor ve oldukça karmaşık olmasından dolayı integral koşullu sınır değer problemi ile ilgili pek çalışma yoktur. Bu çalışmada, yarı sonsuz aralık üzerinde üçüncü mertebeden üç noktalı integral koşullu sınır değer problemi ele alınmıştır. Problemimiz için Green fonksiyonu oluşturulmuştur. Ayrıca alt ve üst çözümler ile Naguma koşulu tanımlanmıştır. Problemimizin varsayılan alt ve üst çözümler arasında en az bir çözümünün varlığı Schäuder sabit nokta teoremi kullanılarak ortaya koyulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Üç Noktalı İntegral Koşullu Sınır Değer Problemi, Alt ve Üst Çözümler, Yarı Sonsuz Aralık, Naguma Koşulu, Schäuder Sabit Nokta Teoremi

IYRSC

*Sözel Bildiri***TÜRKİYE’DE PALYATİF BAKIM HİZMETLERİ****Ali GUBUZ*, Canan DEMİR BARUTCU****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık ve Biyomedikal Bilimler (Disiplinler arası) Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, aligubuz007@gmail.com*

*** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Burdur, Türkiye, cdemir@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Günümüzde teknoloji-tıp alanındaki hızlı gelişmelere paralel olarak, beklenen yaşam süresi artmıştır. Yaşlı nüfusun artması palyatif bakım hizmetlerine olan ihtiyacı gündeme getirmiştir. Palyatif bakım, hastalara beslenme desteğinin sağlanması, psikolojik anlamda destek olunması, hastanın konforunun sağlanması ve öz bakımının yapılması, hasta ve bakım verenlerin hastalık ve bakım konusunda eğitimler verilerek hastanın mevcut iyilik halinin pozitif anlamda artırılmasına odaklanan ve yaşamı tehdit eden bir hastalığın problemleriyle karşılaşan hasta ve ailesinin ağrı ve diğer fiziksel, psikososyal ve manevi problemlerinin erken tanınması, kusursuz bir değerlendirme ve tedavi ile acı çekmenin önlenmesi ve hafifletilmesi yoluyla yaşam kalitesini geliştiren bir yaklaşımdır. Palyatif bakım süreci, hastanın hayatını tehdit etmekte olan mevcut hastalık tanısının konulduğu an başlar ve ölüm sonrası hastanın ve ailesinin yas sürecinde desteklenmesi ile sona ermektedir. Palyatif bakımda amaç, hastanın yaşam süresinden çok yaşam kalitesinin artırılmasıdır. Türkiye’de palyatif bakım hizmetleri tarihsel açıdan bakıldığında Selçuklu ve Osmanlı dönemlerine dayanmaktadır. Türkiye’de palyatif bakım hizmetinin ilk adımı 2010 yılında Sağlık Bakanlığı tarafından sağıkta dönüşüm programı kapsamında evde sağık hizmetleri adıyla oluşturulmuştur. 2015 yılında Sağlık Bakanlığı tarafından palyatif bakım hizmetlerinin usul ve esaslarına yönelik bir yönerge yayımlanmıştır. Yönerge ile palyatif bakım hizmetlerinin kapsamı, uygulama standartları ve palyatif bakım uygulamasının denetimine ilişkin kuralları belirlenmiştir. Türkiye’de palyatif bakım hizmetlerinin büyük bir bölümü devlet tarafından finanse edilen üniversite hastanelerinde gerçekleştirilmektedir. Hastanelerin çeşitli birimlerinde ya da kanser tedavi ünitelerinde palyatif bakım hizmeti sunulmaya çalışılmaktadır. 2018 yılı itibarı ile Türkiye’de 81 ilde kamu hastaneleri bünyesinde toplam 5043 yataklı 378 palyatif bakım ünitesi yer almaktadır. Motor nöron hastalıkları (Alzheimer, ALS, MS, Parkinson, İnme, Müsküler Distrofi), ileri evre organ yetmezlikleri (Kalp, Akciğer, Böbrek, Karaciğer), kanserler, HIV/AIDS ve konjenital hastalıklar palyatif bakım hizmeti gerektiren hastalıklar arasında yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif Bakım Hizmetleri, Bakım, Türkiye

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFET YÖNETİMİNDE İLETİŞİMİN ÖNEMİ VE TAVSİYELER****Zülal COŞKUN***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü**zulalcoskunn839@gmail.com*

Özet: Afet tüm canlılar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, insanların normal yaşantısını ve eylemlerini durduracak veya kesintiye uğratan imkânların yetersiz kaldığı olaylardır. Bu olaylar; deprem, sel, çığ, toprak kayması, kaya düşmesi, yangın, savaş, göç, salgın, tsunami, hortum, terör saldırıları, volkanik patlama gibi insan ve doğal kaynaklı afetlerdir. Bu afetler dünyadaki her canlıyı çok büyük oranda etkilemektedir ve sarsıntı etkisiyle geri dönüşü olmayan büyük hasarlar ortaya çıkartmaktadır. Bu olayların sonucunda meydana gelen değişiklikler insanları psikolojik, ekonomik, iletişim, sağlık, evsizlik, ulaşım vb. konularında olumsuz etkilemektedir. Bu büyük hasarlar meydana geldiğinde insanlar, o bölgedeki yakınlarını merak etmekte, olayın heyecanı ve o anki panikle aslında yaptıklarının bir cana mal olabileceğini atlayarak telefona sarılmaktadır. Fakat bu yanlıştır. Çünkü bir afet anında afetzedelerin dışardaki insanlarla iletişime geçmeleri gerekir ve bu tür bilinçsiz insanlar yüzünden iletişim aksamaktadır. Bunun yerine afetzede daha önceden belirlenen ‘bağlantı kişisi’ ile iletişime geçmeli ve bağlantı kişisi afetzedelerin diğer yakınlarına bilgi vermektedir. Bu sayede iletişimde yoğunluk azalır. Aynı zamanda afet anında afetzedelerin seslerini duyurabilmeleri için afet bölgesinin sessiz olması gerekmektedir ve bu sayede afetzedelerin yardım çağlıkları duyulabilmektedir. İletişim hatlarında meydana gelen yanma, yıkılma, su altında kalma, kopma gibi durumlar haberleşme kaynaklarının aksamalarına neden olmaktadır. Baz istasyonlarının belirli bir kapasitenin üstünde yükleme olması nedeniyle mevcut baz istasyonlarının aşırı yoğunluktan dolayı hizmet veremez. Afet bölgesinde iletişimde sorun yaşanmaması ve seslerin anlaşılabilmesi için afet bölgesinde çalışan ekipler haricindeki insanların bölgeden uzaklaşması gerekmektedir. Bu aksamaların önüne geçmek için çeşitli faaliyetler yapılabilir. Afet anında kitle iletişim araçları ve medyanın doğru kullanımıyla ilgili konferans, seminer ve eğitimler verilebilir. Okul öncesi ve ilkokulda eğitim gören çocuklara oyun ve tiyatro gibi eğlenceli ve öğretici yollarla afetlerde iletişim konusunda bilinçli olma aşılanabilir ve gelecek yıllarda afet anında bilinçli insanlar sayesinde en az can kaybıyla afet dönemi atlatılabilir.

Anahtar Kelimeler: Afet, İletişim, Tedbir

IYRSC

*Sözel Bildiri***NÖRODEJENERATİF RAHATSIZLIKLARDA KOKU ALMA DİSFONKSİYONU****Zeynep Sena BİRER*, Enes AKYÜZ******Bursa Uludağ Üniversitesi Tıp Fakültesi, Bursa, Türkiye, zeynepsenabirer@gmail.com****Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Uluslararası Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, enes.akyuz@sbu.edu.tr*

Özet: İnsanlarda en yaygın nörodejeneratif hastalıklardan ikisi Parkinson hastalığı (PH) ve Alzheimer hastalığıdır (AH). AH, hafızayı ve davranışı etkileyen demansın en yaygın nedenidir. AH'nin spesifik özellikleri, amiloid plaklarının birikmesi ve Tau proteininin (p-tau) hiperfosforilasyonu nedeniyle nörofibriler yumakların (NFY) oluşmasıdır. PH, substantia nigra dopaminerjik nöronların ilerleyici kaybı ile karakterize nörodejeneratif bir hastalıktır. PH'nin klinik tanısı, motor bradikinezi (hareket yavaşlığı) ve istirahat titremeleri gibi semptomlara dayanır. PH'de ölüm sonrası incelemede substantia nigra α -sinüklein içeren Lewy cisimciklerinin varlığı görülür. Koku alma bozukluğu, PH ve AH'nin yaygın ve erken bir belirtisidir. Koku alma yeteneği, uçucu moleküllerin özel duyu hücreleri tarafından tespit edildiği kemosensör bir süreci ifade eder. Olfaktör duyu nöronları olarak adlandırılan bu hücreler, koku verici bir substrata bağlanan protein reseptörlerini eksprese eder. Bağlanmadan sonra, bir sinyal kaskadı meydana gelir ve uyarı merkezi koku alma sistemine iletilen bir elektrik sinyali dönüştürülür. Koku alma sistemi, koku maddelerinden çevresel bilgi elde eder ve davranışı şekillendirme, iletişimi kolaylaştırma ve hayatta kalma için kritik öneme sahiptir. Olfaktör disfonksiyon (OD), koku alma yeteneğinin azaldığı hiposmiyenin kokunun tamamen kaybolduğu anosmiye kadar değişiklik gösterir. OD'de yaşlanma, hastalık, genetik faktörler, yaşam tarzı, beslenme, yaralanma geçmişi, virüslere maruz kalma, meslek vb. birçok faktörün rolü vardır. AH'de en erken etkilenen beyin bölgelerinden biri, amiloid plaklara ve NFY'lere rastlanan koku alma sistemidir. Erken evre AH'li hastaların yaklaşık %85'i, bilişsel işlev bozukluğunun ortaya çıkmasından önce OD gösterir. Parkinson hastalarında motor semptomlar ortaya çıkmadan birkaç yıl önce OD gözlenmiştir ve olfaktör yapılarında lezyonlar saptanmıştır. PH ilerledikçe patoloji koku soğancığından, ön koku alma çekirdeğinden ve alt beyin sapından beyin diğer bölgelerine yayılmaktadır. Çalışmalar OD'nin hem AH hem de PH'nin klinik öncesi biyobelirteçleri olarak kullanılabileceğini göstermektedir. Özetle bu çalışmada nörodejeneratif rahatsızlıklarda koku alma disfonksiyonuna ilişkin çalışmaların derlenmesi amaçlanmıştır.

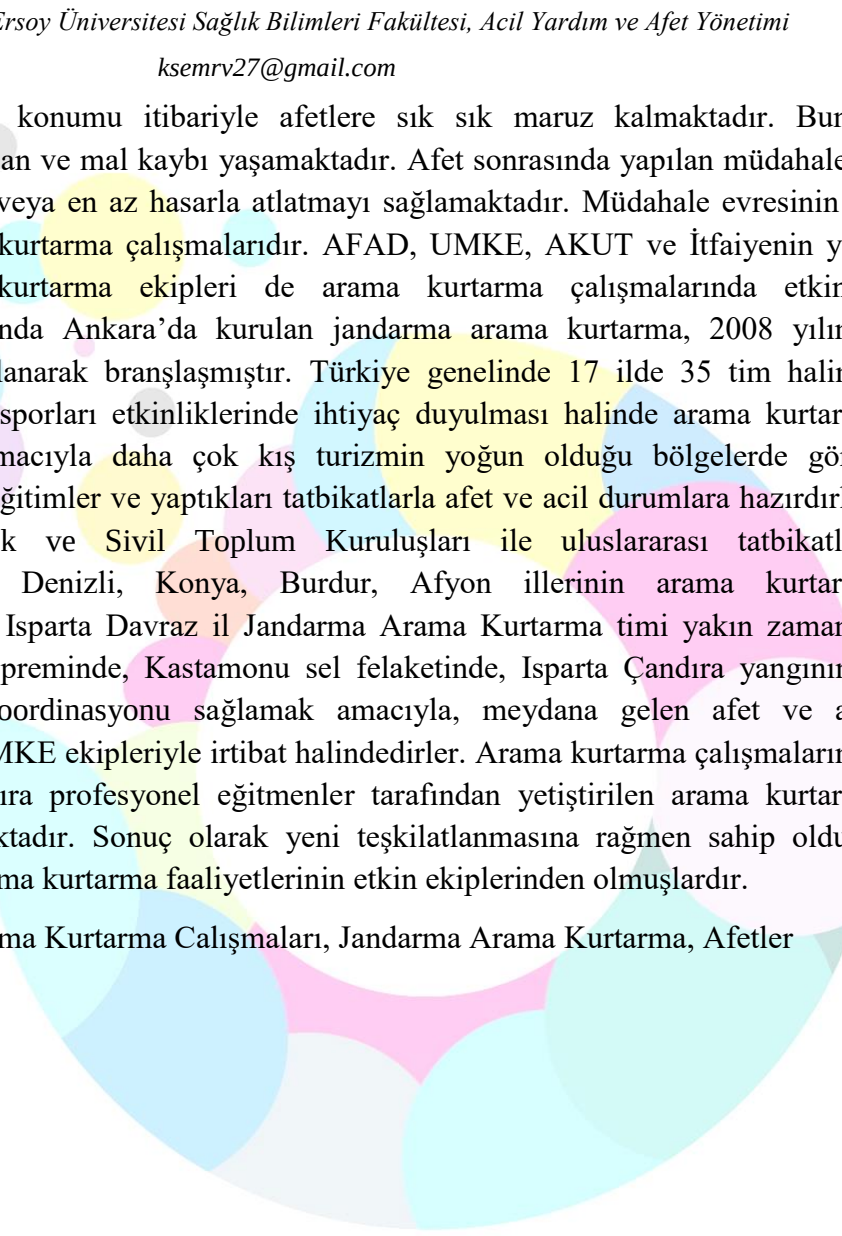
Anahtar Kelimeler: Alzheimer hastalığı, Parkinson hastalığı, Nörodejenerasyon

IYRSC

*Sözel Bildiri***JANDARMA ARAMA KURTARMA TİMLERİNİN ETKİNLİK YÖNÜYLE
İNCELENMESİ****Merve Öznur KÖSE***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi**ksemrv27@gmail.com*

Özet: Ülkemiz jeolojik konumu itibarıyla afetlere sık sık maruz kalmaktadır. Bunun sonucunda birçok insan can ve mal kaybı yaşamaktadır. Afet sonrasında yapılan müdahaleler bu durumu engellemeyi veya en az hasarla atlatmayı sağlamaktadır. Müdahale evresinin en önemli basamağı arama kurtarma çalışmalarıdır. AFAD, UMKE, AKUT ve İtfaiyenin yanı sıra jandarma arama kurtarma ekipleri de arama kurtarma çalışmalarında etkinlik göstermektedir. 1999 yılında Ankara’da kurulan jandarma arama kurtarma, 2008 yılında İçişleri Bakanlığına bağlanarak branşlaşmıştır. Türkiye genelinde 17 ilde 35 tim halinde bulunmaktadır. Doğa sporları etkinliklerinde ihtiyaç duyulması halinde arama kurtarma çalışması icra etmek amacıyla daha çok kış turizmin yoğun olduğu bölgelerde görev almaktadırlar. Aldıkları eğitimler ve yaptıkları tatbikatlarla afet ve acil durumlara hazırdırlar. AFAD, UMKE, Valilik ve Sivil Toplum Kuruluşları ile uluslararası tatbikatlara katılmaktadırlar. Uşak, Denizli, Konya, Burdur, Afyon illerinin arama kurtarma faaliyetlerinden sorumlu Isparta Davraz il Jandarma Arama Kurtarma timi yakın zamanda meydana gelen İzmir depreminde, Kastamonu sel felaketinde, Isparta Çandıra yangınında faaliyet göstermiştir. Koordinasyonu sağlamak amacıyla, meydana gelen afet ve acil durumlarda AFAD ve UMKE ekipleriyle irtibat halindedirler. Arama kurtarma çalışmalarında insan kaynağının yanı sıra profesyonel eğitmenler tarafından yetiştirilen arama kurtarma köpekleri de kullanılmaktadır. Sonuç olarak yeni teşkilatlanmasına rağmen sahip olduğu nitelikli özellikleriyle arama kurtarma faaliyetlerinin etkin ekiplerinden olmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Arama Kurtarma Çalışmaları, Jandarma Arama Kurtarma, Afetler

A large, stylized logo in the background of the page, consisting of overlapping circles in shades of blue, green, and yellow, forming a circular shape. Below the logo, the letters "IYRSC" are written in a large, bold, purple font.
IYRSC

*Sözel Bildiri***ANTIPHELLOS (KAŞ) KAYA MEZARLARI****Ekin ORAKÇAL**

* *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Arkeoloji Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, eknorakcal@gmail.com*

** *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Arkeoloji Bölümü, Burdur, Türkiye, eknorakcal@gmail.com*

Özet: Bu çalışma, Antiphellos (KAŞ) Kaya Mezarlarını inceleyebilmek amacıyla hazırlanmıştır. Ortaya konan çalışmada öncelikle Lykia Tarihi ve Coğrafyası daha sonra Antiphellos Tarihi ve Coğrafyası kapsamında Kaya Mezarları araştırmalar ışında sizlere aktarılmaya çalışılmıştır. Bu araştırmaya, bilgilerin toplanıp birleştirilmesi ve daha sonra değerlendirme ve çıkarımlar yapılarak konunun irdelenmesi ile son verilmiştir. Çok geniş bir literatür taraması ve bulunan kaynaklar eşliğinde bu araştırma süresince konu ana hatlarıyla anlatılmış, çok fazla ayrıntıya girilmeyerek kısa bilgiler sunulmuştur. Lykia'nın Dinastik Çağı'nda Kaş'ın adı Vehinta'dır. Çift dilli mezar yazıtının Likçe'si ve erken dönem bir Kaş sikkesi bunu kanıtlamaktadır. Eski Yunanca 'da ise Kaş "Antiphellos" olarak anılmaktadır. Yunanca "Phellos" sözcüğü "taşlık ülke" anlamına gelmektedir ve bu da Merkezi Lykia için oldukça uygun bir isimdir. Kaş'ın geçmişinde bir ismi daha vardır, bu isim kanıtlanamaz ama Plinius Kaş'ı "Habesos" olarak isimlendirir. Antiphellos'taki mezarların büyük çoğunluğu, diğer yerleşimlerdeki gibi, lahit şeklindedir. 1842'de 100'ün üzerinde mezar sayılmıştır, fakat çoğu yöre sakinleri tarafından tahrip edilmiştir. Bu çalışma üç bölümden oluşmaktadır; Birinci bölümünde; "Lykia Coğrafyası ve Tarihi" aktarmaya çalışılmıştır. İkinci bölümde; "Lykia Mezar Tipleri" başlığı altında kısaca mezar tiplerine değinilmiştir. Üçüncü ve son bölümde ise; "Antiphellos (KAŞ) ve Antiphellos'taki Kaya Mezarları belirli başlıklar altında anlatılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Antiphellos, Lykia, Kaya Mezarı, Tarihi

IYRSC

*Sözel Bildiri***TURKISH HISTORY AND TURKS IN WORLD SOCIAL MEDIA****Barış DOĞRUKÖK*, Elif Yağmur DEMİR** Melis AKGÖZ*****

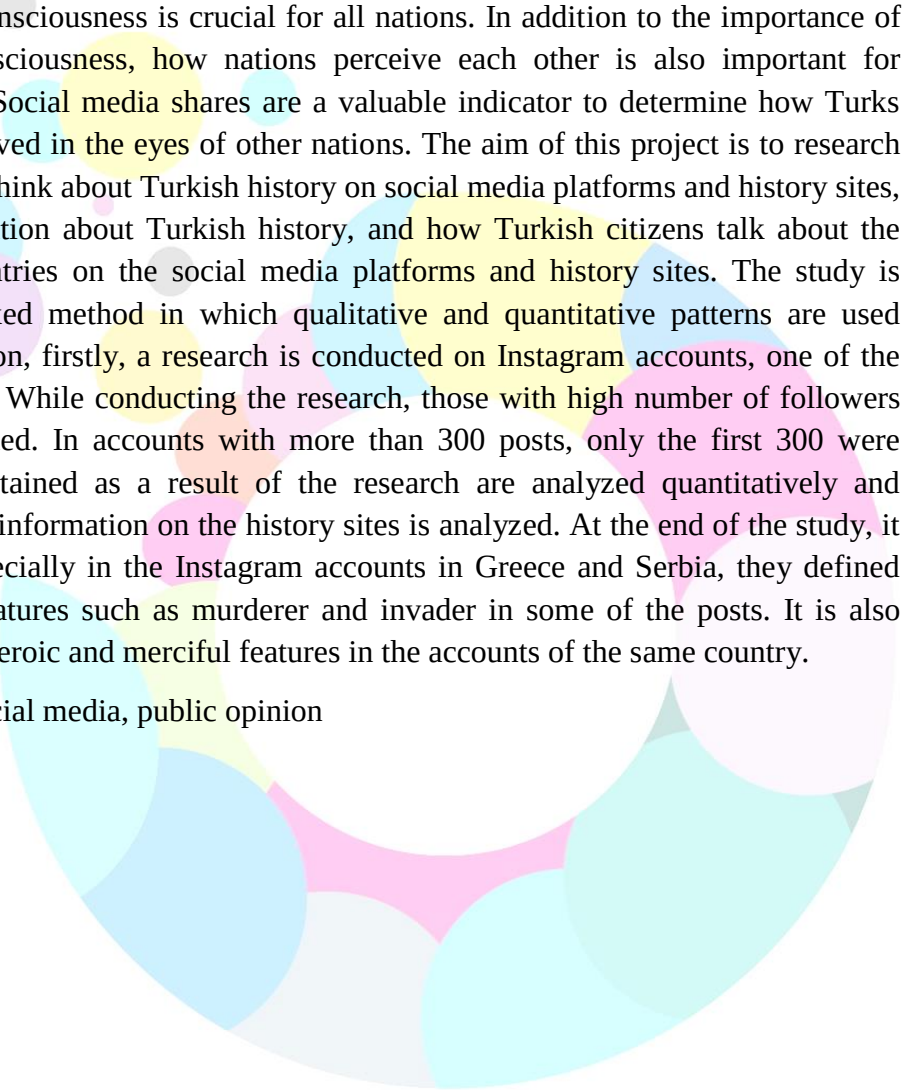
* Phd. Student Necmettin Erbakan University Institute of Educational Sciences Department of Special Education, Konya, Turkey, barisdogrukok@gmail.com

** Yüksel Bahadır Alaylı Science And Art Center Konya, Türkiye, delifyagmur8@gmail.com

***Yüksel Bahadır Alaylı Science And Art Center Konya, Türkiye, melisakgoz02@gmail.com

Abstract: Historical consciousness is crucial for all nations. In addition to the importance of national historical consciousness, how nations perceive each other is also important for ensuring world peace. Social media shares are a valuable indicator to determine how Turks and Muslims are perceived in the eyes of other nations. The aim of this project is to research what foreign countries think about Turkish history on social media platforms and history sites, how they have information about Turkish history, and how Turkish citizens talk about the history of foreign countries on the social media platforms and history sites. The study is carried out with a mixed method in which qualitative and quantitative patterns are used together. In this direction, firstly, a research is conducted on Instagram accounts, one of the social media platforms. While conducting the research, those with high number of followers and posts were examined. In accounts with more than 300 posts, only the first 300 were reviewed. The data obtained as a result of the research are analyzed quantitatively and qualitatively. Then, the information on the history sites is analyzed. At the end of the study, it is determined that, especially in the Instagram accounts in Greece and Serbia, they defined Turks with negative features such as murderer and invader in some of the posts. It is also stated that Turks have heroic and merciful features in the accounts of the same country.

Keywords: History, social media, public opinion

IYRSC

*Sözel Bildiri***SENSÖRİNÖRAL İŞİTME KAYBINDA SAÇ HÜCRESİ REJENERASYONUNUN TEDAVİ MODELİ OLARAK İNCELENMESİ****Vildan PETEK*, Enes AKYÜZ******Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Eczacılık Fakültesi,**İstanbul, Türkiye, vildanpetek38@gmail.com****Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Uluslararası Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalı,**İstanbul, Türkiye, enes.akyuz@sbu.edu.tr*

Özet: Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, dünya çapında 360 milyon insan işitme kaybına (HL) sahiptir. HL; iletim tipi işitme kaybı, sensörinöral işitme kaybı (SNHL) ve mikst (karma) tip işitme kaybı olmak üzere üçe ayrılmaktadır. SNHL, iç kulakta veya iç kulaktan beyne giden nöral yollarda oluşan hasarlardan kaynaklanmaktadır. SNHL histolojisi, dokuların normal yapılarının bozulup fonksiyonlarını yapamayacak hale gelmeleri olarak tanımlanan dejeneratif değişiklikleri içermektedir. Bu değişiklikler, korti organındaki koklear saç hücrelerinde, destek hücrelerinde ve işitsel sinir uçlarında oluşabilmektedir. Kokleanın duyu epitelinde genellikle geri dönüşü olmayan hasara yol açmakta; ancak bu hasar hafif, orta, şiddetli veya derin olabilmektedir. İnsanda dejeneratif değişiklikler sonucunda hasara uğrayan koklear saç hücrelerinin kendini yenileyemediği bilinmektedir. Bununla birlikte kuşlarda bu hücrelerin yenilenebilir olması, SNHL tedavisi için bir umut kaynağı olmuştur. Kortik organı, ses alımından sorumlu olan, memelilere özgü özel bir duyu epitelidir. Tek sıra iç saç hücreleri (IHC'ler), üç sıra dış saç hücreleri (OHC'ler) ve baziler membranın üzerine oturan çeşitli serpiştirilmiş destek hücrelerinden oluşmaktadır. Ses dalgaları, baziler membranda frekansa bağlı olarak salınan sıvıların hareketi yoluyla koklear kanal boyunca yayılmaktadır. IHC'ler, ses kaynaklı titreşimleri elektrokimyasal sinyallere dönüştürerek beyne iletilmesini sağlamaktadır. OHC'ler, ses frekanslarının algılanmasını ve ayırt edilmesini geliştirmektedir. İnsandaki korti organının eşdeğeri kuş baziler papillasıdır. Bu baziler papillanın kaybedilen saç hücrelerini doğal olarak yenileyebildiği (rejenerasyon) keşfedilmiştir. Duyusal saç hücreleri, hasarlara bağlı olarak apoptoza (programlanmış hücre ölümü) eğilimlidir. Memelilerde bu güvenlik açığı, kaybedilen saç hücrelerinin yenilenmemesi nedeniyle kalıcı işitme kaybına neden olmaktadır. Kaybedilen saç hücrelerini doğal olarak yenileyebilen tavuk iç kulağı, iç kulak kıl hücresi rejenerasyonunu incelemek için önemli bir model sistem olarak ortaya çıkmıştır. Özetle bu çalışmada, SNHL tedavisi için bir model olabilecek insandaki korti organına eşdeğer yapılarda saç hücresi rejenerasyonu ile ilgili araştırmaların derlenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: iç kulak, korti organı, koklear saç hücreleri, işitme kaybı, kuş baziler papillası, rejenerasyon

*Sözel Bildiri***ALZHEİMER HASTALIĞI VE BEYİN YAŞLANMASINDA OKSİDATİF STRES*****Aziza KULDASHEVA¹ **Enes AKYÜZ²**

** Sağlık bilimleri üniversitesi, Buhara İbn-i Sina tıp fakültesi, Buhara, Özbekistan,
drazizakuldasheva@gmail.com*

*** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, enes.akyuz@sbu.edu.tr*

Özet: Alzheimer hastalığı (AH), beynin küçülmesine (atrofi) ve beyin hücrelerinin ölmesine neden olan ilerleyici bir nörolojik bozukluktur. Bir kişinin bağımsız olarak işlev görme yeteneğini etkileyen düşünme, davranışsal ve sosyal becerilerde sürekli bir düşüştür. AH'de beyin proteinleri normal şekilde işlev göremez, bu da beyin hücrelerinin (nöronların) çalışmasını bozar ve bir dizi toksik olayı tetikler. Nöronlar hasar görür, birbirleriyle bağlantılarını kaybeder ve sonunda ölürlür. Artan kanıtlar, oksidatif stresin yaşlanma ile hücre fonksiyonunda hasara neden olduğunu ve yaşa bağlı bir dizi bozuklukta rol oynadığını göstermektedir. En çok dikkat çeken nörodejeneratif bozukluk, beyin lipidlerinin, karbonhidratların, proteinlerin ve DNA'nın oksidasyonunda bir artışın meydana geldiği AH olmuştur. Oksidatif stres, serbest radikallerin ve ürünlerinin antioksidan savunma mekanizmalarını aştığı bir durumu ifade eder. Bu dengesizlik, artan serbest radikal üretiminin veya antioksidan savunmaların azalmasının bir sonucu olarak ortaya çıkabilir. Bu radikallere ve singlet oksijene reaktif oksijen türleri (ROT) denir. ROT, fizyolojik işlev için gerekli olan ancak yüksek seviyelerde toksik olabilen metabolik yan ürünlerdir. Mitokondriyal işlevi bozar ve vücudun tüm bölümlerine, özellikle merkezi sinir sistemine zarar verir. Ortaya çıkan kanıtlar, birikmiş oksidatif stresin, bilişsel yaşlanmaya ve AH gibi nörodejeneratif hastalıklara neden olan anahtar mekanizmalardan biri olabileceğini düşündürmektedir. Burada, nöronal oksidatif stresin mitokondriyal disfonksiyon, DNA hasarı ve bilişsel yaşlanma ve AH ile ilgili epigenetik değişiklikler üzerindeki etkisine ilişkin güncel literatürü sentezlenir. Ayrıca antioksidanlar, kalori kısıtlaması ve fiziksel aktivite gibi oksidatif stres terapötiklerinin oksidasyonu nasıl azaltabileceğini ve beyin yaşlanması ve AH'de bilişsel düşüşü nasıl önleyebileceği açıklanır.

Anahtar Kelimeler: Oksidatif stres, Alzheimer hastalığı, Beyin yaşlanması, Egzersiz, Biliş

IYRSC

*Sözel Bildiri***TÜRKİYE’ DE SIK GÖRÜLEN ZOONOTİK HASTALIKLAR*****Ümmühani KURAL****Burdur Mehmet Akif ERSOY Üniversitesi Fen – Edebiyat Fakültesi Moleküler Biyoloji Ve Genetik Bölümü*

Özet: Zoonoz hastalıklar; hayvanlardan insanlara bulaşan ve her iki gruba dahil bireylerde ortak olarak şekillenen hastalıklardır. Zoonoz hastalıklar tüm dünyada insan sağlığı ve hayvan refahı açısından büyük bir sorundur. Özellikle iklim değişikliği, nüfus artışı, insan ve hayvan hareketleri bu olumsuzlukları arttırmaktadır. İnsanlarda görülen bulaşıcı enfeksiyonların yaklaşık yüzde 60’ ı zoonotik hastalıktır. Yeni ve yeniden ortaya çıkan hastalıkların (HIV, Ebola, İnfluenza, COVID- 19 vb.) ise yüzde 75’ inin zoonotik hastalık olduğu ve her yıl dünya genelinde üç yeni zoonotik hastalığın tespit edildiği bilinmektedir. Ayrıca zoonotik hastalıklar insan ve hayvan sağlığına verdiği zararın yanında ekonomik zararlara da yol açar. Bu durum ülkelerin gelişmişlik düzeyine göre kontrol altına alınabilirken bazı sosyo - ekonomik düzeyi düşük toplumlarda bu hastalıkların verdiği zarar daha fazladır. Bu derleme çalışmasının amacı; geçmişte, günümüzde ve gelecekte büyük bir sorun teşkil eden zoonotik hastalıklar hakkında bilgi vermek ve daha sağlıklı bir gelecek için farkındalık oluşturmaktır.

Anahtar Kelimeler: Zoonoz, enfeksiyon, HIV, ekonomi, zoonotik hastalık.

IYRSC

*Sözel Bildiri***BIPOLAR DISORDER IN PATIENTS DIAGNOSED WITH DEPRESSION****Aylin ISMAYILOVA*, Enes AKYUZ******University of Health Sciences, Hamidiye International School of Medicine, Istanbul, Turkey,**aylinismayilova2002@gmail.com****University of Health Sciences, Hamidiye International School of Medicine, Department of Biophysics, Assist. Prof., Istanbul, Turkey, enesakyuz25@gmail.com***Abstract:**

Introduction: Depression is a relationship-psychiatric disorder with a prevalence of 3-5.8% in general. Exceptional, death, dying, problems are more often affected by hereditary in this regard than by lived events. Alcohol, cigarettes, cause use, minor triggers. Although many studies examine which factors trigger depression, detailed studies examining other psychological-psychiatric diseases in patients diagnosed with depression are rare in the scientific literature.

Purpose: The aim of the study is to determine the prevalence of bipolar disorder in patients with depression. Within the scope of the study, the incidence of bipolar disorder, which is one of the other psychological-psychiatric diseases, which is manic-depressive disorder, was investigated in patients diagnosed with depression. Both detailed interviews and questionnaires were conducted with these patients for the diagnosis of bipolar disorder, which has no specific clinical treatment.

Method: The survey method is often used to detect psychological-psychiatric diseases that affect countless people around the world. The mood disorder questionnaire studies included different criteria and were used to determine the diagnostic criteria. In this study, detailed 30-minute interviews by mental health experts were included. This leads to more effective results in determining mood disorders in patients diagnosed with depression.

Findings: As a result of the study, the presence of bipolar disorder in patients diagnosed with depression was examined using questionnaires and interviews. According to the results of the survey, it was seen that patients with depression symptoms were affected by bipolar disorder. In the study, bipolar disorder was observed in 15% of patients with a diagnosis of depression. With the simultaneous execution of the survey and interviews, time wastage was also prevented.

Discussion and Conclusion: In the light of all this information, in this study, the incidence of bipolar disorder, which is a manic-depressive disorder, was investigated in patients with a diagnosis of depression. This led to predict the risk of bipolar disorder in patients with a diagnosis of depression. However, it is expected that questionnaires and interviews will facilitate the diagnosis of bipolar disorder. This research is important in terms of starting the treatment processes of patients with bipolar Disorder earlier.

Keywords: Bipolar disorder, depression, questionnaire, psychological-psychiatric diseases, mental health

*Sözel Bildiri***DİKKAT EKSİKLİĞİ VE HİPERAKTİVİTE BOZUKLUĞU HASTALARINDA ÖN LOBUN HEDEFLENEN NÖREPLASTİSİTE ÇALIŞMASI****Göyçek ALİZADE *, Enes AKYÜZ ******Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Uluslararası Tıp fakültesi, İstanbul, Türkiye, goycek.alizade@gmail.com**** Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Uluslararası Tıp fakültesi, Biyofizik anabilim dalı, Öğr. Ü., İstanbul, Türkiye, enesakyz25@gmail.com***Özet:**

Giriş: Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (DEHB) motor ve bilişsel becerileri etkileyen nörolojik bir hastalıktır. Bu hastalarda kısa odaklanma süresi, fazla hareketlilik ve huzursuzluk gibi sorunlar görülmektedir. Çoğunlukla beyin ön lobunun gelişiminin kısıtlanması bu kişilerin üst düzey görev yönetimi, planlama ve organize etme gibi becerilerini engellenmektedir. Daha önce yapılan araştırmalardan farkı olarak, bu araştırmada DEHB hastalarında nöroplastisite eğitimlerinin sonucunda ön lob yapılarındaki değişiklikler Manyetik Rezonans (MR) görüntüleme ile incelenmektedir.

Amaç: Çalışmada kullanılan nöroplastisite eğitimleri ön lobun uyarılmasına yönelik olmasıyla DEHB'le ilişkili beyin küçülmelerinin geliştirilmesine odaklanmıştır. DEHB hastalarında sıklıkla ön lobun işlevsizliği yaşla beraber giderek olumsuz sorunlara neden olduğu görülmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada hastaların ön beyin düzeylerinin gelişimini tetikleyecek görevlerin uygulanması amaçlanmıştır. Bu hastaların beyin yapılarının bu durumlardan hangi düzeyde yararlandığının kontrolü manyetik rezonans görüntülenmeyle (MR) yapılması hedeflenmiştir.

Yöntem: Nöroplastisite beyin hayatı boyunca kurduğu sinirsel bağlantıların düzenlenmesidir. Bu oluşum beyin yeni deneyimlerle karşılaşması sırasında yeni sinir hücreleri ve sinir ağları kurması ve ayarlayabilmesine sebep olmaktadır. Bu çalışmada yapılan nöroplastisite egzersizleri DEHB hastalarının ön beyin sinir hücre ağlarını hızlandırması niteliğinde olduğundan dolayı kullanılmıştır. Daha sonra çalışmada beyin plastisitesi egzersizlerinin verimliliği invazif olmayan, manyetik alan ve radyo dalgaları kullanan MR görüntülemeyle kontrol edilmiştir.

Bulgular: Çalışma sonucunda DEHB tanısı konulan hastalarda ön lobda işlev değişimlerine neden olacak egzersizler yapılmıştır. Bu egzersizler hastaların ön beyin hafızasını çalıştıracak planlara uymasıyla sağlanmıştır. Çalışmada ön beyin yapılarında yeni ortaya çıkan bulgular MR cihazıyla görüntülenmiştir. Bununla da DEHB hastalarında hedefli ön beyin çalışmasının sinir hücrelerini tetiklediği anlaşılmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Tüm bu bilgileri göz önünde bulundurarak, hedefli nöroplastisite egzersizlerinin DEHB hastalarında ön beyinin gelişimini hızlandırdığı belirlenmiştir. Bu hastalarda ön beyin yapılarının nöroplastisiteyle düzenlenmesi özellikle, hafıza ve motor kontrolü gibi sorunlarda yardımcı olabileceği beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: DEHB, ön lob, nöroplastisite çalışması, MR

*Sözel Bildiri***KANSER HASTALARINDA İLAÇ TEDAVİ*****Nodirbek JIYANBOEV¹**Enes AKYÜZ²**

* Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Buhara İbn-i Sina Tıp fakültesi, Buhara, Özbekistan,
jiyanboyevnodirbek13@gmail.com

** Sağlık Bilimleri Üniversitesi Uluslararası Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye,
enes.akyuz@sbu.edu.tr

Özet: Kanserin ilaçla tedavi edilmesi, kemoterapi demektir. Kemoterapide kullanılan ilaçlar kanser hücrelerinin büyümesini ve çoğalmasını önleyerek onları hasara uğratar. Klasik kemoterapiler tek başına kullanıldıkları gibi bazı ilaç kombinasyonları ile uygulandığında daha fazla etki gösterebilmektedir. Cerrahi ve Radyoterapi (ışın tedavisi) ile birlikte tümör tedavisinin çok önemli bir parçasıdır. Kemoterapi ile tümör hücreleri öldürülür veya tümörün büyümesi durdurulmaya çalışılmıştır. Bazen tek, bazen birkaç ilaç çeşitli yollarla verilerek uygulanmıştır. Bu nedenle, tümör cinsine ve hastanın özelliklerine göre değişik nedenlerle kemoterapi uygulanmıştır. Çalışma kapsamında kemoterapide çeşitli ilaçlar kullanılmıştır. Bunların bir kısmı tümör hücrelerini yok etmeye yönelik kemoterapötik ilaçlar (sitotoksik), bir kısmı tümörün biyolojisine etki ederek tümörün gelişimini, önleyen (sitostatik) ilaçlardır. Diğerleri, hormonlar ve bağışıklık yan etkilerini azaltmak veya yok etmek amacıyla kullanılmıştır. Tedavi sırasında bazı ilaçların yan etkilerinin önlenmesi için fazla miktarda sıvı verilmesi önerilmektedir. Uzun süreli ve sık kemoterapi alanlarda bir süre sonra damar bulma sorunu ortaya çıkmıştır. Bu nedenle kateterle ve ilacın doğrudan doğruya kalbe yakın ana damara gitmesini sağlayan cihazlar takılarak kemoterapi yapılmıştır. Bir hastada kemoterapi sonrası herhangi yerinde kanama, ciltte oluşan morluklar, ateş yükselmesi, ani olarak gelişen uyuşma, kilo kaybı, halsizlik, yorgunluk, dışkıda bozukluk, kola da yayılabilen göğüs ağrısı ve başka yan etkiler gözlenmiştir. Bu nedenle hastaların mutlaka doktoruyla veya bir diyetisyenle ne zaman ne yiyeceğini konuşması gerekmektedir. Kemoterapi gören herkeste aynı etkiler görülmemiştir. Bu yan etkiler çoğu, tedavi bittiği zaman ortadan kaybolmuştur. Bazen kan hücrelerinde azalma görülebilir. Bu da yorgunluk, baş dönmesi gibi belirtilerle kendini göstermiştir. Hastalar beslenmelerine dikkatli olmalıdırlar, kötü alışkanlıklardan uzak durmalıdırlar, bol su içmelidirler.

Anahtar Kelimeler: Kanser, Kemoterapi, İlaç tedavisi.

IYRSC

*Sözel Bildiri***DOĞAL AFETLERİN AFETZEDELER ÜZERİNDEKİ PSİKOLOJİK ETKİLERİ****Düriye KORKMAZ***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım Afet Yönetimi Bölümü**duriyekorkmaz@outlook.com*

Özet: Doğal afet; insanların yaşamına etki eden fiziksel ekonomik ve psikolojik yönden zarar veren insanların yaşantısını kesintiye uğratan olaylardır. Doğal afetler insanlar üzerinde travmatik etkiler bırakır. Bu olayları yaşayanları, görenleri ve duyanları derinden etkilemektedir. Hayatımızın son bulmasına neden olabilecek bu olaylardan sonra umutsuzluk, güvende hissetmeme, uykusuzluk, sürekli olayı düşünme gibi zorluklar görülmektedir. Doğal afetlerin insanların ruhsal durumuna zarar verdiği gibi sosyal yaşantısına da büyük ölçüde zarar verebilmektedir. Evlerini, hayvanlarını, arkadaşlarını ve en yıkıcı olan ailesini kaybeden afetzedeler için hayat dayanılmaz bir hale gelmektedir. Aileler yaşadığı kayıpları kabullenmekte zorluk yaşarlar ve bu kabullenme süreci uzun yıllar alabilmektedir. Bu süreçte afetzedelerin ruhsal kargaşasını gidermek için psikolojik ilk yardım uygulanmaktadır. Psikolojik ilk yardım (PiY), acı çeken ya da desteğe ve yardıma ihtiyaç duyan kişiye sunulan insani ve destekleyici müdahale olarak tanımlanmaktadır. Psikolojik ilk yardım, bir tanı ya da tedavi yöntemi değil, psikolojik kriz müdahale yöntemlerinden biridir. Psikolojik ilk yardım Akut dönemde önerilen müdahalelerdir. Psikolojik ilk yardım, bireylere olay sonrası akut travmatik stres bozukluğu tepkileri konusunda rehberlik etmek, bireyin normal sosyal yaşantısına dönmesini kolaylaştırmak ve kişinin çaresizlik ve ümitsizlik duygularından uzaklaştırıp, kurulan etkili iletişimle olumlu sonuçlar doğurması amaçlanmaktadır. Travmatik yaşam olayları farklı şekillerde meydana gelebilir ve bu olaylar sonrasında verilen psikolojik tepkiler bireyleri farklı düzeyde etkileyebilir. Bu yüzden her kişiye aynı psikolojik ilk yardım uygulanması doğru bir yaklaşım değildir. Psikolojik ilk yardımın nasıl uygulanacağını dair farklı kültür ve dile uygun olacak şekilde birçok kılavuz bulunmaktadır. Ancak uygulamanın sonuçlarının incelenmesine dair yeterli çalışma bulunmamaktadır. Uygulamanın işlevselliği ve uzun süre kalıcı olması için daha çok araştırma yapılması gerekli olduğu düşünülmektedir. Psikolojik ilk yardım afet durumunda herkesin verebileceği bir destek türüdür. Bu nedenle konuyla ilgili toplumumuzda bilinç seviyesinin yükseltilmesi için gerekli çalışmalar yapılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Doğal Afet, Travmatik Etkiler, Psikolojik İlk Yardım

IYRSC

*Sözel Bildiri***MATEMATİK EĞİTİMİNE YÖNELİK STORİGAMİ MAKALELERİNİN
BETİMSSEL BİBLİYOMETRİ BAĞLAMINDA İNCELENMESİ****Beyza Nur KARASU^{1*}, Betül KARACA^{2**}, Işıl AÇIK DEMİRCİ^{3***}**

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Matematik Eğitimi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye
beyzanurkarasu@gmail.com*

*** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Matematik Eğitimi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye
betulkaraca027@gmail.com*

****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Matematik Bölümü, Burdur, Türkiye
idemirci@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Çocukların günümüzün küreselleşmiş ve bilgi temelli toplumunda başarılı olabilmeleri için gelişmiş becerilere ihtiyaçları vardır. Bu becerilerin kazanılmasında kullanılan yöntemlerden kâğıt katlama ve hikayeleştirme yönteminin çeşitli sınıf ve yaş gruplarında verilen matematik eğitimindeki yeri önemlidir. Bu çalışmanın amacı, yıl kısıtlaması yapılmadan Türkiye’ de ve yurt dışında storigami eğitimi temalı olan çalışmaların araştırmacılar tarafından belirlenen kriterlere göre betimsel bibliyometri bağlamında incelenmesidir. Ulusal tez merkezinde “storigami” anahtar kelimesi ile arama yapıldığında herhangi bir kayda ulaşılamamıştır. Google Akademi’de “storigami” ve “matematik eğitimi” yazıldığında toplamda 8 (sekiz) adet çalışma bulunmuştur. Ayrıca yalnız “storigami” anahtar kelimesi yazıldığında 29 (yirmi dokuz) adet sonuca ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre Türkiye’ de yayınlanmış olan ve içerisinde storigami anahtar kelimesi geçen 1(bir) adet makale ve 2 (iki) adet kitap tespit edilmiştir. Yurt dışında yayınlanmış olan ve içerisinde “storigami” anahtar kelimesi geçen 1(bir) adet makale, 1(bir) adet tez tespit edilmiştir. İncelenen çalışmalar Endonezya dili, İngilizce ve Türkçe dillerinde yazılmıştır. İncelenen çalışmaların 2007, 2016, 2018 ve 2021 yıllarında yayınlandığı tespit edilmiştir. Yapılan çalışmalar ana bilim dalı bakımından incelendiğinde yalnızca “Erken Çocukluk Dönemi Eğitimi / Okul Öncesi Eğitim”, “Matematik Eğitimi” ve “Sınıf Eğitimi” alanlarında olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Bibliyometrik Analiz, Matematik Eğitimi, Origami, Storigami

**Bu bildiri TÜBİTAK 2209-A projesi olarak desteklenmektedir.*

IYRSC

*Sözel Bildiri***GENÇLERİN SİVİL TOPLUM KURULUŞLARINDAKİ GÖNÜLLÜLÜK FAALİYETLERİ: “NAHÇIVAN GÖNÜLLÜLERİ” ÖRNEĞİ****Arzu QASIMOV***Nahçıvan Devlet Üniversitesi, Pedagoji bölümü, Azerbaycan, Nahçıvan, arzufr@mail.ru*

Özet: Herhangi bir karşılık beklemeeksizin yapılan çalışmalar olarak tanımlayabileceğimiz gönüllü faaliyetler, toplumsal yapının güçlendirilmesinde önemli bir yere sahiptir. Gençlerin gönüllü faaliyetlere katılımı, kişisel gelişimlerinin yanı sıra toplumsal bütünleşmelerini sağlayarak gençleri katılımcılık alanında aktif hale getirecektir. Çalışmada, Azerbaycanın Nahçıvan Özerk Cumhuriyetinde sivil toplum kuruluşlarında gençlerin gönüllülük faaliyetleri, “Nahçıvan gönüllüleri” örneği üzerinden ele alınarak, bireylerin gönüllülük algısı ve bu tür gönüllü çalışmaların genç gönüllülere ve topluma yapacağı katkıların değerlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gönüllülük, Katılım, Sivil Toplum, Nahçıvan Gönüllüleri

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFETLERDE TRIAJ YÖNETİMİ****Nurdan SAK***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü**nurdan.3221@gmail.com*

Özet: Afetler, toplumun tamamı veya belli kesimleri için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, normal hayatı ve insan faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan doğal, teknolojik ya da insan kaynaklı olaylardır. Triaaj da Fransızca kökenli bir sözcük olup seçmek, ayırtırmak ve öncelik tanımak anlamına gelmektedir. Çok sayıda hasta ve yaralının bulunduğu durumlarda, bunlarda öncelikli tedavi ve nakil edilmesi gerekenlerin tespiti amacıyla, olay yerinde ve bunların ulaştırıldığı her sağlık kuruluşunda yapılan hızlı seçme ve kodlama işlemini ifade etmektedir. Bu uygulamada var olan tüm olanakları; en çok yaşamı kurtarabilmek ve en az kayıplara neden olacak tıbbi gereklere göre yönlendirmek ve paylaşmak amaçlanır. Böylelikle birçok hasta ve yaralıya doğru müdahale yapılacaktır. Afetler meydana geldikten sonra ortaya çıkan yıkım ortamında çok sayıda yaralı insan olacaktır. Ne yazık ki yaralılara anında müdahale edilmesi çok mümkün değildir. Dünyanın hiçbir ülkesinde afetlerden hemen sonra, sağlık, itfaiye, arama kurtarma ekipleri gibi birimlerin tüm bireylere anında ulaşması mümkün değildir. Yaygın olarak bilindiği gibi, afetlerin ilk dakikalarında da herkes kendi başınadır; bizi sadece kendi hazırlığımız ve bilgimiz koruyacaktır. Daha sonrasında da afet alanına sağlık ekipleri geldiğinde olay yeri komutasını üstlenir. Olayın gerçekleştiği yer, yaralı sayısı, alanın coğrafi özellikleri, güvenlik koşulları, etkenin varlığı, yolların durumu, sıcak soğuk alan, kaç ambulans ve ekip gerektiği belirlenmelidir. Ardından tıbbi uç nokta oluşturularak yaralı toplama, triaj ve anlık acil durumlar için tedavi alanı sağlanır. Triaaj uygulamasında en sık aksayan noktalardan biri tıbbi malzemenin yetersizliğidir. Sağlık ekipleri yaralıların durumuna göre araç-gereci, malzemeyi en iyi şekilde ve seçici olarak kullanmalıdır. Önemli noktalardan biri de yaralılara yapılan müdahalelerden sonra yaralıya ait yapılan müdahalelerin ve yaralının durumunun kayıt edilmesidir. Afetlerde sağlık ekiplerinin ellerinde yetersiz tıbbi malzemenin bulunması sonucunda yaralıların öncelik ve aciliyet durumuna göre nasıl kullanacakları ile ilgili afet öncesinde eğitimler sıklaştırılabilir ve bilinç düzeyleri artırılarak afet anında müdahale daha etkili olabilir.

Anahtar Kelimeler: Afetler, Yönetim Sistemi, Triaaj, Kodlama

IYRSC

*Sözel Bildiri***TOURETTE SENDROMUNUN DERİN BEYİN STİMÜLASYONU İLE TEDAVİSİ****Dilara DURAK*, Enes AKYÜZ******Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi, Türkiye, Samsun md.dilaradurak@gmail.com****Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Uluslararası Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, enes.akyuz@sbu.edu.tr*

Özet: Tourette sendromu (TS), ani, hızlı, tekrarlayan, ritmik olmayan ve basmakalıp hareketler ve/veya seslendirmelerle karakterize, nispeten yaygın bir nöropsikiyatrik bozukluktur . Tourette sendromu (TS), çocukluk ve ergenlik döneminde başlayan ve 1 yıldan uzun süren çoklu motor ve vokal tiklerin bir arada bulunması ile karakterizedir . Komorbid psikiyatrik bozukluklar TS'li tüm hastaların yaklaşık %90'ında görülür. DEHB, OKB, anksiyete ve duygudurum bozuklukları en yaygın olanlarıdır . Kriterler, 1 yıllık bir süre boyunca, hemen hemen her gün ortaya çıkan, 18 yaşından önce başlayan ve tiklerin ikincil nedenlerini dışlayan en az iki motor ve bir vokal tik varlığıdır .TS için davranışsal ve farmakolojik tedaviler mevcut olmasına rağmen, bazı hastalar mevcut tedavilere yanıt vermemektedir. Bu hastalar için TS ciddi, kronik ve yeti yitimine yol açan bir bozukluktur. Son yıllarda, bazal ganglion talamokortikal ağlarının derin beyin stimülasyonu (DBS), psikiyatrik komorbiditeleri olan veya olmayan refrakter TS için umut verici müdahale olarak ortaya çıkmıştır. TS DBS tedavi çalışmalarının çoğu, serebral korteksin motor alanları ile motorla ilgili subkortikal yapılar, özellikle bazal ganglionlar ve serebellum arasındaki stratejik konumu nedeniyle talamusa odaklanmıştır. Bu talamik bölgenin DBS'si, hastaların sosyal, mesleki ve eğitimsel işlevlerini önemli ölçüde iyileştirdi. Daha önce de belirtildiği gibi, GP, motor fonksiyonun kontrolünde çok önemli bir rol oynadığına inanılan bazal ganglion talamokortikal devresinin bir elemanıdır. Globus pallidus (GP), şiddetli ve refrakter TS'yi yönetmek için umut verici bir DBS hedefidir. Bununla birlikte, klinik olarak en iyi hedef veya hedef kombinasyonu henüz belirlenmemiştir. Radyocerrahi ile birlikte çoklu hedefler ve/veya DBS, ciddi psikiyatrik komorbiditeleri olan dikkatle seçilmiş hastalarda klinik sonuçları iyileştirmek için umut verici yaklaşımlardır. TS DBS'ye klinik yanıtta bireysel hasta farklılıkları önemli olmuştur ve bireysel yanıtı öngörebilecek bir belirteç henüz tanımlanmamıştır. Pediatrik hastaların DBS'sinde klinisyenler, vaka bazında dikkatle ele alınması gereken çeşitli etik sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır.

Anahtar Kelimeler: DBS, Tourette Sendromu, Hedef Seçimi, Tedavi

IYRSC

*Sözel Bildiri***ALZHEIMER HASTALIĞI OLAN KİŞİLERDE EPİLEPSİ TEDAVİSİ İÇİN
FARMAKOLOJİK MÜDAHELELER****Mohaddeseh Davoudi BİLEHSAVAR* Enes AKYÜZ****

**Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Uluslararası Tıp Fakültesi, İstanbul, Türkiye, Öğrenci,
mohaddese.davoudi@gmail.com*

***Sağlık Bilimleri Üniversitesi Hamidiye Uluslararası Tıp Fakültesi Biyofizik Anabilim Dalı Yrd. Prof.,
enesakyuz25@gmail.com*

Özet: Alzheimer hastalığı (AH), nöronal kayıp ve bilişsel bozulma ile karakterize, en yaygın ilerleyici nörodejeneratif hastalıktır. AH hastalarında epilepsi prevalansı sağlıklı bireylere göre daha yüksektir. Epilepsili insanlar hafıza kaybı veya kafa karışıklığı yaşayabilir. AH'de mitokondriyal disfonksiyon, yavaş yavaş nöron ölümünü farklı yönlerden tetikler ve AH'nin oluşumunu ve ilerlemesini kötüleştirir. Sonuç olarak, bozulmuş mitokondrinin müdahalesi, AH tedavileri için çekici bir atılım noktasını temsil eder. Doğal ürünler, AH tedavisinde mitokondriyal disfonksiyonla ilgili olarak iyileştirici faydalar gösterir ve Alzheimer hastalığının tedavisi için mitokondriyal disfonksiyonların farmakolojik modülatörleridir. Başka bir çalışmada AH için onaylanan farmasötikler, asetilkolinesteraz (AShZ) inhibitörleri ve N-metil d-aspartat (NMDA) antagonistidir. Bu ilaçlar sadece semptomları iyileştirmeye ve hastaların yaşam kalitesini iyileştirmeye odaklanır, ancak nörodejeneratif süreçleri durdurmaz veya tersine çevirmez. AH'nin ek davranışsal semptomları, antidepresanlar, anksiyolitikler, antipsikotikler ve uyku indükleyici ajanlarla yönetilir. Diğer bir çalışmada Naodesheng'nin (NDS), AH hastalığı tedavisi için potansiyele sahip olduğunu düşündürür. Çünkü fokal serebral iskemili sıçanlarda nörolojik fonksiyon bozukluğunu giderir ve öğrenmeyi ve hafızayı iyileştirir. NDS tabletlerinin uygulanması, β -amiloid metabolizmasını düzenler, sinaptik plastisiteyi geliştirir, nöroinflamasyonu engeller ve öğrenme ve hafıza fonksiyonunu iyileştirir. Sonuç olarak NDS'nin nörodejeneratif koşullarda koruyucu etkileri, kısmen sinaptik plastisiteyi iyileştirme ve NF- κ B sinyal yolu inhibisyonu ve cAMP/PKA/CREB sinyal yolu aktivasyonu yoluyla nöroinflamasyonu inhibe etme rolüne bağlanabilir.

Anahtar Kelimeler: Alzheimer, Mitokondri, NMDA, NDS

IYRSC

*Sözel Bildiri***KİMYASAL BİR SİLAH OLAN BEYAZ FOSFOR****Raziye ALBAZ*, Teslime SERTTAŞ****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Burdur, Türkiye, raziyealbaz265@gmail.com*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Burdur, Türkiye, teslimeserttas@gmail.com*

Özet: Vietnam Savaşı'ndan bu yana bir harp aracı olarak kullanılan beyaz fosfor, kullanımı yasak olmasına rağmen günümüzde de kullanılmaya devam etmektedir. İsrail devletinin Gazze üzerinde, Suriye'nin ise yakın zamanda kullandığı iddiaları öne sürülmektedir. Bazı batılı medya organlarının Barış Pınarı Harekatı aleyhine sosyal medyada yürütülen karalama girişimlerinde, terör örgütü yandaşları, "kimyasal silah ve fosfor bombası" gibi yasaklı silahlar kullanıldığı yalanları haber sitelerinde bulunmaktaydı. Beyaz fosforlu silahların kimyasal silah sayılıp sayılamayacağı 1997 tarihli Kimyasal Silahlar Konvansiyonu (CWC) çerçevesinde yasaklanmış kabul edilip edilmemesi üzerinde bir tartışma hala sürmektedir. Ayrıca Beyaz fosforun kullanımını özel olarak yasaklayan bir antlaşma da bulunmamaktadır. Beyaz fosfora bağlı yaralanmalar ile savaşlar dışında havai fişek yaralanmaları, endüstriyel ve tarımsal tesislerdeki kazalarda da karşılaşılabilmektedir. Silah olarak kullanılsa dahi, beyaz fosforun toksik özelliklerinden ziyade ,hava ile karışmasından ortaya çıkan reaksiyonun yarattığı yakıcı etkinin tehlikeli olduğu gerekçesi öne sürülerek kimyasal silah tanımına girmediği ortaya konulabilir. Fosfor insan vücudunda kalsiyumdan sonra en fazla bulunan kimyasal elementtir ve doğada en yaygın olan fosfor allotropudur. Havaya maruz kaldığında, kendiliğinden alev alarak 1300 °C gibi bir sıcaklığa ulaşabilir. Oksijen ile temas ettiği sürece yanmaya devam eder, bu nedenle yanıkları kemiğe kadar ilerleyebilir. Fosfor dumanının teneffüs edilmesi ciğerlerde ani yaralar oluşmasına ve kişinin havasızlıktan boğulmasına yol açmaktadır. Hemen sonraki aşamada insan vücudu içten dışa doğru yanmaktadır. Çoğu kez, beyaz fosforla yanan kişinin elbiselerinde fazla iz meydana gelmemekte, yanma reaksiyonu vücut içinden cilde kadar sürmektedir. Yanma reaksiyonu bir kez başladığında durdurulamamaktadır. Beyaz fosfor yangında başlangıç tedavisi; kontamine giysilerin hızlıca çıkarılmasıdır. Klasik yanıklarda olduğu gibi bol suyla veya serum fizyolojik ile yanık yerleri temizlenmeye çalışılır. Yanıkların hava ile temasının engellenmesi oldukça önemlidir. Bu çalışmada kimyasal bir silah olan beyaz fosforun; terör saldırılarında kullanımı, beyaz fosfor maddesinin temas halinde oluşabilecek sonuçlarına ve korunma yöntemlerine değinilerek derlenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Beyaz Fosfor, Terör Saldırısı, Kimyasal Silahlar, Fosfor Bombası

IYRSC

*Sözel Bildiri***KBRN AJANI OLARAK SİYANÜR ZEHİRLENMESİ****Teslime SERTTAŞ¹, Raziye ALBAZ²**¹ Teslime SERTTAŞ, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, teslimserttas@gmail.com² Raziye ALBAZ, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, raziyealbaz265@gmail.com

Özet: Siyanür: “Hidrosiyanik asit” ya da “prussik asit” olarak da bilinen, son derece toksik maddedir. Gaz formu olan hidrojen siyanür (HCN); renksiz, acı bademi andıran batıcı kokulu gazdır. Siyanürün gaz sıvı ve katı olan üç formu vardır. Siyanür dakika da maruz kalınan miktara bağlı olarak insanı öldürebilen, hem eski hem de modern çağların en önemli mitokondriyal toksinlerinden biridir. Zehirlenme durumunda panzehir tedavisine süratle başlanması son derece önemlidir çünkü insanlardaki siyanür zehirlenmeleri %95 oranında ölümle sonuçlanıyor. Siyanür koku eşiğinin altındaki dozlarda toksiktir. Kimyasal savaş ajanların farklı uçuculuk dereceleri vardır ve genelde hepsinin buharlaşma eğilimleri yüksektir. Buharlaşma hızı sıcaklıkla artar. En uçucu olanlar boğucu gazlardır. Hidrojen siyanür hariç, tüm kimyasal silahların buharları havadan ağırdır. Siyanür bileşikleri İran-Irak savaşında olduğu gibi kimyasal silah olarak ya da Amerika Birleşik Devletleri’nin bazı eyaletlerindeki gibi ölüm cezası uygulamasında da kullanılmaktadır. Son yıllarda sıkça gündeme gelmesinin nedeni, altın işletmelerindeki kullanımıdır. Yangında kalmış kişilerde kanda siyanüre rastlanabilir. Siyanür zehirlenmesi yangın kurbanlarının asıl ölüm nedeni bile olabilir. Yangınlarda birçok plastik ve poliakrilik liflerin yanması sonucunda siyanür içeren gazlar ortaya çıkabilmektedir. Yangın ortamında siyanür, solunum yoluyla alınabileceği gibi deriden emilim yoluyla da alınabilir. Laboratuvar ortamlarında, asit bulunan lavabo ya da drenaj deliklerine siyanür tuzlarının boşaltılması ile siyanür gazları ortaya çıkabilmektedir. Siyanür, sanayide de birçok alanda kullanılmaktadır. Sentetik lastik ve bazı kimyasal maddelerin üretimi, dericilik, gübre, fare ve böcek ilaçları üretimi kullanım alanlardır. Ayrıca fotoğrafçılık, metalürji ve laboratuvar tekniği alanlarında, dericilikte sertleştirmede, elektrolizle kaplamada çeşitli siyanür bileşiklerinden yararlanılmaktadır. Doğada da badem, elma, şeftali, kayısı, kiraz, erik gibi meyvelerin tohumlarında bulunan “amigdalın” adıyla isimlendirilen bir glikoziddir. Bu derleme kapsamında siyanürün tanımından, toksisitelerinden ve saptanmalarından söz edilecek, karşılaşılan alanlar ve siyanür zehirlenmelerine yaklaşım kavramına değinilecektir.

Anahtar Kelimeler: Toksik, Acı Badem, Kimyasal, Amigdalın, Boğucu Gaz

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFET ETKİLERİNİN TRAVMA SONRASI STRES BOZUKLUĞU (TSSB) İLE İLİŞKİSİNİN ÇOCUKLAR ÜZERİNDE İNCELENMESİ****Tolga UÇ¹**¹ *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi. Acil Yardım ve Afet yönetimi Burdur/Türkiye tolgauc.d@gmail.com*

Özet: İnsan ilişkilerinin gelişimi ve endüstriyel gelişmelerin (iş bölümü, ekonomik-politik sistem ve üretim ilişkileri) çevre üzerinde beraberinde getirdiği sistem değişimleri, doğal veya beşeri afet türlerinin oluşumu için koşullar yaratabilmektedir. Toplumun her bireyi, bu tarz koşullar sonucunda afetlere sebep olma potansiyeli olan çeşitli doğal veya beşeri tehlikeler ile yaşamında karşılaşmaktadır. Yaşanabilecek olan herhangi bir Afet veya Acil Durum esnasında birey hem fiziki hem de ruhsal zarar görebilmektedir. Erişkin bireyler ruhsal tahribat sürecini çocuklara kıyas ile daha hızlı atlatabildiğinden bu konu üzerinde çocuk ve ergen yaş grubuna dahil olan bireyler çerçevesinde daha sık durulması gerekmektedir. Çalışmanın amacı, Afet sebepli travmaların çocuk psikolojisi üzerinde ne gibi yıkımlara yol açtığını incelemek ve ebeveynlerin, çocuklarına karşı afet sonrası durumda ne gibi davranışlar bütünü sergilediklerinin derlenmiş bir analizini sunmaktır. Çalışma afet alanında önde gelen “International Journal of Disaster Risk Reduction” dergisinde bulunan yabancı kaynaklı derleme ve orijinal araştırma çıktıları kullanılarak hazırlanmıştır. Afetlerin oluşturduğu fiziki olmayan etkilerden biri ise travmadır. Travma, etkene maruziyet seviyesine göre aşaması değişken olabilen bir olgudur. Etkene Maruz kalma türleri, olayın kaynağına göre veya mağdurlar olarak doğrudan veya dolaylı olabilmektedir. Maruz kalma etkisi, tekrarlı şekilde gerçekleştiğinde yaşanan travmanın etkisini artırabilmektedir, bu nedenle bireyin fazla maruziyeti ile travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) yaşama olasılığı artacaktır. Ebeveynlerin çocuklarının hem ruhsal hem fiziksel ihtiyaçlarını afet sonrası süreçte eksiksiz yerine getirmesi ve bunun devamında yaşanan afetin izlerini çocuk üzerinde rehabilitasyonu sağlayarak gidermesi, ayrıca bireyin toplumsal ve sosyal yaşamına tekrardan sağlıklı bir şekilde dönmesi için çalışmaları yürütmeleri gerekmektedir. Sonuç olarak, olası bir travmatik olayın yaşandıktan sonraki süreçte iyi yönetilmesi ve yeniden inşa basamağının eksiksiz şekilde gerçekleştirilmesi, afet psikolojisi çerçevesinde bireyin tekrardan sosyal yaşama geri dönmesi ve toplum genelinde iletişim bütünlüğünün bozulmaması için önem arz etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Maruziyet, Travma, Çocuk, Psikoloji

IYRSC

*Sözel Bildiri***EVALUATION OF THE EFFECTIVENESS OF PATIENT-PHYSICIAN INTERVIEW SKILLS AND CLINICAL REASONING TRAININGS****Sebahat ULUSAN*, Mukadder İnci BAŞER KOLCU**, Giray KOLCU*****

**4th Grade MD Student, Suleyman Demirel University, Faculty of Medicine, Isparta-Turkey,
sebahatulusan@hotmail.com*

***Ass. Prof., Suleyman Demirel University, Faculty of Medicine, Department of Medical Education and Informatics, Isparta-Turkey,*

Affiliated Ass. Prof. Girne American University, Faculty of Medicine, Department of Medical Education and Informatics, Kyrenia, Turkish Republic of North Cyprus, mukadderkolcu@sdu.edu.tr

****Ass. Prof., Suleyman Demirel University, Faculty of Medicine, Department of Medical Education and Informatics, Isparta-Turkey,*

Affiliated Ass. Prof. Girne American University, Faculty of Medicine, Department of Medical Education and Informatics, Kyrenia, Turkish Republic of North Cyprus

Vice Director, Suleyman Demirel University, Health Science Institution, Isparta-Turkey, giraykolcu@sdu.edu.tr

Abstract: Taking history and clinical reasoning skills are so important to understand and analyze the problems of patients in the light of medical knowledge. In addition to the theoretical courses in the pre-graduation education program of Suleyman Demirel University, Faculty of Medicine, practical courses have been carried out since 2019. Due to the Covid-19 pandemic that affected the world in 2020, these courses were tried to be transferred to the online environment, but instead of small group-practical training, the lectures were taught through a theoretical presentation. In the 2021-2022 academic year, feedback was received from Term 4 students and as a result of these feedback, need of repeated training was emerged. The aim of this study is to evaluate the effectiveness of patient-physician interview skills and clinical reasoning trainings. The study was planned as an experimental research type controlled study. Accordingly, the number of volunteer students who wanted to receive education was determined. The group was divided into two groups as control & trial and the training was repeated for control groups after the study for ethical reasons. Pre/post-tests and self-efficacy surveys were completed by participants and feedback was taken at the end of the training. Descriptive analysis and independent-t test were used and $p < 0.05$ was set as the significance value. In this study, 46 medical students (Female 35;11 Male) were participated with the average age of $21,98 \pm 1,3$. In training trial group, Pre/post-tests results show a statistical increase ($p < .05$), and according to control group, post-test and self-efficacy survey's results were showed more high scores ($p < .05$). And even post test result were more than pretest result in control group too ($p < .05$). As a conclusion, the patient-physician interview skills and clinical reasoning trainings were evaluated as effective.

Keywords: Patient-physician interview, clinical reasoning, controlled study.

*Sözel Bildiri***MOLİBDEN SÜLFÜR VE FOTOKATALİTİK HİDROJEN ÜRETİM
UYGULAMALARI****Eren SOYLU^a, Fatmanur DOĞANAY^a, Gizem YANALAK^b, Emre Aslan^b, İmren
HATAY PATIR^a**^a*Selcuk Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoteknoloji Bölümü, Konya, Türkiye*^b*Selcuk Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyokimya Bölümü, Konya, Türkiye**(erensoylu_93@hotmail.com)*

Özet: 21. yy' da gelişen teknolojiyle paralel olarak artan enerji ihtiyacını karşılamada fosil kaynakların yetersiz olması ve bu fosil yakıtların sera gazları açığa çıkarması alternatif enerji kaynakları arayışına sürüklemektedir. Bu bağlamda sudan elde edilen fotokatalitik hidrojen üretim yöntemi, düşük maliyetli olması, yüksek performansı, yenilenebilir ve sürdürülebilir doğal bir kaynak olması gibi özellikleri ile fosil yakıtların yerine geçebilecek umut vaat edici bir enerji taşıyıcısı olarak görülmektedir. İlk kez 1972 yılında Honda ve Fujishima tarafından TiO₂ fotokatalizörlüğünde gerçekleştirilen sudan fotokatalitik hidrojen üretiminin ardından [1], toksik olmayan, kararlı ve yüksek verime sahip katalizör arayışları devam etmektedir. Uygun band aralıklarına sahip olmaları ve yüksek aktivite göstermeleri nedeniyle hidrojen üretimi için en çok kullanılan katalizörler arasında yer alan Pt grubu metallerine alternatif olarak bu çalışmada, MoS_x katalizörü boya hassaslaştırılmış fotokatalitik hidrojen üretiminde önerilmiştir. Çalışmada boya hassaslaştırıcısı olarak da eosin-y (EY) maddesi ve elektron verici olarak da trietanolamin (TEOA), görünür ışık altında kullanılmıştır. Fotodepozisyon yöntemiyle üretilen MoS_x katalizörü Pt' e alternatif olarak üretilmiş olup hidrojen üretim miktarı gaz kromatografisi ile saat başı ölçümler alınarak analiz edilmiştir. 4 saat sonunda MoS_x ve Pt katalizörünün hidrojen üretim miktarları sırasıyla; 102 µmol/g ve 30 µmol/g olarak gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fotokatalitik, hidrojen üretimi, molibden sülfür, kataliz

IYRSC

*Sözel Bildiri***TASVİR SANATLARI PERSPEKTİFİNDE MATRAKÇI NASUH'UN TOPOGRAFİK
RESSAMLIĞI****Mehtap ARAZ*, Selda MANT MENAY ****

**Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Bileşik Sanatlar Ana Sanat Dalı, Kütahya, Türkiye, mehtaparaz@hotmail.com*

***Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Ana Sanat Dalı Bölüm Başkanı Kütahya, Türkiye, selda.mant@dpu.edu.tr*

Özet:16.yüzyılın Rönesans sanatçısı olarak nitelendirilen Matrakçı Nasuh (?-1561) bir Osmanlı entelektüelidir.İmparatorluğun dil, kültür ve inanç çeşitliliği, onun sanatçı kimliğinde varlık göstermiş, devrinin usta bir minyatür sanatçısı olmasında büyük rol oynamıştır.Minyatürün Osmanlı tasvir sanatları içinde bir yazma eser sanatı olarak yer alması, resim-metin ilişkisi içinde değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.Bu gereklilik göz önünde bulundurularak Matrakçı Nasuh'un şehir minyatürleri ile geliştirdiği topografik minyatür üslubunun “tasvir” kavramı çerçevesinde değerlendirilmesi amaçlanmıştır.Matrakçı Nasuh'un bazı şehir minyatürlerini metin kullanmadan direk fırça ile ifade etmesi onun minyatürdeki özgün yaklaşımını ve haritacılık ile ilgili bağlantısını ortaya koyması açısından oldukça önemlidir.Bu çalışmada literatür taramaları yapılarak,Matrakçı Nasuh'a ait yazma eserlerin ve portolan örneklerinin tıpkı basım eserlerine ulaşılmış,topografik özellik gösteren örnekler üzerinden betimsel analizleri yapılmıştır.Matrakçı Nasuh'un özellikle topografik kıyı ve liman kent tasvirlerinde “portolan” adı verilen, Akdeniz deniz haritalarından etkilenmiş olduğu düşünülmektedir.Nasuh bu üslubu geliştirerek taklitçiliğe gitmemiş, açık kompozisyon özelliklerini kullanarak onu çok boyutlu bir alan olarak kavramsallaştırmıştır.Kent tasvirlerinde zaman ve mekan kavramını gerçekçi bir üslup içinde ele alırken, hayal dünyasındaki kurguyu renk ve kompozisyon bütünlüğü içinde vermeyi de başarmıştır.Sonuç olarak doğanın bir çok unsurunu kullanarak, tasvir ettiği bölgelerin mimari dokusu, bitki örtüsü ve canlıları hakkında gerçekçi bir dil kullanması, tarihi belge niteliği taşıması açısından oldukça önemlidir.Günümüzdeki mimari restorasyon faaliyetlerine ışık tutması açısından değerlendirilmesi önerilir.Osmanlı tasvir sanatları içinde minyatür sanatında öncülük ettiği bu yeni üslup, kendinden sonraki nakkaşlara da örnek teşkil etmiştir.

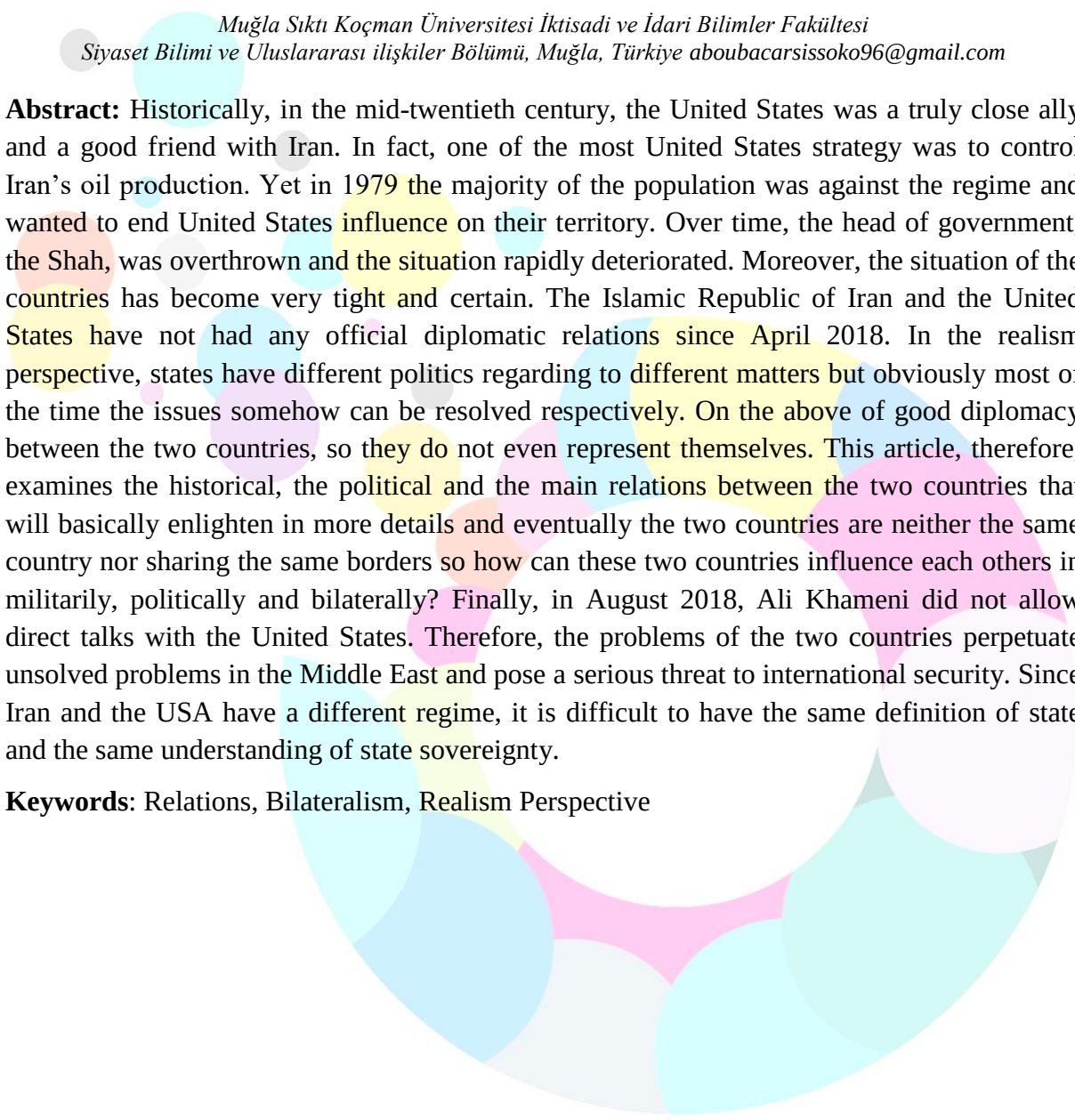
Anahtar Kelimeler: Tasvir Sanatları, Minyatür, Topografya, Portolan

IYRSC

*Sözel Bildiri***A FAILURE OF BILATERISM BETWEEN IRAN AND UNITED STATES IN THE REALISM PERSPECTIVE****Aboubacar SISSOKO***Muğla Sıktı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Uluslararası ilişkiler Bölümü, Muğla, Türkiye aboubacarsissoko96@gmail.com*

Abstract: Historically, in the mid-twentieth century, the United States was a truly close ally and a good friend with Iran. In fact, one of the most United States strategy was to control Iran's oil production. Yet in 1979 the majority of the population was against the regime and wanted to end United States influence on their territory. Over time, the head of government, the Shah, was overthrown and the situation rapidly deteriorated. Moreover, the situation of the countries has become very tight and certain. The Islamic Republic of Iran and the United States have not had any official diplomatic relations since April 2018. In the realism perspective, states have different politics regarding to different matters but obviously most of the time the issues somehow can be resolved respectively. On the above of good diplomacy between the two countries, so they do not even represent themselves. This article, therefore, examines the historical, the political and the main relations between the two countries that will basically enlighten in more details and eventually the two countries are neither the same country nor sharing the same borders so how can these two countries influence each others in militarily, politically and bilaterally? Finally, in August 2018, Ali Khameni did not allow direct talks with the United States. Therefore, the problems of the two countries perpetuate unsolved problems in the Middle East and pose a serious threat to international security. Since Iran and the USA have a different regime, it is difficult to have the same definition of state and the same understanding of state sovereignty.

Keywords: Relations, Bilateralism, Realism Perspective

IYRSC

*Sözel Bildiri***TÜRKİYE’DE OTİZMLİ BİREYLERE YÖNELİK AFET EĞİTİMLERİNİ İÇEREN
2017-2021 YILLARI ARASINDAKİ ARAŞTIRMA YAYINLARININ İNCELENMESİ****Gaye KARAGÖL*, Haluk AKTAY*****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Altınyayla MTMYO, Acil Durum ve Afet Yönetimi Programı, Burdur,
Türkiye, gayekaragol@gmail.com**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Altınyayla MTMYO, Acil Durum ve Afet Yönetimi Programı, Burdur,
Türkiye, haktay@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Afetler herkes için maddi ve manevi olarak kötü sonuçlar doğurabilecek özelliklere sahiptir. İnsanların hayatını sekteye uğratmakta ve devamında kalıtsal travmalara sebebiyet vermektedir. Normal insanlar gibi otizmlili bireyler de afetlerden etkilenmektedir. Afet eğitimi, bireylerin farkındalıklarını sürdürürebilmelerinde önemli bir etkiye sahip olmaktadır. İnsan hakları evrensel bildirgesinde bütün insanların eşit olduğu, aynı eğitim haklarına sahip oldukları belirtilmektedir. Ancak otizmlili bireyler sağlıklı bireylere göre kendilerini koruma seviyelerinde yetersiz olabilmektedirler. Dolayısıyla da bir afet döneminde otizmlili bireylerin ihtiyaçları sağlıklı bireylere göre daha değişken olabilmektedir. Afet bilinci eğitimlerinde de normal sağlıklı bireylere verilen eğitim ile otizmlili bireylere yönelik verilecek eğitim aynı amaca hizmet etse de uygulamalarda farklılıklar olmaktadır. Otizmlili bireylere yönelik verilen afet bilinci eğitimlerinin değerlendirilmesi bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır. Araştırma, otizmlili bireylere yönelik Türkiye’de 2017-2021 yılları arasında yapılan yayınları incelediği için betimsel nitelikte bir tarama çalışmasıdır. Araştırma nitel özellikte olup araştırmada doküman analiz yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında; afet eğitimi, engelli bireyler, otizmlili bireyler anahtar kelimeleri kullanılarak literatür taraması yapılmıştır. Araştırma sürecinde ilgili dokümanlara ulaşmak için tezler YÖK Başkanlığı Tez Merkezi web sitesinden, araştırma makaleleri ise Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Kütüphanesi elektronik bilgi kaynakları arasında yer alan veri tabanlarından yararlanılmıştır. 2017-2021 yılları arasında incelenen yayınlar içerisinde araştırma kriterine dayalı afet eğitimi kapsamında sadece otizmlili bireylere yönelik çalışmaya rastlanılmazken, genel olarak engelli bireylere yönelik 2 doktora tezi, 2 yüksek lisans tezi ve 7 hakemli dergilerde yayınlanmış makale olmak üzere toplam 11 yayın incelenmiştir. İnceleme kapsamında otizmlili bireylerin de engelli bireyler arasında değerlendirildiği sadece otizmlili bireylere özgü yayınların olmadığı görülmüştür. Bilindiği gibi, yaşanması muhtemel afet ve acil durumlarda otizmlili bireyler, zarar görebilirliği yüksek kesimi oluşturmaktadır. Olası afet öncesi otizmlili bireylere yönelik afet ve acil durumlara farkındalık oluşturmak için otizmlili bireylerin durumları da göz önünde tutulmalıdır. Otizmlili bireylere uygun acil durum planları yapılmalıdır. Yapılan araştırmalar sonrasında otizmlili bireylere yönelik afet bilinci eğitimi alanındaki yayınların, sağlıklı bireylere verilen afet bilinci eğitimi alanındaki yayınlar kadar yeterli olmadığı saptanmıştır. Afet eğitimlerinin de otizmlili bireylere yönelik eğitimlerin artırılması önerilmektedir.

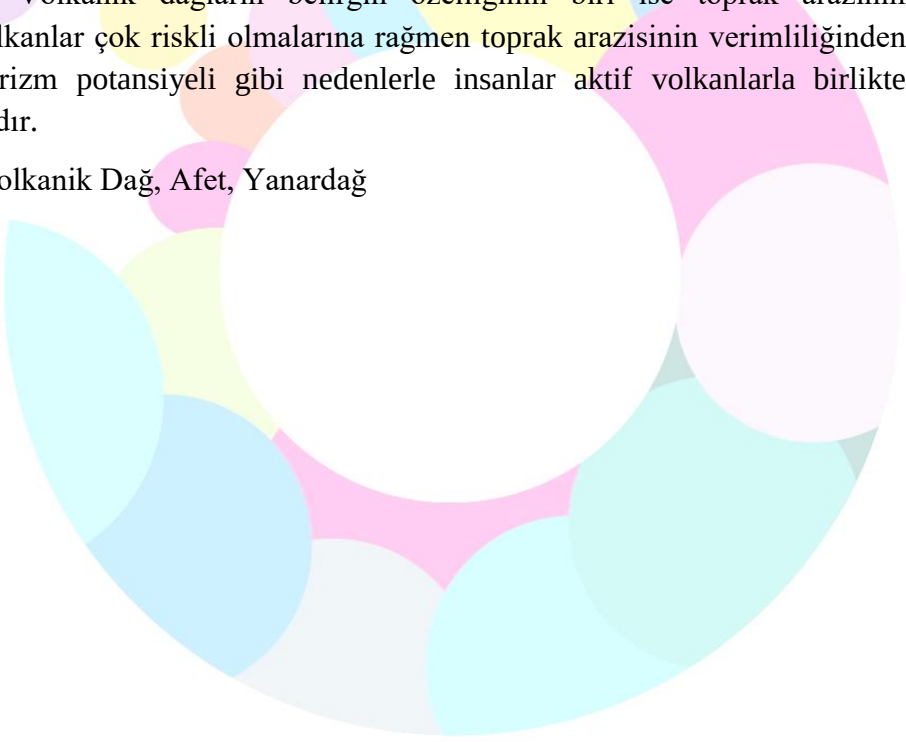
Anahtar Kelimeler: Afet eğitimi, engelli bireyler, otizmlili bireyler

*Sözel Bildiri***TÜRKİYEDE VOLKANİK AFETLER; HASANDAĞI ÖRNEĞİ****Sare GÖKCAN***

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü,
Burdur, Türkiye, gokcansare@gmail.com*

Özet: Yeryüzünde yaklaşık 450-600 arasında aktif volkan dağları yer almaktadır. Volkan dağlarının büyük çoğunluğu denizlerin altında bulunmaktadır. Volkan Dağlarının bulunduğu yerler çoğunlukla üçüncü zamanda oluşmuş kıvrımlı dağlar ve okyanus tabanlarıdır. Özellikle Büyük Okyanus çevresinde sık görülmektedir. Türkiye'nin hemen hemen her bölgesinde aktif veya pasif volkanik dağlar bulunmaktadır. Ancak bu volkanik dağların varlığı bulunduğu bölgelerde aktif oldukları anlamına gelmemelidir. Volkan dağının aktif sayılabilmesi için son on bin yılda en az bir kere faaliyete geçmiş olmalıdır. Türkiye'de aktif faaliyet göstermeseler de araştırmalara göre on bin yıl içerisinde en az bir kere faaliyet göstermiş olan volkanik dağlar; Büyük Ağı Dağı, Küçük Ağı Dağı, Karacadağ, Nemrut, Süphan, Tendüre, Hasandağı, Erciyes, Karadağ, Karapınar Karacadağ dağları ile Afyon ve Kula bölgesindeki volkanlar aktif sayılmaktadırlar. Volkanik dağların belirgin özelliğinin biri ise toprak arazinin verimliliğidir. Aktif volkanlar çok riskli olmalarına rağmen toprak arazisinin verimliliğinden dolayı nüfus artışı, turizm potansiyeli gibi nedenlerle insanlar aktif volkanlarla birlikte yaşamayı göze almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Volkanik Dağ, Afet, Yanardağ

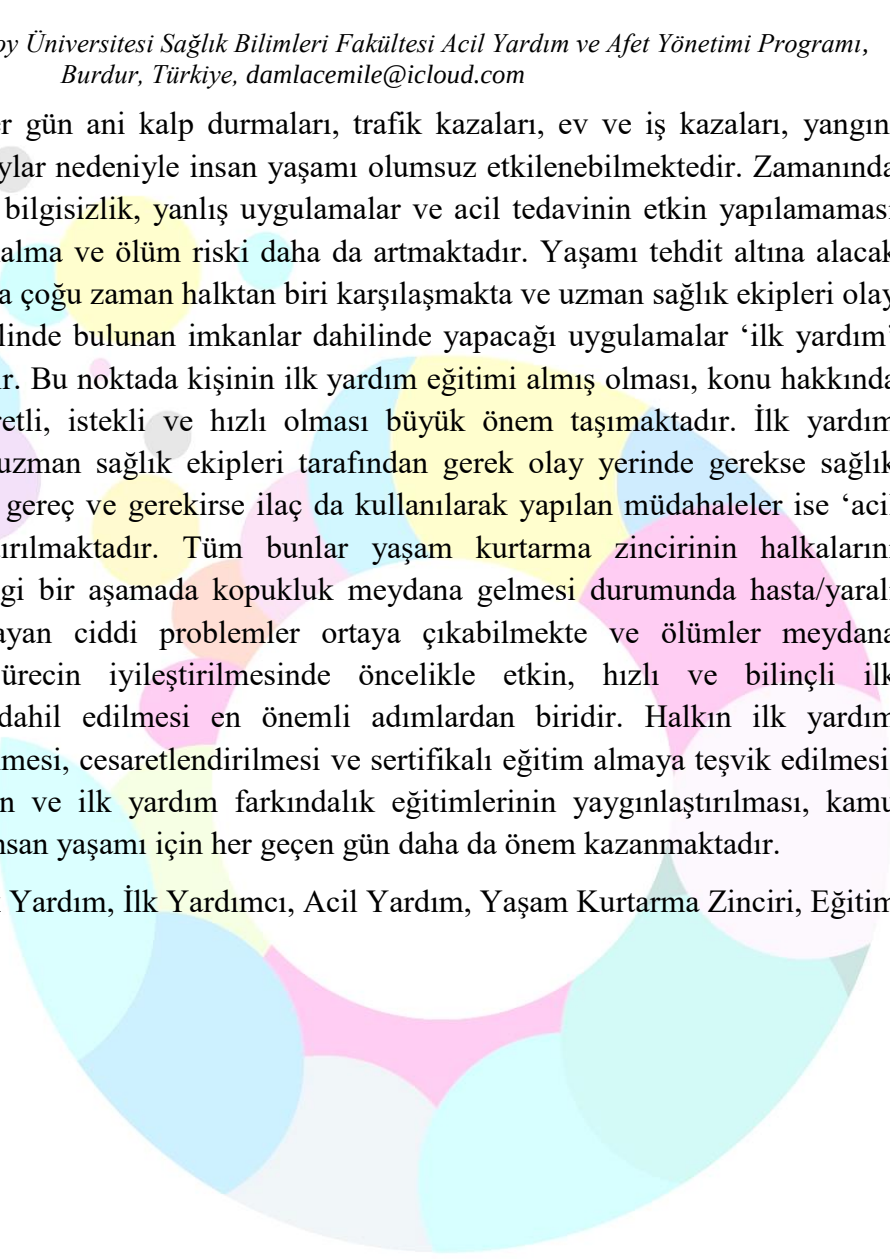

IYRSC

*Sözel Bildiri***İLK YARDIM VE YAŞAM KURTARMA ZİNCİRİNİN İNSAN YAŞAMINDAKİ ÖNEMİ****Cemile TEKİN***

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Programı,
Burdur, Türkiye, damlacemile@icloud.com*

Özet: Tüm dünyada her gün ani kalp durmaları, trafik kazaları, ev ve iş kazaları, yangın, deprem, sel vb. gibi olaylar nedeniyle insan yaşamı olumsuz etkilenebilmektedir. Zamanında yapılmayan ilk yardım, bilgisizlik, yanlış uygulamalar ve acil tedavinin etkin yapılamaması gibi durumlarda sakat kalma ve ölüm riski daha da artmaktadır. Yaşamı tehdit altına alacak herhangi bir acil durumla çoğu zaman halktan biri karşılaşmakta ve uzman sağlık ekipleri olay yerine ulaşınca dek elinde bulunan imkanlar dahilinde yapacağı uygulamalar ‘ilk yardım’ olarak adlandırılmaktadır. Bu noktada kişinin ilk yardım eğitimi almış olması, konu hakkında bilgisinin olması, cesaretli, istekli ve hızlı olması büyük önem taşımaktadır. İlk yardım uygulamasından sonra uzman sağlık ekipleri tarafından gerek olay yerinde gerekse sağlık kurumlarında tıbbi araç gereç ve gerekirse ilaç da kullanılarak yapılan müdahaleler ise ‘acil yardım’ olarak adlandırılmaktadır. Tüm bunlar yaşam kurtarma zincirinin halkalarını oluşturmakta ve herhangi bir aşamada kopukluk meydana gelmesi durumunda hasta/yaralı için geri dönüşü olmayan ciddi problemler ortaya çıkabilmekte ve ölümler meydana gelebilmektedir. Bu sürecin iyileştirilmesinde öncelikle etkin, hızlı ve bilinçli ilk yardımcılarının sisteme dahil edilmesi en önemli adımlardan biridir. Halkın ilk yardım konusunda bilinçlendirilmesi, cesaretlendirilmesi ve sertifikalı eğitim almaya teşvik edilmesi, bu sertifikalı eğitimlerin ve ilk yardım farkındalık eğitimlerinin yaygınlaştırılması, kamu spotlarının artırılması insan yaşamı için her geçen gün daha da önem kazanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: İlk Yardım, İlk Yardımcı, Acil Yardım, Yaşam Kurtarma Zinciri, Eğitim

IYRSC

*Sözel Bildiri***UVEAL MELANOMA****Harun ÇINAR*, Muhammed Yusuf ŞİRİN*, Rüveyda Hilal AKI****

* *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, hcinar@mehmetakif.edu.tr*

* *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mysirin@mehmetakif.edu.tr*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye
ruveydahilalaki@gmail.com*

Özet: Görme organı olan bulbus okuli (göz küresi) çeşitli katlardan oluşmaktadır. Uvea, bulbus okuli'nin orta katını oluşturur ve oküler fizyolojide önemli bir rol oynar. Pigment ve kapiller damar ağından zengin olan bu doku iris, korpus siliyare ve koroid yapılarını barındırır. İris ve korpus siliyare birlikte anterior uveyayı, koroid ise posterior uveyayı oluşturur. Uveanın primer tümörlerinin çoğu iris ve korpus siliyareden kaynaklanır. Primer koroid melanomları nadirdir. Köpek ve kedilerde en yaygın intraoküler tümör melanomadır. Ancak bu iki türde anterior uvea neoplazilerinin klinik özellikleri arasında farklılıklar vardır. Uveal melanomlar kedilerde iriste diffüz seyirli, köpeklerde ise anterior uveadan gelişen nodüler seyirli neoplazilerdir. Melanomalar köpeklerin aksine kedilerde daha fazla metastaz yapma eğilimindedir.

Anahtar Kelimeler: Uvea, Melanom, Pigment, Bulbus Okuli

IYRSC

*Sözel Bildiri***KÖPEKLERDE KARDİYAK TÜMÖRLER****Harun ÇINAR*, Muhammed Yusuf ŞİRİN*, İbrahim Taha DANIŞMAN****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
hcinar@mehmetakif.edu.tr*

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
mysirin@mehmetakif.edu.tr*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye,
ibrahimtahadanisman@gmail.com*

Özet: Kardiyak tümörler, veteriner hekimliğinde köpeklerde karşımıza çıkabilen onkolojik hastalıklardan birisidir. Yaygın kardiyak tümörler arasında hemanjiyosarkom (HSA), aortik gövde tümörleri (kemodektom ve paraganliyon) ve lenfoma yer almaktadır. Bu tümörler, histolojik tipten bağımsız olarak hafiften şiddetliye kadar değişebilen ve yaşamı tehdit eden klinik belirtilere neden olabilir. Bu durum değişen kardiyovasküler fonksiyon ya da perikardiyal boşlukta lokal hemoraji/efüzyon ile ilişkili olabilir. Kardiyak tümörlerin tedavi yöntemleri cerrahi, kemoterapi ve radyoterapi olarak ayrılabilir.

Anahtar Kelimeler: Tümör, Hemanjiyosarkom, Aort Gövde, Kardiyovasküler

IYRSC

*Sözel Bildiri***KÜLTÜREL ÖGELERLE DESTEKLENEN MATEMATİK ETKİNLİKLERİ
HAKKINDA ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİ****Gülşen BOZKURT*, Beyza Nur TOPOL**, Katibe Gizem YİĞ*****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Matematik Eğitimi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, 1811210001@ogr.mehmetakif.edu.tr*

*** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Matematik Eğitimi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, 1811210029@ogr.mehmetakif.edu.tr*

**** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi, İlköğretim Matematik Eğitimi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, kgizemyig@mehmetakif.edu.tr*

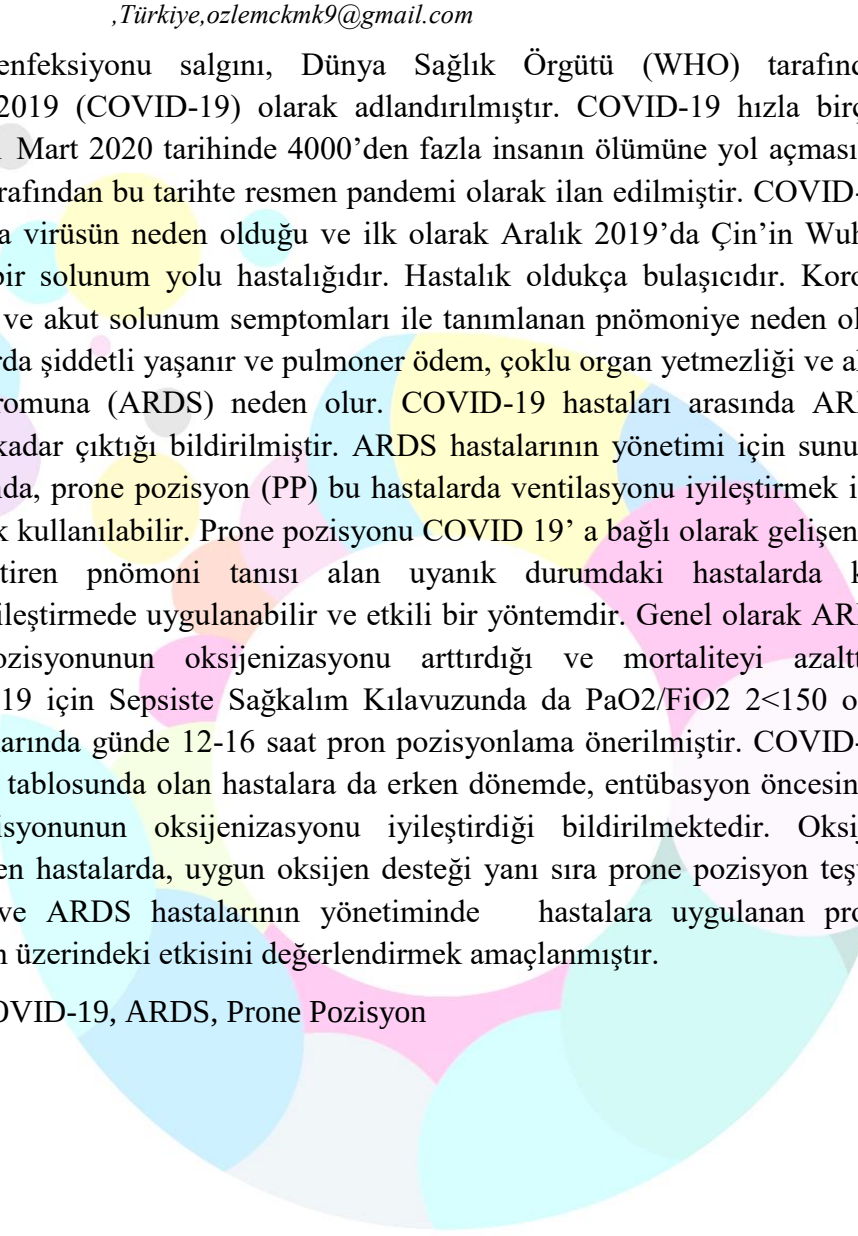
Özet: Etnomatematik genellikle kültür, matematik ve eğitimin bir birleşimi olarak görülür (Van De Walle, Karp ve Bay Williams, 2010.) Hangi kültürden olduğu fark etmeksizin, öğrencilerin kendi sahip oldukları kültürel değer, bilgi ve düşünme süreçleri ile okulda öğrenmiş oldukları matematiksel bilgi ve matematiksel düşünme birbirlerini tamamlamaktadırlar (Güreş, 2019). Etnomatematik ile desteklenen öğrenme ortamları öğrencilerin oyunlar, mimari eserler, dil, mesleki ve günlük aktivitelerde matematiğin varlığını fark etmelerini sağlamakta bunun yanında matematiğe karşı olumlu tutum ve özgüven geliştirmelerini desteklemektedir (Yılmaz, 2020). Etnomatematik etkinliklerinin hazırlanmasının ve uygulanmasının öğretmen ve öğretmen adaylarının da matematikle kültür ilişkisini fark etmelerini sağladığı, matematiğin gerçek yaşamın neresinde ne şekilde yer aldığına dair bir farkındalık kazandırdığı belirtilmiştir (Ergene, 2020). Bu çalışmada kültürel öğelerle desteklenen matematik etkinlikleri hazırlanarak öğretmenlerin bu etkinlikler hakkındaki görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Nitel durum araştırması olarak tasarlanan bu çalışmada tüm öğrenme alanları ve sınıf seviyelerini içeren etkinlikler tasarlanarak öğretmenlerin bu etkinlikler hakkındaki görüşleri açık uçlu sorulardan oluşan görüşme formuyla toplanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin görüşleri öğrenme alanları bazında değerlendirilmiştir. Öğretmenler tüm öğrenme alanlarındaki etkinlikler için kültürel öğelerin öğrencilerin ilgisini ve dikkatini çekeceğini belirtmişlerdir. Oluşturulan etkinlikler çeşitli kültürel yapıları, oyunları, tarihi bilgileri içermekte olup bu etkinliklerin öğretimde yer almasının hem günlük hayatla hem de matematiğin farklı alanlarla ilişkilendirilmesi için etkili olacağı düşünülmektedir. Diğer öğrenme alanlarından farklı olarak geometri ve ölçme öğrenme alanında etkinlik kapsamında dinamik yazılım kullanımı konusunda farklı görüşler yer almaktadır. Veri işleme öğrenme alanında hazırlanan etkinlikler için kültürümüzde yer alan oyunların kullanılmasının dikkat çekici olduğu belirtilmiştir. Öğretmenlerin kültürel öğeler içeren etkinlikleri kendi sınıf ortamlarında uygulamaya istekli olsalar da müfredata ayrılan süreden dolayı uygulamaya yönelik bazı tereddütleri olduğu görülmüştür. Çeşitli etkinlik tasarlama çalışmalarıyla öğretmenlere kültürel öğelerle desteklenen farklı kaynaklar sunulması önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Etnomatematik, Matematik, Kültür, Matematik Eğitimi

*Sözel Bildiri***COVID-19 ve ARDS HASTALARINDA PRONE POZİSYONU****Özlem ÇAKMAK***Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, İzmir
,Türkiye,ozlemckmk9@gmail.com*

Özet: SARS-CoV-2 enfeksiyonu salgını, Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından Coronavirus Hastalığı 2019 (COVID-19) olarak adlandırılmıştır. COVID-19 hızla birçok ülkeye yayılmıştır ve 11 Mart 2020 tarihinde 4000’den fazla insanın ölümüne yol açmasıyla Dünya Sağlık Örgütü tarafından bu tarihte resmen pandemi olarak ilan edilmiştir. COVID-19 hastalığı yeni bir korona virüsün neden olduğu ve ilk olarak Aralık 2019’da Çin’in Wuhan şehrinde tespit edilen bir solunum yolu hastalığıdır. Hastalık oldukça bulaşıcıdır. Korona virüs ateş, nefes darlığı ve akut solunum semptomları ile tanımlanan pnömoniye neden olur. Bu hastalık bazı hastalarda şiddetli yaşanır ve pulmoner ödem, çoklu organ yetmezliği ve akut solunum sıkıntısı sendromuna (ARDS) neden olur. COVID-19 hastaları arasında ARDS prevalansının % 17'ye kadar çıktığı bildirilmiştir. ARDS hastalarının yönetimi için sunulan tedavi yöntemleri arasında, prone pozisyon (PP) bu hastalarda ventilasyonu iyileştirmek için bir adjuvan tedavi olarak kullanılabilir. Prone pozisyonu COVID 19’ a bağlı olarak gelişen ve oksijen desteği gerektiren pnömoni tanısı alan uyanık durumdaki hastalarda kan oksijenlenmesini hızla iyileştirmede uygulanabilir ve etkili bir yöntemdir. Genel olarak ARDS hastalarında prone pozisyonunun oksijenizasyonu artırdığı ve mortaliteyi azalttığı kanıtlanmıştır. COVID-19 için Sepsiste Sağkalım Kılavuzunda da PaO₂/FiO₂ 2<150 olan (orta-ağır) ARDS hastalarında günde 12-16 saat pron pozisyonlama önerilmiştir. COVID-19 nedeniyle ağır pnömoni tablosunda olan hastalara da erken dönemde, entübasyon öncesinde, uygulanan prone pozisyonunun oksijenizasyonu iyileştirdiği bildirilmektedir. Oksijen ihtiyacında artış gözlenen hastalarda, uygun oksijen desteği yanı sıra prone pozisyon teşvik edilmelidir. Covid-19 ve ARDS hastalarının yönetiminde hastalara uygulanan prone pozisyonunun, hastaların üzerindeki etkisini değerlendirmek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: COVID-19, ARDS, Prone Pozisyon

The logo of the International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is a large, stylized letter 'Y' composed of several overlapping circles in shades of blue, green, and yellow. Below the 'Y' is a horizontal bar with a gradient from blue to green. The letters 'IYRSC' are written in a large, bold, sans-serif font, with the 'Y' being the largest and most prominent letter.

IYRSC

*Sözel Bildiri***ÇOCUĞUN ÜSTÜN YARARI İLKESİNİN TÜRK HUKUKU VE ULUSLARARASI HUKUK KAPSAMINDA DEĞERLENDİRİLMESİ****Müjgan Elif KAPLAN***

**Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Özel Hukuk Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye,
mujganelifkaplan@gmail.com*

Özet: Çocuk Hukukunun temel ilkelerinden biri olan “çocuğun üstün yararı” ilkesi, çocuklara ilişkin hukuki uyuşmazlıkların çözümünde ve çocuğun sahip olduğu hakların tespitinde büyük bir öneme sahiptir. Gerek uluslararası hukukta gerekse Türk Hukukunda çocuklara ilişkin verilecek olan kararlarda çocukların haklarının öncelikli olarak gözetilmesi, “çocuğun üstün yararı ilkesi” ile bağlayıcı hale gelmiştir. Bu ilke gereğince çocukluğun başlangıcından sona erdiği ana kadar olan süreçte çocuğa ilişkin verilecek olan kararlarda ihtilafa düşülmesi halinde öncelikli olarak çocuğun yararının gözetilmesi amaçlanmıştır. Çocuğun üstün yararı, Türk Hukukunda Anayasa ve temel kanunlarla korunurken, uluslararası hukukta çeşitli uluslararası sözleşmelerle güvence altına alınmıştır. Bu çalışmada çocuğun üstün yararı ilkesi açıklanarak uygulanma biçimi ve Türk Hukuku ile uluslararası hukuktaki dayanaklarının incelenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Üstün Yarar, Çocuk Hakları.

IYRSC

*Sözel Bildiri***GLİOBLASTOMA MULTİFORME (GBM) TEDAVİSİNDE YENİ YAKLAŞIM:
GENTİSİK ASİT****İbrahim GECİLİ¹, Meriç Adil ALTINÖZ², Ahmet HACİMÜFTÜOĞLU¹***1. Atatürk Üniversitesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, i.gecili@hotmail.com**2. Acıbadem Üniversitesi, Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, maltinoz@gmail.com**3. Atatürk Üniversitesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, hacimuftuoglu@gmail.com***Özet:**

Giriş: Gentisik asit, basit moleküler yapıya sahip bir antioksidandır. Aspirin metaboliti, tirozin katabolizmasının yan ürünü olmasının yanı sıra, endojen bir anti-mikrobiyal siderofor olarak sentezlenmektedir. Gentisik asit birçok meyvede bol miktarda bulunur. Gentisik asit ile ilgili mekanizmalar yeterince ortaya çıkarılamamıştır. Farmasötik bir ajan olarak araştırma gerektiren ilginç bir hedeftir. Glioblastoma Multiforma (GBM), insan merkezi sinir sisteminde görülen en ölümcül tümör çeşitlerinden biridir. Tedavi edilmeleri neredeyse imkansızdır. Dolayısıyla çok yönlü ve radikal tedavi yaklaşımlarının ortaya konması gerekmektedir.

Amaç: Glioblastoma multiforme malign beyin tümörüdür ve tedavisi oldukça zordur. Tedavi seçenekleri oldukça kısıtlıdır. Amacımız GBM'nin tedavisinde kullanılacak yeni ajanlar elde etmektir.

Yöntem: Deneyler Atatürk Üniversitesi Tıbbi Farmakoloji Bölümü Hücre Kültürü Laboratuvarında gerçekleştirilmiştir. Kanser hücrelerine gentisik asit 100 ve 200 µM uygulandı ve 24 saat inkübasyona bırakıldı. Ardından hücre canlılık düzeyi metiltiyazol difenil tetrazolyum (MTT) analiz yöntemi ile değerlendirildi. İstatistiksel analizler One Way Anova testi ile yapılmıştır. P<0,01 altındaki değerler anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgu: 24. saatte hücre canlılık oranları (% 68.8 (100 µM), % 60.9 (200 µM)) olarak ölçülmüştür. Gentisik asidin kanser hücrelerinin canlılık oranlarını etkili şekilde azalttığı gözlemlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmada T98 kanser hücre hatlarına 2 farklı dozda gentisik asit uygulanmıştır. GA 24. saatte 100 µM'de hücre canlılığını daha çok azalttığı görülmüştür. GA'nın kanser hücre hatlarında hücre canlılığını etkin bir şekilde azalttığı ortaya çıkarılmıştır. Sonuç olarak gentisik asit GBM'li hastalarda alternatif farmasötik bir ajan olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Gentisik Asit, Glioblastoma Multiforme, MTT

IYRSC

*Sözel Bildiri***İKİLİ DEVLET ÇERÇEVESİNDE: TÜRKİYE CUMHURİYETİ VE KIBRIS ADASI****Abdurrahman YILMAZ***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü**2. Sınıf Öğrencisi, Muğla, Türkiye, a.yilmaz6780@gmail.com*

Özet: Kıbrıs sorunu tarih cetvelinin ilk zamanlarından başlayarak günümüze kadar devam eden, güncelliğini hiçbir zaman kaybetmeyen ve zamanla uluslararası bir sorun haline gelmiştir. Adanın stratejik konumu sorunların çıkış noktası olmuştur. Erken dönemlerde yaşanan Türk-Rum çatışması artık adanın etrafında keşfedilen petrol ve gazların paylaşılma mücadelesine evrilmiştir. Akdeniz'in en büyük üçüncü adası olan Kıbrıs'ın kuzeyinde Türkiye doğusunda Suriye, güneydoğusunda İsrail ve güneyinde Mısır yer almaktadır. Kıbrıs adası tarih boyunca önemli bir stratejik nokta olmayı başarmıştır. 1571'de Türk hakimiyetine giren ada 307 yıl Osmanlı hakimiyetinde kalmıştır. Lozan antlaşması ile beraber İngiliz Egemenliği Kıbrıs üzerinde tanınmıştır. Lozan Antlaşması ile beraber Türkiye, Yunanistan ve İngiltere ada üzerinde garantör devlet olmuşlardır. Adada İngiliz yönetimi ile başlayan Türk-Rum kavgası günümüze kadar gelmiştir. Huzursuzluk ile adada ilan edilen cumhuriyetin ömrü kısa olmuştur. Rumlar baskı ve büyük bir dehşet ile hayalini uzun yıllardır kurdukları Enosis'i uygulamaya çalışmışlardır. Anlam olarak adadaki Rumların, anavatan olarak gördükleri Yunanistan'a bağlanmayı istemeleridir. Adada bulunan Türkler yok edilmeye çalışılmıştır, katliamlarda binlerce Türk şehit edilmiştir. Türkiye ise bu olumsuz gelişmelerin ardından garantör hakkını kullanarak 1974'de adaya müdahale etmiştir. Başarılı operasyon sonucu, KKTC'nin temelleri atılmış ve 1983 yılında bağımsız bir Türk devleti kurulmuş olsa da tek tanıyan Türkiye Cumhuriyeti olmuştur. Son zamanlarda keşfedilen gazların varlığının kanıtlanmasıyla beraber iyice gündeme gelen Kıbrıs konusu, cumhuriyetimizin en önemli önceliklerinden birisidir. Uzun yıllar boyunca tek devlet sistemini kabul eden ve bu doğrultuda çalışmalar yapan ve destekleyen hükümetimiz artık Rum kesiminin ve batının şımarık, bencil tavırlarını dikkate almayarak ikili devlet sistemini hayata geçirmeye çalışmaktadır. İkili devlet sisteminin Türkiye Cumhuriyeti'ne getireceği olası stratejik ve uluslararası hukuk açısından faydalarının kısa ve uzun vadede Türkiye Cumhuriyeti'ne getireceği yararlar hipotezine dayanarak; Kıbrıs'ta iki devletli çözüm nasıl gerçekleşir? Tek devletli sistem artık neden geçersizdir? Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin uluslararası tanınırlığı nasıl sağlanır? Kıbrıs'ın Bağımsız olarak tanınması stratejik olarak nasıl etkiler yaratır? sorularına cevap ve analiz sağlayacaktır. Durumların tespiti ve analizi Kıbrıs sorununa çözüm açısından katkı yapacağı gibi süreci de hızlandıracaktır. Çalışma literatüre problemlerin eklenmesi ve çözüm analizini sağlaması bakımından özgün bir çalışma oluşturmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kıbrıs, İkili Devlet Çözümü, Rum Kesimi, Türk Kesimi, Türkiye Cumhuriyeti

*Sözel Bildiri***GLİOBLASTOMA MULTİFORME (GBM) TEDAVİSİNDE ERUSİK ASİT'İN ROLÜ****İbrahim GECİLİ¹, Meriç Adil ALTINÖZ², Ahmet HACİMÜFTÜOĞLU¹***1. Atatürk Üniversitesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, i.gecili@hotmail.com**2. Acıbadem Üniversitesi, Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, maltinoz@gmail.com**3. Atatürk Üniversitesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, hacimuftuoglu@gmail.com***Özet:**

Giriş: Erusik asit (EA) anti-oksidan, anti-enflamatuar ve miyelin sentezinden sorumlu genlerin ekspresyonunu başlatan PPAR-delta transkripsiyon faktörünün ligandlarından birisidir. Diğer yandan yenilebilir bir omega-9 yağ asidi olan erusik asit pediatrik demiyelinizan hastalık olan adrenolökodistrofiye karşı kullanılan lorenzo yağının bir bileşenidir. Glioblastoma Multiforme (GBM), en ölümcül ve en agresif primer beyin tümörüdür. Tedavi edilmeleri neredeyse mümkün değildir. Glioblastoma multiformenin tedavi edilmesindeki zorluklar tümörün yapısındaki karmaşıklıktan ve ilaç direncine karşı sahip olduğu çok sayıda mekanizmaya dayanmaktadır.

Amaç: GBM yetişkinlerde görülen maling primer beyin tümörüdür. Tedavisi oldukça zor olmasının yanında tedavi seçenekleri de kısıtlıdır. Amacımız GBM'nin tedavisinde kullanılacak yeni farmasötik ajan keşfetmektir.

Yöntem: Çalışma Atatürk Üniversitesi Tıbbi Farmakoloji Bölümü Hücre Kültürü Laboratuvarında yapılmıştır. T98 kanser hücrelerine erusik asit 100, 250, 500 µM uygulandı ve 24 saat inkübasyona bırakıldı. Ardından hücre canlılık düzeyi 24. saatte metiltiyazol difenil tetrazolyum (MTT) analiz yöntemi ile değerlendirildi. İstatistiksel analizler One Way Anova testi ile yapılmıştır. P<0,01 altındaki değerler anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgu: Erusik asidin kanser hücrelerinin canlılık oranlarını etkili şekilde azalttığı (% 68.5 (100 µM), % 70.1 (250 µM), % 72.5 (500 µM)) gözlemlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmada T98 insan glioblastoma multiforme hücre hattına 3 farklı dozda erusik asit uygulanmıştır. Erusik asidin kanser hücrelerinin canlılıkları üzerine etkileri incelemek için 24. saatte MTT testi yapılmıştır. Erusik asidin 100 µM dozda hücre canlılığını etkili şekilde azalttığı (Anova, p<0.01) gösterdiği gözlenmiştir. Böylelikle EA'nın kanser hücre hatlarında hücre canlılığını etkin bir şekilde azalttığı ortaya çıkarılmıştır. Sonuç olarak erusik asit GBM tedavisinde alternatif farmasötik bir ajan olarak kullanılabilme potansiyeline sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Erusik asit, Glioblastoma Multiforme, MTT

*Sözel Bildiri***BURSA TARİHİ MİSİ KÖYÜ OSMANLI EVLERİ****Adil Mesut ACAR***

**İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanat Tarihi Anabilim Dalı, Doktorant, İstanbul, Türkiye, adilmesut.acar@ogr.iu.edu.tr*

Özet: Geleneksel Türk Evleri, halkımızın katkılarıyla oluşmuş kültürel değerler bütünüdür. Orta Asya’da ilk şeklini alarak zamanla gelenekselleşen ev tipleri, esas şeklini Anadolu’da bulmuştur. Türk örf ve adetleri ile İslamiyet’in getirdiği kurallar çerçevesinde planlanan evlerde iç ve dış mekânlar, bu kuralların getirdiği esaslara göre şekillenmiştir. Anadolu’da esas ve son şeklini alan bu evler, değişik bölgelerde görülen farklı iklim ve yöre özelliklerine göre, farklı nitelikler taşıyan malzemelerden yapılmıştır. Marmara Bölgesi’nde de ahşap en çok kullanılan malzeme olmuştur. Bursa’ya bağlı Nilüfer İlçesi’ndeki, tarihi 4 bin yıl öncesine dayanan, Mysler tarafından M.Ö. 2 binli yıllarda kurulan, eski adı Misi Köyü, günümüzdeki adıyla Gümüştepe Mahallesi evlerinin asıl malzemesi, bölgede yoğun kullanılan ahşaptır. Osmanlı döneminde de önemini koruyan ve önemli bir yerleşim yeri olan Misi’deki evler, yapıldığı dönemin kültürünü, sosyo – ekonomik yapısını gözler önüne sermektedir. Ayrıca, her ne kadar göz ardı edilmişlerse de, Misi’nin tarihi değerini artıran kültür varlıklarımızdır. Bu çalışma, Misi’deki araştırılabilen Osmanlı Evlerinin özellikleri hakkında bilgi vermektedir. Misi’deki Geleneksel Türk Evleri, plan tiplerine göre (tipoloji) tasnif edilerek incelenmişlerdir. Evlerin geneli dış sofalı plan tipinde inşa edilmiştir. Ana malzeme ahşap olup, ahşapla birlikte, toprak, taş ve kerpiç malzeme de kullanılmıştır. Evler genellikle iki katlıdır. 19. yy.’a ait olsalar da evlerde balkon yapılmamıştır. Evlerin iç ve dış süslemeleri günümüze ulaşamamıştır. Sadece 1 adet evin önünde, evin ön cephesine bitişik, tipik 19. yy. çeşmesi vardır. Bazı evlerde kapı tokmakları mevcuttur. Bunlardan da üç tanesi restorasyonda aslına uygun olarak yenilenmiş, diğerleri ise orijinal bir şekilde durmaktadır. Kimi evlerin de günümüz ihtiyaçlarından dolayı kapı, pencere, merdiven vb. gibi yenilenmişlerdir. Bu çalışmada Bursa’da Tarihi Misi Köyü’nde var olan araştırılabilen Osmanlı Evleri özellikleriyle birlikte tanıtılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bursa, Misi, Geleneksel Türk Evi, Plan, Tipoloji.

IYRSC

*Sözel Bildiri***SPOR DÜNYASINDA KADIN****Aydan ERCAN*, Canan DEMİR BARUTCU****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık ve Biyomedikal Bilimler Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, dytaydan.ercan@gmail.com*

*** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Burdur, Türkiye, cdemir@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Spor, kronolojik gelişiminde farklı anlamlar yüklenen bir aktivite olmuştur. Başlangıçta sadece zengin halkın yapabileceği bir aktivite olduğu düşünülmüştür ancak zamanla bu algı kırılmıştır. Eski Yunan’da kadınların spor yapması yasaklanmıştır. Günümüzde bu algıların kırılmaya başlamasının yanı sıra kadın sporcular spor dallarında isimlerini duyurabilmek için hala çok çaba sarf etmektedir. Bu çabaların yanı sıra kadın sporcuların yaptıkları sporda başarılı olma azimleri zaman zaman sağlık sorunları yaratmaktadır. Bu sağlık sorunları özellikle dayanıklılık ve görselliğin ön planda olduğu spor dalları ile ilgilenen kadın sporcularda görülmektedir. Bu sağlık sorunları genel anlamda üç başlık altında toplanmaktadır. “Düşük enerji alımı, menstrual döngü düzensizliği, düşük kemik mineral yoğunluğu” dur. Sık rastlanan bu üç probleme sporcu sağlığı alanında “Kadın Sporcu Triadı (Üçlemesi)” denmektedir. Kadın sporcu triadı olarak adlandırılan bu sağlık sorunları, altında daha büyük problemleri kapsayabilmektedir. Düşük enerji alımı: beslenme yetersizliği, beslenme düzensizliği, yeme bozukluklarına, menstrual döngü dengesizliği; hormon dengesizliğine, düşük kemik mineral yoğunluğu ise ciddi fiziksel engelliliklere yol açabilmektedir. Kadın Sporcu Triadı tanımlaması için başta bütün semptomların gözükmesi gerektiği savunulmaktaydı. Fakat son çalışmalarda herhangi bir semptomun bulunması diğer semptomları tetiklediğinden bu şart ortadan kalkmakta ve bir şartın bile sağlanması ile tanı konabilmektedir. Öte yandan son zamanlardaki metaanaliz çalışmalarında kadın sporcuların %16’sında bu üç bileşeninde bulunduğu saptanmıştır. Kadın Sporcu Triadı yaşam kalitesini ve sağlığını olumsuz yönde etkileyen önemli bir faktördür. Bu sağlık problemleri sporcuyla sadece spor yaptığı süre zarfında değil sonrasında da etkileyecek ciddi sağlık problemlerine yol açabilmektedir. Bazı durumlarda sporcunun sporu bırakmasına dahi yol açabilmektedir. Bu derleme çalışmasında Kadın Sporcu Triadı hakkında literatür incelemesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kadın, Sporcu, Beslenme

IYRSC

*Sözel Bildiri***OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNDE DUYU EĞİTİMİ UYGULAMALARINA
YÖNELİK GÖRÜŞLERİ****Feyza Nur CETİN *, Hacer TEKERCİ****

* *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, feyzanur2727@hotmail.com*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, hacertekerci@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Çevredeki uyarıcıları fark etme, keşfetme, anlama ve öğrenmede duyu organları oldukça etkilidir. Bilgiler duyu organları aracılığıyla toplanır, beyinin ilgili bölümlerinde işlenir ve yanıt oluşturacak şekilde organize edilir. Bireylerin anlamlı ve amaçlı davranışları oluşturmada çevrelerinden aldıkları duysal girdilerin yorumlanması ve organize edilmesini sağlayan nörolojik bir süreç vardır. Bu nörolojik süreç duyu bütünleme kavramıyla ifade edilmektedir. Duyu bütünleme ile çocuklar çevreleriyle olan etkileşimlerinde vücutlarını etkili bir şekilde kullanabilmekte ve çevrelerinden gelen duysal girdileri yönetebilmektedir. Her insan, günlük yaşamdaki duysal olayları fark etmek ve bunlara yanıt vermek için kişisel bir eşik aralığına sahiptir ve bu eşikler her tür duysal girdi için farklı olabilir. Örneğin, bir kişi sesleri kolayca fark edebilir, ancak dokunma gibi diğer uyarıları çok kolay fark edemeyebilir. Bu durum çocukların öğrenmesi üzerinde etkili olmaktadır. Buna bağlı olarak erken dönemde çocuklara sunulacak çoklu duyu çalışmaları ve materyalleri, çocukların nörofizyolojik süreçlerini etkileyerek beyin gelişimi desteklemektedir. Bu noktadan hareketle bu araştırma, okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan okul öncesi öğretmenlerinin sınıflarında gerçekleştirdikleri duyu eğitimi uygulamalarına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın evrenini 2020-2021 eğitim-öğretim yılında MEB’na bağlı bağımsız anaokullarında görev yapan okul öncesi öğretmenleri oluşturmuştur. Araştırmanın çalışma grubunu ise tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen 20 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan, ‘Kişisel Bilgi Formu’ ve ‘Okul Öncesi Öğretmenlerinin Duyu Eğitimine Yönelik Görüşlerini Değerlendirme Formu’ kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, nitel araştırma tekniklerinden betimsel analiz tekniğine göre çözümlenerek yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin duyu eğitimi uygulama sürecinde odaklandıkları duylar ve materyallere ilişkin bilgilere ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Duyu Bütünlenme, Duyu Eğitimi, Duyu Materyali

IYRSC

*Sözel Bildiri***SERVET-İ FÜNUN DÖNEMİNİN SÜRECİ VE ÖNEMLİ ŞAHSİYETLERİ****Emsal HİNDİOĞLU*, Kardelen SAK****

**Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, emsalhndoglu3@gmail.com*

***Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, kardelen1sakk@gmail.com*

Özet: Türk edebiyatında birçok şair ve yazarlarımızın ütöpik dünyadaki hayallerinden bahsetmek mümkündür. Bu düşünceye hakim olan genel topluluk ise Servet-i Fünun dergisi çevresinde Recaizade Mahmut'un teşviki ile bir araya gelen sanatçılarımızdır. Edebiyatımıza yeni bir bakış açısı kazandıran bu topluluğa mensup, kalemi edebi bir şekilde akmakta olan şairlerin o döneme etkileri olduğu kadar etkilendikleri hususlar da olmuştur. II. Abdülhamit'in yönetimi altında sorunlar yaşamış eserlerinde baskı altında kalmışlardır. Sanat sanat içindir anlayışını benimseyen sanatçılarımızın Tanzimat sanatçılarına karşı daha bir edebi ürün verme eğilimini aynı zamanda eserlerinde ahenkli söyleyişlerin beraberinde kelimelerle resim yaptıklarını söylemek mümkündür. Batı algımız olan Fransa'ya giden şairlerimiz, Tanzimat dönemi batı edebiyatını savunan kişilere göre batıdan daha haberdarlardır. Türk edebiyatına getirilen yeni akımlar bunu doğrular. Edebiyata getirilmeye çalışılan her yenilik gibi Servet-i Fünun döneminde de yenilikler hoş görülmemiştir. Fransa'da yer alan "dekadanizm" ülkemize girdiğinde Tanzimat dönemi şahsiyetlerinden Servet-i Fünunculara yönelik dekadanlık suçlaması, yeniliğin hoş görülmediğini göstermektedir. Bununla birlikte Servet-i Fünun sanatçılarının arasında eksikliklerin ve yanlışların söylenmesi sebebiyle anlaşmazlıklar da beraberinde doğmuştur. Yapılan eleştirilere gösterilen toleransın yanında Ali Ekrem'in "Şiirimiz" adındaki eleştiri yazısı yine dönemin sanatçılarından oldukça fazla tepki toplamış ve o dönemin kırılma noktası olmuştur. Tevfik Fikret'in dergiden ayrılmasıyla birlikte dergi yönetimi Hüseyin Cahit'e kalmışsa da kendisinin çevirisi olan Fransız İhtilali'nin konu olduğu "Edebiyat ve Hukuk" başlıklı yazısı Servet-i Fünun dergisinde yayımlanması sonucu II. Abdülhamit dergiyi kapatmıştır. Derginin seyri 2.Meşrutiyet'ten sonra haftalık dergiye dönüşerek tekrar can bulmuştur. Servet-i Fünun sanatçılarını pek az eser verme durumuna itelemiştir bu durum. Bunlar olurken elbette sosyal koşullar ağırlaşmış, değişmiş ve yeni bir nesil oluşmuştur. Servet-i Fünun sanatçılarının bir kısmının oldukça karamsar, bezgin ve mutsuz olduğu bilindiğinden dolayı yine bu ruh hallerine bürünmeleri sonucu durumdan oldukça etkilenmişlerdir. Yazının seyrini Servet-i Fünun devrinin elli yıldan fazla süren yayın hayatının noktalanmasına kadar uzanan süreç ve dönemin önemli şahsiyetleri izleyecektir.

Anahtar Kelimeler: Servet-i Fünun, Tevfik Fikret, Dekadanizm.

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFET YÖNETİM VE KARAR DESTEK SİSTEMİ (AYDES)’İN İŞLEVSELLİĞİNİN İNCELENMESİ****Eda ARICI¹, Mümin POLAT²**¹*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık ve Biyomedikal Bilimler AD Yüksek Lisans, Burdur-Türkiye*²*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur-Türkiye*

Özet: AYDES, “Afet Yönetim ve Karar Destek Sistemi” nin kısaltılmış hali olup, coğrafi bilgi sistemleri tabanlı hazırlanmış bir yazılımdır. “Türkiye Afet Müdahale Planının (TAMP)” ın bilişim alt yapısının dahil edildiği AYDES yazılımı, afet ve acil durumlara karşı hazırlıklı olma, kaynakların en etkin şekilde kullanımı ve yönetimini amaçlayarak hazırlanmış web tabanlı bir karar destek sistemi programıdır. AYDES’in temel 3 işlevi vardır. Bunlar; “Olay Komuta Sistemi”, “Mekânsal Bilgi Sistemi” ve “İyileştirme Sistemi” şeklindedir. Olay komuta sistemi; ana hedefi haberleşmeyi sağlamak ve iletişimi kolaylaştırmaktır. Bu sayede afetler veya acil durumlar için taşıma, kaynak ve talep yönetimlerini esnek ve etkin bir biçimde yönetebilmeyi sağlamaktadır. Mekansal bilgi sistemi ise, coğrafi bilgi sisteminden faydalanarak afet yönetiminin sürdürülebilir olmasını hedeflemiştir. Afet öncesi, anında ve sonrasında elde edilen verilerin hızlı, doğru aktarımının sağlanması, afete maruz kalan bölgelerin mekânsal sorgu ve analizlerle çabuk karar verilebilmesine olanak sağlamaktadır. Sistem verilerin eş zamanlı güncellenmesine, düzenlenmesine, sorgulanmasına ve sonuçların görüntülenebilmesine olanak tanımaktadır. Ayrıca bunlara bağlı olarak raporlar sunabilmektedir. Son işlev olan iyileştirme sistemi ise afet sonrasında yapılan iyileştirmeye yönelik çalışmaların coğrafi bilgi sistemi desteği ile gerçekleştirilmesini amaçlamaktadır. Böylelikle hasar tespiti, yer seçimi gibi süreçlerin aksatılmadan devam ettirilmesini sağlamaktadır. Bu bağlamda; afet yönetiminde doğru veri en önemli noktadır. Verilerin eksik, hatalı olduğu durumlarda hayati sonuçlar meydana gelebilmektedir. Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından hazırlanan AYDES bu alanda önemli teknolojik bir adım oluşturmaktadır. Uygulamaya sokulan bu sistem sayesinde afet yönetiminin karmaşık sürecinde özellikle karar vericilere önemli doğru verilerin ulaştırılmasında etkin bir destek sağlamaktadır. Afet yönetiminde daha etkin bir noktaya ulaşmamızı sağlayan bu çalışmanın, afet riskleri yüksek olan ülkemizde afet kayıplarının azaltılmasında önemli katkı sunacağı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: AYDES, Coğrafi Bilgi Sistemi, Afet Yönetimi.

IYRSC

*Sözel Bildiri***USES OF TURMERIC IN GASTROINTESTINAL SYSTEM DISEASES****Damla SATANA*, Şükriye YEŞİLOT ****

* *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık ve Biyomedikal Bilimler Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, dytdamlasatana@gmail.com*

** *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Sağlık Yüksekokulu, Hemşirelik Bölümü, Burdur, Türkiye, syesilot@mehmetakif.edu.tr*

Abstract: Turmeric, obtained from the rhizomes of *Curcuma Longa*, has been used in the prevention and treatment of many diseases since the ancient times. In addition to its use as a spice and pigment, turmeric has been used in India for medicinal purposes for centuries. Curcumin is the principal polyphenol isolated from turmeric, which exhibits anti-inflammatory, antioxidant, antiapoptotic, anticancer, antitumor, and antimetastatic activities. The existing evidence indicates that curcumin can exert a wide range of beneficial properties in the gastrointestinal tract, such as protection against reflux esophagitis, inflammatory bowel diseases, colorectal cancer, liver damage and gastric mucosal damage induced by nonsteroidal anti-inflammatory drugs and necrotizing agents. The role of curcumin as an adjuvant in the treatment of a *Helicobacter pylori* infection in experimental animals and humans has recently been proposed.

Keywords: Turmeric, Curcumin, Gastrointestinal System Diseases.

IYRSC

*Sözel Bildiri***MAKİNE ÖĞRENME YÖNTEMLERİ KULLANARAK KONUT FİYAT TAHMİNİ
ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA: MADRİD ÖRNEĞİ****Mehmet ORAL*, Ersan OKATAN**, İsmail KIRBAŞ*****

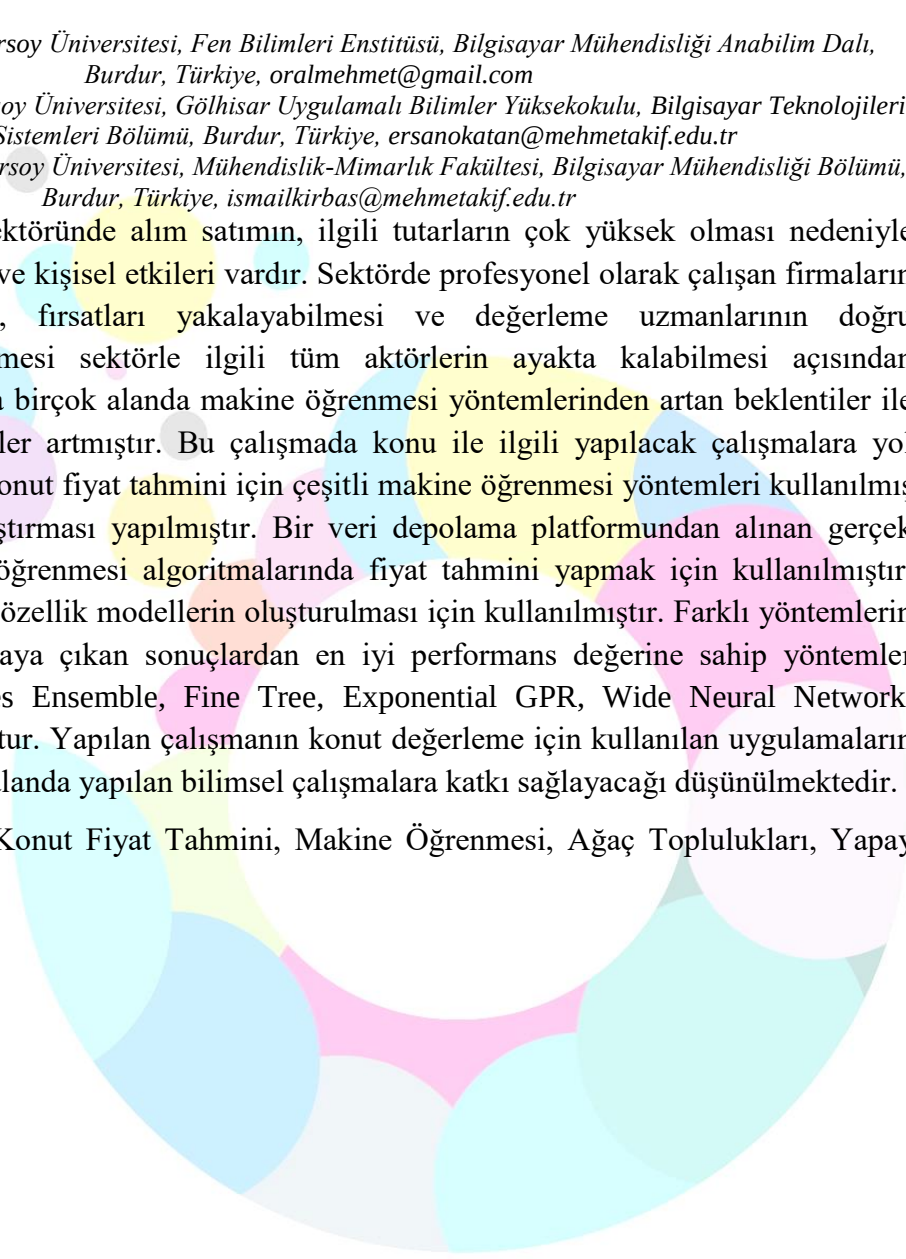
**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı,
Burdur, Türkiye, oralmehmet@gmail.com*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gölhisar Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Bilgisayar Teknolojileri
ve Bilişim Sistemleri Bölümü, Burdur, Türkiye, ersanokatan@mehmetakif.edu.tr*

**** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü,
Burdur, Türkiye, ismailkirbas@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Gayrimenkul sektöründe alım satımın, ilgili tutarların çok yüksek olması nedeniyle önemli küresel, ulusal ve kişisel etkileri vardır. Sektörde profesyonel olarak çalışan firmaların fiyat belirleyebilmesi, fırsatları yakalayabilmesi ve değerlendirme uzmanlarının doğru fiyatlandırma yapabilmesi sektörle ilgili tüm aktörlerin ayakta kalabilmesi açısından önemlidir. Son yıllarda birçok alanda makine öğrenmesi yöntemlerinden artan beklentiler ile bu alanda da beklentiler artmıştır. Bu çalışmada konu ile ilgili yapılacak çalışmalara yol göstermesi açısından konut fiyat tahmini için çeşitli makine öğrenmesi yöntemleri kullanılmış ve performans karşılaştırması yapılmıştır. Bir veri depolama platformundan alınan gerçek veriler farklı makine öğrenmesi algoritmalarında fiyat tahmini yapmak için kullanılmıştır. Konutlara ait 22 farklı özellik modellerin oluşturulması için kullanılmıştır. Farklı yöntemlerin denenmesi sonucu ortaya çıkan sonuçlardan en iyi performans değerine sahip yöntemler sırasıyla Bagged Trees Ensemble, Fine Tree, Exponential GPR, Wide Neural Network, Quadratic SVM olmuştur. Yapılan çalışmanın konut değerlendirme için kullanılan uygulamaların geliştirilmesine ve bu alanda yapılan bilimsel çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Konut Fiyat Tahmini, Makine Öğrenmesi, Ağaç Toplulukları, Yapay Sinir Ağları.

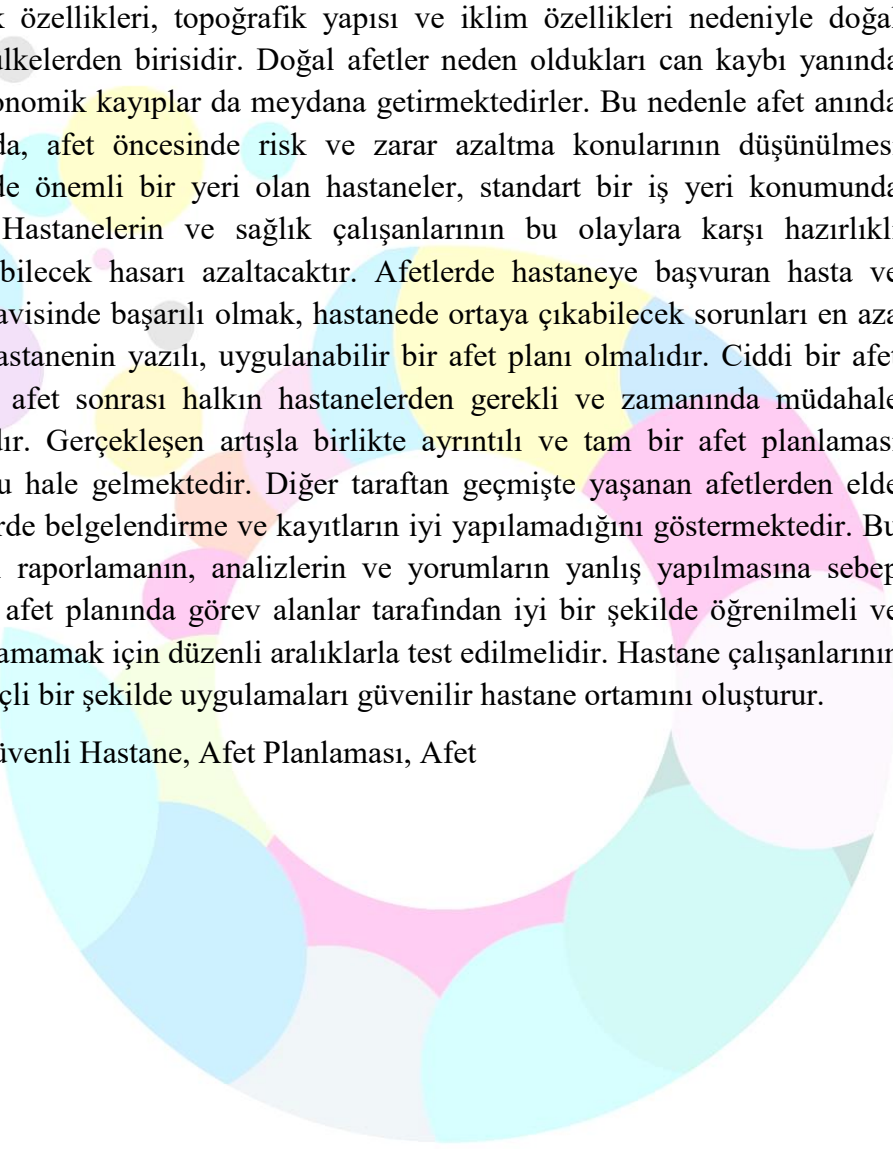

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFETLERDE SÜRDÜRÜLEBİLİR SAĞLIK HİZMETLERİ İÇİN GÜVENLİ
HASTANE KAVRAMININ ÖNEMİ****Simge ERGÖÇER****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü**Merkez/Burdur, Türkiye, siimgergocer@outlook.com*

Özet: Ülkemiz jeolojik özellikleri, topoğrafik yapısı ve iklim özellikleri nedeniyle doğal afetleri sıkça yaşayan ülkelerden birisidir. Doğal afetler neden oldukları can kaybı yanında Türkiye için önemli ekonomik kayıplar da meydana getirmektedirler. Bu nedenle afet anında oluşan durumlar dışında, afet öncesinde risk ve zarar azaltma konularının düşünülmesi gerekmektedir. Afetlerde önemli bir yeri olan hastaneler, standart bir iş yeri konumunda değerlendirilmemelidir. Hastanelerin ve sağlık çalışanlarının bu olaylara karşı hazırlıklı olmaları meydana gelebilecek hasarı azaltacaktır. Afetlerde hastaneye başvuran hasta ve yaralıların teşhis ve tedavisinde başarılı olmak, hastanede ortaya çıkabilecek sorunları en aza indirebilmek için her hastanenin yazılı, uygulanabilir bir afet planı olmalıdır. Ciddi bir afet gerçekleşmesi durumu, afet sonrası halkın hastanelerden gerekli ve zamanında müdahale beklentisini artırmaktadır. Gerçekleşen artışla birlikte ayrıntılı ve tam bir afet planlaması yapmak giderek zorunlu hale gelmektedir. Diğer taraftan geçmişte yaşanan afetlerden elde edilen tecrübeler, afetlerde belgelendirme ve kayıtların iyi yapılamadığını göstermektedir. Bu durum ise olay sonrası raporlamanın, analizlerin ve yorumların yanlış yapılmasına sebep olmaktadır. Hastanenin afet planında görev alanlar tarafından iyi bir şekilde öğrenilmeli ve afet anında sorunlar yaşamamak için düzenli aralıklarla test edilmelidir. Hastane çalışanlarının afet planlamalarını bilinçli bir şekilde uygulamaları güvenilir hastane ortamını oluşturur.

Anahtar Kelimeler: Güvenli Hastane, Afet Planlaması, Afet

IYRSC

*Sözel Bildiri***GEÇMİŞTEN BUGÜNE YAŞADIĞIMIZ BU CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ NEDİR?
NASIL YOK EDİLEBİLİR?****Melis ÇAKIR***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler
Bölümü, Muğla, Türkiye, melis-melih@hotmail.com*

Özet: Kadın ile erkeğe ait cinsiyet rollerinin günümüzdeki halini alması sanayi devrimiyle olmuştur. Cinsiyet rolleri ile meydana gelen cinsiyetçi iş bölümü de sanayi devrimiyle birlikte gelmiştir. Erkeğin eve ekmek getirmek; kadının ise ev işleri ile uğraşması şeklinde ortaya çıkan cinsiyetçi iş bölümü günümüzde her ne kadar yok edilmeye çalışılsa da bu durum yıllarca süreceği benziyor. Daha sonra ki dönemde kadının erkekle birlikte aktif olarak iş gücüne katılması sonucunda, geleneksel kadın rollerinde modern toplumun gerekliliklerine göre değişimler meydana gelmiştir. Sanayi toplumlarının doğuşundan beri eşitlik ilkesi demokratik toplumların işleyişinin dinamosu olmuş, toplumsal pratiğe de yeni bir ivme kazandırmıştır. Böylelikle bir kadın hareketi olarak feminizm ortaya çıkmıştır. Buna bağlı olarak feminizm ile birlikte gerçek kadın kimliği ile geleneksel kadın kimliği arasındaki farkların ortaya çıkması gündeme gelmiştir. Geleneksel toplumlarda kadınlara atfedilen bazı nitelikler, modern toplumlarda farklılaşmıştır. Geleneksel rol ayrımı doğrultusunda kadının işlevi “eş ve anne” olmakla sınırlanmış; dahası bu konunun kadınlarca da benimsenmiş olması” onların toplumsallaşma süreci içerisindeki yerinin ikinci plana atılmasına neden olmuştur. Bunlara dayanarak toplumu iyileştirmek adına erkekliğin ideolojik egemenliğine başkaldıracak ve kadınlara yönelik yeni radikal topluluklar kurmak kadınlarımızı daha güçlü hissettirecek davranışlardan olabilir. Devletin kadınlara yönelik şiddet ve tacizi önleyecek daha güçlü yasalar yapması en caydırıcılarından biri olabilir. Okullarda toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri verilmeli. Eğer çocuklara en temelden bu tarz yaklaşımlar empoze edilirse o bakış açısında büyürler, böylece etraflarındaki yanlış ve doğruyu daha kolay ayırt edebilirler. Bir başka yöntem ise işverenlerin eşit işe eşit ücret vermesi. Gelişmekte olan toplumumuzda kadınların ötelenerek başarılarının yok sayılması ve engellenmesi cam tavanlar metaforunu ortaya çıkarır. Cinsiyet fark etmeksizin bir birey işinde yükseldiği ve bunu hak ettiği takdirde olması gerektiği mevkide olmalıdır. İnsanların egosal yaklaşımlarını bir kenara bırakarak karşılarındakinin cinsiyetini gözetmeksizin yalnızca insan olduklarını hatırlayarak ve çalıştığı pozisyona göre ücret ödemeleri gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Feminizm, Cinsiyetçilik, Kadının rolü

IYRSC

Sözel Bildiri

DİABETES MELLİTUS VE İMMUN SİSTEM

İşinsu AYTÖP*, Şeyma Nur ATEŞ, Mehmet Çağrı KARAKURUM*****

*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü ve Veteriner İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, 2140307001@ogr.mehmetakif.edu.tr

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü ve Veteriner İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, seyma.cigdem@hotmail.com

*** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü ve Veteriner İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mckarakurum@mehmetakif.edu.tr

Özet: Diabetes mellitus, günümüzde en önemli sağlık sorunlarından biri olarak kabul edilmektedir. Diyabet, genellikle kalıtsal ve çevresel etkenlerin birleşimi ile oluşan insülin sekresyonunun absolut ya da relatif olarak azalmasından kaynaklanan metabolik bir bozukluktur. Absolut ya da relatif insülin eksikliği, persistent hiperglisemi ve persistent glikozüriye neden olur. Hiperglisemi ile karakterize olan hastalıkta hasta, karbonhidrat, yağ ve proteinlerden yeterince yararlanamamaktadır. Kedilerde en sık rastlanılan form olan Tip II (insüline bağımlı olmayan DM), hastanın ihtiyacından daha az veya gecikmiş insülin salınımından kaynaklanır. Köpeklerde ise Diabetes mellitus daha çok pankreatik β -hücrelerinin immun kökenli hasar alması ve buna bağlı olarak geliştiği düşünülen insülin salgı yeteneğinin ortadan kalkması ile dışardan insülin alınması zorunlu hale gelen bir karakterdedir (Tip I insüline bağımlı DM). Diabetes mellitusta, pankreas tarafından yetersiz insülin üretimi nedeniyle kan glikoz seviyesi yüksek seyrederek. Yağ dokusunda üretilen inflamatuvar mediatörlerle beraber yüksek kan glikoz seviyelerine verilen immun yanıtın bir sonucu olarak inflamatuvar yanıt oluşur. Bu hafif ve kronik seyreden inflamasyon pankreas β hücrelerine zarar verir ve hiperglisemiye neden olur. Diyabet oluşan hipergliseminin, immun yanıtta işlev bozukluğuna neden olduğu düşünülmektedir. Diabetes mellituslu (DM) hastalar, DM olmayanlara göre daha sık enfeksiyonlara yakalanırlar. Diyabetik hayvanlarda genellikle uzun süreli veya tekrarlayan enfeksiyonlar gelişmektedir. Ayrıca hipergliseminin düzeyi ile ilişkili veya ilişkisiz olarak kontrolsüz diyabet hastalarında T hücre fonksiyonları bozulduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur. Yapılan çalışmalar, minimum düzeyde yüksek kan şekeri seviyelerine sahip olanların bile enfeksiyonlardan daha fazla etkilendiklerini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Diabetes Mellitus, Hiperglisemi, İmmun sistem, Enfeksiyon

IYRSC

*Sözel Bildiri***GLİOBLASTOMA MULTİFORME (GBM) HASTALIĞI TEDAVİSİNE YENİ BİR YAKLAŞIM: KAPRİLİK ASİT****İbrahim GECİLİ¹, Meriç Adil ALTINÖZ², Ahmet HACİMÜFTÜOĞLU³***1. Atatürk Üniversitesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, i.gecili@hotmail.com**2. Acıbadem Üniversitesi, Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, maltinoz@gmail.com**3. Atatürk Üniversitesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, hacimuftuoglu@gmail.com***Özet:**

Giriş: Kaprilik asit (CA) orta zincirli (C8) monokarboksilik doymuş yağ asididir (MCFA). Gıda endüstrisinde antimikrobiyal ajan olarak kullanılmaktadır. Kaprilik asitin bakteri hücre canlılığını azalttığını gösteren çalışmalar mevcuttur. Kaprilik asit, yüksek dereceli glial tümörler (HGG) ile ilişkili nöbetlerin tedavisinde kullanılan antiepileptik ilaç olan valproik asitin düz zincirli izomeridir ve epidemiyolojik gözlemlere göre glioblastoma multiforme hastalarında sağkalımı artırabileceği bildirilmiştir. Test edilen valproik asit analogları arasında kaprilik asit, in vitro olarak C6 astrositoma hücre büyümesini bloke eden en güçlü molekül olduğu gözlemlenmiştir. Ölüm oranı en yüksek ve en agresif primer beyin tümörü olan GBM tedavisi neredeyse mümkün olmayan bir hastalıktır. Dolayısıyla yenilikçi ve radikal tedavi yaklaşımlarının benimsenmesi gerekmektedir.

Amaç: Amacımız tedavi seçenekleri oldukça az olan GBM'nin tedavisinde kullanılabilecek yeni farmasötik ajan keşfetmektir.

Yöntem: Çalışmamız Atatürk Üniversitesi Tıbbi Farmakoloji Bölümü Hücre Kültürü Laboratuvarında yapılmıştır. T98 kanser hücrelerine kaprilik asit 500, 1000, 2000 ve 4000 µM uygulandı. Hücreler 24 saat inkübasyonda bekletildi. Süre sonunda hücre canlılık düzeyleri MTT analiz yöntemi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: 24 saat sonunda hücre canlılık düzeyleri metiltiyazol difenil tetrazolyum (MTT) testi ile değerlendirilmiştir. Hücre canlılık oranları % 84.5, % 82.7, % 82.6, % 45.6 çıkmıştır. 4000 µM eklenen CA kanser hücrelerinin canlılığını önemli derecede azaltmıştır (Anova testi, p<0,01)

Tartışma ve Sonuç: Çalışmada T98 kanser hücre hatlarına 4 farklı dozda Kaprilik asit (CA) uygulanmıştır. MTT sonucuna göre en yüksek dozda (4000 µM) hücre canlılığını önemli derecede azaltmıştır (Anova testi, p<0,01). Böylelikle CA'nın kanser hücre hatlarında hücre canlılığını etkin bir şekilde azalttığı ortaya çıkarılmıştır. Sonuç olarak Kaprilik asit GBM'li hastalarda alternatif farmasötik bir ajan olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Kaprilik Asit, Glioblastoma Multiforme, MTT

IYRSC

*Sözel Bildiri***VETERİNER HEKİMLİKTE PROTOZOER ABORTUS ETKENLERİ****Abdüllatif EMİRİKCİ¹, Cansu GÖKTEPE²***1. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Parazitoloji**Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye**2. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doğum ve Jinekoloji**Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye*

Özet: Fötüsün gebelik süresi tamamlanmadan canlı veya ölü olarak uterustan atılması olayı abortus olarak isimlendirilmektedir. Yavru ölümleri gebeliğin hangi döneminde gerçekleştiği farketmeksizin ciddi ekonomik kayıplara neden olmaktadır. Abortusa sebep olan etkenler enfeksiyöz ve non-enfeksiyöz sebepler olarak ikiye ayrılmaktadır. Paraziter etkenlerden olan protozoer kaynaklı abortuslar, enfeksiyöz abortuslar başlığı altında değerlendirilmektedir. Hayvanlarda abortusa sebep olan protozoer etkenlerin *Toxoplasma gondii*, *Neospora caninum*, *Babesia* türleri, *Anaplasma marginale*, *Sarcocyst* türleri, *Tritrichomonas foetus* olduğu bilinmektedir. Bu derlemenin amacı veteriner hekimlik sahasında büyük ekonomik kayıplara sebep olan protozoon kaynaklı abortlar hakkında bilgi vermektir.

Anahtar Kelimeler: Protozoer, Abort, Paraziter Enfeksiyon

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFETLERDE KBRN GERÇEĞİ*****Gülüstan KÖSE****Gümüşhane Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afet Yönetimi Anabilim Dalı**kosegulustan@gmail.com*

Özet: KBRN; Kimyasal, Biyolojik, Radyoaktif ve Nükleer kelimelerinin kısaltmasıdır. KBRN ajanlarının insan hayatı için oluşturduğu tehdit ve tehlikeler tarih boyunca var olmuş ve varlığını da sürdürmektedir. KBRN ajanları; savaş-terör ajanları olarak saldırılarda kullanılarak teknoloji ve insan kaynaklı tehlikelere dayalı bir afet türü olarak karşımıza çıkabilir. Ayrıca, olası bir doğal afet sonrasında ikincil bir tehlike olarak ortaya çıkabilirler. Geçmişten günümüze KBRN ajanları çoğunlukla savaş-terör ajanları olarak saldırılarda kullanılmıştır. KBRN ajanlarının kasıtlı veya kasıtsız olarak doğaya yayılması insan hayatı üzerinde ciddi zararlara yol açmakta ayrıca uzun süre ciddi olumsuz etkileri ortaya çıkarmaktadır. Günlük yaşamda evlerde yer alan tehlikeli evsel kimyasallardan, kimyasal fabrikalara, kimyasal fabrikalardan, nükleer santrallere kadar uzanan ve modern dünyanın vazgeçilmezi arasında yer alan unsurların doğa ve insan hayatı için oluşturabilecekleri tehditler bir yana terör saldırılarında savaş ajanı olarak kullanılması ve yaygın kullanılabilme potansiyeline sahip olması KBRN ajanlarını her yönü ile önemli kılmaktadır. KBRN ajanlarına maruz kalınması durumunda en iyi şekilde baş edilebilmesi için afet yönetim aşamalarının doğru uygulanması gerekir. Afet yönetiminin ilk evreleri olan zarar azaltma ve hazırlıklı olma açısından KBRN ajanlar hakkında kapsamlı bilgi sahibi olunması gerekmektedir. Ajanların etkilerine göre önlemler alınmalıdır. En önemlisi halkın bu tehlikelerden haberdar olup bilgilendirilmesini sağlamaktır. Müdahale edecek kurumların belirlenip, gerekli eğitim ve tatbikatların düzenli olarak yapılması, her kurumda donanımların eksiksiz bulunması ve yeterli sayıda ilaç bulundurulması son derece önemlidir. Son yıllarda çevremizde yaşanan savaşlar, ülkemizde büyük sanayi tesislerinin kurulması, nükleer enerjiye yapılan yatırımlar ve komşu ülkelerde yaşanan yüksek nükleer yatırımların coğrafi yakınlık derecesi nedeniyle KBRN afetleriyle karşılaşma riski ciddi ölçüde artmaktadır. Bu nedenlere bakıldığında KBRN afetleri yönetimi alanında çalışmaların yapılması bir gereklilik olarak ön plana çıkmaktadır.

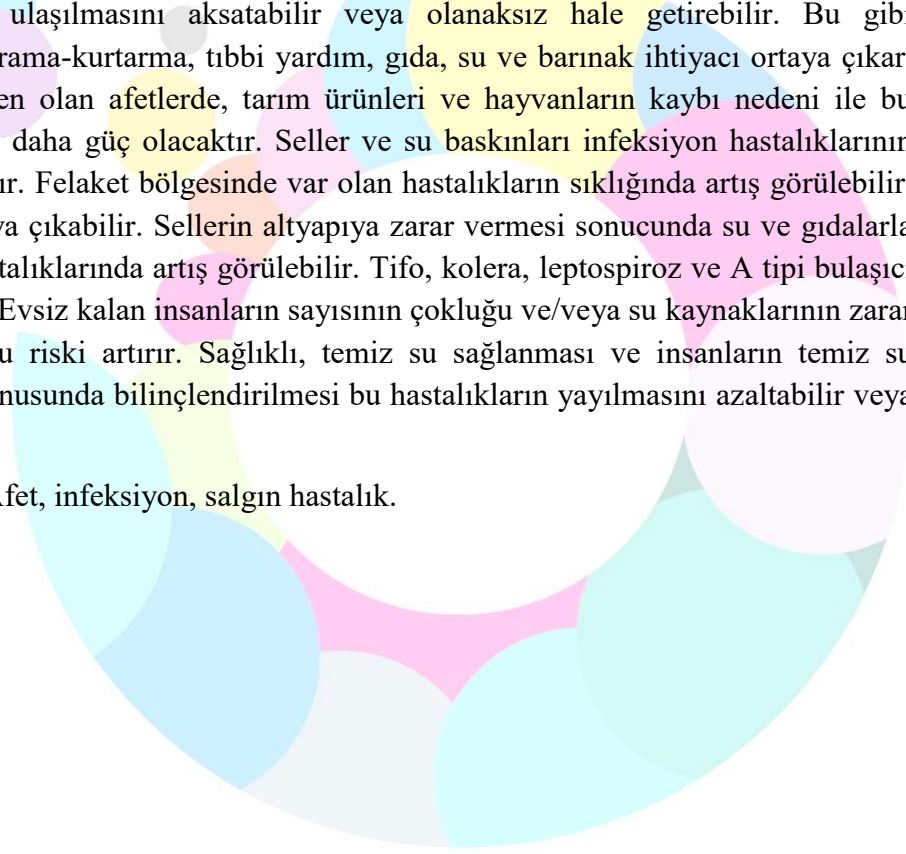
Anahtar Kelimeler: KBRN, Afet, Afet Yönetimi, Terör Saldırıları

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFET SONRASI SALGIN HASTALIKLAR****Nilgün AY, Eda YALÇIN***Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, Ayy317686@Gmail.Com**Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, Edayalcin949@Gmail.Com*

Özet: Afet; insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, insanın normal yaşantısını ve eylemlerini durduracak veya kesintiye uğratacak, imkânların yetersiz kaldığı olaylara verilen genel bir isimdir. Büyük oranda veya tamamen insanların kontrolü dışında gerçekleşen afetler, kitlesel bir can ve mal kaybına neden olur. Deprem, seller ve tsunami gibi dev dalgalar direkt etkileri ile insanların ölümüne ve yaralanmasına neden olur. Bunun yanında, bu gibi doğal felaketler çevreye ve altyapıya zarar vererek gıda, su ve elektrik gibi temel gereksinimlere ulaşılmasını aksatabilir veya olanaksız hale getirebilir. Bu gibi durumlarda özellikle arama-kurtarma, tıbbi yardım, gıda, su ve barınak ihtiyacı ortaya çıkar. Büyük bir hasara neden olan afetlerde, tarım ürünleri ve hayvanların kaybı nedeni ile bu açığın kapatılması çok daha güç olacaktır. Seller ve su baskınları enfeksiyon hastalıklarının yayılmasını kolaylaştırır. Felaket bölgesinde var olan hastalıkların sıklığında artış görülebilir. Salgın hastalıklar ortaya çıkabilir. Sellerin altyapıya zarar vermesi sonucunda su ve gıdalarla bulaşan enfeksiyon hastalıklarında artış görülebilir. Tifo, kolera, leptospiroz ve A tipi bulaşıcı sarılık sıklığı artabilir. Evsiz kalan insanların sayısının çokluğu ve/veya su kaynaklarının zarar görmesi, kirlenmesi bu riski artırır. Sağlıklı, temiz su sağlanması ve insanların temiz su kullanımının önemi konusunda bilinçlendirilmesi bu hastalıkların yayılmasını azaltabilir veya önleyebilir.

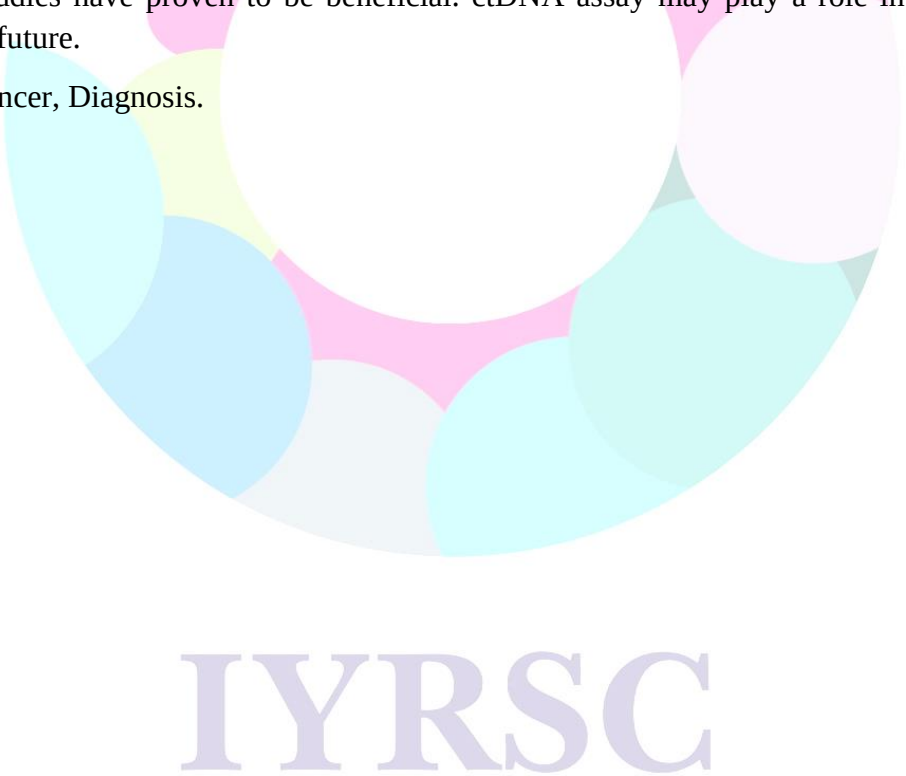
Anahtar Kelimeler: Afet, enfeksiyon, salgın hastalık.

IYRSC

*Sözel Bildiri***CANCER DIAGNOSIS WITH CTDNA****Kübra ALBAYRAK*, Kübranur DEMİR*, Ahmet Turan İNCE*****Sivas Cumhuriyet University Faculty of Medicine, Sivas, Turkey, dralbayrakkubra@gmail.com*

Özet: Considering that ctDNA can be detected in some diagnosed patients, there is great interest in the potential in early-stage cancer. Cells become cancerous due to genetic mutations and environmental factors and disruption of the normal order of the cell cycle. In this process, cancer is detected by intracellular changes. Although gold standards have been set in cancer analysis, molecular-based diagnoses may change them. Circulating-tumor DNA (ctDNA) is the fraction of cell-free DNA that originates from tumor cells. ctDNA is present in the blood circulation of people with cancer as a part of cell-free DNA (cfDNA). ctDNA changes reflect cell heterogeneity which is useful in clinical decision making for diagnosis and prognosis. ctDNA analysis is performed with 2 different techniques. The first technique is PCR-based and the second one is a next generation sequence-based method. The total cfDNA measurement is generally associated with a poor survival. In 25 patients with early breast cancer, ctDNA elevation was associated with the disease. In another study, 13 of 29 subjects had insufficient ctDNA values for detection. Furthermore, ctDNA can detect patients with a very high probability of postoperative recurrence in breast and colorectal cancers. More studies should be done with appropriate patients for ctDNA assays to give healthy results. Clinical randomized studies have proven to be beneficial. ctDNA assay may play a role in cancer diagnosis in the future.

Keywords: ctDNA, Cancer, Diagnosis.

IYRSC

*Sözel Bildiri***EVCİL HAYVANLARDA ANORMAL DAVRANIŞLAR VE NEDENLERİ****Emre AYDEMİR¹, İnci BİLGE²**¹Akdeniz Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Zootehni Bölümü, Antalya/Türkiye

aydemir1825@gmail.com, ORCID NO: 0000-0002-2451-8248

²Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Elektrik Ve Enerji Bölümü, Burdur/Türkiye

aydemir1825@gmail.com, ORCID NO: 0000-0002-0194-2759

Özet: Evcil hayvanların içerisinde bulunmuş oldukları çevrede meydana gelen değişimlerin ilk göstergelerinden birisi davranıştır. Diğer bir ifade ile davranış, belirli uyarıcılara karşı verilen tepki olarak da tanımlanmaktadır. Korku, farklı ışık dalga boyu, farklı ses frekansları, sıcaklık ve stres gibi çeşitli uyarıcı ya da uyarıcıların vermiş oldukları farklı tepkiler sonucu değişik davranış sergilenmektedir. Sergilenen bu değişiklikler üzerinde; hem genetik hem de; çevresel faktörlerin etkisi altında edinilmiş davranışsal özelliklere etkisi olduğu belirtilmektedir. Yapılan bu çalışmada evcil hayvan olarak en çok tercih edilen kedi ve köpeklerde gözlemlenen anormal davranış ve nedenleri incelenmiştir. Yapılan çalışmalarda köpeklerde sergilenen anormal davranışlar incelendiğinde; çevreye zarar verici davranışlar, kaprofaji, sosyal davranış, agonistik davranışlar ve saldırgan davranışlar (savunma) gözlemlendiği belirtilmektedir. Özellikle saldırı çeşitleri incelendiğinde ise; statü ilişkili saldırı, erkekler arası saldırı (intermale), av güdülü saldırı (predatory), idiyopatik öfke saldırısı (idiopathic rage), korku kaynaklı saldırı (fear-induced), ağrı nedenli saldırı (pain induced), alan korumaya yönelik saldırı (territorial) ve içgüdüsel saldırı (maternal) davranışları olarak sergilendiği ifade edilmektedir. Kedilerde sergilene anormal davranışlar incelendiğinde ise; belirlenen yer dışına işeme veya dışkılama, idrarla işaretleme, yün (kumaş) emme, eğitim faktörü, stres ve benzeri faktörler yer almaktadır. Ayrıca; doğa olayları sırasında kedilerde saklanma, dışarı çıkmayı reddetme, psikojenik şok gözlemlenirken; köpeklerde ise havlama alan savunması sahibini sürekli takip etme davranışları gözlemlenmektedir. Yapılan bu çalışmada; evcil hayvanlarda anormal davranışlar ve nedenleri hakkında bilgi vermek amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Evcil hayvan, anormal davranışlar, uyarıcı, tepki, kedi köpek

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFET YÖNETİMİ SÜRECİNDE TÜRKİYE’NİN MALİ YAPISININ İNCELENMESİ****Faruk DEMİRİSOY***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Altınyayla Mehmet Tuğrul Meslek Yüksekokulu*

Özet: Vergi Usul Kanunu (Kanun no:213 Kabul Tarihi:1961) Madde 13/2 uyarınca vergi ödevlerinin yerine getirilmesinde engel olacak yangın, yer sarsıntısı ve su basması gibi afetler mücbir sebep olarak değerlendirilmektedir (Covid 19 tedbirleri kapsamında kapatılan işyerleri ve sokağa çıkma yasağı bulunan 65 yaş üstü bireyler ve kronik rahatsızlığı bulunan kişiler de mücbir sebep dâhilinde değerlendirilmiştir.). Hazine ve Maliye Bakanlığı aracılığı ile denetim ve tespit yapılmak kaydı ile mücbir sebepler dâhilinde değerlendirilen mükellefler ilgili kanunun 15. maddesi uyarınca mücbir sebep ortadan kalkıncaya kadar geçen süre kadar tahakkuk edilen vergiden gecikme kullanabilirler. Verginin terkin edilmesi hususu ise ilgili kanunun 115. maddesi uyarınca gerçekleştirilir.

Doğal Afetin Finansmanı İçin Alınan Ek Vergiler: Doğal afetlerden kaynaklanan fiziki, ekonomik ve sosyal tahribatın giderilmesi büyük finansman ihtiyacına neden olmaktadır.

1.Gelir Unsurları Üzerine Konulan Vergiler: 1998 yılında beyan edilen gelir ve kurumlar vergisi matrahı üzerinden %5 oranında ek gelir ve kurumlar vergisi alınmıştır. Kocaeli, Sakarya, Yalova ve Bolu illerinin merkez ve ilçelerinde gelir ve kurumlar vergisi mükellefiyeti bulunanlar ile depremde yakınlarını kaybedenler vergiden muaf kılınmışlardır.

2.Servet Unsurları Üzerine Konulan Vergiler: Servet unsuru olarak motorlu taşıtlar ve emlak üzerinden ikinci bir defa vergi alınmıştır. Ek emlak vergisi, 1999 yılı matrahı üzerinden alınırken Ek Motorlu Taşıtlar Vergisi 1999 yılı için tahakkuk ettirilen motorlu taşıtlar vergisi tutarı kadar alınmıştır. Bu iki vergi ile ilgili olarak da depremde zarar görenlere muafiyetler tanınmıştır. Depremde hayatını kaybedenlerin mirasçıları için Veraset ve İntikal Vergisi istisnası sağlanmıştır. Bu vergiler depremde sonra ilk kez çıkarılan vergiler değil, yıl içinde tahsilat sayısı artırılan vergiler olarak dikkat çekmektedir.

3.Harcama ve İşlemler Üzerine Konulan Vergiler: 31.12.2003 tarihine kadar uygulanmak üzere deprem vergisi olarak Özel İletişim Vergisi ve Özel İşlem Vergisi öngörülmüştür. 1999 Marmara Depremi’nden sonra depremin yaralarını sarmak amacıyla ilk kez çıkarılan vergilerden biri olan Özel İletişim Vergisi, cep telefonu işletmecilerinin sunduğu tesis, devir, nakil ve haberleşme hizmetleri üzerinden %25 oranında alınmıştır. Bu vergi, uygulama süresi bitince geçici vergi olmaktan çıkartılmış ve sürekli vergi haline getirilmiş, ayrıca kapsamı da genişletilmiştir. Verginin kanuni mükellefi bahse konu hizmetleri sunan mükellefler iken fiili yükleniciler bu hizmetlerden yararlananlardır. Özel İşlem Vergisi ise, iki ayrı konu üzerinden alınmıştır. Bunlardan birincisinde eğitime katkı payı alınan işlemlerden kâğıtlar için ödenen eğitime katkı payı tutarı kadar ayrıca özel işlem vergisi alınmıştır.

*Sözel Bildiri***MORCHELLA ESCULENTA'NIN GLİOBLASTOMA MULTİFORME (GBM)
ÜZERİNE ETKİLERİ: İN VİTRO ÇALIŞMA**

**İbrahim GECİLİ¹, Hilal ÖZBEK², Meriç Adil ALTINÖZ³, Ahmet
HACİMÜFTÜOĞLU¹**

1. Atatürk Üniversitesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, i.gecili@hotmail.com

2. Atatürk Üniversitesi, Farmakognozi Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, ozbek@atauni.edu.tr

3. Acıbadem Üniversitesi, Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, maltinoz@gmail.com

4. Atatürk Üniversitesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, hacimuftuoglu@gmail.com

Özet:

Giriş: Morchella esculenta doğada yetişen, Asya toplumları tarafından geleneksel olarak tüketilen ve ilaç olarak kullanılan yenilebilir bir mantardır. Karbonhidrat ve protein açısından zengindir. Organik asitler, fenolik bileşikler ve tokoferoller gibi biyoaktif bileşikler içerir. Çoklu doymamış yağ asitleri bakımından zengindir. M. esculenta nöroprotektif, antioksidan, antitümör, antimikrobiyal, antialerjik ve antiinflamatuvar gibi farmakolojik özelliklere sahiptir. Ayrıca yara iyileşmesi ve genel halsizlik için de kullanılabilir. Glioblastoma multiforme (GBM) en yaygın ve ölümcül primer beyin tümörüdür. Bu tümörün tedavi seçeneklerinin halen kısıtlı olması ve çok kısa sürede nüks görülmesi GBM'de yaşam süresinin kısalmasına neden olmaktadır.

Amaç: En yaygın, en hızlı büyüyen ve en ölümcül merkezi sinir sistemi kanseri olan GBM'yi tedavi edebilecek yeni farmasötik ajanlar keşfetmektir.

Yöntem: T98 insan glioblastoma hücre hattı için %10 fetal sıgır serumu, %1 penisilin-streptomisin ve %1 L-glutamin içeren yüksek glukoz içerikli DMEM ortamı kullanıldı. Hücreler, %5 CO₂ içeren bir ortamda 37°C'de inkübe edildi. Morchella esculentanın hekzan ekstresi dmsö ile çözüldü ve 250, 500, 750, 1000, 1250 µg/ml kuyucuklara ilave edildi. 24 saat inkübasyona bırakıldı. Ardından MTT testi yapıldı.

Bulgular: Morchella esculenta özütünün kanser hücrelerinin canlılık oranlarını özellikle 750, 1000, 1250 µg/ml konsantrasyonlarında etkili şekilde azalttığı (% 16.9, % 6.8, % 7.9) gözlemlenmiştir.

Tartışma ve Sonuç: T98 kanser hücre kültüründe Morchella esculenta ile yapılan çalışmada MTT sonuçlarına göre kanser hücre canlılığını azaltan en iyi sonuç 1000 µg/ml konsantrasyonda görülmüştür. Hücre canlılığını etkili bir şekilde azalttığı bulunmuştur. Bu sonuca göre Morchella esc. anti-kanser özelliğe sahiptir ve GBM hastalığında farmakolojik ajan olarak kullanılabilir.

Anahtar Kelimeler: Hücre kültürü, Glioblastoma Multiforme, MTT, Morchella Esculenta

*Sözel Bildiri***HAYVANDAN İNSANA DOKU VE ORGAN NAKLİ (XENOTRANSPLANTASYON)****Emre AYDEMİR*, Cuma DEMİR******Akdeniz Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Zootekni Bölümü, Antalya/Türkiye**aydemir1825@gmail.com**ORCID NO: 0000-0002-2451-8248****Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Elazığ / Türkiye**cumademirmehmetakif@gmail.com**ORCID NO: 0000-0003-3361-8547*

Özet: Dünya genelinde her geçen gün organ nakli bekleyen kişi sayısı artmaktadır. Bu sebeple organ nakli bekleyen kişi kendisine uygun donerin bulunması için çok uzun süre beklemektedir. Bunun önüne geçilebilmesi için yapılan çalışmalar gösteriyor ki transgenik hayvanlardan insanlara organ nakli yapılabilmektedir buna xenotransplantasyon denir. Yani Xenotransplantasyon bir türden diğerine organ ve doku transferi anlamına gelmektedir. Organ ve doku transferi sırasında bir türe ait genin aynı veya başka bir türe aktarılmasında özellikle son yıllarda yaygın olarak transgen teknolojisi kullanılmaktadır. Transgenik teknolojinin kullanım alanlarından biriside ksenotransplantasyon ve diğer biyomedikal kullanımlar için insan antijenleri veya proteinlerini içeren organ, doku veya hücrelerin üretimidir. Yapılan çalışmalarda kullanılan bu teknolojinin bazı avantaj ve dezavantajları bulunduğu belirtilmektedir. Organ naklinin kısa sürede gerçekleşmesi, rekombinant protein üretimi, lojistik ve finansal avantajları arasında yer alırken, yapılan bazı xenotransplantasyon çalışmaları incelendiğinde ise transgenik hayvanlardan elde edilen organların transferi sonrasında organ retti, insan ve hayvan dokusu arasındaki fizyolojik uyumsuzluklar, hayvanlardan insanlara geçebilecek yeni hastalık riskleri gibi dezavantajları arasında yer almaktadır. Bu çalışmanın amacı transgenik hayvanlardan insanlara doku ve organ transferi hakkında bilgi vermektir.

Anahtar Kelimeler: Transgenik hayvanlar, transgen teknolojisi, xenotransplantasyon

IYRSC

*Sözel Bildiri***TANZİMAT EDEBİYATI ROMANINDA DOĞU VE BATI KÜLTÜRÜNÜN İZLERİ
ÜZERİNE BİR İNCELEME*****Kardelen SAK, **Emsal HİNDİOĞLU****Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim**Dalı, Burdur, Türkiye, kardelenlsakk@gmail.com****Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim**Dalı, Burdur, Türkiye, emsalhndoglu3@gmail.com*

Özet: Tanzimat Edebiyatı, yüzyıllardır süren Divan Edebiyatı geleneğini yıkıp Batıya uyarlayarak edebiyat anlayışımızı iyileştirmeyi esas alan bir dönemdir. Benzerlikler önceleri çeviri faaliyetleri ile gerçekleşmiştir. O zamanlar Türk Dünyası için Batı çoğunluk olarak Fransa algısından ibaretti. Doğu ve batı ikilemi siyasette, sosyal yaşamda, kültür dünyasında olduğu kadar edebiyat dünyasında da yaşanmıştır. Arada kalınan durum ise Batı gibi düşünüp Doğu gibi yaşamlarını sürdürmekten öteye gelmez. Bu gerçeklik birçok yazarın eserlerinde de yer almaktadır. Tanzimat edebiyatı romanı Şemsettin Sami ile başlamış Ahmet Mithat Efendi ile gelişim göstermiştir. Hatta bu gelişim iki yol ile sağlanır. Biri Ahmet Mithat'ın halk hikayelerinin modernleştirilmesi çalışmasıyla diğeri ise Namık Kemal'in batılı hikaye ve roman tekniğini uygulamaya çalıştığı yoldur. Böylelikle Tanzimat edebiyatında Ahmet Mithat Efendi popüler romanın, Namık Kemal ise edebi romanın öncüsü olmuştur. Eserlerin çoğunluğunda "batılılaşma" kavramının konu olarak yer aldığını görmekteyiz. Toplumdaki olayların şair ve yazarlarımızı etkileyerek eserlerde yer edindiğinin farkındayız. Toplumda yaşanan kültür farklılıkları hemen hemen her kolda baş göstermiştir. Alaturka ve alafranga tiplerini romanlar üzerinden incelediğimizde hobilerde, eğitim sisteminde, evlilikte, ahlak yapısında, karakter bağlamında görmekteyiz Yanlış kadınları sevmenin doğurduğu yıkımların anlatıldığı İntibah'ı, kıskançlık ve kıskançlığın yol açtığı olayların anlatıldığı Zehra'yı, yine yanlış batılılaşmanın zemin hazırladığı komik durumların anlatılmış olduğu Araba Sevdası'nı beraberinde görmekteyiz. . Romanlarda farklı iki dünyanın aynı toplum içerisinde sürekli bir araya gelerek kendi dünyalarının bir aradayken nasıl karmaşık bir hal aldığını özellikle Rakım Efendi ile Felatun Bey'de görürüz. Ali Bey, Suphi veyahut Ahmet Efendiyi sürekli olarak bir alafrangalaşmanın cereyanında kalarak şekil alan hayatlarını irdeleyeceğiz. Bu inceleme esasında Tanzimat dönemi romanlarında sıklıkla yer alan alaturka ve alafrangalaşmanın karakterler bağlamında nasıl bir tesir bıraktığını göreceğiz.

Anahtar Kelimeler: Tanzimat edebiyatı, Roman, Alaturka, Alafranga.

IYRSC

*Sözel Bildiri***CRISPR/Cas9’UN ÇİFTLİK HAYVANI YETİŞTİRİCİLİĞİNDE KULLANIMI VE POTANSİYEL KATKILARI****Ali Osman TURGUT* Özgecan KORKMAZ AĞAOĞLU****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Zootekni Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, turgutaosman@gmail.com*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Genetik Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, ozgecanagaoglu@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Moleküler genetik alanındaki ilerlemeler, hayvan yetiştiriciliği açısından çeşitli fırsatlar sunmaktadır. Bu bağlamda; hayvan yetiştiriciliğinde genom düzenleme tekniklerinin ekonomik önemi olan verim özelliklerinin iyileştirilmesi noktasında önemli potansiyeli bulunmaktadır. CRISPR/Cas9 sistemi, hayvan yetiştiriciliğinde son dönemlerde kullanılmaya başlanan tekniklerden biri olarak işaret edilmektedir. CRISPR/Cas9; TALEN ve ZFN gibi genom düzenleme tekniklerine kıyasla daha düşük maliyetli, uygulaması kolay ve etkinliği yüksek olan bir tekniktir. CRISPR-Cas9 ile; genom üzerinde istenilen gen bölgelerinde yüksek bir spesifite ile mutasyonlar oluşturulabilmektedir. Bu teknik, istenen özelliklere sahip genetik olarak düzenlenmiş hayvanların yetiştirilmesi ve verim özelliklerinin klasik yetiştirme yöntemlerine kıyasla daha hızlı iyileştirilmesi noktasında bazı avantajlar sunmaktadır. Koyun, keçi, sığır ve domuz gibi farklı türlerde yapılan çalışmalar, bu tekniğin hayvan yetiştiriciliğinde başarılı bir şekilde uygulanabileceğini göstermektedir. Öyle ki; bu çalışmalarda CRISPR/Cas9 tekniği ile; büyüme özellikleri, et verimi, et kalitesi, süt kalitesi gibi ekonomik önemi olan verim özelliklerinin iyileştirilmesinin mümkün olabileceği ortaya konulmuştur. Bunun yanı sıra; CRISPR/Cas9’un, hastalık modellerinin oluşturulması, cinsiyeti belirlenmiş yavruların elde edilmesi, hastalık direnci yüksek hayvanların yetiştirilmesi ve hayvansal ürünlerde alerjen maddelerin elimine edilmesi gibi hususlarda kullanılabileceği bildirilmektedir. Sonuç olarak; CRISPR/Cas9 tekniğinin avantajları, bu tekniğin hayvan yetiştiriciliğinde daha yaygın olarak kullanımına olanak sağlayabilecek ve yetiştiricilikte ekonomik önemi olan verim özelliklerinin iyileştirilmesine önemli katkılar sunabilecektir.

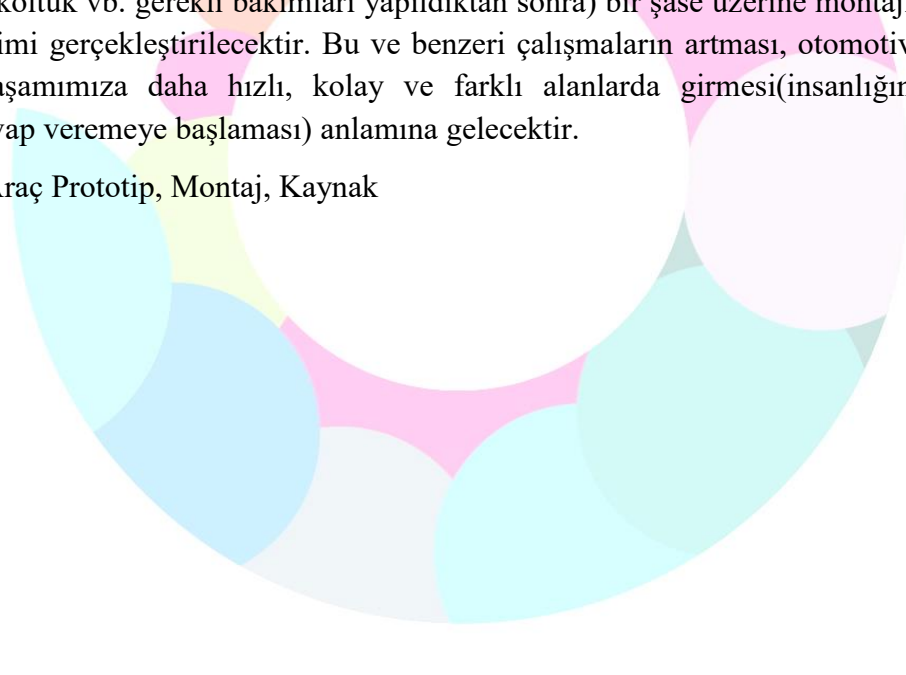
Anahtar Kelimeler: CRISPR/Cas9, çiftlik hayvanı, genom düzenleme, verim özellikleri

IYRSC

*Sözel Bildiri***İÇTEN YANMALI PROTOTİP ÜRETİM****Burak Furkan YAMAN¹, Hüseyin KAYIK²****Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği, Bolu, Türkiye,
furknymn81@gmail.com***Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Mühendislik Fakültesi Makine Mühendisliği, Bolu, Türkiye,
huseyinkayik@yahoo.com*

Özet: Patlamalı, içten yanmalı, elektrikli bir motor ya da gaz türbiniyle devinen lastik tekerlekli kara taşıtlarına otomobil denilmektedir. Otomobilin gelişmesi üzerine birçok insan çalışmış, gelişim çok hızlı bir şekilde günümüze kadar devam etmiş ve devam edecektir. Gelişen teknoloji ile birlikte üretilen araçlarda verim artırma çalışmalarının yanında görsellik, ergonomiklik, konfor gibi parametrelere de önem verilmeye başlanmıştır. Otomobil firmaları, ilk aşamada çeşitli yazılım programları ile verimlilik testleri, 3 boyutlu mekanik analizler yaparak prototip üretme aşamasına geçmektedirler. Optimim çıktılar elde edildikten sonra üretim gerçekleştirilmektedir. Bu çalışmamızda ilk olarak çizim ve mekanik hesaplamalar yapılarak uygun ergonomik, mekanik tasarıma sahip modelleme yapılacaktır. Sonraki aşamada da belirlenen materyallerin (profil, sac, kablo, silikon, anti-pas boya, vb) alımı yapıp uygun ergonomik yapıya sahip araç bileşenlerinin (motor, akslar, ön takım, tekerlekler, şanzıman, koltuk vb. gerekli bakımları yapıldıktan sonra) bir şase üzerine montajı yapılarak prototip üretimi gerçekleştirilecektir. Bu ve benzeri çalışmaların artması, otomotiv sektörünün günlük yaşamımıza daha hızlı, kolay ve farklı alanlarda girmesi(insanlığın ihtiyacına daha çok cevap veremeye başlaması) anlamına gelecektir.

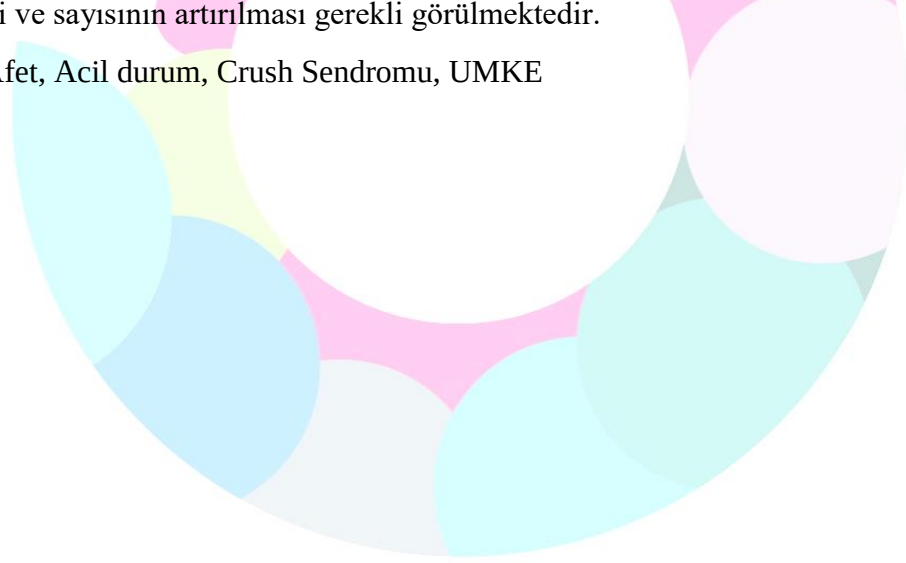
Anahtar Kelimeler: Araç Prototip, Montaj, Kaynak

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFETLERDE ULUSAL MEDİKAL KURTARMA EKİPLERİ(UMKE)
UYGULAMALARI****Kenan Erdinç AYTOK1*, Mümin POLAT******Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık ve Biyomedikal Bilimler Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, kenanaytok@hotmail.com****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Burdur, Türkiye, mplat@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Geçmişten günümüze teknolojik gelişmeler ve küresel ısınmanın etkisiyle afetlerin bıraktığı hasarlar artmaktadır. Nüfusun artmasıyla da afetler insanları daha çok etkilemektedir. Ülkemiz her yıl deprem başta olmak üzere birçok afetle karşı karşıya kalmakta ve birçok can kaybı yaşamaktadır. Bununla birlikte kayıpların önlenmesi veya en aza indirgenmesi açısından arama kurtarma ekipleri oldukça önemli yere sahiptir. Bu arama kurtarma ekipleri içerisinde özellikle gönüllü ve sağlık profesyonellerinden oluşan UMKE personelleri kuruluşundan bu yana yurtiçi ve yurtdışı faaliyetlerde özveri ile görev almaktadır. Bu çalışmanın amacı, UMKE personellerinin afetlerde hızlı ve doğru müdahalelerinin, afetlerdeki uygulamalarının bilinmesi ve UMKE personeli gibi gönüllü sağlık profesyonellerinden oluşan ekiplerin desteklenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Bu çalışmada önce afet, acil durum ve crush sendromu tanımlarına sonra UMKE 'ye değinilecektir. Sonuç olarak da UMKE gibi gönüllü sağlık profesyonellerinden oluşan ekiplerin desteklenmesi ve sayısının artırılması gerekli görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Acil durum, Crush Sendromu, UMKE

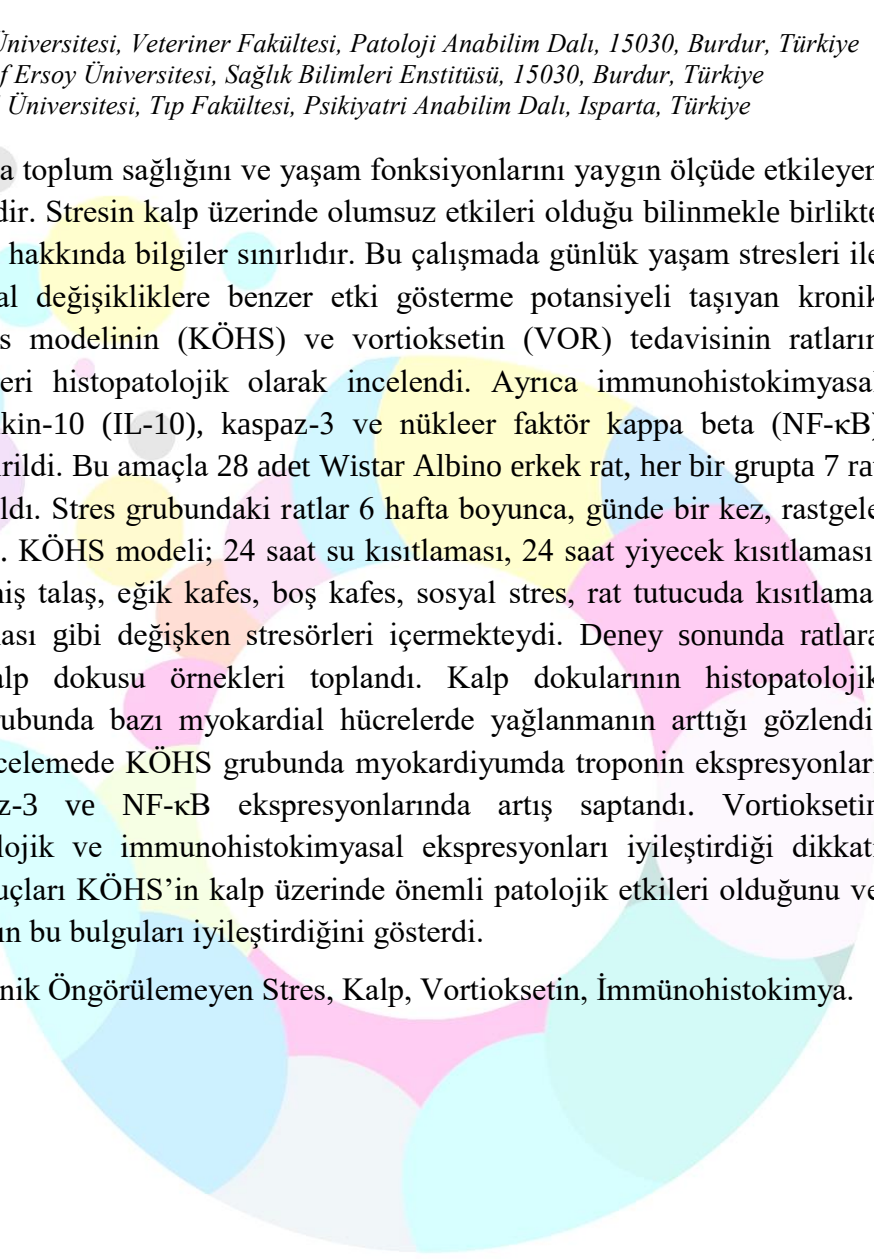

IYRSC

*Sözel Bildiri***KRONİK ÖNGÖRÜLMİYEN STRESİN KALP ÜZERİNE ETKİLERİNİN
HİSTOPATOLOJİK VE İMMÜNOHİSTOKİMYASAL OLARAK İNCELENMESİ****Özlem ÖZMEN¹, Şerife TAŞAN², Gülin ÖZDAMAR ÜNAL³**

*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, 15030, Burdur, Türkiye
Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, 15030, Burdur, Türkiye
Süleyman Demirel Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Psikiyatri Anabilim Dalı, Isparta, Türkiye*

Özet: Stres dünya çapında toplum sağlığını ve yaşam fonksiyonlarını yaygın ölçüde etkileyen ruhsal hastalıklardan biridir. Stresin kalp üzerinde olumsuz etkileri olduğu bilinmekle birlikte patogenetik mekanizması hakkında bilgiler sınırlıdır. Bu çalışmada günlük yaşam stresleri ile tetiklenen nörodavranışsal değişikliklere benzer etki gösterme potansiyeli taşıyan kronik öngörülme-yen hafif stres modelinin (KÖHS) ve vortiksetin (VOR) tedavisinin ratların kalpleri üzerindeki etkileri histopatolojik olarak incelendi. Ayrıca immunohistokimyasal olarak troponin, interleukin-10 (IL-10), kaspaz-3 ve nükleer faktör kappa beta (NF-κB) ekspresyonları değerlendirildi. Bu amaçla 28 adet Wistar Albino erkek rat, her bir grupta 7 rat olmak üzere 4 gruba ayrıldı. Stres grubundaki ratlar 6 hafta boyunca, günde bir kez, rastgele bir strese maruz bırakıldı. KÖHS modeli; 24 saat su kısıtlaması, 24 saat yiyecek kısıtlaması, ıslak kafes, nemlendirilmiş talaş, eğik kafes, boş kafes, sosyal stres, rat tutucuda kısıtlama, ışık döngüsünün bozulması gibi değişken stresörleri içermektedir. Deney sonunda ratlara nekropsi yapıldı ve kalp dokusu örnekleri toplandı. Kalp dokularının histopatolojik incelemesinde KÖHS grubunda bazı myokardial hücrelerde yağlanmanın arttığı gözlemlendi. İmmunohistokimyasal incelemede KÖHS grubunda myokardiyumda troponin ekspresyonları azalırken IL-10, kaspaz-3 ve NF-κB ekspresyonlarında artış saptandı. Vortiksetin uygulamasının histopatolojik ve immunohistokimyasal ekspresyonları iyileştirdiği dikkati çekti. Bu çalışmanın sonuçları KÖHS'in kalp üzerinde önemli patolojik etkileri olduğunu ve vortiksetin uygulamasının bu bulguları iyileştirdiğini gösterdi.

Anahtar Kelimeler: Kronik Öngörülme-yen Stres, Kalp, Vortiksetin, İmmünohistokimya.

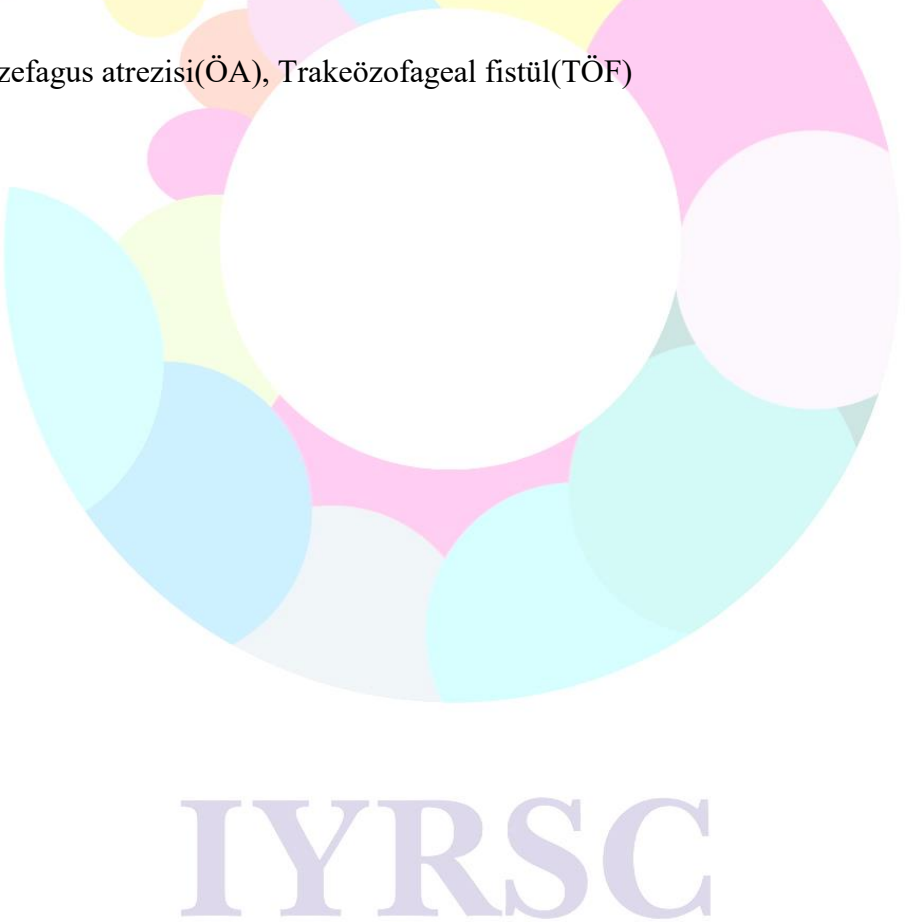

IYRSC

*Sözel Bildiri***SON YILLARDA ÖZEFAGUS ATREZİSİ VE TRAKEÖZOFAGEAL FİSTÜL
ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALAR İÇİN BİR DERLEME****Saime SURARDAMAR¹, Tuğba UZUNCABUNAR²**¹ *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı, Sivas, Türkiye e-posta: surardamar0619@gmail.com*² *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanlığı, Sivas, Türkiye e-posta: t.uzun1906@gmail.com*

Özet: Özefagus atrezisi (ÖA) ve trakeözofageal fistül (TÖF), özefagusun proksimal ve distal bölümlerinin kısmi bağlantılı olması veya bağlantısının olmamasıdır. 2500/5000 canlı doğumda bir görülür. Özefagus Atrezili hastalar kliniğe beslenme ve solunum sorunlarından dolayı gelir, genelde doğumdan bir kaç saat sonra tanı konur. Çeşitli tipleri olmasına karşın en sık distal trakeözofageal fistüllü özefagus atrezisi ile karşılaşılmaktadır. Bunun dışında proksimal fistüllü, proksimal ve distal fistüllü ve H-tipte olmak üzere birçok çeşidi bulunmaktadır. Cerrahi olarak düzeltilmediği takdirde yaşamı tehdit eden bu doğumsal anomali son dönemdeki yoğun bakım, anestezi, cerrahi gelişmeler ile sağkalım oranı artmıştır. Bu makalemizde son yıllarda ÖA ve TÖF ile ilgili yapılan çeşitli çalışmaları, güncel risk faktörleri, parametreleri, ameliyat başarı oranları ve komplikasyonlarından yararlanılarak bir derleme hazırladık.

Anahtar Kelimeler: Özefagus atrezisi(ÖA), Trakeözofageal fistül(TÖF)

IYRSC

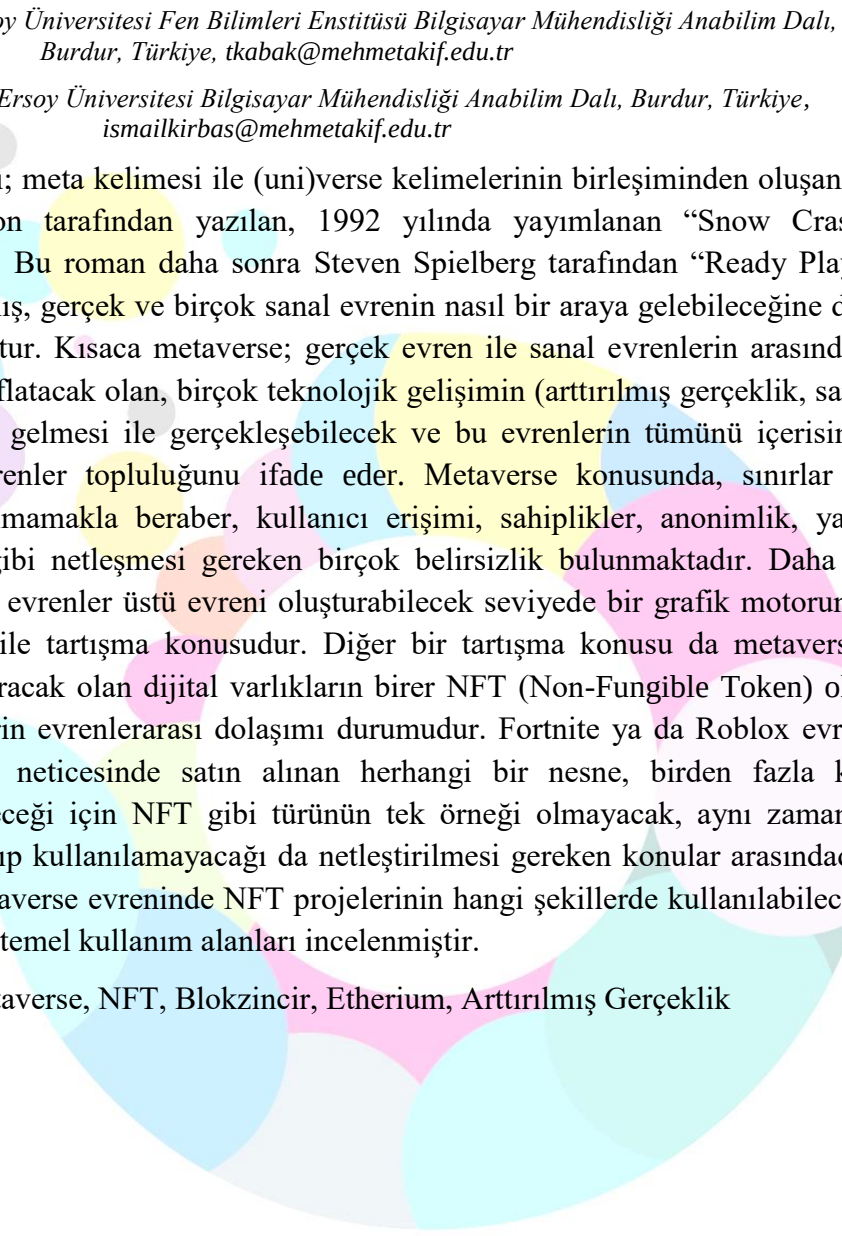
*Sözel Bildiri***METaverse ORTAMINDA NFT TEKNOLOJİLERİNİN KULLANIMI VE YAKIN GELECEKTEKİ UYGULAMALARI****Tarık KABAK*, İsmail KIRBAŞ****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, tkabak@mehmetakif.edu.tr*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, ismailkirbas@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Metaverse kavramı; meta kelimesi ile (uni)verse kelimelerinin birleşiminden oluşan ve ilk kez Neal Stephenson tarafından yazılan, 1992 yılında yayımlanan “Snow Crash” romanında kullanılmıştır. Bu roman daha sonra Steven Spielberg tarafından “Ready Player One” ismiyle filme alınmış, gerçek ve birçok sanal evrenin nasıl bir araya gelebileceğine dair etkili bir öngörü sunmuştur. Kısaca metaverse; gerçek evren ile sanal evrenlerin arasındaki sınırları iyiden iyiye zayıflatacak olan, birçok teknolojik gelişimin (arttırılmış gerçeklik, sanal gerçeklik v.b.) bir araya gelmesi ile gerçekleşebilecek ve bu evrenlerin tümünü içerisinde barındıran çevrimiçi evrenler topluluğunu ifade eder. Metaverse konusunda, sınırlar ve tanımlar çok belirgin olmamakla beraber, kullanıcı erişimi, sahiplikler, anonimlik, yasal tanımlar ve çerçeveler gibi netleşmesi gereken birçok belirsizlik bulunmaktadır. Daha da önemlisi, henüz bu sanal evrenler üstü evreni oluşturabilecek seviyede bir grafik motorunun mevcut olup olmadığı bile tartışma konusudur. Diğer bir tartışma konusu da metaversün büyük bir kısmını oluşturacak olan dijital varlıkların birer NFT (Non-Fungible Token) olup olmaması ve bu nesnelerin evrenlerarası dolaşımı durumudur. Fortnite ya da Roblox evreni içerisinde mikroişlemler neticesinde satın alınan herhangi bir nesne, birden fazla kişi tarafından satın alınabileceği için NFT gibi türünün tek örneği olmayacak, aynı zamanda evrenleri dışında kullanılıp kullanılamayacağı da netleştirilmesi gereken konular arasındadır. Çalışma kapsamında metaverse evreninde NFT projelerinin hangi şekillerde kullanılabileceği ve yakın gelecekteki muhtemel kullanım alanları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Metaverse, NFT, Blokzincir, Ethereum, Arttırılmış Gerçeklik

The logo for the 3rd International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is a large, stylized letter 'Y' composed of several overlapping circles in shades of blue, green, and yellow. Below the 'Y' is the acronym 'IYRSC' in a large, bold, purple serif font.

IYRSC

*Sözel Bildiri***MEME KANSERİ RİSK FAKTÖRLERİNE SAHİP OLMA DURUMU İLE
MAMOGRAFİ ÇEKTİRME DAVRANIŞI ARASINDAKİ İLİŞKİ****Ceren Eylem GÜNDÜZALP***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü**prens2081111@gmail.com*

Özet: Meme kanseri oldukça ciddi bir kanser türüdür. Bu nedenle birçok sağlık kurumu ve sosyal sorumluluk projesi meme kanserinin erken tanı ve tedavi yöntemi ile hastanın sağlığına kavuşturulacağı konusunda bilinçlendirme çalışmaları yapmaktadır. Meme kanserinde ki belirtiler; memede veya koltukaltında ele gelen kitle, meme başından akıntı, meme başında içe çekilme veya şekil bozukluğu, meme başı derisinde soyulma, kabuklanma, meme cildinde yara veya kızarıklık, meme cildinde ödem, şişlik, içe doğru çekintilerdir. Bu belirtilerden en az biri varsa, vakit geçirmeden uzmana başvurulması gerekmektedir. Meme kanseri risk faktörleri ise; genetik faktörler, sigara kullanımı, alkol tüketimi, hiç bebek sahibi olmamış olmak, ergenlik dönemine erken girmek, 30 yaş sonrasında anne olmak, menopoz dönemine geç girmek, daha önce meme kanseri yaşamış olmaktır. Meme kanserinde erken teşhis için en etkili tarama yöntemi mamografidir. X ışını ray kullanarak, memenin röntgenini çeken özel bir alettir. İki ayrı pozisyonda toplam dört adet film çekilir. Mamografi çekimi sıklığı, kadının taşıdığı riske ve yaşına göre değişir. Eğer bir sorun yoksa 40 yaşından sonra 2 yılda bir, 50 yaşından sonra ise yılda bir çektirilmelidir. Eğer kadın başka nedenlerden dolayı risk faktörü altındaysa, mamografi sıklığı 40 yaşından sonra da yılda bir olmalıdır. Bu taramalar sayesinde kanser ilk evrelerin de teşhis edilerek hem tedavi süreci için geç kalınmıyor hem de daha başarılı sonuçlar elde edilmektedir. Dünya Sağlık Örgütü verilerine göre her yıl 2.1 milyon kadın meme kanserine yakalanırken düzenli kontroller hayati önem taşır. Buna rağmen Türkiye’de 2019 yılında kadınların sadece yüzde 36’sının mamografi çektiği görülmektedir. 40-69 yaş arası kadınların ayda bir kendi kendilerine muayene yapması ve yılda bir kez de doktora gitmeleri ve mamografi çektirmeleri önerilmektedir. Bu sonuçlara göre kadınlara düzenli mamografi çektirmenin önemi konusunda eğitimler verilmeli ve meme kanseri risk faktörlerinde farkındalıkları artırılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Meme kanseri, Risk Faktörleri, Mamografi, Belirti ve Bulgular.

IYRSC

*Sözel Bildiri***DANIEL DEFOE VE ROMANI****Buse ÇINAR*****Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümü, Konya, Türkiye, cnrbuse7@gmail.com*

Özet: 18. yüzyıl İngiltere için büyük değişimlerin yüzyılıdır. Bu yüzyılda ortaya çıkmış olan roman, belirli bir ortamda bir grup insanı içeren bağlantılı bir olaylar dizisi aracılığı ile insan deneyimlerini ele alan, kayda değer uzunlukta, belirli bir karmaşıklıkta icat edilmiş bir düzyazı anlatıdır. Bu anlatı türünün tarihe damgasını vurmuş önemli temsilcileri vardır. Daniel Defoe da bunlardan birisidir. Defoe, 18. Yüzyıl orta sınıfını tam anlamıyla temsil eder. Püritenlerin etkisiyle Defoe, her ne kadar gerek önsözlerde gerekse yazdıklarında gerçekleri yazdığını söylese de, onun gerçek anılar izlenimi vererek aslında uydurma hikayeler yazdığını savunan eleştirmenler de vardır. O, okumaya alışkın olunmayan özellikle kadın karakterler kullanarak aslında bir yenilik yapmıştır ve topluma bir ders vermek istemiştir. Peki, romana neden ihtiyaç duyuldu? Ve roman türü neden bu kadar geç gelişti? Daniel Defoe, bu tür bu kadar geç gelişmesine rağmen nasıl bu kadar başarılı olabildi?

Anahtar Kelimeler: Kadın, roman, orta sınıf, İngiltere, 18.yüzyıl.

IYRSC

*Sözel Bildiri***COVID-19 PANDEMİSİNDE SAĞLIK ÇALIŞANLARININ EL YIKAMA DAVRANIŞLARININ İNCELENMESİ****Atiye Nur CANDAN¹, Gülcihan Aybike DİLEK KART², Mümin POLAT³**¹*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Burdur, Türkiye, atiyecandan15@gmail.com*²*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Burdur, Türkiye, aybikedilek15@gmail.com*³*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, mpolat@mehmetakif.edu.tr*

Özet: İlk olarak Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve dünya çapında 5 milyondan fazla insanı etkileyen koronavirüs, insanlarda bulaşıcı hastalık etkeni olarak tanımlanmış ve Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 11 Mart 2020 tarihinde pandemi olarak ilan edilmiştir. Koronavirüs olarak isimlendirilen hastalık, enfekte bireylerin solunum sekresyonlarında daha yoğun olarak bulunan SARS-COV-2 virüsü nedeniyle bulaş sağlamaktadır. Küresel çaptaki bu bulaşın nedeni, enfekte bireylerin sekresyonlarına doğrudan maruz kalma, enfekte olmuş yüzeyler ile temas sonucu veya enfekte olmuş kişi ile yakın temas sonucu olmaktadır. Pandemi sürecinde temaslı olarak bildirilen bireyler veya hastalık belirti ve bulgularından bir veya birkaçını yaşayan bireyler ilk olarak sağlık merkezlerine başvurmaktadır. Oluşan bu yoğunluk nedeniyle hastalığın yayılımı ve bulaş riski açısından sağlık merkezleri yüksek risk taşıyan yerler konumuna gelmektedir. Sağlık merkezlerindeki temel hedef de hastaların, hasta yakınlarının ve sağlık çalışanlarının sağlığının korunması ve iyileştirilmesidir. Bu bağlamda gelen hastaların öksürme, hapsirme, el ile temas ve nefes yoluyla havaya bırakılan sekresyonların sağlık merkezlerindeki materyaller üzerinde birikmesiyle yayılım hızlanmaktadır. Sağlık çalışanlarının el hijyenine uyum, bariyer önlemleri, eldiven kullanımı, eğitilmiş ve yeterli personel, hastalarda kullanılan aletlerin dezenfeksiyonu ve sterilizasyonu gibi önlemler alınmaktadır. Sağlık çalışanlarının enfeksiyonları önlemek için uyması gereken en önemli faktör el hijeni ve antisepsidir. Sağlık çalışanlarının bu kurallara uyması hastalar arasında veya hastanın kendisinde oluşabilecek enfeksiyonları önlemek için çok önemlidir. Sterilizasyonu ve dezenfeksiyonu etkileyen faktörlerin sağlık çalışanları tarafından bilinmesi, doğru uygulamaları yapmaları enfeksiyon bulaş riskini minimize etmeye yarayacaktır. El hijyeni sağlamak, enfeksiyon kontrolünde en önemli tedbir olarak görülür ve sağlık bakımı ile ilişkili enfeksiyonların önlenmesi için gerekli bir önlemdir. Dünya Sağlık Örgütü'nün yayınladığı kılavuzda altın standardında bir denetim yaklaşımı ile el hijyeninin doğrudan gözlenmesi için beş endikasyon da belirlemiştir. Tüm sağlık bakımı çalışanlarının endikasyonlar doğrultusunda ellerini uygun teknikle yıkaması gerekliliği vurgulanmaktadır. Koronavirüsün temas yoluyla da yayılım sağlamaktadır ve enfekte birey yoğunluğu da sağlık merkezlerinde daha fazladır. Risk taşıyan bu yerde sağlık çalışanlarının el yıkama ve el hijyeni pandemi döneminde en önemli faktörlerdendir. İncelenen makalelerde pandemi döneminde riskli bireyler ile temasta bulunan sağlık çalışanlarında el yıkama davranışının önemini anlaşılmaması, el hijeni konusunda farkındalık kazanılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: El hijyeni, Sağlık çalışanları, Covid-19

*Sözel Bildiri***ÖĞRENCİLERİN SAĞLIKLI YAŞAM BİÇİMİ DAVRANIŞLARININ
İNCELENMESİ: BURDUR MEHMET AKİF ERSOY ÜNİVERSİTESİ'NDE BİR
ARAŞTIRMA****Sultan Ümran KAYA¹, Nurdan ORAL KARA²**¹*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, Yüksek Lisans Öğrencisi, sultanumrankayaa@gmail.com*²*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü, nokara@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Sağlık davranışı, bireyin yaşamında sağlıklı kalabilmek ve hastalıklardan korunabilmek için planladığı, hayatına uyum sağladığı ve uyguladığı bu davranışların bütünü olarak kabul edilirken (Yalçınkaya vd., 2007), sağlıklı yaşam biçimi davranışları, kişilerin sağlığını etkileyebilecek tüm olumlu ya da olumsuz davranışlarını kontrol edebilmesi, günlük aktivite ve egzersiz alışkanlıklarını düzenleyebilmede kendi sağlık davranışlarına uygun hareket edebilme yetisi olarak tanımlanmaktadır (Esin, 1997). COVID-19 salgınının insan yaşamını olumsuz yönde etkilediği, insanların hareket kabiliyet ve alanlarını sınırlandırdığı bilinmektedir. COVID-19 salgını içinde salgın öncesine göre bireylerin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarının değiştiği düşünülmektedir. Bu çalışma; öğrencilerin sağlıklı yaşam biçimi davranışlarını demografik faktörler açısından değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca öğrencilerden kendilerini COVID-19 öncesi ve COVID-19 sürecinde sağlıklı yaşam biçimi davranışı değişikliklerini belirtmeleri istenmiştir. Araştırmanın evreni Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Sağlık Yönetimi bölümünde öğrenim gören öğrencilerden oluşmaktadır. Veri toplama yöntemi olarak nicel araştırma desenlerinden tarama yöntemi kullanılacaktır. Çalışmada evrenin tamamına ulaşmak için örneklem seçimine gidilmemiş olup araştırma örneklemi %95 güven aralığında ± 5 hata payında 350 kişiye ulaşılması hedeflenmektedir. Çalışma kesitsel nitelikte bir araştırmadır. Anket üç bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde katılımcılara yönelik yaş, cinsiyet, sınıf düzeyi, boy, kilo, sosyo-ekonomik düzeyi, düzenli egzersiz yapma, katılımcının kendi sağlık durumuna göre algısı, kronik hastalığı olup olmadığı, ilgilendiği bir hobi olup olmadığı, ortalama uyku saati, alkol ve sigara kullanma durumuna yönelik sorulara yer verilmiştir. İkinci bölümde ise katılımcıların COVID-19 öncesinde sağlıklı yaşam biçimi davranışı ve COVID-19 sürecinde sağlıklı yaşam biçimi davranışını ölçmeye yönelik 12 soru yer almaktadır. Son bölümde ise Walker ve arkadaşları (1987) tarafından geliştirilen, 1996 yılında yeniden revize edilen (Walker & Hill-Polerecky 1996), Türkçe geçerlik ve güvenirlik çalışması, Bahar ve arkadaşları (2008) tarafından yapılan Sağlıklı Yaşam Biçimi Davranışları Ölçeği-II (HLSB-II) kullanılacaktır. HLSB-II ölçeği 52 madde ve altı faktörden oluşmaktadır. Bunlar; sağlık sorumluluğu, fiziksel aktivite, beslenme, manevi gelişim, kişilerarası ilişkiler ve stres yönetimidir. Ölçek derecelendirmesi 4'lü likert tipindedir. İstatistiksel analizler Jamovi programı kullanılarak gerçekleştirilecektir. Verilerin analizi aşamasında tanımlayıcı istatistiksel yöntemler (yüzde, ortalama, standart sapma gibi) kullanılacak olup, farklılıkları belirlemek için bağımsız örneklem T-Testi ve tek yönlü ANOVA ve ölçme aracının ne kadar tutarlı bir ölçüm yapıldığını test etmek için ise güvenirlik analizi yapılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Sağlıklı yaşam biçimi davranışı, öğrenciler

*Sözel Bildiri***MULTİPL SKLEROZ HASTALIĞINDA POTASYUM KANALLARININ ROLÜ****Fevza Sule ASLAN¹, Enes AKYUZ²**¹*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Uluslararası Tıp Fakültesi, İstanbul, Türkiye, hbfeyzaslan@gmail.com*²*Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Uluslararası Tıp fakültesi, Biyofizik Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, enesakyuz25@gmail.com***Özet:**

Giriş: Multipl Skleroz (MS), merkezi sinir sisteminin en yaygın iltihaplı hastalığı olup şu anda tedavi edilememektedir. MS hastalığında doku hasarı; bağışıklık sistemi, glia ve nöronlar arasındaki karmaşık etkileşimden kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte, çeşitli genetik ve çevresel risk faktörleri de bulunmuştur. Yürütücü ve bilişsel işlevlerden sorumlu beyin, sinir sisteminin diğer bölümlerinin işleyişini düzenlemektedir. Beyindeki limbik sistemin önemli bir parçası olan hipokampus ise kısa süreli bellekten uzun süreli belleğe bilgilerin pekiştirilmesinde temel rollere sahiptir. İyon kanalları, iyonların bir hücre veya organel içine ve dışına akışını kontrol eden ve elektrik sinyallerinin üreten membran proteinleridir.

Amaç: Bu çalışmada MS hastalığında rol alan potasyum iyon kanallarının etkisi derlenmiştir.

Yöntem: MS hastalığında potasyum kanallarının araştırıldığı orijinal araştırmalar ve derlemeler tek tek incelendi. PubMed, ScienceDirect ve Google gibi arama motorlarından faydalanıldı. Elde edilen yüksek etki faktörlü dergilerde yayınlanmış makaleler değerlendirilerek sunum haline getirildi.

Bulgular: Araştırmalarımıza göre, MS patolojisinde merkezi önemi olan hipokampüsteki potasyum kanallarının değişmesi hastalığın gelişim seyrini etkilemektedir. Özellikle içeri doğrultucu potasyum kanallarının aktif rolü olduğu tespit edilmiştir.

Tartışma ve Sonuç: Merkezi sinir sisteminde iyon dengesini sağlayan kanallardan biri olan potasyum kanallarının işlevi ve farmakolojisi hakkında araştırmalar artırılarak devam etmelidir.

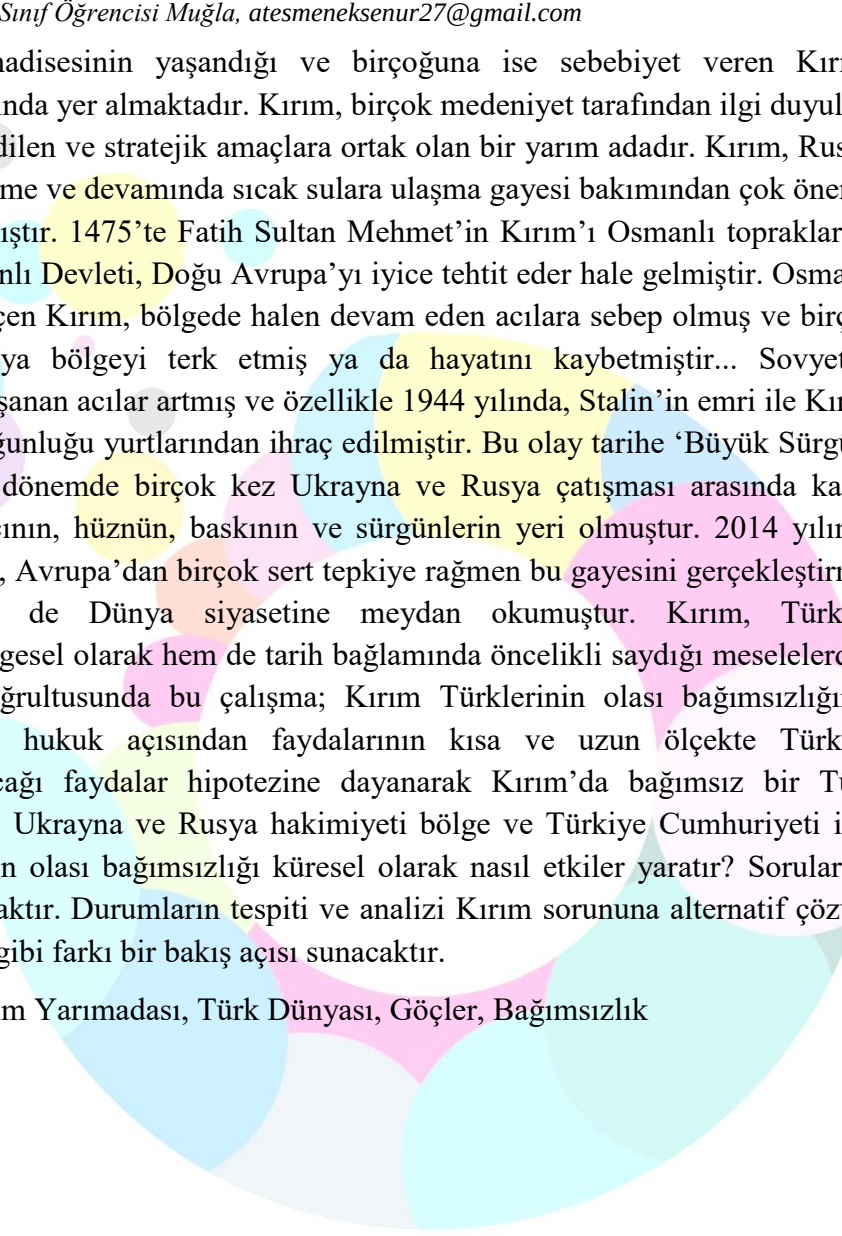
Anahtar Kelimeler: İyon Kanalı, K_v Kanalları, Kir Kanalları.

The logo for the 3rd International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is displayed in a large, light purple, serif font. It is centered at the bottom of the page, below the abstract text.

*Sözel Bildiri***GEÇMİŞ VE GELECEK BAĞLAMINDA BİR TÜRK YURDU: KIRIM****Menekşe Nur ATEŞ***Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü,**2. Sınıf Öğrencisi Muğla, atesmeneksenur27@gmail.com*

Özet: Tarihin birçok hadisesinin yaşandığı ve birçoğuna ise sebebiyet veren Kırım, Karadeniz'in kuzey kıyısında yer almaktadır. Kırım, birçok medeniyet tarafından ilgi duyulan, birçoğu tarafından yurt edilen ve stratejik amaçlara ortak olan bir yarım adadır. Kırım, Ruslar tarafından Karadeniz'e inme ve devamında sıcak sulara ulaşma gayesi bakımından çok önemli bir stratejik nokta sayılmıştır. 1475'te Fatih Sultan Mehmet'in Kırım'ı Osmanlı topraklarına katmasıyla beraber Osmanlı Devleti, Doğu Avrupa'yı iyice tehtit eder hale gelmiştir. Osmanlı sonrası Rusların eline geçen Kırım, bölgede halen devam eden acılara sebep olmuş ve birçok Türk zulümler sonrası ya bölgeyi terk etmiş ya da hayatını kaybetmiştir... Sovyetler Birliği'nin döneminde yaşanan acılar artmış ve özellikle 1944 yılında, Stalin'in emri ile Kırım Türklerinin büyük bir çoğunluğu yurtlarından ihraç edilmiştir. Bu olay tarihe 'Büyük Sürgün' olarak geçmiştir. Yakın dönemde birçok kez Ukrayna ve Rusya çatışması arasında kalan Kırım, tarihi boyunca acının, hüznün, baskının ve sürgünlerin yeri olmuştur. 2014 yılında Kırım'ı ilhak eden Rusya, Avrupa'dan birçok sert tepkiye rağmen bu gayesini gerçekleştirmiş ve hem Avrupa hem de Dünya siyasetine meydan okumuştur. Kırım, Türkiye Cumhuriyeti'nin hem bölgesel olarak hem de tarih bağlamında öncelikli saydığı meselelerden birisidir. Bu bağlam doğrultusunda bu çalışma; Kırım Türklerinin olası bağımsızlığının stratejik ve uluslararası hukuk açısından faydalarının kısa ve uzun ölçekte Türkiye Cumhuriyeti'ne sağlayacağı faydalar hipotezine dayanarak Kırım'da bağımsız bir Türk Devleti nasıl kurulabilir? Ukrayna ve Rusya hakimiyeti bölge ve Türkiye Cumhuriyeti için neden zararlıdır? Kırım'ın olası bağımsızlığı küresel olarak nasıl etkiler yaratır? Sorularına cevap ve analiz sağlayacaktır. Durumların tespiti ve analizi Kırım sorununa alternatif çözüm açısından katkı yapacağı gibi farkı bir bakış açısı sunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kırım Yarımadası, Türk Dünyası, Göçler, Bağımsızlık

The logo of the International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is a large, stylized letter 'Y' composed of several overlapping circles in various colors including blue, green, yellow, and pink. Below the 'Y' is the acronym 'IYRSC' in a large, bold, purple serif font.

IYRSC

*Sözel Bildiri***EKLEMPSİ****Ali Burak DÖRTKARDEŞ*, Şima ŞAHİNDURAN****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
abdortkardes@mehmetakif.edu.tr*

*** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
sahinduran@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Eklempsi; köpek ve nadiren de olsa kedilerde görülen kandaki düşük kalsiyum seviyesinden kaynaklı akut ve hayati öneme sahip bir hastalıktır. Eklempsinin nedenleri yetersiz beslenme, düşük albümin seviyesi, aşırı süt tüketimi ve paratroid bezi hastalığıdır. Hastalığın teşhis edilmesinde iyi bir anemnez, hastalığın geçmişi ve hastalığın laboratuvar testleri ile doğrulanması sonucunda konulur. Kalsiyum ve D vitamini içeren diyet takviyeleri, hastalığın tedavisi ve nüksetmesinin önlenmesinde faydalıdır.

Anahtar Kelimeler: Eklempsi, Köpek, Kalsiyum, Yetersiz Beslenme

IYRSC

*Sözel Bildiri***PERİTONEOPERİKARDİYAL DİYAFRAM HERNİSİ****Harun ÇINAR*, Muhammed Yusuf ŞİRİN*, Rüveyda Hilal AKI****

* *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, hcinar@mehmetakif.edu.tr*

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mysirin@mehmetakif.edu.tr

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye, ruveydahilalaki@gmail.com*

Özet: Diyafram hernisi, diyaframda doğuştan veya sonradan meydana gelmiş bir açıklık yoluyla karın iç organlarının göğüs kafesinde varlığı olarak tanımlanır. Konjenital diyafram defektleri arasında peritoneoperikardiyal (PPDH), hiatal ve daha az karşılaşılan pleuroperitoneal diyafram hernileri (tPPDH) bulunur. Peritoneoperikardiyal diyafram hernisi (PPDH), periton boşluğu ve perikardiyal kese arasındaki doğrudan iletişim yoluyla karın organlarının fıtıklaşması sonucu oluşur. PPDH, köpek ve kedilerin perikardiyal etkileyen en yaygın konjenital defektidir. Weimaraner ve Minyatür Schnauzer köpekleri ve İran kedisi bu anomaliye yatkındır. Perikardiyal keseye fıtıklaşan karın organları arasında karaciğer, safra kesesi, falsiform ligament, omentum, dalak, ince bağırsak ve nadiren mide bulunur. PPDH genellikle doğmasıdır. Ancak bazen etkilenen hayvanlar asemptomatik kalabilir ve yıllarca teşhis edilemeyebilir. PPDH, bazı hayvanlarda nekropsisi veya genellikle diğer göğüs hastalıklarının değerlendirilmesi sırasında tesadüfi olarak teşhis edilebilir. Konjenital PPDH'nin klinik belirtileri her yaşta ortaya çıkabilir. Klinik belirtiler; gastrointestinal, kardiyovasküler ve solunum sistemlerindeki patolojiden kaynaklanabilir. Solunum belirtileri arasında dispne, taşipne, öksürük veya hırıltı sayılabilir. Gastrointestinal belirtiler arasında anoreksi, polifaji, kusma veya diyare bulunur. Nadiren de olsa PPDH neticesinde fıtıklaşmış organların kalbe doğrudan baskısı kardiyak tamponata neden olur ve bu da sağ kalp yetmezliği belirtilerine yol açar. Asemptomatik kedi ve köpeklerde konservatif tedavi başarılı olabilir.

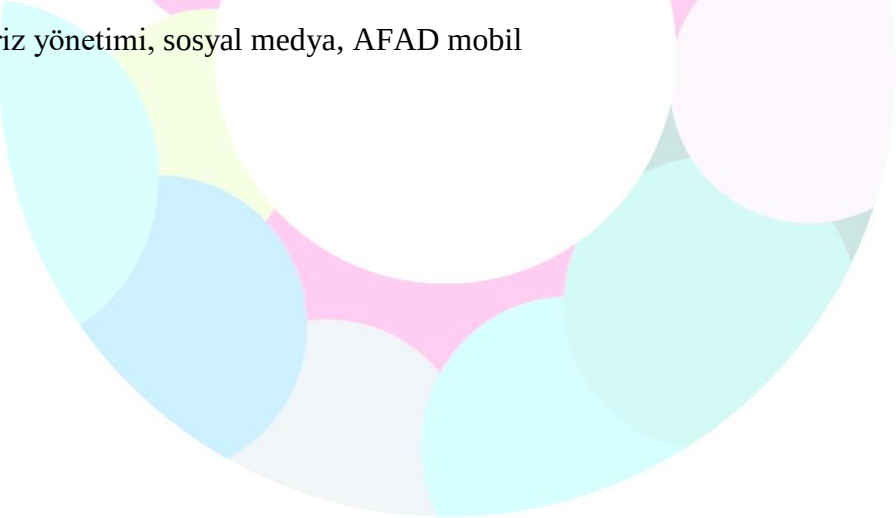
Anahtar Kelimeler: Diyafram, Fıtık, Perikard, Konjenital

IYRSC

*Sözel Bildiri***AFET KRİZ YÖNETİMİNDE SOSYAL MEDYANIN İŞLEVSELLİĞİ VE AFAD
DEPREM MOBİL UYGULAMASI*****Ali Sefa AKPINAR *Şengül DUYMUŞ****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü,
Burdur/Türkiye*

Özet: Geçmişten günümüze afetler, dünya üzerinde sıkça yaşanan ve yarattığı kayıp ve zararlar nedeniyle en çok korkulan olaylardan biridir. Son yıllarda afet yönetimi alanında yapılan çalışmalar, afet risklerini azaltmaya ve afet nedeniyle oluşan kriz ortamını yönetmeye yönelik yeni yaklaşımlar getirmiştir. Özellikle teknolojinin ve internetin günlük hayatımızın ayrılmaz bir parçası haline gelmesi ile birlikte afet yönetimi ve afet kaynaklı kriz yönetiminde yeni yöntemler geliştirilmektedir. Sosyal medya, afet yönetimi ve afet kaynaklı krizlerin yönetiminde ise son yıllarda önemli bir rol oynamaktadır. Afetler ve krizleri yönetmede yeni ve etkili bir araç olan sosyal medya, zaman ve mekan sınırlaması olmadan çeşitli araçlar üzerinden kişi veya grupların birbirleriyle iletişimini ve bilgi paylaşımını sağlayan sanal bir platformdur. Buna bağlı olarak AFAD; deprem mobil uygulaması ile kullanıcılarına, Türkiye Deprem Veri Merkezi'nden alınan verileri kullanılarak yapılan deprem çözümlerini sunmaktadır. Bu çalışmada kriz ve afet olgularına değinilerek, örgütlerin bu durumlarla karşı karşıya kaldığında bu durumları yönetebilmeleri için sosyal medyanın afet planlama ve eğitim, ortak problem çözme, karar alma, bilgi yayma ve toplama gibi amaçlarını AFAD Deprem mobil uygulaması üzerinden nasıl gerçekleştirdiği incelenmektedir.

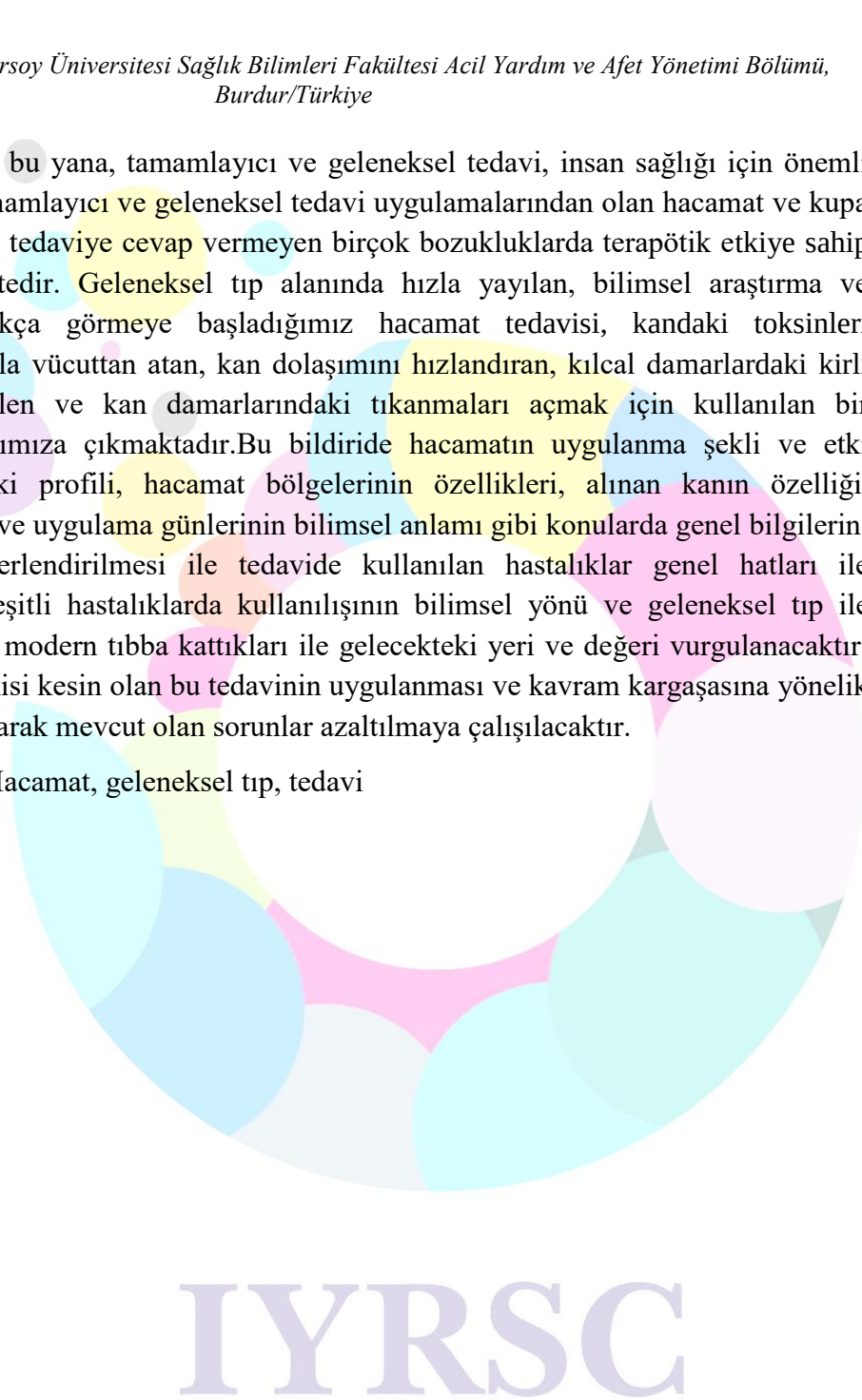
Anahtar Kelimeler: Kriz yönetimi, sosyal medya, AFAD mobil

IYRSC

*Sözel Bildiri***HACAMAT TEDAVİSİNİN MODERN VE GELENEKSEL TIP İLİŞKİSİNİN
İNCELENMESİ*****Şengül DUYMUŞ *Ali Sefa AKPINAR****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü,
Burdur/Türkiye*

Özet: Antik çağlardan bu yana, tamamlayıcı ve geleneksel tedavi, insan sağlığı için önemli bir rol oynamıştır. Tamamlayıcı ve geleneksel tedavi uygulamalarından olan hacamat ve kupa tedavisi konvansiyonel tedaviye cevap vermeyen birçok bozukluklarda terapötik etkiye sahip olduğu iddia edilmektedir. Geleneksel tıp alanında hızla yayılan, bilimsel araştırma ve uygulamalarda da sıkça görmeye başladığımız hacamat tedavisi, kandaki toksinleri vakumlayan ve bu yolla vücuttan atan, kan dolaşımını hızlandıran, kılcal damarlardaki kirli kan için gerçekleştirilen ve kan damarlarındaki tıkanmaları açmak için kullanılan bir uygulama olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu bildiride hacamatın uygulanma şekli ve etki mekanizması, yan etki profili, hacamat bölgelerinin özellikleri, alınan kanın özelliği, tedavinin sıklığı, şekli ve uygulama günlerinin bilimsel anlamı gibi konularda genel bilgilerin, ilmi perspektifte değerlendirilmesi ile tedavide kullanılan hastalıklar genel hatları ile değerlendirilecektir. Çeşitli hastalıklarda kullanılışının bilimsel yönü ve geleneksel tıp ile birliktelik ve ayrışımı, modern tıba kattıkları ile gelecekteki yeri ve değeri vurgulanacaktır. Hastalar üzerindeki etkisi kesin olan bu tedavinin uygulanması ve kavram kargaşasına yönelik çözüm önerileri tartışılarak mevcut olan sorunlar azaltılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Hacamat, geleneksel tıp, tedavi

IYRSC

*Sözel Bildiri***PALYATİF BAKIM UYGULAMASINDA ENGELLER****Ünzile EREN*, Canan DEMİR BARUTCU****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık ve Biyomedikal Bilimler Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, unzile1992@icloud.com*

*** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Burdur, Türkiye, cdemir@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Palyatif bakım, yaşamı tehdit eden hastalıklarla mücadele eden hasta ve yakınlarının yaşam kalitelerini yükseltme hedefinde olan bir yaklaşımdır. Bu yaklaşımda ağrıyı, acıyı hafifletmeye yönelik çalışmaların yanı sıra fiziksel, psikososyal ve spiritüel bakım da yer almaktadır. Palyatif bakımın hedefi ölümü hızlandırmak ya da ertelemek değildir. Sosyal yapıdaki değişiklik, bağımlı yaşlı nüfus oranında artış, tıp alanındaki gelişmeler sonucu hastalıkların kronik bir süreç kazanması, hane nüfus sayısında azalma, kadınların çalışma oranında artış gibi çeşitli gerekçelerle, kronik süreçteki hastalar için profesyonel bakım ihtiyacı doğmaktadır. Palyatif bakım felsefesinde; hastalara son dönemlerinde çeşitli kurumlarda bakım ve desteğin sağlanması, ölümün normal yaşamın bir parçası olduğu anlayışına dayanması, bakımın fiziksel, ruhsal, sosyal ve spiritüel yönleri entegre edilerek yaşam kalitesinin güçlendirilmesi, uzman bir ekibin olması, hastaların ve ailelerin çeşitli gereksinimlerinin karşılanması görüşü bulunmaktadır. Motor nöron hastalıkları ve ilerleyici nörolojik hastalıklar, ileri dönem organ yetmezlikleri, tedaviye yanıtız kanserler, HIV/AIDS ve çocuklarda genetik/konjenital, ilerleyici hastalıklar en çok palyatif bakıma ihtiyaç duyulan hastalıklardır. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi ülkemizde de palyatif bakım konusunda bazı engeller ve gecikmeler yaşanmaktadır. Bunlardan bazıları: sağlık personellerinin iş yükünün fazla olması, hasta ve hasta yakınlarının palyatif bakım konusunda farkındalığının az olması ve semptom yönetiminde yetersiz kalması, palyatif bakım kanun, mevzuat ve destek sistemleri konusunda bilgi eksiklikleri, evde bakım uygulamalarının sigorta kapsamı dışında kalması, yeteri kadar maddi desteğin sağlanamaması, tedavi odaklı yaklaşım gösterilmesi, hastanelerin fiziki yetersizlikleri, semptom kontrolünde standartların uygulanmaması gibi nedenler sayılabilir. Bu çalışmada palyatif bakım sürecinde karşılaşılan engeller açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Palyatif bakım, yaşam kalitesi, engel

IYRSC

*Sözel Bildiri***VERTEBRAL KALP SKALASI DEĞERLENDİRMESİNDE GÜNCEL VERİLER****Yusuf Sinan ŞİRİN*, Mehmet Nur ÇETİN*, Aybike ÖZBEYLİ****

* Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, yusuksinan@mehmetakif.edu.tr

* Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mncetin@mehmetakif.edu.tr

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye aybikeozbeyli07@gmail.com

Özet: Vertebral Kalp Skalası (VHS), orta torasik omurların ölçü birimi olarak kullanılarak kalp boyutunun vücut boyutuna endekslenmesiyle bulunan; farklı boyut ve ırklardaki köpeklerde radyografik ölçümü gerçekleştirerek, kalp büyüklüğünü değerlendirmek için kullanılan objektif bir yöntemdir. VHS köpeklerde ilk kez Buchanan ve Bücheler (1995) tarafından uygulanmıştır. Bu yöntemde kalbin uzun ve kısa eksenini toraks grafisinde ölçülür, daha sonra torasik vertebra ile karşılaştırılır. Bu yöntem ekokardiyografiye güvenmek yerine toraksın lateral radyografilerinden yararlanılarak kardiyak büyüklüğü objektif olarak değerlendirmenin bir yolunu sağlamıştır. Radyografilerde kardiyak silüetin boyutunun ve şeklinin değerlendirilmesi, köpeklerde kalp hastalığının ciddiyetinin teşhis ve değerlendirilmesinde esastır. VHS, kalp hastalığından şüphelenilen bir hastanın veya zamanla ilerleyici kalp hastalığındaki değişikliklerin izlenmesinde esastır. Bu yöntemde köpeğin laterolaeral pozisyonda çekilen toraks radyografisinde iki eksen çizgisi kullanılmaktadır. Lateral radyografik görüntülerde, kalbin uzun eksenini, sol ana bronşun ventral sınırından, kardiyak apeksin ventral dış hattına kadar ölçülür. Kalbin maksimal kısa eksenini ise orta üçüncü bölgede kalbin yatay olarak en geniş olduğu kısımda, uzun eksene dik olacak şekilde ölçülür. İki uzunluk daha sonra, dördüncü torasik omurun kranial kenarından başlayarak, vertebral kanala paralel olacak şekilde torasik omur üzerinde yeniden konumlandırılır. Farklı ırklardan, 100 adet, klinik olarak normal yetişkin köpeğin lateral radyografisinden elde edilen ortalama 9.7 ± 0.5 vertebra'lık (v) bir VHS, köpeklerde normal kalp boyutu için klinik olarak faydalı bir üst sınır olarak kabul edilmiştir; 8.7 ile 10.7 v arasındaki değerler genellikle fizyolojik kabul edilir. Kediler için ortalama VHS değerleri 7.5 ± 0.3 v (aralık, 6.7 ila 8.1 v) olarak ifade edilmiştir. VHS ölçümleri, köpek ırkları arasındaki çeşitli torasik konformasyonlardan etkilenir. Buchanan ve Bücheler tarafından belirlenen orijinal referans aralığının, birkaç ırk için yanlış olduğu gösterilmiştir. Çalışma, ırk tutarsızlıklarının muhtemel olduğunu ve daha kesin değerleri belirlemek için her bir ırkın sayıca çok olduğu çalışmaların yapılması gerektiği sonucuna varmıştır.

Anahtar Kelimeler: Vertebral Kalp Skalası, Radyografi, Kardiyomegali.

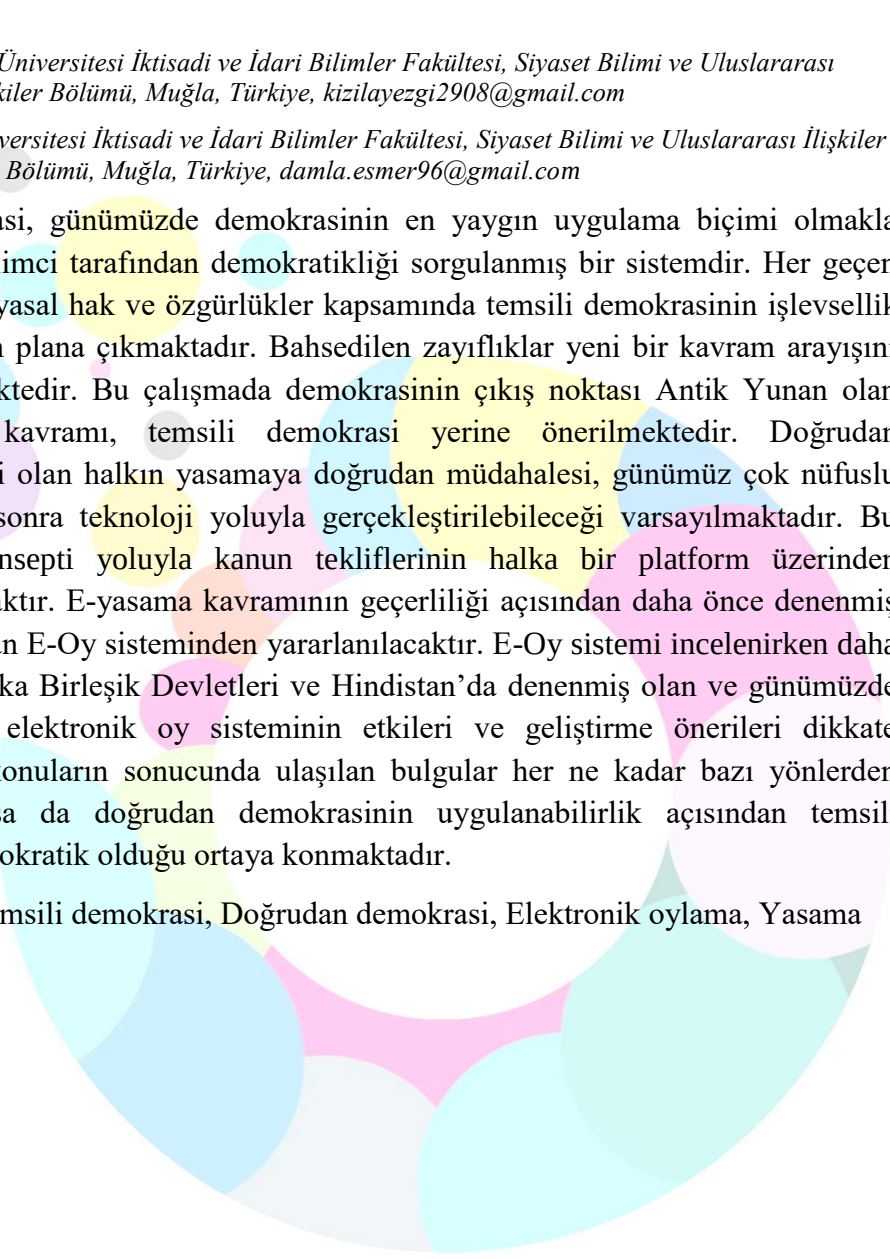
*Sözel Bildiri***TEMSİLİ DEMOKRASİNİN ALTERNATİFİ: DOĞRUDAN DEMOKRASİ
BAĞLAMINDA E-YASAMA****Ezgi KIZILAY*, Damla ESMER****

* Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Muğla, Türkiye, kizilayezgi2908@gmail.com

** Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, Muğla, Türkiye, damla.esmer96@gmail.com

Özet: Temsili demokrasi, günümüzde demokrasinin en yaygın uygulama biçimi olmakla beraber çoğu siyaset bilimci tarafından demokratikliği sorgulanmış bir sistemdir. Her geçen gün artan bireysel ve siyasal hak ve özgürlükler kapsamında temsili demokrasinin işlevsellik açısından zayıflıkları ön plana çıkmaktadır. Bahsedilen zayıflıklar yeni bir kavram arayışını da beraberinde getirmektedir. Bu çalışmada demokrasinin çıkış noktası Antik Yunan olan doğrudan demokrasi kavramı, temsili demokrasi yerine önerilmektedir. Doğrudan demokrasinin gerekliliği olan halkın yasamaya doğrudan müdahalesi, günümüz çok nüfuslu toplumlarında bundan sonra teknoloji yoluyla gerçekleştirilebileceği varsayılmaktadır. Bu nedenle E-Yasama konsepti yoluyla kanun tekliflerinin halka bir platform üzerinden sunulabilirliği tartışılacaktır. E-yasama kavramının geçerliliği açısından daha önce denenmiş ve günümüzde uygulanan E-Oy sisteminden yararlanılacaktır. E-Oy sistemi incelenirken daha önceleri Avrupa, Amerika Birleşik Devletleri ve Hindistan’da denenmiş olan ve günümüzde Estonya’da uygulanan elektronik oy sisteminin etkileri ve geliştirme önerileri dikkate alınacaktır. İncelenen konuların sonucunda ulaşılan bulgular her ne kadar bazı yönlerden eleştirilere maruz kalsa da doğrudan demokrasinin uygulanabilirlik açısından temsili demokrasiden daha demokratik olduğu ortaya konmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Temsili demokrasi, Doğrudan demokrasi, Elektronik oylama, Yasama

The logo of the 3rd International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is a large, stylized circular emblem composed of several overlapping segments in shades of blue, green, and yellow. Below the emblem, the acronym 'IYRSC' is written in a large, bold, purple serif font.

IYRSC

*Sözel Bildiri***BİR KÖPEKTE ALİMENTER LENFOMA OLGUSU**

Melike ALTINTAŞ¹, Zafer ÖZYILDIZ¹, Nuri MAMAK², Volkan İPEK¹, Ramazan YILDIZ², Aybars AKAR²

¹*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı, Burdur, TÜRKİYE*

²*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Burdur, TÜRKİYE*

Özet: Lenfoma lenfositlerden köken alan kötü huylu bir tümördür. İnsanlar, evcil ve yabani hayvanlarda sıklıkla görülmekle beraber oldukça fazla alt tipleri mevcuttur. Bu olgunun materyalini Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi hayvan hastanesine getirilen 20 aylık kangal ırkı dişi bir köpek oluşturdu. Anemnez bilgilerinde genel durum bozukluğu, iştahsızlık ve kilo kaybı şikayetiyle kliniklere gelen köpeğin genel durumunun bozuk olması ve tedaviye cevap vermemesi nedeniyle ötenazisi yapıldı. Nekropsi için Patoloji Anabilim Dalı'na getirilen köpekte makroskopik olarak mezenteryal lenf düğümlerinin belirgin şekilde büyüdüğü, karaciğerde glisson kapsülü altında ve kesit yüzünde toplu iğne başından mercimek büyüklüğüne ulaşan boz beyaz renkli odaklara rastlandı. Benzer lezyonlara dalağın margo craniyalisinde kapsula altında ve kesit yüzünde parenkim içerisine dağınık halde boz beyaz odaklar şeklinde rastlandı. Bunların dışında hidroperikardium ve kalpte gri-beyaz renkli iskemik alanlara rastlandı. Yapılan histopatolojik incelemelerde özellikle karaciğer ve dalak kapsulası altı ve lenf düğümlerinde parenkim içerisine doğru invaze durumda atipik lenfositlere rastlandı. Mitotik aktivite yüksekti. Makroskopik ve mikroskopik bulgular eşliğinde tümöre lenfoma tanısı konuldu. Lenfomalar yerleştikleri bölgeye göre sınıflandırılmaktadır. Bu olguda kitlelere mezenteryal lenf düğümlerinde, dalak, bağırsak ve bağırsak çevresinde tümöral kitlelere rastlanması nedeniyle alimenter lenfoma teşhisi konuldu. Bu lenfoma çeşidi normalde daha yaygın olarak kedilerde görülsede, köpeklerde görülen lenfoma olgularının %5-8'ini oluşturduğu bilinmektedir. Olgu, genç köpeklerde sıklıkla görülmediğinden sunum yapmaya değer görüldü.

Anahtar Kelimeler: Alimenter lenfoma, köpek, patoloji

IYRSC

*Sözel Bildiri***DİZ OSTEOARTRİTLİ HASTALARDA TELEREHABİLİTASYON
UYGULAMALARI: DERLEME****Ayşe ŞİMSEK*, Ebru DURUSOY****

**Karabük Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, Karabük, Türkiye,
aysesimsek@karabuk.edu.tr*

*** Gelişim Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, İstanbul, Türkiye,
edurusoy@gelisim.edu.tr*

Özet: Osteoartrit (OA), kıkırdak ve subkondral kemik dejenerasyonu ile birlikte eklem ve doku mekaniğinde değişmelere neden olan bir kas-iskelet sistemi rahatsızlığıdır. Yaşlı erişkinlerde en yaygın disabilite nedenlerinden biri olması nedeniyle toplum için önemli bir hastalık yükü oluşturmaktadır. Özellikle diz OA'sı 60 yaş ve üzeri kişilerin %10-25'ini etkilemekte; ağrıya, fiziksel işlev bozukluğuna ve yaşam kalitesinin düşmesine neden olmaktadır. Diz OA tedavisinde klinik rehabilitasyon programları etkili olmasına rağmen; önemli bir zaman ve maliyet yükü oluşturmakta, özellikle kırsal kesimlerde tedaviye erişim zorluğu yaşanmaktadır. Son dönemde COVID-19 salgını ile birlikte fizyoterapi uygulamalarında telerehabilitasyon kullanımı ön plana çıkmıştır. Telerehabilitasyon; görüntülü telefon, video konferans sistemleri, akıllı telefon uygulamaları, web siteleri gibi telekomünikasyon teknolojileri üzerinden rehabilitasyon hizmetlerinin sağlanması olarak tanımlanmaktadır. Sağlık hizmetlerine ulaşımı kolaylaştırması, ekonomik yükü azaltması ve günümüzde olduğu gibi salgın dönemlerinde rehabilitasyon hizmetlerinin aksamasını engellemesi nedeniyle yaygın olarak kullanılan bir yöntemdir. Literatürde telerehabilitasyonun kardiyak hastalıklar, romatizmal hastalıklar ve kas-iskelet sistemi rahatsızlıklarında ağrıyı azaltma ve fiziksel işlevi iyileştirmede faydalı olduğunu gösteren çok sayıda çalışma mevcuttur. Bu çalışmada diz OA'lı hastalarda telerehabilitasyonun etkinliğini inceleyen çalışmaların derlenmesi amaçlanmıştır.

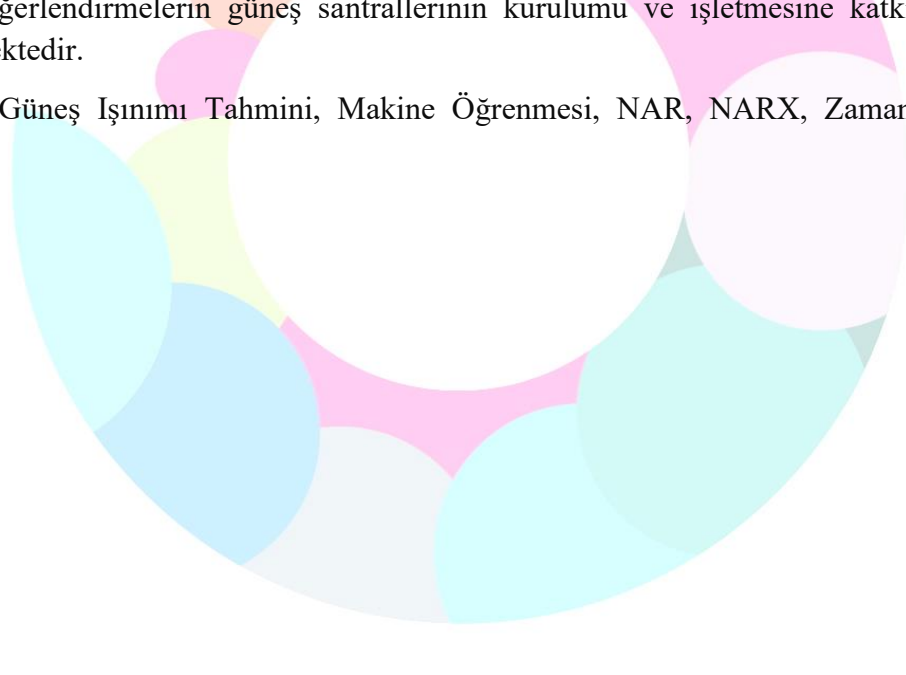
Anahtar Kelimeler: Diz osteoartriti, Fizyoterapi, Telerehabilitasyon, COVID-19

IYRSC

*Sözel Bildiri***YAPAY ZEKÂ YAKLAŞIMLARIYLA GÜN ÖNCESİ GÜNEŞ IŞINIMI TAHMİNİ****Buğra GÜZEL¹, Ersan OKATAN², İsmail KIRBAŞ³**¹ *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Bilgisayar Mühendisliği Anabilim Dalı
Burdur, Türkiye bguzel@mehmetakif.edu.tr*² *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Gölhisar Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Bilgisayar Teknolojileri ve
Bilişim Sistemleri Bölümü, Burdur, Türkiye, ersanokatan@mehmetakif.edu.tr*³ *Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Bilgisayar Mühendisliği Bölümü,
Burdur, Türkiye ismailkirbas@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Yenilenebilir enerji kaynaklarının en önemlilerinden biri güneş enerji sistemleridir. Güneş enerji sistemlerinin şebekeye entegrasyonunda üretilecek enerjinin tahmin edilmesi kritik önem arz etmektedir. Bu çalışmada enerji üretiminin öngörülebilmesi için, geçmiş meteorolojik verilerle bir gün önceden güneş ışıınımı değerleri tahmin edilmeye çalışılmıştır. Bu amaçla günümüzde yaygın olarak kullanılan makine öğrenmesi tekniklerinden olan Yapay Sinir Ağları (YSA) ile zaman serisi analizi yapılmıştır. Zaman serisi analizi için NAR ve NARX yöntemleri kullanılmıştır. Veri kümesi olarak Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nden alınan Isparta iline ait 2016 – 2020 yıllarını kapsayan meteorolojik veriler kullanılmıştır. Farklı zaman gecikmesi değerleri arasında performans karşılaştırılmış, meteorolojik veriler arasında özellik seçimi yapılarak farklı kombinasyonlarla elde edilen sonuçlar analiz edilmiştir. Yapılan değerlendirmelerin güneş santrallerinin kurulumu ve işletmesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

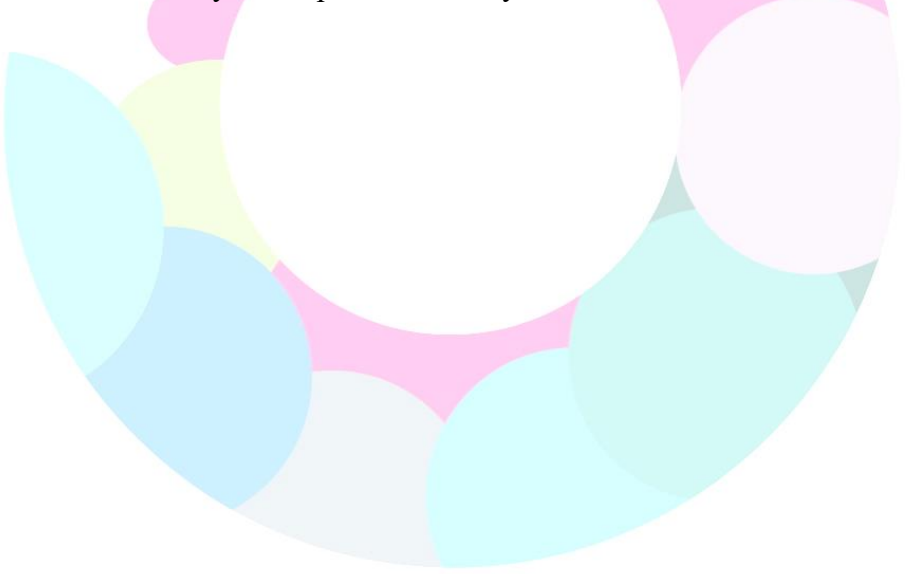
Anahtar Kelimeler: Güneş Işınımı Tahmini, Makine Öğrenmesi, NAR, NARX, Zaman Serisi Analizi

IYRSC

*Sözel Bildiri***BİR KÖPEKTE PERİTONEAL MALİGN MEZOTELYOM OLGUSU****Onur ÇELİKOĞLU², Zafer ÖZYILDIZ¹, Volkan İPEK¹**¹*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı, Burdur TÜRKİYE*²*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Burdur TÜRKİYE*

Özet: Malign mezotelyomlar serozal yüzeylerde bulunan mezotel hücrelerinden köken alan kötü huylu bir tümördür. İnsan ve hayvanlarda sıklıkla görülür. Evcil hayvanlar içerisinde en çok görülen hayvan türü sığır ve köpeklerdir. Mezotelyomlar insanlarda aspest maruziyeti ile ilişkilendirilse de hayvanlarda henüz bu ilişki kurulamamıştır. Bu olguda özel veteriner kliniğinden Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalına gönderilen biyopsi örnekleri değerlendirildi. Histopatolojik incelemede bazı mikroskop sahalarında yuvarlak ya da küboidal şekilli, veziküler çekirdekli, anizositozis, anizonükleozis, multinükleolus gibi anaplazik mezotal hücrelerin solid, yer yer tübuler görünümde yapılar sergilediği gözlemlendi. Bazı alanlarda ise işsi hücrelerden oluşan neoplastik hücrelerin yer yer hiyalinize ve bazı alanlarda şiddetli kalsifiye olduğu tespit edildi. Bu bulgular ışığı altında olguya peritoneal malign mezotelyom tanısı konuldu. Malign mezotelyomlar köpeklerde sıklıkla görülmekle beraber bu vakada görülen şiddetli kalsifikasyon nedeniyle nadir olduğu düşünüldüğünden sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Peritoneal mezotelyom, köpek, kalsifikasyon

IYRSC

*Sözel Bildiri***İNŞACI PERSPEKTİFTEN TÜRK BİRLİĞİ'NİN KURULMASI****Neslihan ULU¹, Serdar YILMAZ²**

¹*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü öğrencisi, neslihanulu22@gmail.com*

²*Doçent Doktor, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü, serdaryilmaz@mu.edu.tr*

Özet: Türk Birliği, tarih boyunca Türk liderlerin hayali olan ve bu hayal uğruna çalışmalarda bulunulan, Türkçe konuşan ve aynı soydan gelen toplulukların birlikte olması, ortak siyasi ve ekonomik politikalar yürütmesini tanımlayan fikri ve siyasi bir kavramdır. Türk tarihinde Hun İmparatoru Metehan ve Timur Devleti Hükümdarı Emir Timur, Türk Birliği'ni kurma isteği üzerine önemli adımlar atmışlardır. (Emir Timur'un birleşmek üzere Yıldırım Bayezid'a haber göndermesi ve sonucunda Ankara Savaşı'nın yaşanması iyi bir örnektir.) Yüzyıllar geçse de Türk Birliği fikrinden hiç vazgeçilmemiştir. 1789 Fransız İhtilali ile beraber milliyetçilik akımının yayılması, Türklerin zaten içerisinde bulunan Türklük alevinin yeniden ortaya çıkmasına ve Türk Birliği hayallerinin kurulmasına neden olmuştur. Mustafa Kemal Atatürk ve Enver Paşa bu yolda çalışmalarda bulunmuş fakat başarılı olamamışlardır. 1993'te TÜRKSOY'un, 2009'da ise Türk Konseyi'nin kurulması bu yolda yapılmış önemli gelişmelerdir. Günümüzde ise 7 bağımsız ve 15 yarı bağımsız Türk Devleti bulunmakta ve Türk Konseyi'ne üye olarak bu birleşmeye olumlu bakan sadece 5 ülke vardır. Bu birliğin kurulması uluslararası ilişkileri önemli ölçüde etkilemektedir. Uluslararası ilişkilerde Türk Birliği oluşturmak isteyen devletler aynı soydan ve dilden olması ile kültür ve kimlik kavramlarını karşımıza çıkarmaktadır. Bu kavramlar uluslararası ilişkilerin ana akım teorilerinden olan inşacı yaklaşım ile yakından ilgilidir. Buradan hareketle bu makalenin amacı Türk Birliği'nin, Dünya gündemindeki etkisini ve Türk kimliğinin oluşma sürecini inşacı yaklaşım ile analiz etmektir. Bu analizin en önemli soruları ise: Sovyetler Birliği'nin çökmesinden sonra Türk Devletleri neden birlik kuramamışlardır? 12 Kasım 2021 tarihinde kabul edilen Türk Devletleri Teşkilatı bu hayali gerçekleştirebilecek midir?

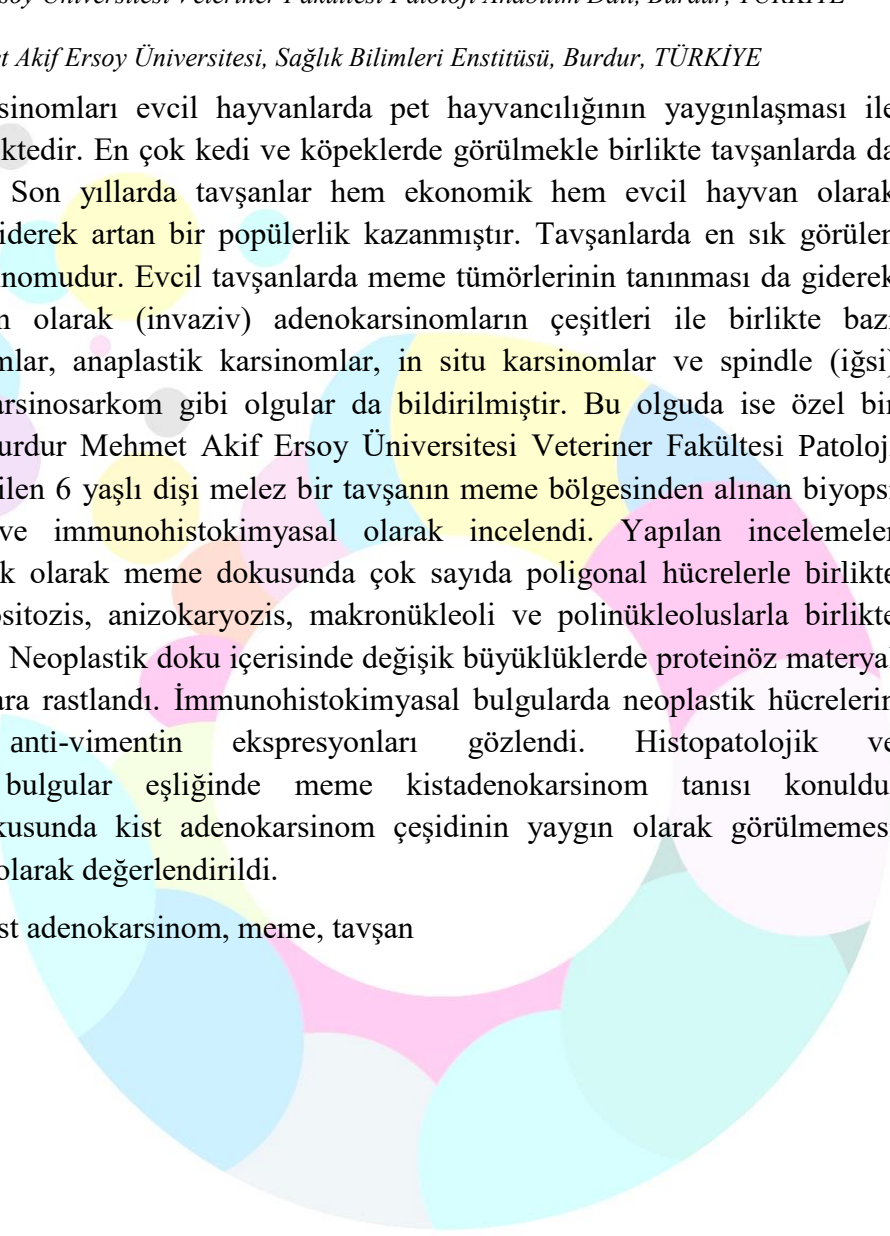
Anahtar Kelimeler: Türk Birliği, İnşacı Yaklaşım, Türk Devletleri, Kimlik, Çıkar

IYRSC

*Sözel Bildiri***BİR TAVŞANDA KİSTİK MEME ADENOKARSİNOMU OLGUSU****Gözde OKUYUCU, Zafer ÖZYILDIZ, Volkan İPEK***¹*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı, Burdur, TÜRKİYE*²*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Burdur, TÜRKİYE*

Özet: Meme adenokarsinomları evcil hayvanlarda pet hayvancılığının yaygınlaşması ile birlikte sıklıkla görülmektedir. En çok kedi ve köpeklerde görülmekle birlikte tavşanlarda da nadiren görülmektedir. Son yıllarda tavşanlar hem ekonomik hem evcil hayvan olarak beslenmesi nedeniyle giderek artan bir popülerlik kazanmıştır. Tavşanlarda en sık görülen tümör uterus adenokarsinomudur. Evcil tavşanlarda meme tümörlerinin tanınması da giderek artmaktadır. En yaygın olarak (invaziv) adenokarsinomların çeşitleri ile birlikte bazı adenoskuamöz karsinomlar, anaplastik karsinomlar, in situ karsinomlar ve spindle (iğsi) hücreli karsinom ve karsinosarkom gibi olgular da bildirilmiştir. Bu olguda ise özel bir veteriner kliniğinden Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim dalına gönderilen 6 yaşlı dişi melez bir tavşanın meme bölgesinden alınan biyopsi örneği histopatolojik ve immunohistokimyasal olarak incelendi. Yapılan incelemeler sonucunda histopatolojik olarak meme dokusunda çok sayıda poligonal hücrelerle birlikte belirgin derecede anizositozis, anizokaryozis, makronükleoli ve polinükleoluslarla birlikte mitotik figürler görüldü. Neoplastik doku içerisinde değişik büyüklüklerde proteinöz materyal ile dolu kistik oluşumlara rastlandı. İmmunohistokimyasal bulgulara neoplastik hücrelerin anti-sitokeratin ve anti-vimentin ekspresyonları gözlemlendi. Histopatolojik ve immunohistokimyasal bulgular eşliğinde meme kistadenokarsinom tanısı konuldu. Tavşanlarda meme dokusunda kist adenokarsinom çeşidinin yaygın olarak görülmemesi nedeniyle olgu sunumu olarak değerlendirildi.

Anahtar Kelimeler: Kist adenokarsinom, meme, tavşan

The logo of the International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is a large, stylized letter 'C' composed of several overlapping circles in shades of blue, green, and yellow. Below the 'C', the acronym 'IYRSC' is written in a large, bold, purple serif font.

IYRSC

*Sözel Bildiri***FARKLI TAMPON ÇÖZELTİLERİ VE FARKLI SAKLAMA KOŞULLARININ
KARACİĞER DOKUSU MDA DÜZEYLERİNE ETKİLERİ****Melih AKGÜN*, Zeynep KARAKAYA*, Batuhan NEYSE*, Burcu Menekşe****BALKAN******Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye, melih.akgun09@gmail.com****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Biyokimya Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, bmabalkan@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Serbest radikaller, bir veya daha fazla sayıda eşlenmemiş elektron taşıyan, hücre metabolizması sırasında cereyan eden biyokimyasal redoks reaksiyonları ile ortaya çıkan moleküllerdir. Hidroksil radikali gibi son derece reaktif olan radikaller, çoklu doymamış yağ asitlerine atak yaparak metilen grubundan bir hidrojen atomu kopmasına ve bu şekilde lipid peroksidasyonun başlamasına neden olurlar. Karaciğer, beyin, böbrek ve kalp gibi dokularda lipid peroksidasyonunun belirlenmesi amacıyla Malondialdehit (MDA) analizi yapılmaktadır. Dokularda yapılan MDA analizlerinde farklı saklama koşulları ve farklı homojenizasyon tamponları kullanılmaktadır. Ancak bu kullanılan yöntemlerin ve koşulların MDA düzeyini nasıl etkilediği üzerinde bir çalışma bulunmamaktadır. Çalışmada, Burdur ilinde mezbahada kesilen 10 ayrı sığırdan alınan karaciğer dokuları PBS (0.05 mol/l, Ph7.4) ve 0.15 M KCl içinde homojenize edildi ve sonrasında homojenizatlarda 0. Gün ve -20°C, -80°C dondurucuya konularak, 3 ve 6. aylarda MDA analizi yapıldı. MDA düzeyi ölçümünde Yoshioka ve ark. (1979) tarafından bildirilen yöntem kullanıldı. MDA düzeyleri PBS ile homojenize edilen örneklerde 0. Ay 238,37 µmol/l, 3. Ay (-20°) 437,91 µmol/l, 3. Ay (-80°) 271,83 µmol/l, 6. Ay (-20°) 158,80 µmol/l, 6. Ay (-80°) 140,51 µmol/l; KCl ile homojenize edilen örneklerde ise 0. Ay 214,03 µmol/l, 3. Ay (-20°) 310,63 µmol/l, 3. Ay (-80°) 280,09 µmol/l 6. Ay (-20°) 163,45 µmol/l, 6. Ay (-80°) 139,33 µmol/l olarak ölçüldü. Sonuçlar Tek Yönlü ANOVA, Tekrarlı Ölçümler ANOVA gibi yöntemlerle istatistik olarak değerlendirildi. PBS ve KCl ile yapılan homojenizatlarda elde edilen sonuçlara göre her bir homojenizasyon tamponu için 3. Ay ve 6. ay ölçümlerinin ortalamaları arasında ve -20°C ve -80°C 'de saklanan örneklerde farklı ölçüm zamanlarında grupların ortalamaları arasında istatistiksel açıdan anlamlı fark olduğu (p<0,001) görüldü. Ayrıca -20°C de 3 ay bekletilen örneklerde anlamlı bir fark bulunup, PBS ile homojenize edilen örneklerde MDA değerinin daha yüksek olduğu saptandı (p<0,001). Araştırmadan elde edilecek veriler MDA analizi yapacak araştırmacılara örneklerin saklanma koşullarının belirlenmesi konusunda referans olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Homojenizasyon, Malondialdehit, PBS, KCl

IYRSC

*Sözel Bildiri***KÖPEKLERDE PATENT DUKTUS ARTERİOZUS (PDA) ÜZERİNE DERLEME****Yusuf Sinan ŞİRİN*, Mehmet Nur ÇETİN*, Ahmet Burak BURCA******Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Veterinerlik Cerrahisi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye.**** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye, aburakburca@hotmail.com*

Özet: Patent duktus arteriozus (PDA), trunkus pulmonalis ve aorta desendes'i birbirine bağlayan fetal damardır. Köpeklerdeki doğumsal kalp defektlerinin en sık görülenlerindendir. R-L PDA (Sağdan Sola Şanlı PDA) köpeklerde birincil veya ikincil en yaygın kongenital kalp defektidir. Normalde fetal hayattan ekstrauterin hayata geçişte kapanmaktadır. PDA kedilerde nadirdir. PDA tipik olarak sol ventrikülde hacim yüküne yol açan L-R şanta (Soldan Sağa Şant) sebep olmaktadır. Sonucunda sol ventriküler dilatasyon meydana gelmektedir. İlerleyici sol ventriküler dilatasyon mitral kapak annulus'unu genişletmektedir. Sekonder regüritasyon ve ilave ventriküler aşırı yüke sebep olmaktadır. Bu şiddetli hacimlenme hayatın birinci yılında pulmoner ödeme sebep olmaktadır. Bu sürede atrial fibrilasyon fark edilebilmektedir. PDA sıklıkla safkan dişi köpeklerde karşılaşılmaktadır. Pomeranian, Poodle'lar, İngiliz Springer Spaniel, Shetland Koyun Köpekleri, Keeshonden, Bichon Frise ve Yorkshire Terrier'ler PDA geliştirme açısından risk altındadırlar. PDA'ya sahip olan hayvanlar üretim için kullanılmamalıdır. R-L şanlı PDA'da torakal radyografiler biventriküler büyüme, Trunkus pulmonalis segmentinde fark edilebilir dilatasyon ve lobar pulmoner arterlerde genişleme ve kıvrımlılık bulgusunu göstermektedir. L-R şantların çap miktarının ölçülmesi ve R-L şant tanısının konması için sintigrafi kullanılabilmektedir. Anjiyografik çalışmalar PDA'nın duktus morfolojisini ve minimal duktus çapını belirlemektedir. Muayene bulgularından sürekli üfürüm ve kuvvetli arteriyel nabız etkilenen hayvanlarda PDA'nın tanısında yardımcı olmaktadır. Nadiren aortik stenoz, aortik yetersizlik ya da ventriküler septal defekt, aortik kalp yetmezliği kombinasyonu, sürekli PDA üfürümlerinden ayırt etmesi zor, ileri geri bir üfürüme neden olmaktadır. İntravasküler spiraller, vasküler tıkaçlar ve duktus tıkayıcıları PDA'nın kapatılması için kullanılmaktadır. Avantajlı yanları torakotomi gerektirmemesi ve büyük komplikasyon risklerinin az olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: PDA, Kalp Defekti, Şant

IYRSC

*Sözel Bildiri***KALSIYUM TAKVİYELERİNİN SİSTEM HASTALIKLARINA ETKİLERİ****Veli Berk ŞAHİN*, Mahmut ATEŞ****

* Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Burdur, Türkiye, veliberksahin15@gmail.com

** Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü İç Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, mates@mehmetakif.edu.tr

Özet: Kalsiyum, canlılar için çok önemli kimyasal bir elementtir; insan vücudunda en bol bulunan mineraldir ve sağlık için hayati işlevleri vardır. Kemiklerin ve dişlerin güçlenmesine yardımcı olur, kalp atışı dahil kas kasılmalarını düzenler, kanın pıhtılaşmasını sağlar, sinir uyarılarını iletir. Gebelik ve doğumdan sonra süt yapımında da büyük rolü vardır. D vitaminiyle birlikte alındığında kemik sağlığının yanında kanser, diyabet, yüksek tansiyona karşı koruma sağlar. Kalsiyum eksikliği çocuklarda raşitizm, yetişkinlerde osteoporoza neden olabilir. Vücut ihtiyaç duyduğu kalsiyumu ya kalsiyum içeren gıdalar veya takviyelerden, ya da vücuttaki kalsiyum depoları olan kemiklerden çekerek karşılar. Fazla kalsiyum alınması böbrek taşı ve kireçlenmesi, kas güçsüzlüğü, kemiklerde kireçlenme gibi sağlık sorunlarına neden olabilmektedir. Yaşlılık, menopoza, hamilelik, alkol tüketimi, sigara kullanmak, magnezyum eksikliği gibi nedenlerden dolayı vücudumuzda kalsiyum eksikliği ortaya çıkabilmektedir. Genel olarak tedavilerinde ise yerine koyma yöntemi ile kalsiyum takviyesi yapılmaktadır. Örneğin osteoporozun önlenmesi ve tedavisi için mevcut kılavuzlar 50 yaş ve üstü yetişkinler için günde 700-1200 mg arasında değişen yeterli diyet ile kalsiyum alımını önermektedir. Diyet alımları yetersizse, kalsiyum takviyeleri önerilir. Bununla birlikte yapılan çeşitli araştırmalar ve çalışmalarda kalsiyum takviyelerinin miyokard enfarktüsü riskini yaklaşık %30 oranında artırdığına dair görüş ve bilgiler yer almaktadır. Çeşitli ulusal ve uluslararası araştırmalarda osteoporoz döneminde ve kalsiyum eksikliği olan durumlardaki kullanılan kalsiyum takviye ve ek gıdalarının serebrovasküler sistem hastalıkları, miyokard enfarktüsü riski, koroner kalp hastalığı (KKH) riski ve birçok hastalık arasındaki ilişkilerinin pozitif yönde olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada yaygın olarak kullanılan kalsiyum takviyelerinin başta kardiyovasküler sistem hastalıkları olmak üzere çeşitli sistem hastalıklarına etkilerinin ele alındığı çalışmaların derlenmesi amaçlanmıştır.

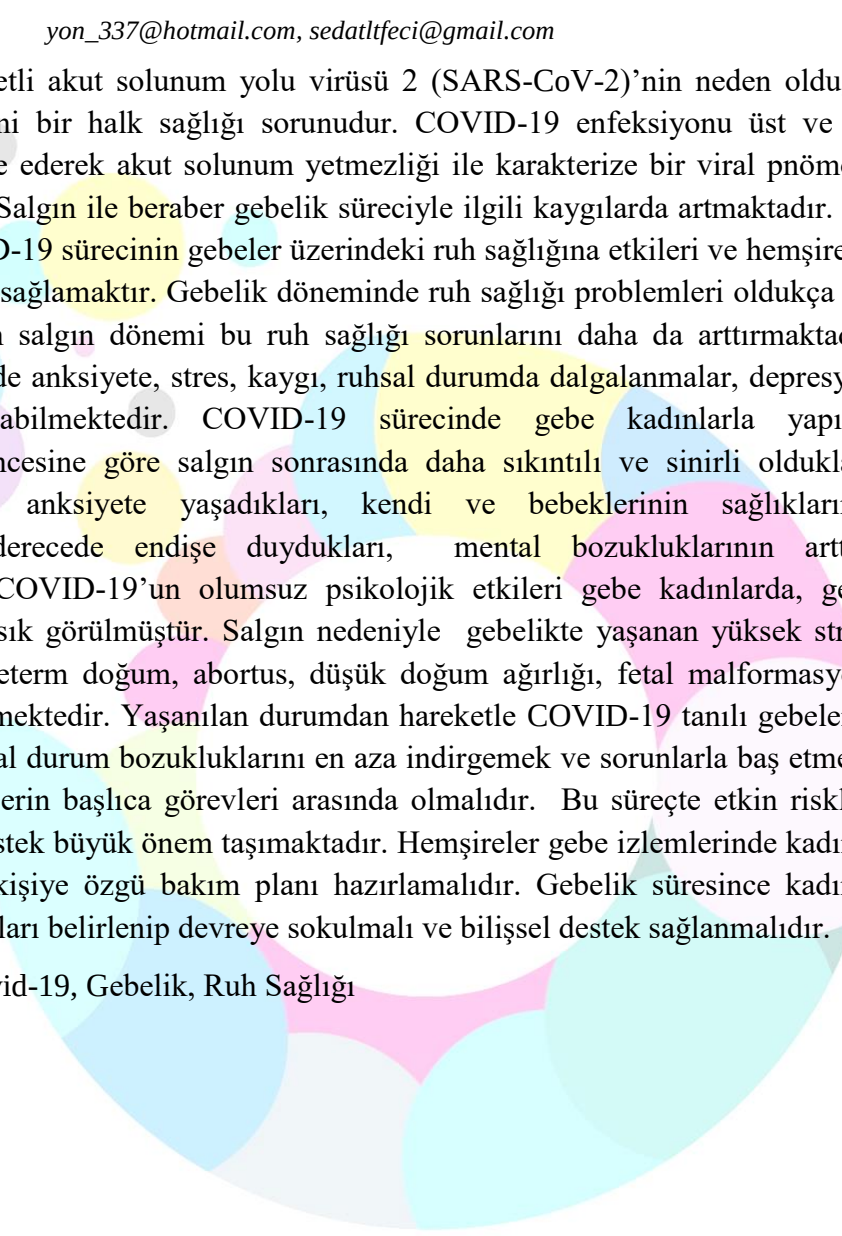
Anahtar Kelimeler: Kalsiyum, Kardiyovasküler Hastalıklar, Hemşirelik.

IYRSC

*Sözel Bildiri***COVID-19 SÜRECİNİN GEBELİKTEKİ RUH SAĞLIĞI ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ****Yonca TARSUSLU* Sedat LATİFECİ******Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Bucak Sağlık Yüksekokulu, Burdur/Türkiye**yon_337@hotmail.com, sedatlatfeci@gmail.com*

Özet: Koronavirüs, şiddetli akut solunum yolu virüsü 2 (SARS-CoV-2)'nin neden olduğu, insanlığı tehdit eden yeni bir halk sağlığı sorunudur. COVID-19 enfeksiyonu üst ve alt solunum yollarını enfekte ederek akut solunum yetmezliği ile karakterize bir viral pnömoni tablosu oluşturmaktadır. Salgın ile beraber gebelik süreciyle ilgili kaygılarda artmaktadır. Bu derlemenin amacı COVID-19 sürecinin gebeler üzerindeki ruh sağlığına etkileri ve hemşirelik yaklaşımı hakkında bilgi sağlamaktır. Gebelik döneminde ruh sağlığı problemleri oldukça sık görülmektedir. Yaşanılan salgın dönemi bu ruh sağlığı sorunlarını daha da arttırmaktadır. Salgın sürecinde gebelerde anksiyete, stres, kaygı, ruhsal durumda dalgalanmalar, depresyon gibi problemler yaşanabilmektedir. COVID-19 sürecinde gebe kadınlarla yapılan araştırmalarda; salgın öncesine göre salgın sonrasında daha sıkıntılı ve sinirli oldukları, şiddetli depresyon ve anksiyete yaşadıkları, kendi ve bebeklerinin sağlıklarının bozulmasından ciddi derecede endişe duydukları, mental bozukluklarının arttığı belirlenmiştir. Ayrıca COVID-19'un olumsuz psikolojik etkileri gebe kadınlarda, gebe olmayan kadınlara göre sık görülmüştür. Salgın nedeniyle gebelikte yaşanan yüksek stres, anksiyete, depresyon; preterm doğum, abortus, düşük doğum ağırlığı, fetal malformasyon, fetal ölüme neden olabilmektedir. Yaşanılan durumdan hareketle COVID-19 tanılı gebelerde yaşanabilecek olası mental durum bozukluklarını en aza indirmek ve sorunlarla baş etmeye yardımcı olmak hemşirelerin başlıca görevleri arasında olmalıdır. Bu süreçte etkin riskleri önlemede psikososyal destek büyük önem taşımaktadır. Hemşireler gebe izlemlerinde kadının endişeleri belirleyip ve kişiye özgü bakım planı hazırlamalıdır. Gebelik süresince kadının sosyal destek mekanizmaları belirlenip devreye sokulmalı ve bilişsel destek sağlanmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Gebelik, Ruh Sağlığı

A large, stylized logo in the background of the page, consisting of overlapping circles in shades of blue, green, and yellow, forming a circular shape. The letters 'IYRSC' are written in a large, bold, sans-serif font across the bottom of the logo.

IYRSC

Sözel Bildiri

BİR KÖPEKTE GLOMUS TÜMÖRÜ OLGUSU

Adem MİLLETSEVER*, Özlem ÖZMEN, Volkan İPEK***, Leyla Elif Özgü
AYÖZGER******

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, 15030, Burdur, Türkiye, adem.milletsever@gmail.com*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, 15030, Burdur, Türkiye, ozlemoz@mehmetakif.edu.tr*

****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, 15030, Burdur, Türkiye, vipek@mehmetakif.edu.tr*

*****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, 15030, Burdur, Türkiye, layozger@mehmetakif.edu.tr*

Özet: 10 yaşındaki erkek İngiliz Cocker Spaniel ırkı bir köpeğin tırnak bölgesinden alınan kitle makroskopik, histopatolojik ve immunohistokimyasal olarak incelendi. Yaklaşık 2x3 cm çapında dış yüzeyi siyah, kesit yüzü beyaz renkte sert bir kitle cerrahi yöntemlerle eksize edilip Patoloji Anabilim Dalı'na gönderildi. Yapılan histopatolojik incelemede damarlaşmanın arttığı, etrafları bağdoku ile çevrili çok sayıda neoplastik hücrelerin bulunduğu odaklar gözlemlendi. Neoplastik odaklardaki hücreler sıkıca paketlenmiş görünümdeydi. Bu odaklardaki hücrelerin merkezine yerleşmiş belirgin hiperkromatik özellikle çekirdekleri ve belirgin çekirdekçikleri vardı. Bu hücrelerin sitoplazmaları açık renkli, sınırları belirgin, şekilleri yuvarlaktan ovale kadar değişmekteydi. Neoplastik hücrelerde mitotik figürler, anizositozis ve pleomorfizm belirgindi. Neoplastik alanların orta kısımlarında kan damarları dikkati çekti. Yapılan ek Picrosirius Red boyaması ile hücreler arası belirgin bağ dokusunun varlığı görüldü. İmmunohistokimyasal boyama sonuçları semikantitatif olarak değerlendirildiğinde neoplastik hücreler Vimentin, PGP9.5, VEGF, Ki-67 ve GFAP +++, PCNA ++, Calretinin, pan Cytokeratin + görüldü. SMA, CD31, Desmin, Chromogranin A, S-100, Melan A, LYVE1, e-Cadherin ve Synaptophysin negatifti. Kitleye histopatolojik ve immunohistokimyasal bulgular ile glomus tümörü tanısı konuldu.

Anahtar Kelimeler: Glomus, Tümör, Köpek, İmmunohistokimya, Histopatoloji

IYRSC

*Sözel Bildiri***FELİNE HERPES KERATİTİS****Harun ÇINAR*, Muhammed Yusuf ŞİRİN*, İbrahim Taha DANIŞMAN****

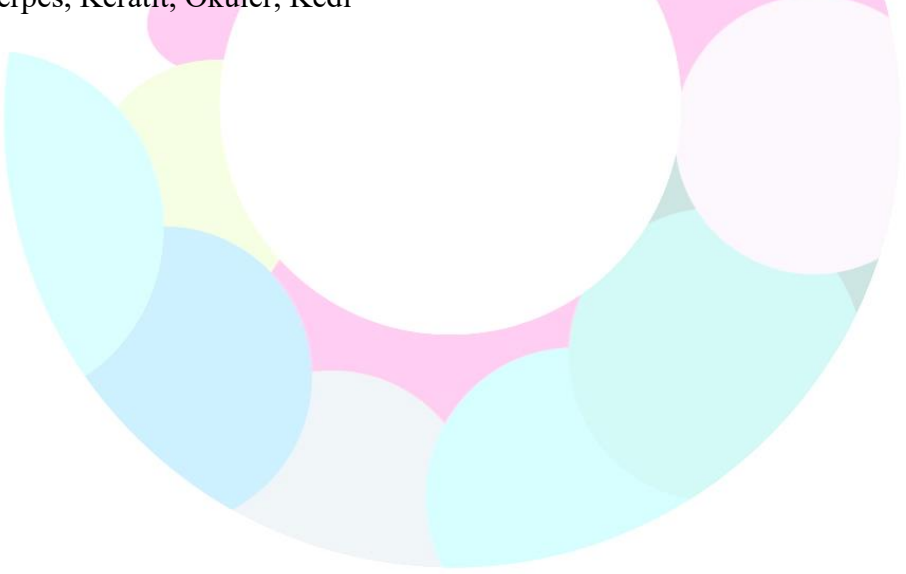
**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
hcinar@mehmetakif.edu.tr*

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
mysirin@mehmetakif.edu.tr*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Burdur, Türkiye,
ibrahimtahadanisman@gmail.com*

Özet: Feline Herpes Virüs tip-1 (FHV-1), kedilerde görülen en yaygın oftalmik hastalıklardan birisidir. FHV-1 türe özgüdür ve oldukça bulaşıcıdır. Kedilerin %90'ından fazlası virüs için seropozitifdir. Çoğu kedi, 8 ila 12 haftalıkken virüse maruz kalır ve virüs kedilere doğrudan temas ya da aerosol yolla bulaşır. FHV-1 kedilerde konjunktivit, kornea ülseri, keratit, blefarokonjunktivit, kuru göz gibi oküler belirtiler gösterir. Oküler hastalık belirtileri gösteren kedilerde *Fluorescein* boyama yapılır ve bu boyama sonucunda dendritik kornea ülserinin saptanması ile teşhis koyulmaktadır. Buna ek olarak ELISA ve PCR testleri ile de FHV-1 'in teşhisi koyulabilir. FHV-1'in neden olduğu oküler hastalık, çoğunlukla hafiftir ve kendiliğinden iyileşmektedir. FHV-1 'de antiviral tedavi etkili ve güvenli olmakla birlikte sekonder enfeksiyonlara karşı antibiyotik tedavisi de uygulanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Herpes, Keratit, Oküler, Kedi

IYRSC

Sözel Bildiri

**CANDIDA RUGOSA LİPAZ'IN ÜRETİMİ, SAFLAŞTIRILMASI VE
KARAKTERİZASYONU****Mediha GÜMÜŞ¹, Hafize Merve KESTEK¹, Büşra ALTINIŞIK¹, Özge ÇAĞLAR^{1,2}, Elif
ÖZYILMAZ¹**¹Selçuk Üniversitesi, Fen Fakültesi Biyokimya Bölümü, Konya, Türkiye e-mail: medihagms00@gmail.com²Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Kimya Anabilim Dalı, Konya, Türkiye

Özet: Lipazlar (triacilgliserol ester hidrolaz, EC 3.1.1.3) triacilgliserollerini yağ asitleri ve gliserole hidroliz eden enzimler olup hayvanlarda, bitkilerde ve mikroorganizmalarda bulunan önemli enzimlerdir. *Candida rugosa* lipaz (CRL) tek hücreli, sporsuz patojenik olmayan ve yüksek verimli lipaz üretimi için tercih edilen bir mikroorganizmadır. *Candida rugosa* gen klonlaması ile test edilmiş bir “lipaz minigen ailesin” de kodlanmış en az beş izoenzime sahip enzimlerin bir karışımıdır. Her enzim ve aktif bölgesinde iyi belirlenmiş bir katalitik üçlü ile belli molekül ağırlığı 60 kDa ve 543 aminoasit içeren bir tek polipeptit zincirine sahiptir. CRL'nin saflaştırılması için suşların izolasyonu, katı hal fermantasyonu, kromatografi gibi farklı yöntem ve çalışmalar literatürlerde yer almaktadır. CRL iç-esterifikasyon, trans-esterifikasyon sterospesifik ve spesifik olmayan hidrolizler reaksiyonlarında kullanılır. Şimdiye kadar, CRL niteliğinde olan geniş bir spesifiklik aralığına sahip (substrat, pozisyonel, yağ asidi ve sterotercih) hiçbir lipaz bulunmamıştır. Son yıllarda, CRL'nin suşlardan eldesi ve farklı araştırma alanlarında çalışmalara katkıları, lipaz genlerinin biyokimyasal incelenmesi, aktif merkezinde varyasyonların incelenmesi, kontrollü fermantasyon tekniği ile izoenzimlerin mutasyonu, CRL'nin kimyasal modifikasyonu, rekombinant izoenzimlerin eldesi ve gelişiminin incelenmesi, endüstride daha fazla kullanım alanlarına sahip olabilmesi için immobilizasyonu gibi farklı araştırmalar ile çalışılmaya devam edilmektedir. Bu çalışmada hayatımızda önemli bir yeri olan *Candida rugosa* lipazın üretimi, saflaştırılması ve karakterizasyonu ile ilgili çalışmaların derlenmesi amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mikrobiyal lipazlar, *Candida rugosa* lipaz, izoenzim, biyokatalitik karakterizasyon

IYRSC

*Sözel Bildiri***TRAKEAL LASERASYONLU BİR KÖPEĞİN TRAKEAL REZEKSİYON VE REKONSTRÜKSİYON İLE SAĞALTIMI****Yusuf Sinan ŞİRİN¹, Mehmet Nur ÇETİN¹, Batuhan NEYSE²***1. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye**yusufsinan@mehmetakif.edu.tr, mncetin@mehmetakif.edu.tr**2. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Veteriner Hekim, Burdur, Türkiye**neysebatu@gmail.com*

Özet: Bu olgu sunumunun materyalini Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Hayvan Hastanesine getirilen 9 aylık, Golden Retriever ırkı bir köpek oluşturdu. Hasta sahibinden alınan anamnezde hastanın başka bir köpek ile kavga ettiği ve boynundan ısırıldığı ardından hastada solunum güçlüğü geliştiği bildirildi. Ayrıca hastanın başka bir klinikte trakeal bölgeden cerrahi bir operasyon geçirdiği belirtildi. Tanı amacıyla hastanın laterolateral ve ventrodorsal yönlü radyografileri alındı. Yapılan radyolojik inceleme sonucunda hastanın kranial trakea bölgesinde laserasyon olduğu belirlendi. Yapılan klinik muayene sonucunda elde edilen bulgular doğrultusunda anamnezde belirtilen şikayetlerin trakeada bulunan travma kaynaklı bir yaralanmaya bağlı olduğu sonucuna varıldı. Hastanın trakeal rezeksiyon ve anastomozu yöntemi ile operasyonuna karar verildi. Hastanın indüksiyonu 4 mg/kg dozunda intravenöz propofol (Propofol-PF, Polifarma) ile idamesi ise MAK (Minimum Alveoler Konsantrasyon) 3.6 olarak ayarlanıp sevofluran (Sevorane, Abbvie) ile sağlandı. Analjezi amacıyla 1 µg/kg dozunda fentanil (Fentaver, Haver) uygulandı. Hastanın başı ve boynu hafif ekstensiyonda olacak şekilde ventrodorsal yatış pozisyonu verildi. Boynun ventral kısmı tıraş edilip asepsi ve antisepsi sağlandı. İlgili trakea bölgesi ventral servikal bir median hat ensizyonu ile açığa çıkarıldı. Trakea yalnızca gerilimsiz anastomoza yetecek kadar serbestleştirildi. Trakeanın serbestleştirilmesi sürecinde trakeayı besleyen kan ve sinir kaynakları korundu. Rezeksiyon yerlerinin kranial ve kaudalinden kıkırdakların etrafından geçen tespit dikişleri yerleştirildi. Her iki uçtaki sağlam kıkırdaklara bitişik ligamentum annulare'leri ensize edilerek lasere trakea kısmı rezeke edildi. Trakeal kıkırdaklar orta noktalarından 11 numara bisturi ile ensize edildi, ardından dorsal trakeal mebran ise metzenbaum makası yardımıyla eksize edildi. Dorsal trakeal membran polidioksanon sütür materyali ile 4 basit ayrı dikiş kullanılarak karşı karşıya getirildi. Endotrakeal tüp rezeksiyon sırasında ve dorsal trakeal membrana dikiş atılırken proksimal trakea'ya geri çekildi. Trakea lümeni içinde bulunan kan pıhtıları ve sekresyonlar uzaklaştırıldı. Bu sırada ventilasyonun devamı için distal trakeaya ayrı bir endotrakeal tüp yerleştirildi. Dorsal trakeal membrana sütürler yerleştirildikten sonra ilk yerleştirilen endotrakeal tüp anastomozun distaline ilerletildi. Karşılıklı sağlam kıkırdaklar ventral orta noktasından başlanarak basit ayrı dikişlerle apoze edildi. Anastomoz üzerindeki gerilmeyi rahatlatmak amacıyla dört retensiyon dikişi atıldı. Bölgeye lavaj uygulandıktan sonra sternohyoid kaslara basit sürekli dikiş uygulandı. Subkutan dokular ve deri rutin şekilde kapatıldı. Postoperatif dönemde enfeksiyonu engellemek amaçlı 8.75 mg/kg dozda amoksisilin + klavulanik asit (Synulox, Zoetis), ağrı kesici amacıyla 0.2 mg/kg dozda meloksikam (Maxicam, Sanovel) uygulandı. Hemen postoperatif dönemde hastanın ilk muayenesinde gözlenen dispne bulguları ortadan kayboldu. Bu olgu sunumunda bir köpekte görülen trakeada ısırık nedenli gelişen laserasyonun tanı, tedavi ve sonuçlarının anlaşılır şekilde ortaya konulması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Trakea, Laserasyon, Rezeksiyon, Anastomoz

*Sözel Bildiri***FLUOKSETİN'İN GLİOBLASTOMA MULTİFORME (GBM) ÜZERİNE ETKİLERİ:
İN VİTRO ÇALIŞMA****İbrahim GECİLİ¹, Meriç Adil ALTINÖZ², Ahmet HACİMÜFTÜOĞLU¹***1. Atatürk Üniversitesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, i.gecili@hotmail.com**2. Acıbadem Üniversitesi, Tıbbi Biyokimya Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, maltinoz@gmail.com**3. Atatürk Üniversitesi, Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı, Erzurum, Türkiye, hacimuftuoglu@gmail.com***Özet:**

Giriş: Fluoksetin antidepresan ilaç grubunda yer alır. Seçici seratonin geri alım inhibitörlerindendir. Antidepresan ilaç olarak kullanımı yaygındır. Diğer yandan obsesif kompulsif bozukluk ve blumia (yeme bozukluğu) tedavisinde de kullanılmaktadır. Fluoksetin depresyon tedavisinde oldukça etkili olup, diğer antidepresanlara göre yan etkileri daha azdır. Glioblastom, yetişkinlerde merkezi sinir sisteminin en malign tümörü olup gliomların yaklaşık %55'ini, primer beyin tümörlerinin ise yaklaşık %25'ini oluşturmaktadır. Glioblastom histolojik ve genetik yönden heterojen bir yapıya sahiptir. Dünya Sağlık Örgütü'nün sınıflandırmasına göre evre 4 tümörlerdir.

Amaç: Amacımız GBM hücre hatlarında fluoksetinin etkisini incelemek ve ileride yapacağımız ilaç kombinasyon çalışmalarına zemin hazırlamaktır.

Yöntem: T98 insan kanser hücrelerine fluoksetin 10, 50, 100 µM uygulandı ve 24 saat inkübasyona bırakıldı. Ardından hücre canlılık düzeyi 24. saatte metiltiyazol difenil tetrazolyum (MTT) testi ile değerlendirildi. İstatistiksel analizler One Way Anova testi ile yapılmıştır. P<0,01 altındaki değerler anlamlı kabul edilmiştir.

Bulgu: Fluoksetinin kanser hücrelerinin canlılık oranlarını etkili şekilde azalttığı görülmüştür. GBM hücrelerine 10, 50, 100 µM fluoksetin uygulamasında sırasıyla % 54.5, % 12.8 ve % 12.3 canlılık oranlarına sahip oldukları ortaya konmuştur. Fluoksetinin kanser hücrelerini anlamlı derecede azalttığı sonucuna varılmıştır.

Tartışma ve Sonuç: Çalışmada T98 insan glioblastoma multiforme hücre hattına 3 farklı dozda fluoksetin uygulanmıştır. Fluoksetinin kanser hücrelerinin canlılıkları üzerine etkilerini incelemek amacıyla 24. saatte MTT testi yapılmıştır. Fluoksetinin 3 dozunda da hücre canlılığını etkili şekilde azalttığı (Anova, p<0.01) gözlenmiştir. Böylelikle fluoksetinin kanser hücre hatlarında hücre canlılığını etkin bir şekilde azalttığı teyit edilmiştir. Sonuç olarak fluoksetin GBM tedavisinde alternatif farmasötik bir ajan olarak kullanılabilme potansiyeline sahip olduğu teyit edilmiş olup ileri çalışmalarla etki mekanizmalarının da ortaya çıkarılması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Fluoksetin, Glioblastoma Multiforme, MTT

*Sözel Bildiri***BİR KÖPEKTE BERRAK HÜCRE FARKLILAŞMALI PULMONER YASSI
HÜCRELİ KARSİNOM OLGUSU****Sinem GÜLTEKİN*, Yusuf Sinan ŞİRİN**, Muhammet Yusuf ŞİRİN**, Volkan İPEK***

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
sinemgultekin97@gmail.com, volkanipek@mehmetakif.edu.tr*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Cerrahi Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
yusuksinan@mehmetakif.edu.tr, mysirin@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Bu olgu sunumunda 9 yaşlı Golden Retriever ırkı erkek bir köpekte saptanan berrak hücre farklılaşmalı pulmoner yassı hücreli karsinom (PYHK) olgusunun sunulması amaçlanmıştır. Pulmoner berrak hücreli karsinom, insanlarda PYHK'nın oldukça nadir bir varyantı olarak bildirilmektedir. Sunulan bu olgunun anamnezinde, hastada solunum güçlüğü ve egzersiz intoleransı olduğu ve bu durumun gitgide şiddetlendiği belirtildi. Klinik muayeneler sonrasında hastanın akciğerinde tümöral kitle varlığı saptandı. Parsiyel lobektomi uygulanarak tümöral kitle çıkarıldı. Akciğerden alınan kitle sitolojik örneklemelerin ardından, %10'luk formaldehit ile tespit edilerek rutin takip prosedürlerinden geçirildi ve histopatolojik ve immunohistokimyasal olarak değerlendirildi. Sitolojide, belirgin anizokaryozis gösteren kümeler halinde neoplastik epitel hücreleri saptandı. Histopatolojik incelemede alveol, bronş ve bronşiol epitellerinde belirgin atipi gösteren neoplastik proliferasyonlar görüldü. Yer yer ödem, kanama ve alveoler makrofajlarda aktivasyon ve yangısal hücre infiltrasyonları gözlemlendi. Tümöral hücrelerin bazı alanlarda açık/berrak sitoplazmalı görünümde oldukları dikkati çekti. İmmunohistokimyasal olarak epitelyal hücre adezyon molekülü (EPCAM), vasküler endotelyal büyüme faktörü (VEGF), pansitokeratin (CK) ve vimentin antikorları ile boyamalar yapıldı. Neoplastik hücrelerin EPCAM, VEGF ve CK ile yoğun pozitiflik sergilediği görüldü. Vimentin boyamasında ise tümöral alanlar negatifken, bağ doku kısımlarının pozitif boyandığı gözlemlendi. Patolojik bulgular ışığında kitleye berrak hücre farklılaşması gösteren PYHK tanısı konuldu. Yazarların bilgisine göre köpeklerde PYHK'nın berrak hücre farklılaşmasına dair bir sınıflandırma bildirilmemiştir. Bu olgu ile köpeklerde de insanlardakine benzer şekilde PYHK'nın berrak hücre varyantının olabileceği ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akciğer, berrak hücre farklılaşması, köpek, patoloji, yassı hücreli karsinom

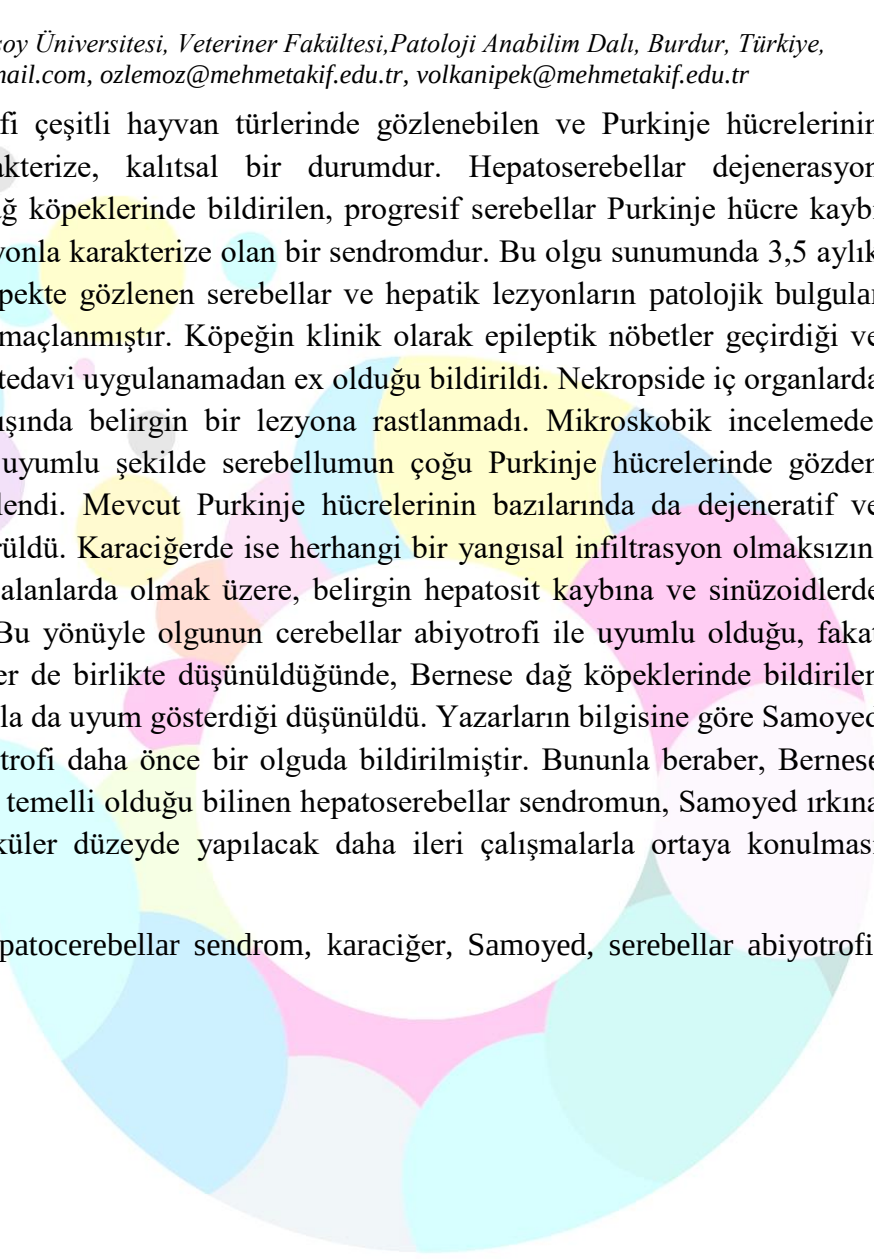
IYRSC

*Sözel Bildiri***SAMOYED IRKI BİR KÖPEKTE KARACİĞER HASARI İLE BİRLİKTE
GÖZLENEN SEREBELLAR ABİYOTROFİ OLGUSU****Gülsüm KARAMAN*, Özlem ÖZMEN*, Volkan İPEK***

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi, Patoloji Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
vethekgulsum@gmail.com, ozlemoz@mehmetakif.edu.tr, volkanipek@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Serebellar abiotrofi çeşitli hayvan türlerinde gözlenebilen ve Purkinje hücrelerinin ilerleyici kaybıyla karakterize, kalıtsal bir durumdur. Hepatoserebellar dejenerasyon sendromu ise Bernese dağ köpeklerinde bildirilen, progresif serebellar Purkinje hücre kaybı ve karaciğerde dejenerasyonla karakterize olan bir sendromdur. Bu olgu sunumunda 3,5 aylık Samoyed ırkı dişi bir köpekte gözlenen serebellar ve hepatik lezyonların patolojik bulgular eşliğinde tanımlanması amaçlanmıştır. Köpeğin klinik olarak epileptik nöbetler geçirdiği ve kısa bir süre sonra klinik tedavi uygulanmadan ex olduğu bildirildi. Nekropside iç organlarda hafif otolitik bulgular dışında belirgin bir lezyona rastlanmadı. Mikroskopik incelemede, serebellar abiyotrofi ile uyumlu şekilde serebellumun çoğu Purkinje hücrelerinde gözden silinme şekillendiği gözlemlendi. Mevcut Purkinje hücrelerinin bazılarında da dejeneratif ve nekrotik değişiklikler görüldü. Karaciğerde ise herhangi bir yagısal infiltrasyon olmaksızın, çoğunlukla sentrilobüler alanlarda olmak üzere, belirgin hepatosit kaybına ve sinüzoidlerde genişlemelere rastlandı. Bu yönüyle olgunun cerebellar abiyotrofi ile uyumlu olduğu, fakat karaciğerdeki değişiklikler de birlikte düşünüldüğünde, Bernese dağ köpeklerinde bildirilen hepatoserebellar sendromla da uyum gösterdiği düşünüldü. Yazarların bilgisine göre Samoyed ırklarında serebellar abiotrofi daha önce bir olguda bildirilmiştir. Bununla beraber, Bernese dağ köpeklerinde genetik temelli olduğu bilinen hepatoserebellar sendromun, Samoyed ırkına yönelik olarak da moleküler düzeyde yapılacak daha ileri çalışmalarla ortaya konulması mümkün görünmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hepatocerebellar sendrom, karaciğer, Samoyed, serebellar abiyotrofi, serebellum

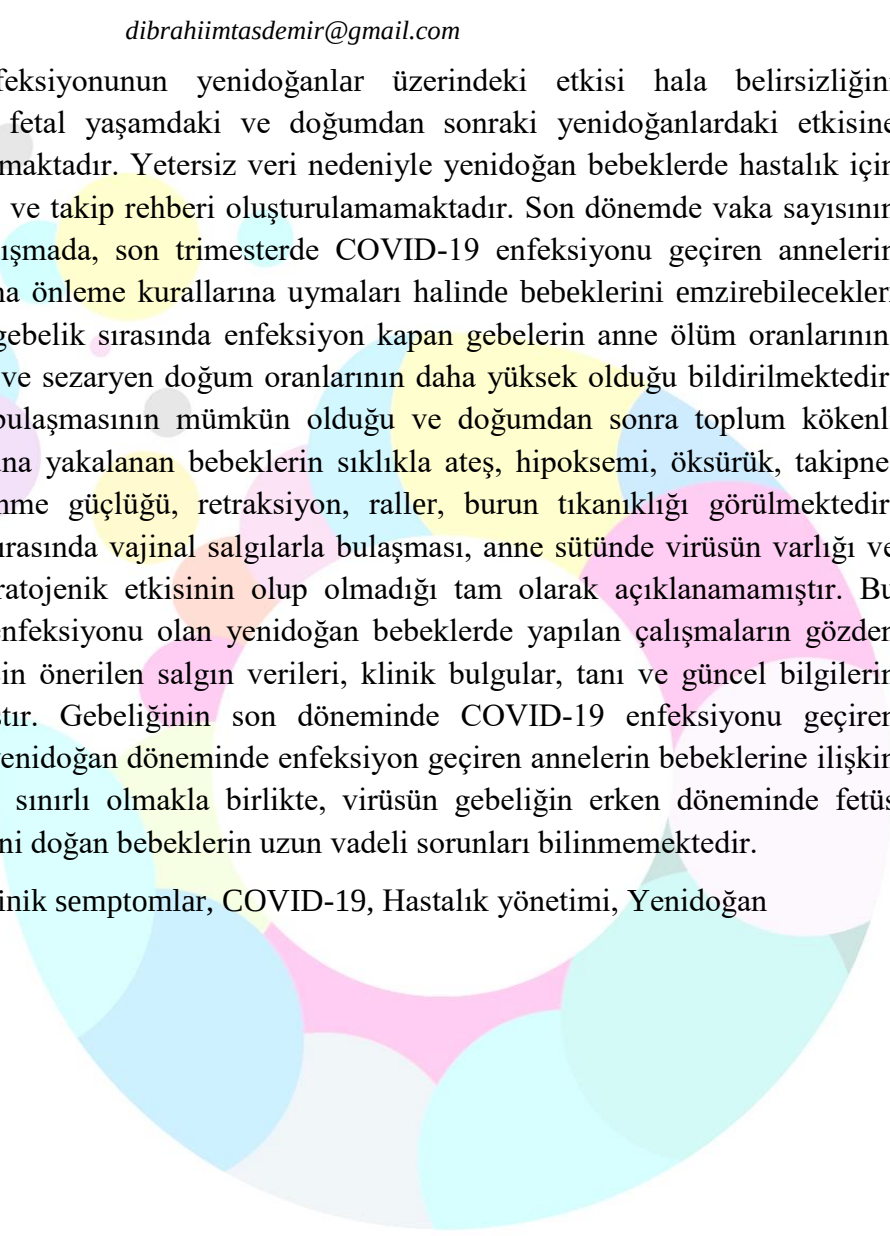
A large, stylized logo in the background of the page, consisting of several overlapping circles in shades of blue, green, and yellow, forming a circular shape. The letters "IYRSC" are written in a large, light blue, serif font across the bottom of the logo.

IYRSC

*Sözel Bildiri***YENİDOĞANLARDA COVID-19 SÜRECİ VE YÖNETİMİ****Halil İbrahim TAŞDEMİR*****Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Burdur, Türkiye,**dibrahiimtasdemir@gmail.com*

Özet: COVID-19 enfeksiyonunun yenidoğanlar üzerindeki etkisi hala belirsizliğini korumaktadır. Virüsün fetal yaşamdaki ve doğumdan sonraki yenidoğanlardaki etkisine ilişkin sınırlı veri bulunmaktadır. Yetersiz veri nedeniyle yenidoğan bebeklerde hastalık için ideal bir tedavi yöntemi ve takip rehberi oluşturulamamaktadır. Son dönemde vaka sayısının en fazla olduğu üç çalışmada, son trimesterde COVID-19 enfeksiyonu geçiren annelerin uygun hijyen ve bulaşma önleme kurallarına uymaları halinde bebeklerini emzirebilecekleri bildirmektedir. Ayrıca gebelik sırasında enfeksiyon kapamayan gebelerin anne ölüm oranlarının, erken doğum sıklığının ve sezaryen doğum oranlarının daha yüksek olduğu bildirilmektedir. Ayrıca virüsün dikey bulaşmasının mümkün olduğu ve doğumdan sonra toplum kökenli COVID-19 enfeksiyonuna yakalanan bebeklerin sıklıkla ateş, hipoksemi, öksürük, takipne, daha az sıklıkla beslenme güçlüğü, retraksiyon, raller, burun tıkanıklığı görülmektedir. Ayrıca vajinal doğum sırasında vajinal salgılarla bulaşması, anne sütünde virüsün varlığı ve intrauterin dönemde teratojenik etkisinin olup olmadığı tam olarak açıklanamamıştır. Bu çalışmada COVID-19 enfeksiyonu olan yenidoğan bebeklerde yapılan çalışmaların gözden geçirilmesi ve tedavi için önerilen salgın verileri, klinik bulgular, tanı ve güncel bilgilerin derlenmesi amaçlanmıştır. Gebeliğinin son döneminde COVID-19 enfeksiyonu geçiren annelerin bebekleri ile yenidoğan döneminde enfeksiyon geçiren annelerin bebeklerine ilişkin yayınlanmış veri sayısı sınırlı olmakla birlikte, virüsün gebeliğin erken döneminde fetüs üzerindeki etkileri ve yeni doğan bebeklerin uzun vadeli sorunları bilinmemektedir.

Anahtar Kelimeler: Klinik semptomlar, COVID-19, Hastalık yönetimi, Yenidoğan

The logo of the International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is a large, stylized letter 'C' composed of several overlapping circles in various colors including light blue, pink, yellow, and light green. Below the 'C' is the acronym 'IYRSC' in a large, bold, purple serif font.
IYRSC

*Sözel Bildiri***LEYLÂ İPEKÇİ'NİN ESERLERİNDE ESTETİK SANAT VE EDEBİYAT EĞİTİMİ****Elif GÖKDEMİR*, Dr. Mustafa TATCI****

**Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara, Türkiye, eg3734@gmail.com*

*** Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi, Ankara, Türkiye, tatci@gazi.edu.tr*

Özet: Geçmişten günümüze aktarılan değerlerin bugün ve yarın için anlamlı olması onların olması gerektiği gibi korunmasından ve geleceğe aktarılmasından geçer. İnsanoğlunun düşünüş, inanış ve yaşayış biçimleri de geçmişten geleceğe aktarılmaya devam etmektedir. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi bu anlamda bilinçli okuryazarlığı, tarih şuuru, estetik ve sanatsal eğitimi bir arada önceleyen bir alandır. Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi öğretmen ve öğrenci yetiştirme konusunda kültürel, toplumsal ve evrensel öneme sahiptir. Edebiyat, insan duygu ve düşüncelerinin estetik bir şekilde yansıtıldığı sözlü veya yazılı ürünlerin bütünü olarak tanımlanır. Estetik zevk ve sanatsal kaygı edebiyat için önemlidir. Yetiştirilen nesillerin bu kaygıyı taşımadan öğrendikleri bilgiler yaşama dönük ve faydalı olamayacaktır. Okuyan ve okuduklarını belli bir eleştiri süzgecinden geçirebilen, olaylara farklı açılardan yaklaşabilen, yaşadığı toplumun değerlerine bağlı aynı zamanda evrensel insani değerleri kendinde barındıran bir nesil yetiştirmek Türk Dili ve Edebiyatı dersi amaçları içerisinde yer almaktadır. Bu çalışmanın Leyla İpekçi üzerinde yoğunlaşmasının sebebi, yazarımızın estetik sanat ve edebiyat eğitimi konularında önemli ve kayda değer fikirler ortaya koymuş olmasıdır. Bireylerin, ait oldukları medeniyet dairesi içerisinde sahip oldukları değerlere olan bağlılıkları onların aldıkları edebiyat ve sanat eğitiminin başarısıyla ölçülür. Çünkü bir medeniyetin yükselmesi ahlaken ve ruhen yüksek bireylerin yetişmesi ile mümkündür. Bu, ölçüsü evrensel ahlak değerleriyle belirlenmiş bir edebi anlayışla kazanılabilir. Leyla İpekçi, insanın iç ve dış âlemini bütünleştirerek, sevgiyi temel izlek noktası olarak aldığı kitaplarında, insanın tüm her şeyin üstünde bir inançla var olduğunu ifade eder. Hem konu hem dil ve üslup özellikleri bakımından farklılıklar taşıması bu araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Güzeli, güzel ahlakı, tevazuu, sabrı, iyi niyeti; insanın insan olma sürecindeki tüm zamanlarıyla anlatır. Bu yüzden, edebiyat ve sanat eğitiminde yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Araştırmanın amacı, günümüz tevhit sanatçılarından Leyla İpekçi'nin görüşleri üzerinden günümüzdeki edebiyat, sanat eğitimi ile ilgili öneriler sunmaktır.

Anahtar Kelimeler: Leyla İpekçi, Estetik Eğitimi, Sanat Eğitimi, Edebiyat Eğitimi

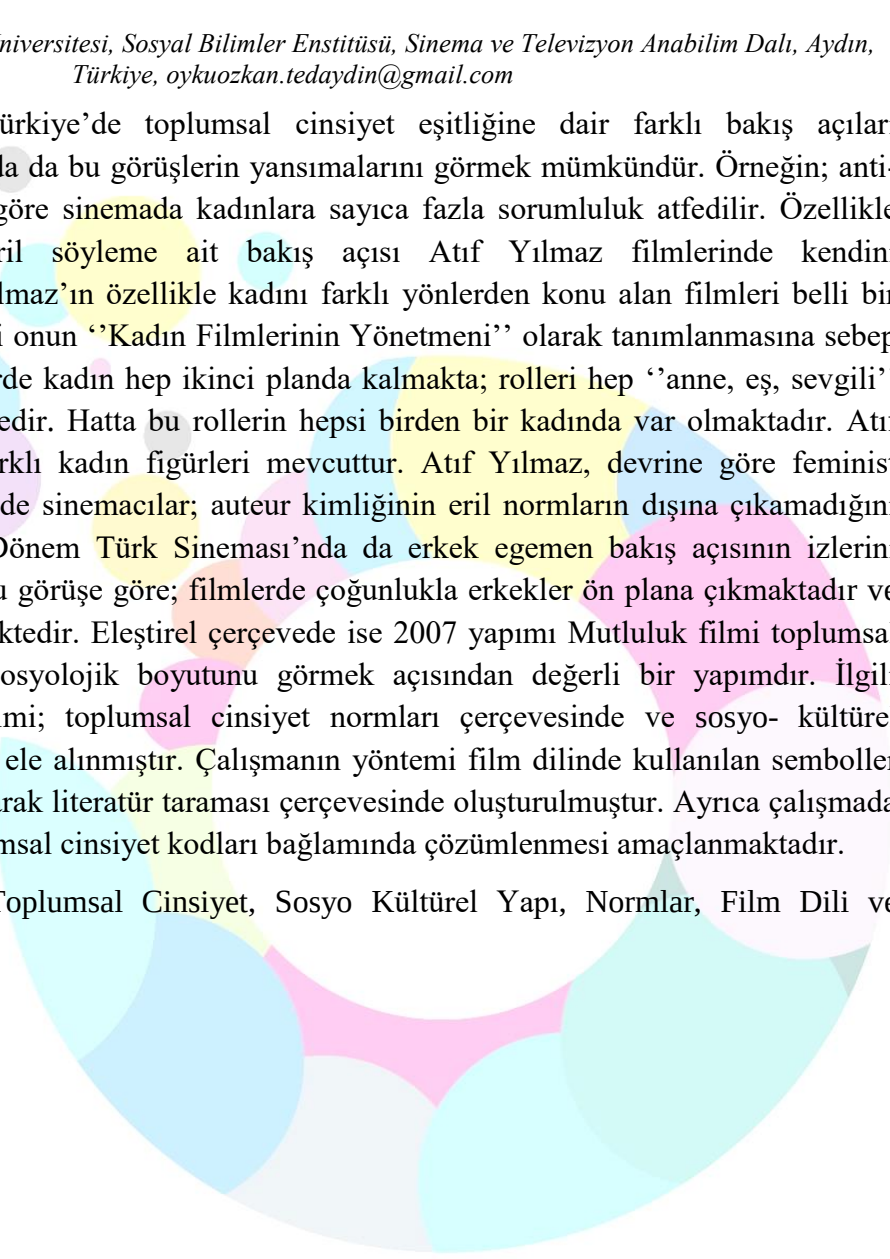
IYRSC

*Sözel Bildiri***ABDULLAH OĞUZ’UN “MUTLULUK” FİLMİNİN TOPLUMSAL CİNSİYET KODLARI ÇERÇEVESİNDE ÇÖZÜMLENMESİ****Öykü ırmak ÖZKAN ***

**Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sinema ve Televizyon Anabilim Dalı, Aydın, Türkiye, oykuozkan.tedaydin@gmail.com*

Özet: Dünyada ve Türkiye’de toplumsal cinsiyet eşitliğine dair farklı bakış açıları bulunmaktadır. Sinemada da bu görüşlerin yansımalarını görmek mümkündür. Örneğin; anti-feminizm yaklaşımına göre sinemada kadınlara sayıca fazla sorumluluk atfedilir. Özellikle Türk Sineması’nda eril söyleme ait bakış açısı Atıf Yılmaz filmlerinde kendini göstermektedir. Atıf Yılmaz’ın özellikle kadını farklı yönlerden konu alan filmleri belli bir bakış açısıyla yönetmesi onun “Kadın Filmlerinin Yönetmeni” olarak tanımlanmasına sebep olmuştur. Bu tür filmlerde kadın hep ikinci planda kalmakta; rolleri hep “anne, eş, sevgili” den ibaret düşünülmektedir. Hatta bu rollerin hepsi birden bir kadında var olmaktadır. Atıf Yılmaz sinemasında farklı kadın figürleri mevcuttur. Atıf Yılmaz, devrine göre feminist çevrelerce takdir görse de sinemacılar; auteur kimliğinin eril normların dışına çıkamadığını belirtmektedir. Yakın Dönem Türk Sineması’nda da erkek egemen bakış açısının izlerini görmek mümkündür. Bu görüşe göre; filmlerde çoğunlukla erkekler ön plana çıkmaktadır ve kadın önemsizleştirilmektedir. Eleştirel çerçevede ise 2007 yapımı Mutluluk filmi toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin sosyolojik boyutunu görmek açısından değerli bir yapımdır. İlgili çalışmada Mutluluk filmi; toplumsal cinsiyet normları çerçevesinde ve sosyo- kültürel önermeler çerçevesinde ele alınmıştır. Çalışmanın yöntemi film dilinde kullanılan semboller ve göstergeler esas alınarak literatür taraması çerçevesinde oluşturulmuştur. Ayrıca çalışmada Mutluluk filminin toplumsal cinsiyet kodları bağlamında çözümlenmesi amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Toplumsal Cinsiyet, Sosyo Kültürel Yapı, Normlar, Film Dili ve Semboller

IYRSC

*Sözel Bildiri***ALZHEİMER HASTALIĞI YAPAN GENETİK BOZUKLUKLARIN TÜM GEN DİZİLEMEYİLE BELİRLENMESİ****Betül Rana CELİK*, Nejla ÖZTÜRK**, Enes AKYÜZ*******Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Tıp Fakültesi, İstanbul, Türkiye, betulranacelik@gmail.com****Giresun Üniversitesi, Tıp Fakültesi, Giresun, Türkiye, nejlaozturkmail@gmail.com*****Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Hamidiye Uluslararası Tıp Fakültesi, Biyofizik Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, enesakyuz25@gmail.com***Özet:**

Giriş: Alzheimer hastalığı (AH) amnestik bilişsel bozukluklara neden olan genetik ve nörodejeneratif bir hastalıktır. Bu hastalık biyolojik olarak β -amiloid ($A\beta$) proteinleri içeren plakların ve tau proteini içeren nörofibriller yumakların varlığı ile tanımlanmaktadır. Ayrıca AH'de bir lipid çeşidi olan sfingolipidin işlevi değişmektedir. AH'de genler önemli bir rol oynamaktadır. Son otuz yılda genomik teknolojilerde ilerlemeler gerçekleşmiştir. Bu ilerlemeler, AH'nin genetik mimarisine ilişkin bilgileri büyük ölçüde artırmıştır. Bu doğrultuda, genom çalışmaları yoluyla AH için 40'tan fazla riskli lokus belirlenmiştir. Ayrıca tüm genom dizilimi, ilgili lokuslarda AH ile ilişkili yeni ve nadir varyantları ortaya koymaktadır. Ancak AH'de genetik arka planın nedenini anlamadaki ilerleme sınırlıdır. Bunun sebebi benzer fenotipler üzerindeki çoklu genlerin etkileşimlerini tanımlamanın yöntemsel zorluğudur. Tüm bu genetik çalışmaların amacı, AH'nin başlamasını önlemek için tedaviler geliştirmektir. AH'yi olumlu yönde düzenleyecek bir tedavi mevcut değildir. Ancak yaşam tarzı, AH olan bireylerde olumlu sonuçlar oluşturabilmektedir.

Amaç: Bu çalışmada AH'yi meydana getiren genetik bozukluklar ve bu bozuklukların tüm gen dizilemeyle belirlenmesine ilişkin araştırmalar derlenmiştir.

Yöntem: AH yapan genetik bozuklukların tüm gen dizilemeyle belirlenmesini araştıran orijinal araştırmalar ve derlemeler tek tek incelendi. PubMed ve ScienceDirect veri tabanları ile birlikte Google arama motorundan yararlanıldı. Yüksek etki faktörlü dergilerde yayınlanmış makaleler değerlendirilerek sunum haline getirildi.

Bulgular: Araştırmalarımıza göre genler AH'de önemli rol oynamaktadır. Bu doğrultuda, AH yapan genetik bozuklukların tüm gen dizilemeyle belirlenmesine yönelik değerlendirmelerin literatürde yer aldığı görülmektedir.

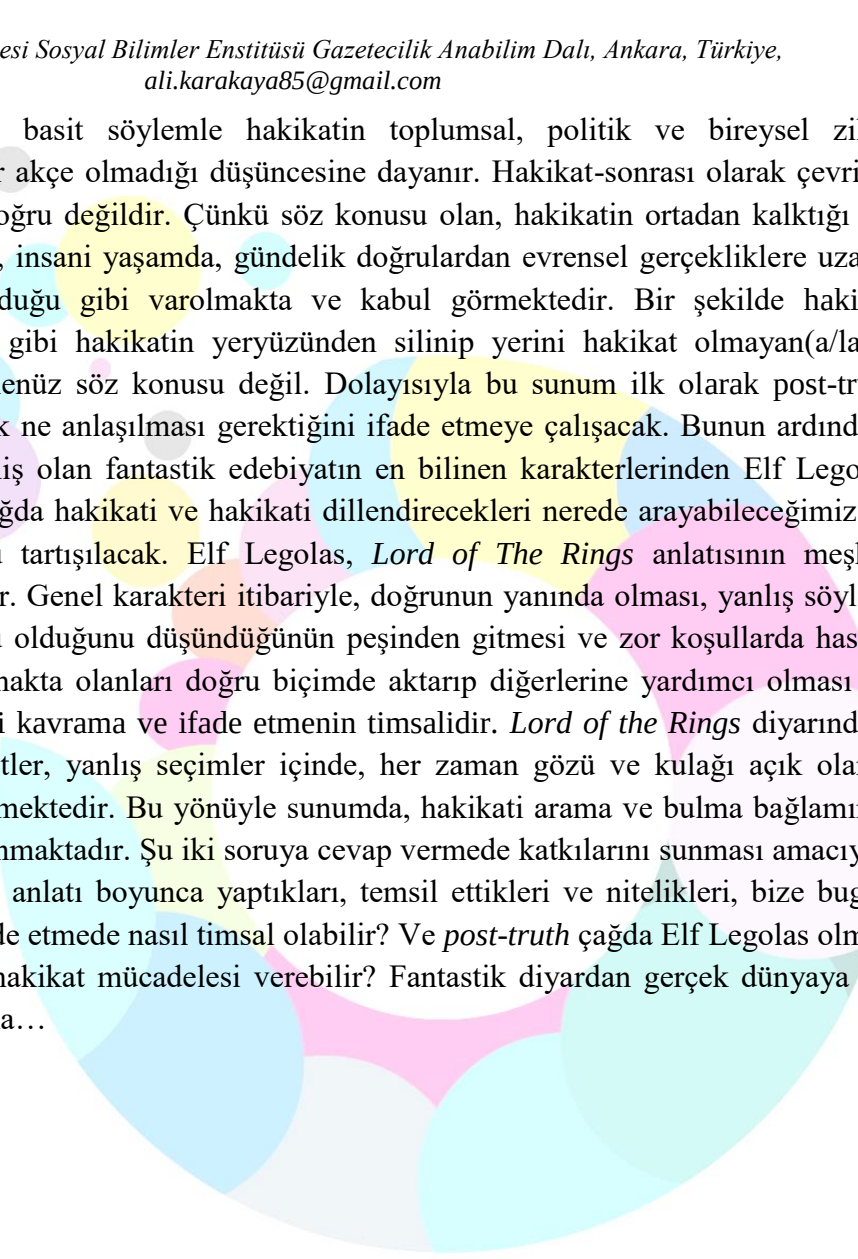
Tartışma ve Sonuç: AH'ye neden olan genetik hastalıkların tüm gen dizilemeyle belirlenmesi, yeni ve etkili tedavi yöntemlerinin elde edilmesini sağlayabilir. Bu sebeple, AH yapan genetik hastalıkların belirlenmesine ilişkin araştırmalara devam edilmelidir.

Anahtar Kelimeler: Alzheimer Hastalığı, β -amiloid Proteinleri, Tau proteinleri, Tüm Genom Dizilimi, Genom Çalışmaları

*Sözel Bildiri***ELF KULAKLARIN NE DUYUYOR LEGOLAS, DOĞRU SÖYLE: POST-TRUTH
ÇAĞDA LEGOLAS ÜZERİNE****Ali KARAKAYA***

**Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Gazetecilik Anabilim Dalı, Ankara, Türkiye,
ali.karakaya85@gmail.com*

Özet: *Post-truth* Çağ, basit söylemle hakikatin toplumsal, politik ve bireysel zihin dünyalarında artık geçer akçe olmadığı düşüncesine dayanır. Hakikat-sonrası olarak çevrilir. Ancak bu tam olarak doğru değildir. Çünkü söz konusu olan, hakikatin ortadan kalktığı bir dünya değildir. Hakikat, insani yaşamda, gündelik doğrulardan evrensel gerçekliklere uzanır biçimde her zaman olduğu gibi varolmakta ve kabul görmektedir. Bir şekilde hakikat sonrasının çağrıştırdığı gibi hakikatin yeryüzünden silinip yerini hakikat olmayan(a/lara) bırakması en azından henüz söz konusu değil. Dolayısıyla bu sunum ilk olarak post-truth kavramından esas olarak ne anlaşılması gerektiğini ifade etmeye çalışacak. Bunun ardından, konuyu temsilen seçilmiş olan fantastik edebiyatın en bilinen karakterlerinden Elf Legolas üzerinden, *post-truth* çağda hakikati ve hakikati dillendirecekleri nerede arayabileceğimiz ve bulabileceğimiz konusu tartışılacak. Elf Legolas, *Lord of The Rings* anlatısının meşhur kahramanlarından biridir. Genel karakteri itibarıyla, doğrunun yanında olması, yanlış söylem ve kararlara karşı doğru olduğunu düşündüğünün peşinden gitmesi ve zor koşullarda hassas göz ve kulakları ile olmakta olanları doğru biçimde aktarıp diğerlerine yardımcı olması ile bilinir. Bir nevi hakikati kavrama ve ifade etmenin timsalidir. *Lord of the Rings* diyarındaki aldatıcı hamleler, ihanetler, yanlış seçimler içinde, her zaman gözü ve kulağı açık olarak bunlara karşı hareket etmektedir. Bu yönüyle sunumda, hakikati arama ve bulma bağlamının bir temsili olarak ele alınmaktadır. Şu iki soruya cevap vermede katkılarını sunması amacıyla: Elf Legolas'ın fantastik anlatı boyunca yaptıkları, temsil ettikleri ve nitelikleri, bize bugün hakikati kavrama ve ifade etmede nasıl timsal olabilir? Ve *post-truth* çağda Elf Legolas olmak için kimler, ne tür bir hakikat mücadelesi verebilir? Fantastik diyardan gerçek dünyaya bir çağrı duyurabilmek adına...

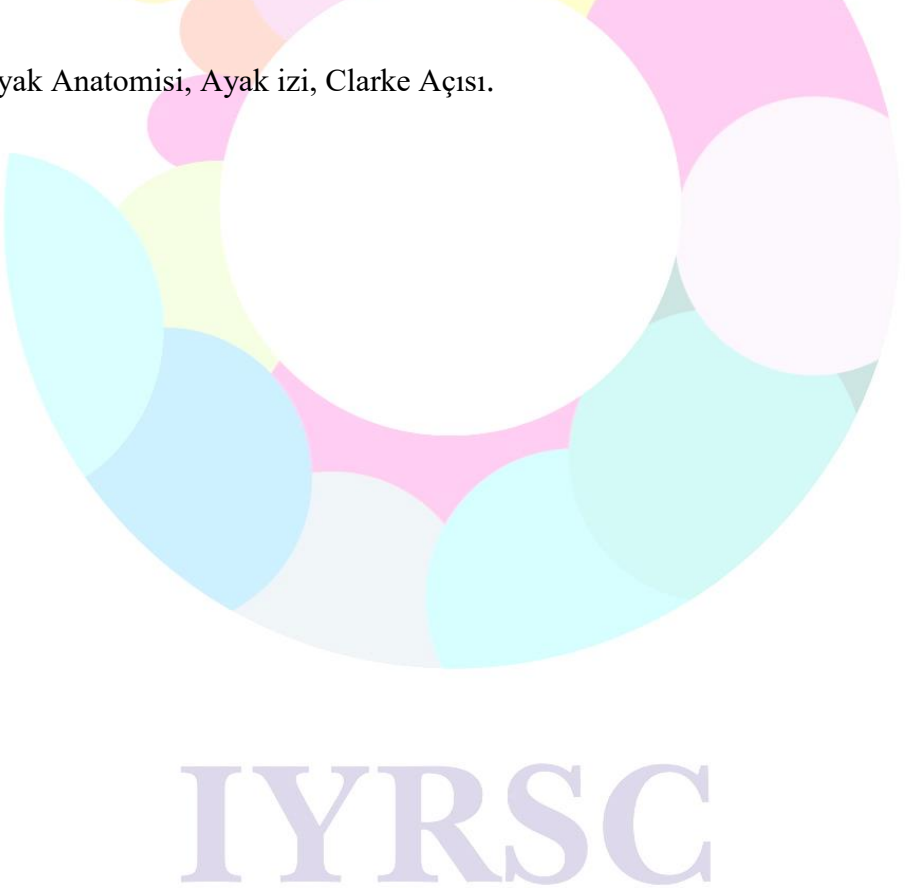
The logo of the 3rd International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is a large, stylized letter 'Y' composed of several overlapping circles in shades of blue, green, and yellow. Below the 'Y' is a horizontal bar with a central circular element. The acronym 'IYRSC' is written in a large, bold, purple serif font at the bottom of the page.

IYRSC

*Sözel Bildiri***AYAK İZİNİN DEĞERLENDİRİLMESİNDE KULLANILAN CLARKE AÇISINA
GENEL BİR BAKIŞ****Gizem SAKALLI*, Nazlı Gülriz ÇERİ*, Eda Duygu İPEK*****Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Anatomi Anabilim Dalı,**Aydın, Türkiye, gizem.sakalli7@gmail.com, drnazligulrizceri@gmail.com, eda.cakir@adu.edu.tr*

Özet: Ayağın yapısını tanımlamaya yönelik çalışmalar, ayağın anatomik oluşumlarını ve ayak içindeki antropometrik noktaları ölçmeyi içerir. Bu değerlendirme için çeşitli yöntemlerle ayak izleri alınmaktadır. Alınan ayak izleri belirli indekslerle değerlendirilmektedir. Clarke açısı güvenilirliği yüksek sık kullanılan bir indekstir. Bu yüzden Clarke açısını inceleyen çalışmaları araştırmayı amaçladık. Pubmed veri tabanının arama kısmına “clarke angle on foot” yazıp ‘species’ kısmından ‘humans’ filtresi uygulandığında 22 adet makale listelenmiştir. 2018-2020 yılları arasında yayınlanan makalelerin 22 tanesi araştırma 1 tanesi derleme türündedir. Makaleler 18 farklı dergide yayınlanmış ve dergilerin 20 tanesi SCI-E (Science Citation Index-Expanded) ve 2 tanesi Uluslararası indekler kapsamındadır. Clarke açısı her bireyde özgün yapıda olmaları nedeniyle kimlik tespitinde güvenilir araç olmuştur. Bu derleme Pubmed veri tabanında Clarke açısı konusunda yapılan araştırmaları inceleyerek bir veri sunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ayak Anatomisi, Ayak izi, Clarke Açısı.

IYRSC

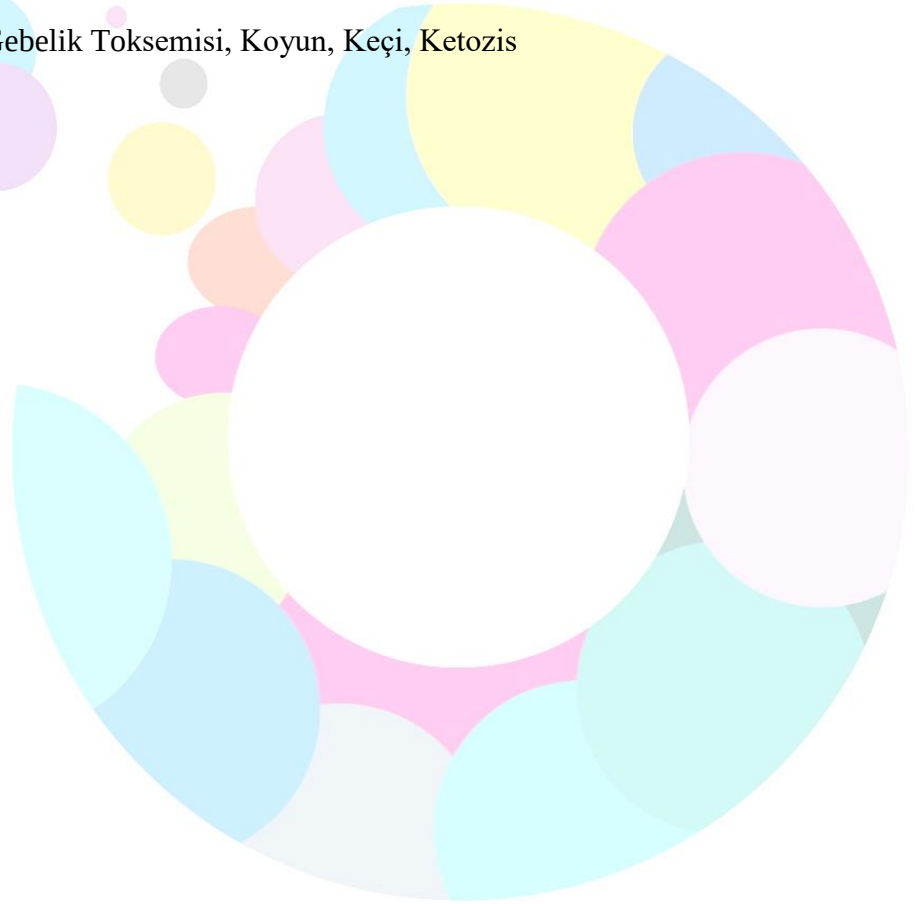
*Sözel Bildiri***KOYUN VE KEÇİLERDE GEBELİK TOKSEMİSİ****Ali Burak DÖRTKARDEŞ*, Şima ŞAHİNDURAN**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, abdortkardes@mehmetakif.edu.tr*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, sahinduran@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Gebelik toksemisi, gebeliğin son dönemlerinde koyun ve keçilerde yağ ve karbonhidrat metabolizmasındaki bozulmalardan dolayı ortaya çıkan bir metabolizma hastalığıdır. Hastalık genellikle iki veya daha fazla yavruya sahip gebe hayvanlarda görülür. Gebe hayvanlarda meydana gelen ciddi enerji kayıpları sonucunda meydana gelir ve ölümlere neden olur. Bu nedenle ekonomik açıdan da büyük öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler: Gebelik Toksemisi, Koyun, Keçi, Ketozis

IYRSC

*Sözel Bildiri***POLİFENOLLER VE KAROTENOİDLER****Seyma Nur ŞENEL¹, Mümin POLAT²**¹*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık ve Biyomedikal Bilimler AD, Yüksek lisans BURDUR-TÜRKİYE*²*Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü BURDUR-TÜRKİYE*

Özet: Antioksidanlar, vücutta meydana gelen mekanizmalar sonucunda ortaya çıkan serbest radikalleri temizlemekle görev almaktadırlar. Bu temizlik sonucunda hücre, hasarlara karşı korunur ve çeşitli hastalıklar önlenmiş olur. Sağlıklı bir insanda antioksidanlar ve serbest radikaller denge halinde olması gerekmektedir. Polifenoller, bitkilerin birçok bölümünde bulunan antioksidanlardır. Fenolikler olarak da anılan polifenollerin yiyeceklerden alınan miktarı 1g/gün'e kadar ulaşabilir. Bu nedenle diyetle en fazla bulunan antioksidan olarak bilinmektedir. Genellikle meyve, sebze, çay, kahve, şarap gibi bitkilerden üretilen besinlerde bulunmaktadır. Yapılan çalışmalarda, polifenol içeriği yüksek olan besinleri tüketenlerin kanser olma olasılığının daha düşük olduğu belirtilmiştir. Oksidasyonu, inflamasyonu, metastazı engellediği, apoptozisi uyardığı, bağışıklık sistemini iyileştirdiği ve böylelikle kanser oluşumunu engellediği görülmüştür. Bir başka doğal antioksidan çeşidi olan karotenoidler yine bitkilerde bulunmaktadır. Antioksidan olmasının yanı sıra diğer bir önemli görevi ise provitamin A yani A vitamini öncüsüdür. Araştırmalara göre kan plazmasındaki azalan karotenoid seviyeleri yaşa tabi olarak ortaya çıkan göz hastalıkları riskini de arttırmaktadır. Aynı zamanda yüksek dozda karoten alınması deride sarımsı bir renge sebep olmaktadır ve buna karotenoderma denilmektedir. İnsan vücudunda hiç durmadan tepkimeler gerçekleşmektedir. Bu tepkimeler sonucu ortaya çıkan metabolik artıkların vücutta uzaklaştırması gerekmektedir. Bunun için de antioksidanlara ihtiyaç duyulmaktadır. Antioksidanlar bu işlevlerini gerçekleştirirken birçok hastalığın oluşumunu da engellemektedirler. Bunlardan bazıları da bitkilerde bulunan karotenoidler ve polifenollerdir.

Bu çalışmanın amacı antioksidan çeşidi olan polifenoller ve karotenidlerle ilgili güncel derlemeleri özetlemektir.

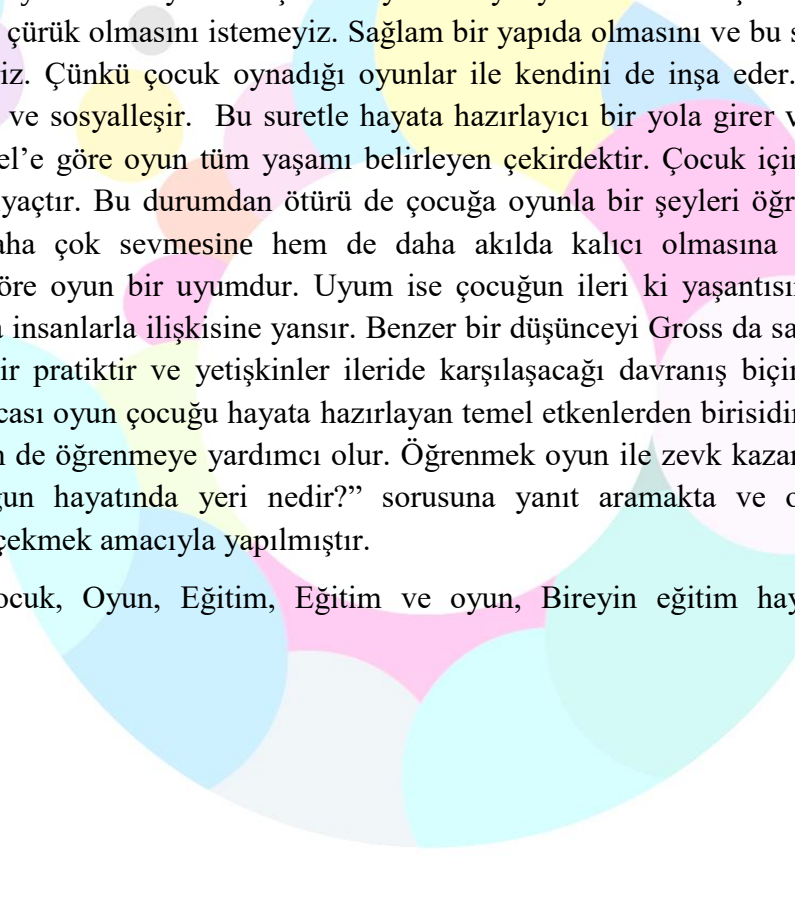
Anahtar Kelimeler: Antioksidan, Karotenoidler, Polifenoller.

The logo for the 3rd International Young Researchers Student Congress (IYRSC) is displayed in a large, light purple, serif font. It is centered at the bottom of the page, below the abstract text.

*Sözel Bildiri***EĞİTİM VE OYUN****Fatma Seray KILIÇ***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü*

Özet: Eğitim topluma katkı sağlayacak bireylerin yetiştirilmesinin en önemli yoludur. Eğitim ile birey hem ileri meslek hayatında bilmesi gereken bilgileri hem de sosyal hayatta ihtiyacı olan bilgileri öğrenir. Bu durumda eğitimin birey hayatında önemli bir yeri olduğu kaçınılmaz bir gerçektir ve oyun ile bu kaçınılmaz eğitim daha zevkli hale getirilmeye çalışılır. Bireyin oyun vasıtası ile öğrendiği bilgilerin daha kalıcı olduğu bilim insanları tarafından da kanıtlanmış bir gerçektir. Bu doğrultuda bedensel, sosyal, duyuşsal, bilişsel ve psikomotor gelişim alanlarını destekleyecek, etkili öğrenme ortamını sağlayabilecek, çocuklara en doğal öğrenme yolunu kazandıracak olan oyun kavramı büyük önem taşımaktadır. Oyun hayata hiçbir şaysız başlayan bireyin ilk dünyasıdır. Çocuk oyunlar oynayarak kendi düş dünyasını inşa eder. Biz bu inşaatın çürük olmasını istemeyiz. Sağlam bir yapıda olmasını ve bu sağlam yapı ile gelişmesini isteriz. Çünkü çocuk oynadığı oyunlar ile kendini de inşa eder. Oyun oynayarak toplumsallaşır ve sosyalleşir. Bu suretle hayata hazırlayıcı bir yola girer ve yeni beceriler elde eder. Fröbel'e göre oyun tüm yaşamı belirleyen çekirdektir. Çocuk için oyun oynamak zorunlu bir ihtiyaçtır. Bu durumdan ötürü de çocuğa oyunla bir şeyleri öğretmek, öğreneceği şeyi hem daha çok sevmesine hem de daha akılda kalıcı olmasına olanak sağlayacaktır. Piaget'e göre oyun bir uyumdur. Uyum ise çocuğun ileri ki yaşantısında, iş hayatında, okul hayatında insanlarla ilişkisine yansır. Benzer bir düşünceyi Gross da savunur. Gross'a göre ise oyun bir pratiktir ve yetişkinler ileride karşılaşacağı davranış biçimlerini oyunla elde ederler. Kısacası oyun çocuğu hayata hazırlayan temel etkenlerden birisidir. Hem hayata yardımcı olur hem de öğrenmeye yardımcı olur. Öğrenmek oyun ile zevk kazanır. Bu çalışma "Oyunun çocuğun hayatında yeri nedir?" sorusuna yanıt aramakta ve oyunun eğitimdeki yerine dikkat çekmek amacıyla yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Çocuk, Oyun, Eğitim, Eğitim ve oyun, Bireyin eğitim hayatında eğitimin önemi.

A large, stylized logo in the background of the page, featuring overlapping circles in shades of blue, green, and yellow, forming a circular shape. The letters "IYRSC" are prominently displayed in a large, light blue, serif font across the bottom of the page.

IYRSC

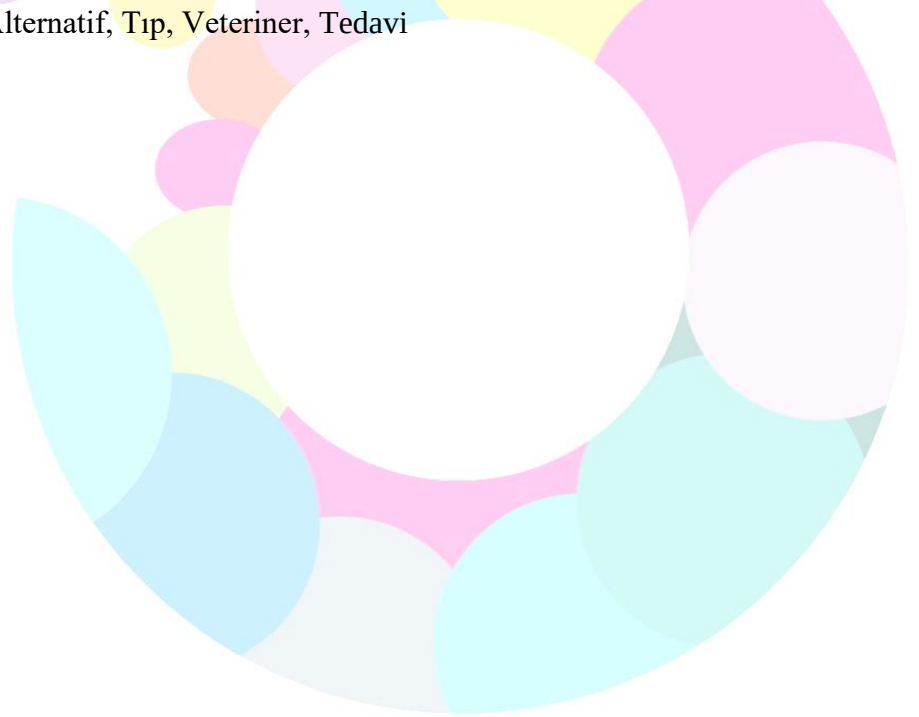
*Sözel Bildiri***VETERİNER HEKİMLİKTE KULLANILAN ALTERNATİF TIP YÖNTEMLERİ****İlkim.GÜLDAĞ*, Şima ŞAHİNDURAN****

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, ilkimguldag@gmail.com*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Veteriner Fakültesi İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, sahinduran@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Klasik tıp yöntemlerinin yetersiz kaldığı durumlarda kullanılan yöntemler alternatif tıp olarak adlandırılır. Alternatif tıp, klasik tıpta kullanılan ilaç ve operasyon gibi yöntemlerin aksine; hipnoz, psikolojik etkiler, ses gibi yöntemlerden yararlanır. Alternatif tıpta hedeflenen, vücudun kendi kendini onarmasına destek olurken yan etkiyi minimumda tutmaktır. Klasik tıp yöntemlerinin yerini alamayacakları için alternatif tıp mutlaka destekleyici tıp gibi isimlerle anılmalıdır. Veteriner alternatif tıp yöntemleri; tıbbi sülük tedavisi (hirudoterapi), magot terapi, ısı terapisi, akupunktur, chiropractic masaj, ışın tedavisi (laser), aromaterapi, ultrasound, doku tuzları (tissue salts) olarak sıralanabilir. Bu çalışmada kısaca bu alternatif tıp yöntemlerinden bahsedilecektir.

Anahtar Kelimeler: Alternatif, Tıp, Veteriner, Tedavi

IYRSC

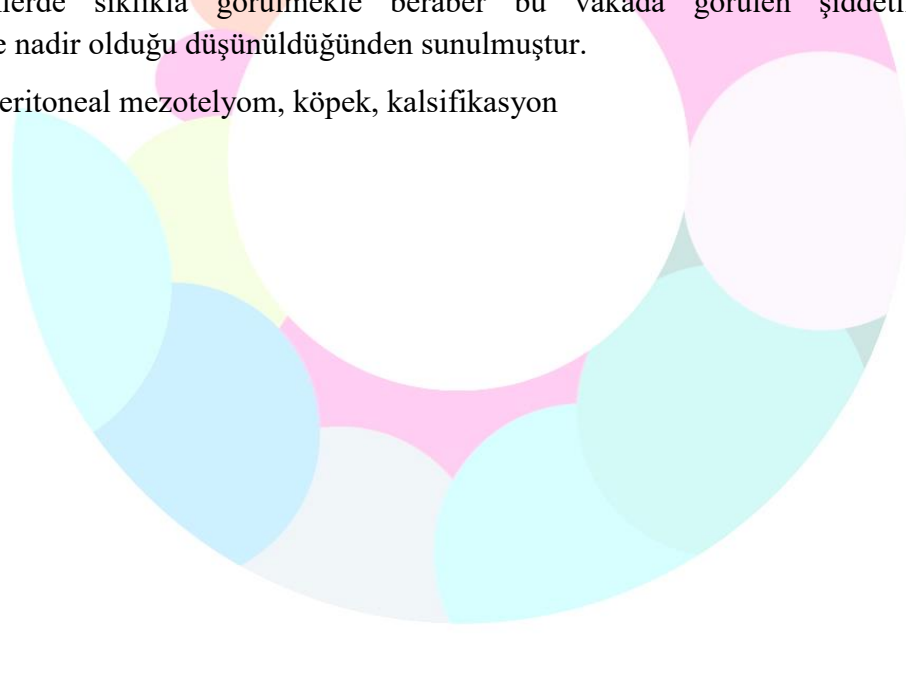
*Sözel Bildiri***BİR KÖPEKTE PERİTONEAL MALİGN MEZOTELYOM OLGUSU****Onur ÇELİKOĞLU², Zafer ÖZYILDIZ¹, Volkan İPEK¹**

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalı, Burdur Türkiye, veteriner@mehmetakif.edu.tr*

***Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Burdur Türkiye, sbf@mehmetakif.edu.tr*

Özet: Malign mezotelyomlar serozal yüzeylerde bulunan mezotel hücrelerinden köken alan kötü huylu bir tümördür. İnsan ve hayvanlarda sıklıkla görülür. Evcil hayvanlar içerisinde en çok görülen hayvan türü sığır ve köpeklerdir. Mezotelyomlar insanlarda aspest maruziyeti ile ilişkilendirilse de hayvanlarda henüz bu ilişki kurulamamıştır. Bu olguda özel veteriner kliniğinden Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Patoloji Anabilim Dalına gönderilen biyopsi örnekleri değerlendirildi. Histopatolojik incelemede bazı mikroskop sahalarında yuvarlak ya da küboidal şekilli, veziküler çekirdekli, anizositozis, anizonükleozis, multinükleolus gibi anaplazik mezotal hücrelerin solid, yer yer tübuler görünümde yapılar sergilediği gözlemlendi. Bazı alanlarda ise işsi hücrelerden oluşan neoplastik hücrelerin yer yer hiyalinize ve bazı alanlarda şiddetli kalsifiye olduğu tespit edildi. Bu bulgular ışığı altında olguya peritoneal malign mezotelyom tanısı konuldu. Malign mezotelyomlar köpeklerde sıklıkla görülmekle beraber bu vakada görülen şiddetli kalsifikasyon nedeniyle nadir olduğu düşünüldüğünden sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Peritoneal mezotelyom, köpek, kalsifikasyon

IYRSC

*Sözel Bildiri***BURDUR DEVLET HASTANESİ PANDEMİ YOĞUN BAKIM ÜNİTELERİNDE
YATAN COVID-19 HASTALARININ MORTALİTE ORANLARI*****Ümmühan Meltem ÖZTÜRK, **Kemal Yetiş GÜLSOY, ***Mümin POLAT****Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık ve Biyomedikal Bilimler Anabilim Dalı, Bilim Uzmanı, Burdur, Türkiye, meltemozturk32@gmail.com**** Burdur Devlet Hastanesi Anestezi ve Reanimasyon Yoğun Bakım Uzmanı, Burdur, Türkiye, kemalgulsoy@gmail.com***** Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü, Doç. Dr., Burdur, Türkiye, mpolat@mehmetakif.edu.tr*

Özet: COVID-19 (SARS-Cov 2) salgını önlenemez bir şekilde yayılarak milyonlarca insanı etkilemiş bulunmaktadır. Günümüzde, COVID-19 dünya çapında çok sayıda ölüme neden olmaktadır. Ülkemizde 7,5 milyon yaşlı bireyin yaşadığını ele alacak olursak bu bireylerin salgından etkilenmemeleri imkansız gibi görünmektedir. Covid-19 geriatrik bireylerde ölümcül seyretmekle birlikte yoğun bakıma alınan ve ölümlle sonuçlanan olguların çoğunun yaşlılar olduğu görülmektedir. Burdur Devlet Hastanesi Pandemi Yoğun Bakım Ünitelerine 5 Ekim 2020 ve 5 Mart 2021 tarihleri arasında COVID-19 tanısı ile yatışı yapılan 65 yaş üzeri 181 hasta araştırma kriterlerine uyum sağlamış ve çalışmaya dahil edilmiştir. Hastalardan 107'si erkek, 74'ü kadınlardan oluşmaktadır. 181 geriatrik hastadan 46'sı COVID-19 nedeniyle yaşamını yitirirken, 135 hasta sağlığına kavuşarak Pandemi servislerine sevk edilmiştir. 107 erkek hastadan 29 hasta hayatını kaybederken, 74 kadın hastadan 17'si yaşamını yitirmiştir. İyileşen 135 hastadan 57'sini kadın hastalar oluştururken, 78'i ise erkek hastalar oluşturmaktadır. Çalışmaya dahil edilen 65 yaşında 4 erkek hasta en düşük yaş aralığını oluştururken, 95 yaşında 2 kadın hasta en yüksek yaş aralığı olarak ele alınmıştır. Çalışmaya dahil edilen 181 hastanın yaş ortalaması 79,02 olarak hesaplanmıştır. Çalışmaya dahil edilen 181 hastanın hem PCR sonuçları pozitifdir hem de bilgisayarlı tomografi sonuçları COVID-19 ile uyumludur. Özellikle düşkün hastalarda ateş ve öksürük olmaksızın genel durum bozukluğu ile pandemi yoğun bakım ünitelerine yatışları yapılmıştır. COVID-19 hastalığına yakalanma ve ölüm oranı yüksek olanlar daha yaşlı ve erkek bireyler olarak tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yaşlı, Ölüm, COVID-19, Yoğun Bakım, Pandemi

IYRSC

*Sözel Bildiri***SPORDA GENETİK SEÇİM VE ETİK****Fatma BOSTANCI*, Muhammed Abbas DÜGER**, Pelin Aksen CENGİZHAN*****

**Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hareket ve Antrenman Bilimleri Anabilim Dalı, Kırıkkale, Türkiye, fatmabostanci71@gmail.com*

*** Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hareket ve Antrenman Bilimleri Anabilim Dalı, Kırıkkale, Türkiye, aduger.pdr@gmail.com*

****Kırıkkale Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Antrenörlük Eğitimi Bölümü, Kırıkkale, Türkiye, pelinaksen@gmail.com*

Özet: Potansiyel elit sporcuları bulmanın zorlukları ve eğitim maliyetleri göz önüne alındığında, gelecekteki spor performansı için yetenek tanımlaması büyük önem taşımaktadır. Genetik çalışmaların büyük çoğunluğu, genel atletik performansın bireysel özelliklere bağlı olduğuna odaklanmış olsa da alandaki varsayım, genel atletik performansın anlamlı bir bileşeninin de genetik faktörlere dayandığıdır. Genetik test teknolojilerindeki hızlı gelişmeler ve maliyet düşüşleri göz önüne alındığında makul görünürken, atletik performansın tahmini için genetik testlerin sonuçlarının incelenmesi sürecinde sporcu özerkliği, mahremiyet, ayrımcılık, genetik bilginin gizliliği, sporcu ve sponsor arasındaki potansiyel çıkar çatışmaları, sporcunun genetik bilgisinin kötüye kullanımı, bazı hastalık yatkınlıklarının belirlenmesi gibi çeşitli etik sorunların ortaya çıkmasına sebep olabilmektedir. Bu araştırmanın amacı, sporcuların performans potansiyelini tahmin etmeyi amaçlayan genetik testlerin arkasındaki bilimi ve etik sorunlara dikkat çekmektir. Çalışma kapsamında, sporda yetenek seçimi yöntemleri irdelenmiş; sporda genetik seçim ve spor etiği açısından detaylandırılarak incelenmiş, ilgili literatür taranmış derleme bir çalışma olarak tasarlanmıştır. Bu derlemede, bilimsel çalışmalar sonrasında performansla bağlantılı genlere ilişkin kanıtların artmasının sporcunun genetiğine ilişkin daha net bilgilere ulaşılabileceği değerlendirilmiştir. Ayrıca sporcu, antrenör ve sağlık çalışanlarının gen dopinginin zararları konusunda bilgilendirilmeleri ve bu tarz etik dışı davranışların önüne geçilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Genetik seçim, etik, yetenek seçimi

IYRSC

*Sözel Bildiri***ERGENLERDE POZİTİF EBEVEYNLİK, AKADEMİK ÖZNEL İYİ OLUŞU VE İÇSELLEŞTİRİLMİŞ PROBLEMLER ARASINDAKİ İLİŞKİ****Gökmen ARSLAN*, Emine Nur KAYA*, Şeyma TOPUZ***

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye, garslan@mehmetakif.edu.tr, seymatpuz2@hgmail.com*

Özet: Çocuğun ruhsal gelişiminde ve iyi oluşu üzerinde anne-babanın rolü büyüktür. Çocuğun içinde bulunduğu aile ortamı ve ebeveynleri ile olan ilişkisinin niteliği aynı zamanda onun akademik başarısı üzerinde de etkilidir. Bu çalışmada pozitif ebeveynlik ile içselleştirilmiş problemler ve akademik başarı arasındaki ilişkide akademik öznel iyi oluşun aracı rolü incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini 380 ergen oluşturmuştur. Verilerin analizinde gözlenen değişkenlere dayalı aracılık modeli kullanılmıştır. Analiz sonuçları, pozitif ebeveyn-ergen ilişkisinin öğrencilerin akademik öznel iyi oluşunu anlamlı düzeyde ve pozitif yönde yordadığını göstermiştir. Aynı zamanda pozitif ebeveyn-ergen ilişkisinin ergenlerde içselleştirilmiş problemleri negatif yönde yordadığı fakat akademik başarı üzerindeki etkisinin anlamlı olmadığı görülmüştür. Bununla birlikte akademik öznel iyi oluş hem içselleştirilmiş problemleri hem öğrencilerin akademik başarılarını anlamlı düzeyde yordamaktadır. Bu sonuçlar akademik öznel iyi oluşun pozitif ebeveyn-ergen ilişkisi ile içselleştirilmiş problemler arasında kısmi ve pozitif ebeveyn-ergen ilişkisi ile akademik başarı arasında tam aracılık rolü üstlendiği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Pozitif ebeveynlik, akademik öznel iyi oluş, içselleştirilmiş problemler

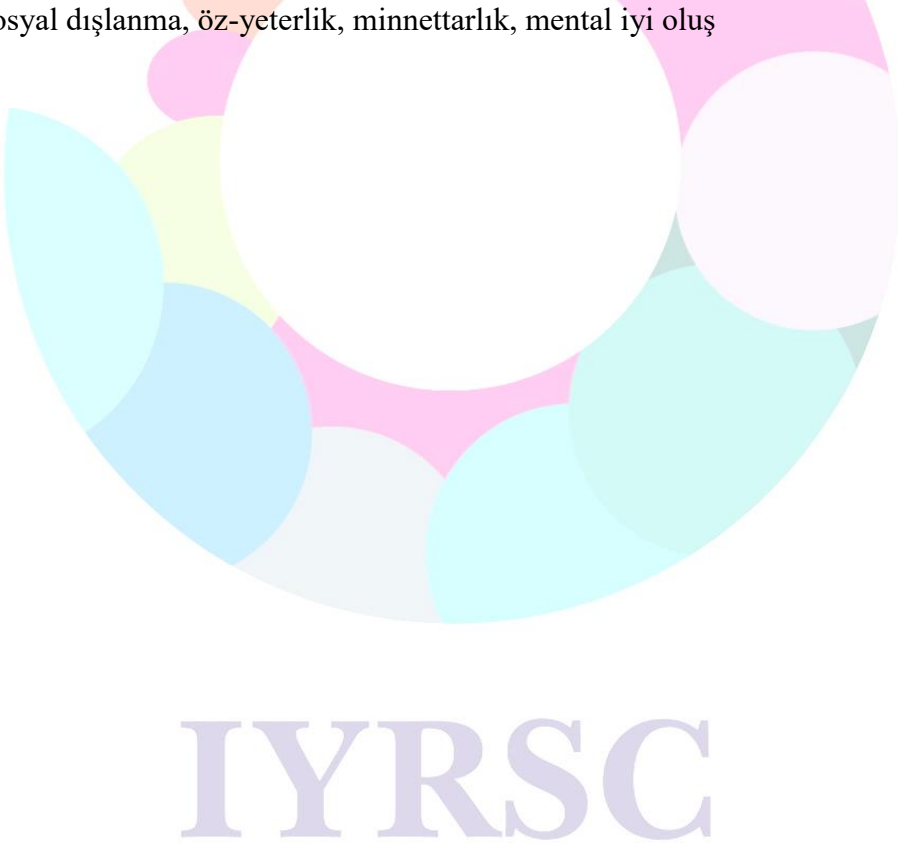
IYRSC

*Sözel Bildiri***SOSYAL DIŞLANMA, ÖZ-YETERLİK, MİNNETTARLIK VE MENTAL İYİ OLUŞ
ARASINDAKİ İLİŞKİ****Gökmen ARSLAN*, Şeyma TOPUZ*, Emine Nur KAYA***

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye,
garslan@mehmetakif.edu.tr; seymatpuz2@gmail.com; enurkaya11@gmail.com*

Özet: Birey sosyal bir varlıktır ve aidiyet duygusu temel ihtiyaçlardan biri olarak tanımlanmaktadır. Bu ihtiyacın giderilmemesi beraberinde fiziksel, ruhsal ve davranışsal sorunları getirmekte bireyin iyilik halini olumsuz etkilemektedir. Bu çalışmada pozitif psikoloji penceresinden sosyal dışlanma ve mental iyi oluş arasındaki ilişkide öz-yeterlik ve minnettarlığın aracı rolü incelenmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 330 üniversite öğrencisi oluşturmuştur. Verilerin analizinde yapısal eşitlik modeli kullanılmıştır. Araştırma sonuçları sosyal dışlanmanın öğrencilerin öz-yeterlik ve minnettarlık düzeyleri üzerinde negatif yönde ve anlamlı düzeyde bir etkiye sahip olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte sosyal dışlanmanın mental iyi oluş üzerindeki yordayıcı etkisi anlamlı değildir. Mental iyi oluş öz-yeterlik ve minnettarlık tarafından anlamlı düzeyde yordanmaktadır. Bu sonuçlar sosyal dışlanma ile mental iyi oluş arasındaki ilişkide öz-yeterlik ve minnettarlığın tam aracılık rolü üstlendiğini ve sosyal dışlanmanın olumsuz etkisini azalttığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal dışlanma, öz-yeterlik, minnettarlık, mental iyi oluş

IYRSC

Poster Bildiri

GELİŞEN TEKNOLOJİ İLE BİRLİKTE AFET YÖNETİMİ**Rumeysa GÖKMEN***

**Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Acil Yardım ve Afet Yönetimi Bölümü,
rumeysagkmn@gmail.com*

Özet: Afet; insanlar için fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplar doğuran, insanın normal yaşantısını ve eylemlerini durduracak veya kesintiye uğratacak, imkânların yetersiz kaldığı olaylara verilen genel bir isimdir. Afetleri ortaya çıkaran kaynaklar, farklı şekillerde sınıflandırılır. Bunlar; olarak doğa kaynaklı afet ve insan faktörlü şeklinde iki ana başlık altında toplanır. Doğa kaynaklı afetler, doğrudan insan etkisine bağlı olmadan gerçekleşmekte ve kendi içinde farklı türleri (biyolojik, hidrolojik, meteorolojik, jeolojik, iklimsel vb.) görülmektedir. Doğa kaynaklı afetlerin önemli bir kısmı da meteorolojik karakterlidir ama çarpık kentleşme, küresel ısınma, iklim değişikliği gibi insan faktörlerinin de etkisi bulunmaktadır. İnsan kaynaklı afetler ise (Sibernetik saldırılar biyolojik saldırı nükleer kazalar yangınlar terör olayları vb.) doğrudan insanın neden olduğu çoğunlukla dikkatsizlik ve tedbirsizlik nedeniyle gerçekleşen durumlardır. Sibernetik kökeninden gelen siber terimi, ilk olarak 1958 yılında, canlılar ve makineler arasındaki iletişim disiplini inceleyen Sibernetik biliminin babası sayılan Louis Couffignal tarafından kullanılmıştır. Siber saldırı DDOS başta olmak üzere farklı yollarla internet üzerinden yapılan saldırılara denir. Gelişen teknoloji ile birlikte teknolojik araçlar afetlerin etkilerini azaltmada önemli rol taşımaktadır. Teknoloji ile yeni gelişen bulut bilişim, makine öğrenmesi, yapay zekâ, sensörler, nesnelerin interneti gibi uygulamalar, daha da geliştirilerek işlevsel hale getirmektedir. Nesnelerin interneti uygulaması; tarım, endüstri, sağlık, eğlence, ulaşım gibi farklı alanlarda kullanıldığı gibi afet yönetimi açısından da risklerin önlenmesi ve azaltılmasında, müdahale esnasında ve iyileştirme çalışmalarında önemli rolleri vardır. Diğer taraftan iletişimi kolaylaştıran sosyal medya araçlarının yaygın kullanımı, afet yönetimi açısından da önem kazanmaktadır. Sosyal medya; farkındalık, olay tespiti ve duyarlılık takibi, müdahale ve yardım gibi konularda faydalar sağlamaktadır. Afet yönetimi sürecinde teknoloji iki açıdan önem kazanmaktadır. Birincisi, afet gerçekleştiği zaman taraflar arasında iletişimi sağlamaktır. İkincisi ise afet yönetiminin tüm aşamalarında geçerlilik kazanan verilerin elde edilmesidir.

IYRSC

Poster Bildiri

DİŞİ KÖPEKLERDE SEKSÜEL SIKLUSLARIN FARKLI DÖNEMLERİNDE İKİ FARKLI VAJİNAL SİTOLOJİ BOYAMA YÖNTEMİ İLE HIZLI PROGESTERON TESTİNİN KARŞILAŞTIRILMASI**Birol Can EREN¹, İbrahim TAŞAL²***1. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye**2. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye*

Özet: Bu çalışmada, dişi köpeklerde seksüel siklusların farklı dönemlerinde iki farklı vaginal sitoloji boyama yönteminin avantajı ve dezavantajı karşılaştırılmış ve belirlenen seksüel dönem ile hızlı progesteron testi sonuçlarının güvenilirliğinin ortaya konulması amaçlandı. Materyal olarak 37 adet dişi köpek kullanılmış olup dişi köpekler seksüel dönemlerine göre (proöstrus, östrus, metöstrus) 10'ar adet olmak üzere üç gruba ayrıldı. Pyometralı farklı dişi köpekten de bir grup oluşturuldu. Çalışmada proöstrus evresi smear sonucunda her iki boyama yönteminde bol miktarda eritrosit ve nötrofil görüldü. Papanicolaou boyama yöntemi ile 12.3 ± 2.89 parabazal, 52.4 ± 1.67 intermedier, 27.5 ± 1.23 çekirdekli süperficiyal ve 7.8 ± 1.07 keratinize süperficiyal hücreler, diff quick boyama ile 10.5 ± 2.7 parabazal, 52.4 ± 1.28 intermedier, 28.4 ± 1.43 çekirdekli süperficiyal, 8.7 ± 1.07 keratinize süperficiyal hücre görüldü. Östrus döneminde papanicolaou boyama ile 77.5 ± 0.93 keratinize süperficiyal, 20.3 ± 1.14 çekirdekli süperficiyal, 2.2 ± 0.786 intermedier hücre ve diff quick boyama ile 78.7 ± 1.08 keratinize süperficiyal, 20 ± 1.06 çekirdekli süperficiyal, 1.3 ± 0.473 intermedier hücre gözlemlendi ve her iki boyamada parabazal hücrelere rastlanmadı. Diöstrus döneminde papanicolaou boyama ile 0.8 ± 0.512 oranında keratinize süperficiyal, 11.7 ± 1.12 çekirdekli süperficiyal, 29 ± 1.18 intermedier, 58.5 ± 1.80 bazal-parabazal hücre, diff quick boyama ile 1.5 ± 0.885 oranında keratinize süperficiyal, 14 ± 1.29 çekirdekli süperficiyal, 28.8 ± 1.19 oranında intermedier, 55.8 ± 1.74 bazal-parabazal hücre ve her iki boyama yönteminde metaöstrus hücresi görüldü. Sonuç olarak bu araştırmada, vaginal sitoloji yönteminde iki farklı boyama metodu kullanılarak güvenilirlik derecesi, avantaj ve dezavantajları kıyaslanmış ve papanicolaou boyama yöntemiyle vaginal hücrelerin ayırt edilmesi diff quick boyama yöntemine göre daha kolay olduğu, ancak klinik ortamda kullanımı ve hızlı sonuç vermesi açısından diff quick boyama yöntemi de tercih edilebileceği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: vaginal sitoloji, hızlı progesteron, boyama, smear

Bu Araştırma, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinatörlüğü tarafından 0409-YL-17 proje numarası ile desteklenmiştir.

IYRSC

Poster Bildiri

**MOLİBDEN SÜLFÜR VE FOTOKATALİTİK HİDROJEN ÜRETİM
UYGULAMALARI****Eren SOYLU^a, Fatmanur DOĞANAY^a, Gizem YANALAK^b, Emre ASLAN^b, İmren
HATAY PATIR^a**^aSelcuk Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoteknoloji Bölümü, Konya, Türkiye^bSelcuk Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyokimya Bölümü, Konya, Türkiye

(erensoylu_93@hotmail.com)

Özet: 21. yy' da gelişen teknolojiyle paralel olarak artan enerji ihtiyacını karşılamada fosil kaynakların yetersiz olması ve bu fosil yakıtların sera gazları açığa çıkarması alternatif enerji kaynakları arayışına sürüklemektedir. Bu bağlamda sudan elde edilen fotokatalitik hidrojen üretim yöntemi, düşük maliyetli olması, yüksek performansı, yenilenebilir ve sürdürülebilir doğal bir kaynak olması gibi özellikleri ile fosil yakıtların yerine geçebilecek umut vaat edici bir enerji taşıyıcısı olarak görülmektedir. İlk kez 1972 yılında Honda ve Fujishima tarafından TiO₂ fotokatalizörlüğünde gerçekleştirilen sudan fotokatalitik hidrojen üretiminin ardından [1], toksik olmayan, kararlı ve yüksek verime sahip katalizör arayışları devam etmektedir. Uygun band aralıklarına sahip olmaları ve yüksek aktivite göstermeleri nedeniyle hidrojen üretimi için en çok kullanılan katalizörler arasında yer alan Pt grubu metallerine alternatif olarak bu çalışmada, MoS_x katalizörü boya hassaslaştırılmış fotokatalitik hidrojen üretiminde önerilmiştir. Çalışmada boya hassaslaştırıcısı olarak da eosin-y (EY) maddesi ve elektron verici olarak da trietanolamin (TEOA), görünür ışık altında kullanılmıştır. Fotodepozisyon yöntemiyle üretilen MoS_x katalizörü Pt' e alternatif olarak üretilmiş olup hidrojen üretim miktarı gaz kromatografisi ile saat başı ölçümler alınarak analiz edilmiştir. 4 saat sonunda MoS_x ve Pt katalizörünün hidrojen üretim miktarları sırasıyla; 102 µmol/g ve 30 µmol/g olarak gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Fotokatalitik, hidrojen üretimi, molibden sülfür, kataliz

IYRSC

Poster Bildiri

KEDİDE DİPROSOPUS OLGUSU**Mehmet YILDIZ¹, Cansu GÖKTEPE¹, Büşra YILDIZ², Gökhan BOZKURT³**

1. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye

2. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü İç Hastalıkları Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye

3. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi Doğum ve Jinekoloji Anabilim Dalı, Burdur, Türkiye

Özet: Gebeliğin çeşitli dönemlerinde oluşup, anne ve yavrunun hayatını tehlikeye sokan ve döl veriminde aksamaya sebep olan anomaliler gebelik patolojisi olarak adlandırılmaktadır. Gebelik patolojileri arasında bulunan diprosopus; tek gövde sistemine sahip hayvanlarda yüzün bazı kısımlarının veya tamamının duplikasyonu ile karakterizedir. Diprosopus genellikle yapışık ikiz olarak bilinmektedir. Ancak bu olgu iki embriyonun kaynaşması ya da yetersiz bölünmesinden kaynaklanmamaktadır. Yapılan çalışmalarda diprosopus'un Sonic Hedgehog (SHH) proteinlerinin anormal aktivitesinden kaynaklandığı tespit edilmiştir. SHH proteini ve buna karşılık gelen genin embriyonik gelişim sırasında craniofacial desenlemeyi işaret etmede önemli rol oynadığı bildirilmektedir. SHH proteini yüz hatlarında büyümeyi etkilemektedir. Dolayısıyla vücutta fazla bulunan SHH yüz yapılarının genişlemesine ve duplikasyonuna yol açmaktadır. Yapılan literatür taramalarında kedilerde diprosopus olgusuna nadir olarak rastlanıldığı bildirilmektedir. Bu olgu materyalini Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Veteriner Fakültesi, Hayvan Hastanesi Doğum ve Jinekoloji Kliniği'ne getirilen, ortalama 3-4 yaşlı, normal doğum yapmış kediye ait ölü bir yavru oluşturdu. Kedinin toplam 4 yavrusu bulunmaktaydı. Yavruların 3 tanesinde herhangi bir patolojik durum söz konusu değilken, bir tanesinde anomali tespit edildi. Anomali tespit edilen bu yavruda birbirine yapışık iki yüz ve her yüzde birer ağız, birer burun ve ikişer gözün olduğu belirlendi. Kemiksel yapıların kaynaşma durumunun tespit edilebilmesi için kedi yavrusunun L/L ve V/D yönlü radyografisi alındı. Sonuç olarak, bu bilgiler ışığında kediye diprosopus tanısı konuldu.

Anahtar Kelimeler: Sonic Hedgehog, Diprosopus, Anomali, Gebelik Patolojisi, Kedi

IYRSC